

77225

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İSHAK ÇELEBİ

(Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Divanının Edisyon Kritisizisi)

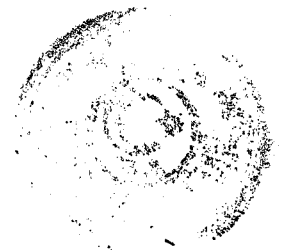
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

YÖNETEN
Doç. Dr. Sabahattin KÜÇÜK

HAZIRLAYAN
Ali YILDIRIM

ELAZIĞ - 1991

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	III
HAYATI.....	V-
EDEBİ ŞAHSİYETİ.....	VII
NÜSHALARIN TANITIMI.....	IX
TRANSKRİPSİYON SİSTEMİ.....	XI
KASİDELER.....	1
GAZELLER.....	73
DÖRTLÜKLER.....	254
BİBLİYOGRAFYA.....	260

ÖNSÖZ

16.yüzyılın, ismi pek duyulmamakla birlikte başarılı şairlerinden biri olan İshak Çelebi'nin hayatı, edebî kişiliği ve divanının edisyon kritiğini yüksek lisans bitirme tezi olarak hazırlamaya çalıştık.

Çalışmamızın esasını teşkil eden divanın, kaynaklardan elde ettiğimiz bilgiler dahilinde dört nüshasının mevcut olduğunu tesbit ettik. Bunlardan varak itibarıyla en geniş olanı Süleymaniye Kütüphanesi Kadı-zade Mehmed Efendi Kitaplığında olup, diğer üç nüsha ise İstanbul Üniversitesi Kütüphanesinde. Bu nüshaların evsafı tezimizde "Nüshaların Tanıtımı" başlığı altında detaylı bir şekilde verilmiştir. Divanın nüshalarının kimler tarafından ne zaman yazıldığı bilinmemektedir.

Yaptığımız edisyon kritikte özellikle bir metod benimsenmiş değildir. Bu hususta şimdiye kadar yapılan çalışmalarda uygulanan metodlara biz de uymaya çalıştık. Yaptığımız çalışmada ilk olarak nüshalara varak olarak çoktan aza doğru A, B, C, D harfleriyle isimlendirdik. Dipnotlarda şiirin varak numarası verilirken olmayan nüsha belirtilmemiştir. Buna ilaveten olmayan beyit, mısra ve kelime özellikle (yok) denilerek belirtilmiştir.

Çalışmamızda herhangi bir nüshayı esas almamız sözkonusu değildir. Sadece tertip itibarıyla daha kapsamlı ve tertipli olan A ve B nüshaları bu hususta tercih edilmiştir. Zaten yaptığımız çalışmanın esas gayesi farkları ortaya koymak olmayıp,

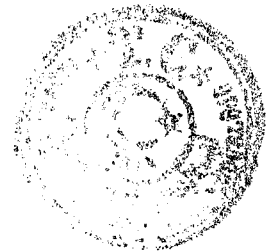
IV

nüshalardan yola çıkarak eserin aslına yaklaşmaktır. Bunun için kelimelerin seçiminde bazı hususları göz önüne aldık. Bunlar, öncelikle kelimenin vezne uygunluğu, şekle uygunluğu, muhteva olarak metne uygunluğu ve şairin yaşadığı dönemin dil özelliği; buna bağlı olarak şairin edebî şahsiyeti olmuştur. Dilimizin tarihî tekamülü göz önüne alındığında kelime ve ek itibarıyla daha eski şekiller tercih edilmiştir.

Çok yönlü ve geniş bir zaman diliminde çalışmayı gerektiren bu çalışmamızda mutlaka hatamız olduğuna inanıyorum. Bu hatalarımızın hoş görüleceği ümidiyle, yardımlarını gördüğüm Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü ve Türk Dili Bölümü sayın elemanlarına; beni böyle bir çalışmaya yöneltten, maddî ve manevî desteğini her zaman gördüğüm Sayın Hocam Doç. Dr. Sabahattin Küçük'e müteşekkirim.

Elazığ 1991

Ali Yıldırım

HAYATI

İshāk Çelebi, o zamanlar bir Osmanlı kasabası olan Üsküb'te doğmuştur. Babası Kılıççı İbrāhīm nāmında bir sanātkārdır. İshāk Çelebi bu sebebledir ki Kılıççı-zāde diye de anılır. Kınalı-zāde Tezkiresinde İshāk Çelebi'nin (H. 939-M. 1532/33)de kırk yaşına girdiği yazılı olmasına göre doğum tarihi (H. 899-M. 1493/94) olmak lazım gelir. İshak Çelebi mükemmel bir tahsil gördükten sonra Mevlana Kara Bali'den mü-lazım olup 'akabinde Edirne İbrahim Paşa Medresesine müderris olmuştur. Daha sonra sırasıyla Üsküb Medresesi, Bursa Kaplıca Medresesi, İznik Sultan Orhan Medresesi ve en-nihayet 933 yılında Edirne'de Darü'l-hadis müderrisi olmuştur. Kadı-zade'de bahsedildiğine göre İshak Çelebi iki arkadaşıyla birlikte İstanbul'da Ayasofyada üç günde üç ilmden imtihana tabi tutulup kadı olmayı hak etmiştir. Daha sonra:

Selh-i zilhiccede 'azm-i sefer-i Şām oldu

İstedim yazmaga tārīhini ahşām oldu

Beytindeki (Ahşam-) kelimesinin gösterdiği (H. 942-M, 1535/1536)da kadı olarak Şam'a gitmiş ve bir müddet sonra orada ölmüştür. Ölüm tarihi, Aşık Çelebi ve Kınalı-zāde tezkirelerinde (H. 949-M. 1542/43), Kaf-zāde, Beyānī ve Riyāzī tezkireleriyle Āli tarihinde (H. 944-M. 1537/38), Şekāyık tercümesiyle Süllemü'l-vusūl, Sc. os., Os. Mlf. ve Eslāfta (H. 943-M. 1536/37) olarak gösterilmiştir. Me hazların bu husustaki ihtilafı, İshak Çelebi'nin kendi söylediği rivayet olunan, yahut başka

biri tarafından onun lisanından yazılan:

کلیت حالت نزهه دیدی تاریخنی اسما
 یوندم جانب مقه باشی آھیوی یالین آیاق
 Gelicek hālet-i nez'a didi tārīhini İshāk

Yöneldim cānib-i Hakk'a başı açık yalın ayak

tarihinin kelimeleriyle imlālarının farklı yazılmasından ileri gelmiştir. Doğrusu ise Riyāzī'nin sâbittir kaydıyla dedigi gibi H.944(M.1537/38) olmak gerektir. Çünkü Çelebi Ahşām kelimesinin gösterdiği H.942(M.1537/38)de Şām'a gitmiş ve bir müddet sonra yani H.944(M.1537/38) de ölmüştür.

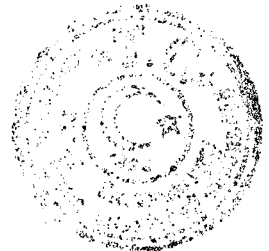
İshāk Çelebi'nin fazilet ve zarāfeti kedisinden bahseden eserlerin hepsinde yazılıdır. Fakat aynı eserler, İshāk Çelebi'nin fazlına ve mevkifine yakışmayacak kadar hafif-meşrepliklerde bulunmuş olduğunu da kayd eder. Vasiyeti gereği Şam civarındaki Kubūr-ı Sâlihın mezarlığına defnedilmiştir.

İshak Çelebi aşağıdaki kayıtlarda geçmektedir:

Sehî:45, Latîfi:89, 'Aşık Çelebi, Kınālî-zade, Kâf-zade, Riyāzî (İ) harfi, 'Âli Tārīhi:Yavuz devri şā'irleri, Keşfü'z-zünün İ.504 Müştakim-zāde:Süllemü'l-vusûl(İ)harfi, Sc.os.I324, Os.Mlf.II 76

Eserleri

İshak Çelebi'nin Divanından başka Yavuz'un fetihlerine dair bir mensur tarihi, bir de imtihan risalesi bulunduğu Osmanlı müelliflerinde kayıtlıdır.

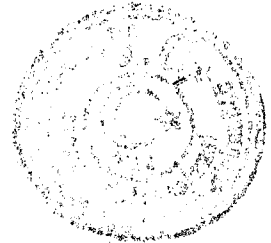
VII

EDEBİ ŞAHSİYETİ

İshak Çelebi karakter itibarıyla hoş-tabakat, neşeli, hayatı ve yaşamayı seven biridir. Dolayısıyla şairin şiirlerinde bu hususları çokça görürüz. Kınalı-zāde ohdan bahsederken: 'Hakkāki garāib-i fazl-ı İlahi mebde-i fitratında meşmul ve mūnderic ve regāib-i feyz-i na-mütenāhī menşe' ^ü neşetinde meknūn ve mūndemiç olmağla fezleke-i ^{hisāb} fazl u efāzıl u fihrist-ı kitāb-ı risāle-i kemāl-unvān nāme-i maārif ve şeh-beyt-i divān-ı letāif olduğundan gayri fenn-i feşāhat u beyānda şöhre-i zaman ve eş'ār-ı belāğat-unvānı vird-i zebān-ı ehl-i 'irfāndur' diyerek onun şiirin yanında ilm ve fende de başarılı birisi olduğunu anlatır.

Yine bu minval üzere Sehi Beğ, Çelebi'nin fazlını ve ilmini öğerakşöyle der: 'Sāhib-i fazl u hoş-tab' kimesne idi. Emāsil-i 'asr u efāzıl-ı dehrde mūmtāz ve ehl-i 'ilm arasında envā-ı fezāyilla imtiyāz bulmuş salāset-i sūhanda ve metānet-i elfāzda ve me'ānī bābında ber-vechile dikkēt ve himmet etmişdir ki kābil-i vasf degildir. Nāzūk, rindāne eş'arı ve bī-bedel 'āşıkāne güftarı vardır'

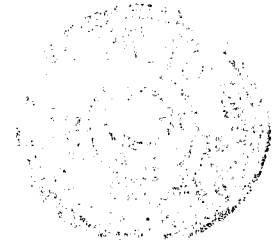
Latīfī ise, onun şiirini, ilmini, fazlını öğerken kadınlara karşı zaafını da anlatır: '...Vesāyir fezāyilden faızdır. Şiirde dahi kemāliyle kamil olmağın şuyū' ve şöhet bulmuşdur. Eş'arı hoş-āyende ve sāde ve 'āşıkāne ve güşade olduğu... Merhum gāyetde şūr u şevk-i gālib ve derūn-ı dilden müsāhabet-i mahbūba talib, nazūk-harif-i rindāne zarīf idi... Ve bil-cümle periruhşārlar teshīrinde sihr urdı.'

VIII

Yukarıdaki kaynaklarda ve diğerlerinde de ifade edildiği gibi İshak Çelebi döneminin başarılı şairlerindedir. Şiirleri anlaşılması kolay, dil itibarıyla o devre göre sade ve aşıkane dir. Şairin şiirlerinde fazlaca sanat endişesi taşıdığı söylenemez fakat, bunun yanında şiirlerinde pek çok edebi sanatı görmek mümkündür. Şiirlerinde görülen diğer bir husus, dilimizde kullanılan pek çok deyim ve benzeri şekillerin çokça kullanılmış olmasıdır. Bunlardan bir kaç tane örnek vermek gerekirse:

Yüreği ağzına gelmek, Kendi eliyle ipini çekmek, Yüzü suyunu, Yele vermek, Sakalına gülmek, Kulağı havaya atmak, Ağzının suyu akmak, Kulağını burmak, Baş koşmak, Fırsat el virmek, Kanına girmek Dilden düşürmemek, Bel bağlamak, Baştan çıkarmak, Ağzına bal çalmak Ekmeğini taştan çıkarmak, Bir kuru selama değmemek, Suçunu bastırmak, Yüzünü ekşitmek, Ayağının tozuyla, Yüzü ak vs.

IX

Nüshaların Tanıtımı

1. KADI ZADE MEHMED EF.
(Süleymanîye Ktb.)386.

2 münacat ve tevhid, biri Arapça 2 na't, 1 terci-i bend çoğu Farsça 23 kaside, tertipli 319 gazel vardır.

Baş: سبحان من توحد بالكون والبقا - سبحان من تحرر من وصمة البقا

Son: ... مقبرم که یار غارمدر بنم - با غمزه باصوب در آغوش ایلیمه

yk:113, öç:192x105-122x67-st:15, yz:talik, kt:abadi taklidi

ct:kahverengi meşin, miklepli, köşebendli ve şemselidir,

Birinci yaprakta Kadı Zade'nin vakıf mührü basılı, son yaprakta Farsça ve Türkçe 3 beyit yazılıdır.

2. İST.ÜNİVER.KTB.T.2800

Baş tarafından 12 beyit eksiktir. 1 münacat, biri Arapça 34 kaside ve şehrengiz, biri Farsça 268 gazel, 3 tarih vardır.

Baş: منع کمال قدر که اتکا ایل - موسی عصا سی ایلدی ردمده اثرطاه

Sön: ... مقبرم کیلم یار غارمدر بنم - بغرینه باصوب در آغوش ایلیمه

Yzn: Kararı. İst.kd. ^{کتابه الفقیر ... اعنی قراری}

yk:103, öç:248x149-167x85, st:17, yz:divani kırması, cl: bakır

yaldız, kt:kalın Avrupa, ct:koyu kahverengi meşin

Başta kitaplığın mührü basılı ve başta, sonda bazı beyitler yazılıdır. Birinci yaprak sonradan ilave edilmiş ve boş bırakılmıştır.

3. İST.ÜNİVER.KTB.T5754

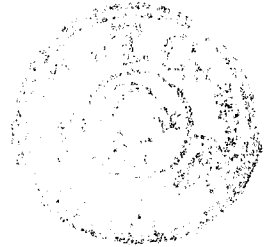
1 münacat, 2 na't, 1 terci-i bend vs., 266 gazel, birkaç kıta ve bir tarih vardır.

Baş: سبحان من توحد بالكون والبقا - سبحان من تحرر عن وصمة الفناء

Soh: ... شهر ذی الحجده غزم سفر شام اولدی - استه دم یارمغه تاریخی اختتام اولدی

yk:81, öç:185x120, st:12, yz:talik, cl:1 ve 2. sayfada mavi

, digerleri cetvelsiz, kt:sarıca ve kalınca, ct:açık kahverengi meşin, miklepli

4. İST.ÜNİVER.KTB.T.2870

4 kaside, bir şehrengiz, 135 gazel vardır

Baş: آهله آهیلور بودل بیتلا سحر - شول غنچه کیم کاچه (آه آیه) باد صبا سحر
Son: ... اولیجات دلدن کیدر ره غصه سوا سحریم - عیله بولد ککرکدر ماصفر حلوا کچی

yk:48, öç:215x135-130X78.st:15,yz:nesih,cl:yaldız,kt:Avrupa
ct:meşin, üstü kağıt, mıklepli

Başta kitaplık mührü basılı ve kafiye harfleri hakkında
Farsça bir kıta ile Eğref Zade soyundan Şeyh Avnullah'ın
temellük kaydı yazılıdır.

XI

Transkripsiyon Sistemi

Metnin tesbitinde basımı yapılan ilmi esenlerde uygulanan transkripsiyon işaretleri kullanılmıştır. Bunları şu şekilde göstermek mümkündür:

1-	Hemze	ء
	<u>S</u> <u>s</u>	ش
	<u>H</u> <u>h</u>	ح
	<u>H</u> <u>h</u>	خ
	<u>Z</u> <u>z</u>	ذ
	<u>S</u> <u>s</u>	س
	<u>Z</u> <u>z</u> D	ذ د ض
	<u>T</u> <u>t</u>	ط
	<u>Z</u> <u>z</u>	ظ
	'	ع
	<u>G</u> <u>g</u>	غ
	<u>K</u> <u>k</u>	ق
	<u>n</u>	ك

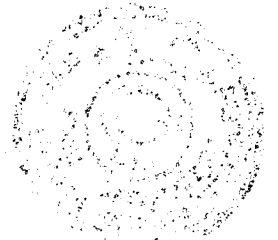
2- Uzatma işareti olarak sadece uzun çizgi(-) kullanılmıştır.

3- Birleşik isim ve sıfatların arasına bir çizgi(-) konulmuş olup, Türkçeleşmiş şekillerde bu kullanılmamıştır.

4- Aynı mısradaki kelimeler ve bazı mısra aralarına (/) işareti konulmuştur.

5- (') işareti metinde ayın harfinin yanında özel isimlere getirilen ekleri ayırmada da kullanılmıştır.

6- (/) işareti aynı zamanda vezin kalıpları arasına da konulmuştur.

(Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün)

- 1- سبحان من توحد بالكون والبقا
سبحان من تجرر عن وصمة الفنا
- 2- Zāt-ı mukaddesünle şifāt-ı kadimüni
Kimse taşavvur eyleyübilür mi eyvelā
- 3- Haṭṭ-ı vücūd içindeki mevḥüm nokṭadur
İşbu muḳayyedāt-ı cihān cümle mutlakā
- 4- Baḥr-ı muhîṭ kudretüne nişbet eylesem
Bir katre deñlü yoğ ola mecmū'-ı mā-sivā
- 5- Her mübtedi ne bile anuñ ibtidāsını
Komadı müntehiler aña hadd-ı intihā
- 6- Bir kimse yok edā ide ḥakk-ı şifātunuñ
Zirā ki her edāsına lāzım olur ḳaṣā
- 7- Dünyāya düşse kahruñ odinuñ şirāresi
Bir demde şöyle yaka kamu eyleye hebā
- 8- Mecmū'-ı ḥalkā ger çekile ḥān-ı rahmetün
Bir lokmasıyla cümle cihān ola imtilā
- 9- Lütfuñ nesimi əsdi mehīb-i kabülden
Açıldı gül gibi gülerek cennet-i 'ulā
- 10- Yedi caḥim reddün elinün ṭabancasın
Oldı 'abūs kaldı yüzi gözi kapkara
- 11- Bi-çāre hastalar marāz-ı cehline kamu
Dārü's-şifā-yı ma'rifetünden olur devā
- 12- Mi'rāç təcını giyürüp lütfuñ eyledi
İki cihān fahrini Sultān-ı Enbiyā
- 13- Şun'-ı kemāl-i kudretüne ittikā ile
Müsā 'aşāsın eyledi bir demde əjdehā

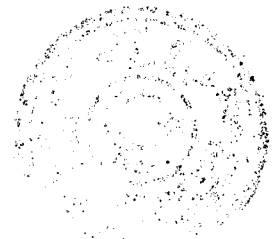
1 A.la, C.la

6 olur: gelür C

10 yüzi: yüzi vü C

11 dārü's-şifā-yı: dārü's-şifā C

12 B nüşhası başlangıcı

- 14- İtdi şafā-yı hātır ile Ādem-i Sāfi
Bir tevbe kim kabūlüne naşş oldu etkiyā
- 15- Gülzār olursa nār yiridür Halīl'üne
K'oldur cemi'-i millet-i İslāma muḳtedā
- 16- İsa'ya irdi nefha-yı/rūḩuñ fütūḩatūñ
Bir şemmesi 'aceb mi ki ḩayy olsa dāima
- 17- Nār-ı hidāyetūñden eger irse bir kabes
Olurdu cümle dīde-i ümmīd rūşenā
- 18- Maḩşer güninde ḩazretūñe ḩiç bilmezın
Şey'lillahe ne yüz ile varam ki ben gedā
- 19- Ol gündür ol ki cümle-i ehl-i nedāmetūñ
Vā ḩasretā diye kimisi kimi Rabbenā
- 20- İslām şartı mıdur eyā nefis-i bed-fi'āl
İtmeye bir 'amel kişi meczūm, iken cezā
- 21- İshāk gel du'ā idelüm ḩaḩḩ kabūl ide
زوجه ان تجاوز عن سياننا
- 22- Geldük kapuñā raḩmet ümīdine cümlemüz
فاغفر لنا بفضلك يا دبت واهدنا
(Mef'ū lü/ fā'i lā tü/me'fā'ī lü/ fā'i lün)
- 1- Ey mālīk-i memālīk-i bī-gāyet-i kıdem
Zerrāt-ı kāyināt vücūduñ ile muḩtenem
- 2- Göz dikmeseydi zāt-ı ḩadīmin sebīline
Olmazdı mübtelā seyle' dīde-ḩi'adem
- 3- Göstermeseydi şes-ciheti dest-i ḩudretūñ
Mülk-i cihāna başmaz idi nūḩ-felek ḩadem
- 4- Her dem ki her nefesde virür cümle -i nūfūs
Cümle şümül-ı 'ilmūñe ma'lūm olur o dem

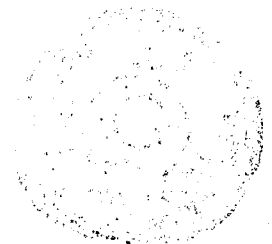
15 olursa: olsa C

18 C'de yok

19 gündür: gündürür C

2 A.1b, B.2b, C.2a

4 C'de yok

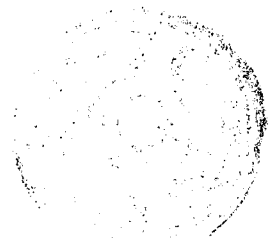
- 5- Ger olmasaydı hükm-i każā-yı irādetün
Bir harf yazmaz idi kader levhına kalem
- 6- Mecmū'-ı kāyināt ile eşnāf-ı mümkünāt
Dergāh-ı 'izz-i saltānatuñda hadem-ḥaşem
- 7- Bahr-ı fenāda düşmeninün yiri od olur
Hulķı olur kelimün fevz-i necātiyem
- 8- Şem'-i hidāyetünle görür kendü yolını
'ilm u 'amelle 'ālem içinde olan 'ālem
- 9- Emrūñle nehyün olmasa olmazdı nef' u şarr
Redd u қаbūlün olmasa olmazdı medḥ u zemm
- 10- Zāt-ı celīlün aña mı ḥayrettedür 'Arap
Vaşf-ı cemīlün ide mi dembestedür 'Acem
- 11- Bir zerrēnün hakīkatine zerrece vukūf
Mümkün degül ne deñlü ki maşrūf ola himem
- 12- Bi'l-cümle zāt-ı pāk-ı kadīmüs-şıfātunı
Ḥaddüm degül benümki taşavvur idebilem
- 13- Ey Ḥayyı lem-yezeli nice vaşf eyleyem seni
'Alemdede ben kimem nice kim zerreden kemem
- 14- MİRĀSDÜR ḤAṬĀ EZELİ ĀDEM OĞLINA
من اشبه اباہ الامامی فما ظلم
- 15- Dikdüm kapuña ḥalka-i çeşm-i ümidümi
كالعين في العروسی وكاليم في المرم
- 16- Kapuñda şol tezelzül idenler 'azīzdür
İhrām telebbüsünle olur ḥacı muḥterem
- 17- Tevhīd nūrı bāṭını kalbinde mü'minün
Zāhir bitür ne şübhe kenār 'ale'l-'ilm
- 18- Yağsa 'uşāt-ı ümmete bārān-ı rahmetün
Bahr-ı muhiṭ-i mağfiretünden senün ne kem

6 saltānatuñda: saltānatda C

9 emrūñle: olmazdı C

11 ola: olsa A,B

17 nūrı: yüzi C / bitür: yatur C

- 19- Raḥm eyle gözlerüm yaşına geldi kapuña
Hāşā ki redd-i sâ'il ide şāhib-i kerem
- 20- Gerçi 'adâvetin komadı nefis-i bed-fi'âl
Lütfuñ mu'in olursa 'adûdan baña ne ğam
- 21- Cürm ise bî-nihāye 'ameldeyseçayr yok
Maḥza şumûl-ı rahmetüne kaldı lâ-cerem
- 22- Toldukda 'arşa-i 'araşâta kamu 'uşât
Maḥşer yirinde cem' olıcağ cümle-i ümem
- 23- Başdan ayağa ğark-ı 'arak idecek beni
Bâr-ı girân-ı dâhiye-i ğuşşa vü elem
- 24- Fahr-ı risâletün yüzi suyına cümlemüz
Nâr-ı caḥîme salmaya İshâk'ı umaram
- 25- İhlâsı koma Fâtiha'dan ğaflet eyleme
Zirâ ki hüsn-ı hâtîmedür cümleden ehem

3

(Mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'îlü/fâ'ilün)

- 1- يا مظهر الهداية يا مظهر الهدى
انت الذى تقاصر عنى وصفك الورى
- 2- يا من تفاخرت بك كل الملاحى
انت الذى تفاخر بالفقر والفنا
- 3- Vaşf-ı cemîlühî ki anuñ yokdur âhiri
Kâdir midür kişi ki beyân ide evvelâ
- 4- İsm-i İlahâ ismüh eğer olmasa karîn
Hāşā nişâb-ı ehl-i sa'âdet temâm ola
- 5- Evlâd-ı Âdemüh senedi Fahrî Seyyîdi
Şāhib-livâ-yı mu'cize Sultân-ı Enbiyâ

22 toldukda: doldukda C

24 Fahr-ı risâletüh: Maḥşer risâleti C/ umaram: la-cerem C
3 A.2b, B.1b, C.3a

4 sa'âdet: şehâdet A,B

5 livâ-yı: livâ vü B

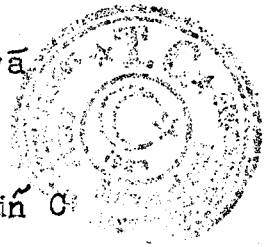
- 6- Ahzâb-ı hüsnî âyetinün 'öşr-ı 'âşiri
Tefsîrin itmedi 'ulemâ-yı ülü'n-nühâ
- 7- Çokdur cemâli müşâfı eczâsı 'âkl-ı küll
Bir cüz'ünü ki ezber ide âferîn aña
- 8- Zât-ı şerîfi hâtimesidür risâletün
Aña iki mukaddemedür arz ile semâ
- 9- Te'hîr-i halk-ı şâbîka taqdîm Ahmed'e
Olsa ne var işâret-i ma'hûde mîm u hâ
- 10- Da'vâ-yı mu'cizât ile şıdk-ı nübüvete
Şâhid degül mi cümle kerâmât-ı evliya
- 11- Zâtuñ ebu'l-fezâ'il u ümmü'l-'ulûm iken
Hikmet nedür ki hem niye ümmî dinür saña
- 12- Engüşt-i mu'cizün sipîhr-i mâhı itdi iki şakk
İtdigünün delâyili ke'l-bedrû fi'd-dücâ
- 13- Çeşm-i ümîdine şeb-i mi'râcda nücûm
Kühl-ı cevâhir-i kademün itdi tütîya
- 14- Gördüklerinde zât-ı fażîlet-sıfâtuñı
Ervâh-ı enbiyâ dükeli itdi iktidâ
- 15- Mislün mi var cihânda habîb-i İlah'sın
Olsañ 'aceb mi cümle-i mañlûka pîşvâ
- 16- Bilseñ olurdu rütbesini Fahr-ı 'Âlemün
Ma'lûmuñ ise küntü nebiyyen mukaddemâ
- 17- Devlet anuñ ki oldu kamu emrüne mutî'
'İzzet anuñ ki şerûñi idindi muqtedâ
- 18- Şol toğrıyı ki hıdmete gönderdün ok gibi
Ardındadur gözi ne kadar gitse dâ'imâ
- 19- Senden şol egriler ki çekildi kemân gibi
Boynı buruldu kâldı kâmeti dü-tâ
- 20- Bakma kabardığına 'adunuñ habâb-veş
Bir dem sebâtı yok yiri sudur içi havâ

7 eczâsı: eczâ-yı C

12 itdi: A ve C'de yok/ itdigünün: itdigün C

14 enbiyâ: enbiyâya C

18 toğrıyı: toğrı A ve C

- 21- Nokşān ola mī lūtfmāna ey menba'-ı kerem
Kapuñda olsa ben kuluñuñ hāceti revā
- 22- Hāğkdan ümīdüm ol ki ola baña bedrağa
Rāh-ı hūdā-dih-i şāhib-i rüşā-ü mā-gavā
- 23- Anı ki almadı ele yürür kalem gibi
Zār u nizār yüzi kara başı aşāğa
- 24- Nemdür yaşum ki olmaya ol yoluña sebil
Sīnemde nakd-i cān-ı 'azīzüm saña fidā
- 25- Dünyā müzahrefātına uzatmaduñ elüñ
Hān-ı cevīndür yidigüñ giydügüñ 'abā
- 26- Ol kimse ki komadı elden teşbīh gibi
Yüzi suyıyla hıdmet ider salsa her yaña
- 27- Hāki nehārise n'ola aşhāb-ı şuffenüñ
Cevher-mişāl her biri bir ma'den-i şafā
- 28- Evc-i semā'-ı şer'üne cümle şāhābenüñ
Her biri fi'l-hakīka birer necm-i ihtidā
- 29- Vācibdür āline *ale me'as*
Lāzımdur eylemek kişiye vācibi edā
- 30- Külli murādı hāşıl olurdu be-küll-i 'ayb
İşhāk olaydı hıdmetüne 'abd-ı müşterā
- 31- Mūy-ı siyāh āğardı yūri var du'āda ol
Vaqt-i şabāh ecānibe makrūn olur du'ā
- 32- Şol gün ki Hāğk nasīb ide mecmū'-ı ümmete
H'ān-ı şefā'atüñ çekile dinile şalā
- 33- Ol ni'met-i celīleye irdükde umaram
Bir lokmasıyla muğtenem olmagı ben gedā

5 - I

(Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün(fa'lün))

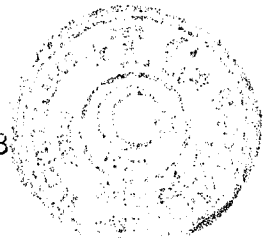
- 1- Tefekkürî koma bir lahza rûz u şeb zinhâr
Ki zâhir ola saña ihtilâf-ı leyl u nehâr
- 2- Başîret ehliyseñgel nazar kıl evrâka
Zebân-ı hâl ile gör nice zıkr ider eşcâr
- 3- Çıkar kabâ-yı vücûdı geñ ehl-i ğayret iseñ
Libâs-ı 'âriyeti giymek ola kişiye 'âr
- 4- İneñde serv-i sehî gibi olma gel serkeş
Eger diler iseñ olasın cihânda ber-hûrdâr
- 5- Tenezzül ehli olup mâyil olma sîm u zere
Tayanma kuvvet-i bâzûña gel terâzû-vâr
- 6- Hemîşe nokta-şîfat gözle kendü dâvireñi
Tecâvüz itme ki şâbit-kâdem gerek pengâr
- 7- Saña dalâlet ile reh-zen olmaya iblis
Bu yolda pişûñ olursa hemîşe istigfâr
- 8- Hâlâş ider kişi âteş-i nedâmetden
Himâyet-i (vekına Rabbenâ azâbe'n-nâr)
- 9- Soñucu girye vü zârı müfid ola sanma
Söyünmez âb-ı nedâmetle nâr-ı istikbâr
- 10- Müdâm câm gurûrî ile olma mest-i humâr
Bu hâb-ı gafleti ko eyle can gözün bidâr

II

- 1- Hâkîr gördüğünî sanma kim muhakkardur
Vücûd zerreyise gerçi Hakk'a mazhardur

5 A.4b, B.26b, C.10a

- 1 zâhir: keşf B
- 6 şâbit: şâhib C
- 7 saña dalâlet ile: Hidâyet eyleye Hakk B
- II
- 1 vücûd: vücûdı B

- 2- Ayaklara düşüben pâyimāl olan toprak
Nice senüñ gibi sâhib-serîre hem-serdür
- 3- Cihâdı nefsüñ ile eyle cehd idüp dün ü gün
Ki katli nefs-i 'adūnuñ ğazâ-yı ekberdür
- 4- Unutma mesken-i aslıye gel behey miskin
Karâr itmedigüñ bunda hod mukarrardür
- 5- Eger ki vahdete irdüñse bil ki sâlimsin
Bu cem' u keşret-i a'dād hep mükeşşerdür
- 6- Bilür misin ki nedür bu şahâyif-ı eyyâm
'Amellerüñ yazasın diyü elde defterdür
- 7- Nücüm-ı nokta-ı şekkdür ki cā-be-cā konmuş
Bu nüshası felegüñ bil ki ğāyet ebterdür
- 8- Te'süf ile geçen 'ömre cān virürdi kişi
Bileydi kadrini 'ömrüñ nedür ne cevherdür
- 9- Tehî şarāb-ı şafādan hevâyıla memlû
Başūnda kâse-i ser ser-nigün-ı sâğardur
- 10- Müdām cām gurûrı ile olma mest u harāb
Bu hâb-ı ğafleti ko eyle cān gözin bîdār

III

- 1- Ne deñlü tizlenürse ğazābla āteş-i kîn
Gerek ki eyleyesin āb-ı hilm ile teskîn
- 2- Şu kimse kim ide ahvālūñi kâmu taķbîh
Anuñ mukābelesinde sen idesin taķsîn
- 3- Eger cüdā ide bir kimse nûrı dideñden
Dürüş ki olmaya bir lahza hâtırūñ gangîn

II-3 nefsi: işbu A ve B

6 eyyâm: in'âm B

7 bil ki ğāyet: ki sakîm u B

9 şafādan: şafāda C/ kâsesi ser ser-nigün: Kasesiz ser-nigün-ı CA ve B

III-3 nûrı: Nûr-ı A ve C

- 5- Emin olam dirseñ benligi götür zîrâ
Fenâdan özge görünmez kişiye hısn-ı haşın
- 6- Kerih gördüğün illerde kendü hâlündür
Götür bu 'ucbile kibri gözünden ey hodbin
- 7- Tarîk-ı meskenete var yürü sülûk ide gör
Tevâzu' eyle kamuya fakîr u ger miskîn
- 8- Sözümi diñle benüm kâdr u rif'at istersen
Bu secde-gâh-ı fenâdan götürme hiç cebîn
- 9- Tarîk-ı 'aşka sülûk eyleyen 'azîz bilir
K'olur mesâlik-i Haqq'ın nihâyeti temkîn
- 10- Bu bezm-gâh-ı felekde hezâr 'işveyile
Eliñe ger suna hürşîd kâse-i zerrîn
- 11- Mîdâm câm gurûrı ile olma mest u humâr
Bu h'âb-ı gafleti ko eyle cân gözün bîdâr

IV

- 1- Çü dehr elinde ola 'âkıbet kişi pâ-mâl
Ne fayide idiser 'izz u devlet u iqbâl
- 2- Soñ uci hâk-i siyehdür çü menzil-i âhîr
Ne deñlü nusret ide tîre kuvvet-i per u bâl
- 3- Hayât-ı nakdiçü ten kîsesinden ola telef
Ne aşşî mâl ile gerdün olursa mâl-â-mâl
- 4- Gerek ki senden ola cân u dille hüsn-i kabûl
Ne kim mukadder idüpdür mukaddirü'l-ânâl
- 5- Çü şâni'ün işidür anda kimsenün sözi yok
Gerek ki sende be-her-hâl olasın hüş-hâl
- 6- Şu yirde k'olmaya hürşîde zerre deñlü şeref
Kemâl anda kuşûr anlasın kuşûrı kemâl

III-9 temkîn: miskîn C

IV-2 tîre: bize C

- 7- Çü 'ayn-ı rahmet ile bir nazar krla gözine
Sevād-ı mā'siyet-imān yüzinde nokta-i fāl
- 8- Şahîfâ-i dile şebt eyledüğün efkârün
Kimi tasavvurı bātıl kimi hayāl muhāl
- 9- Havā-yı nefsiñe uyma ne deñlü teşneyiseñ
Rızā-yı Hakk ile olmaşa içme āb-ı zülāl
- 10- Müdām aam gurūrı ile olma mest u humār
Bu h'ab-ı gâfleti ko eyle cān gözün bīdār

V

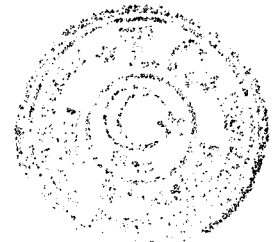
- 1- Hemîşe say' idegör eksük olmaya bir dem
Gözünde eşk-i nedāmet dilünde āteş-i gam
- 2- Gözün yaşıyla mahveyle levh-ı hâtırdan
Ne deñlü yazdın ise şuret-i hısāb-ı raqam
- 3- Kemāl-i nefsi bugün hâşıl eyle kim ferdā
Nādem ne çāre idem diyicek ne çāre ne dem
- 4- Hākāret ile nazar itme kimseye hergiz
Ki cümle mazhar-ı Hakk'dur tehi degül 'ālem
- 5- Bu yolda tālīb-i şāhib-kadem benüm didigün
Fenā yolında gerekdür ki ola hāk-i kadem
- 6- Diriseñ olmaya evkāt-ı farzün zāyi'
Ki olmaya dem-i nakdinden özge secdem
- 7- Dilinde nakş ola dirseñ nigīn-i hātem-i 'aşk
Bu yolda mum olagör olma taş gibi muhkem
- 8- Çıkar gözünden olur ise kurretü'l-'aynün
Şu kimse kim ola kalbinde rā-yı kec müdgām

V-7 gözine: göze sen C

9 rızā-yı: riyāzı C

V-5 -B

6 -A,-C

- 8- Maḥall-i ehl-i riyādur maḥarr-i ehl-i ṣafā
Fezā-yi nār-i caḥīm ile ṣahn-ī baġ-ī irem
- 9- Sözi uzatma gel İshāk niçe söylersin
Nasīhati özüñe eyle var yüri epsem .
- 10- Müdām cām ġurūri ile olma mest u humār
Bu h^vāb-ī ġafleti ko eyle cān gözin bidār

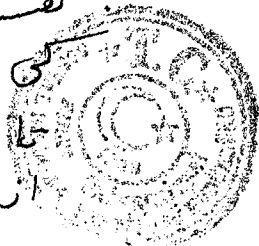
6

ای بصر زده مهت منور آسمان
بیسر قصر رفتت از حال کمتر آسمان
در تو مهر رخت در سینه دارد زیباست
از همه ابدامیاد می گشت در تو آسمان
تردبانی ساخته نه پایه مهر ارتفاع
استانت راستد آخر برابر آسمان
شعله بالا شین است زبسی کم کاره است
خدمت درگاه شه را نیست در خور آسمان
خانه جاو و جلالت رانداغ کر شرف
قد راه دارد که کر در حلقه در آسمان
با وجود آنکه سلطان ستاره لشکر است
گشت در ملک علامت تو چاکر آسمان
در تمای حصول کیماای دولتت
شد ستاپا همه کبریت آهر آسمان
بیسر شهباز سعادت بال و دولت شهرت
می نماید مرغله صحیبت کیوتر آسمان
کر نه فیض مهر پاپوس تو می سد دستگیر
می خود از زده تا جیز احقر آسمان

آب روی تاجداران یعنی از حاکم در است
 بر سر سیاره کباب می کرد افرا آسمان
 طالع مسود در سردارد و بخت کزیم
 خوب روشها منظر است دنیک اختر آسمان
 دارد اعیان نثار دخترا پای مقدم
 حاکم بر دزه خود کرد هر زر آسمان
 پادشاه بنده برور حضرت سلطان سلیم
 کز هدای مدحش بر شد سراسر آسمان
 کتیر بنده کانسر کشت چوب فغفر
 ست پیس بار کاصب قصر قیصر آسمان
 ای فلك قدری بیب شاهی نه پایه است
 نرم عشرت خانه قدرت رفیعت بلند
 نقلت انجم باده اسب ماه است منت خوشتر آسمان
 در سرای بر سرور شاه بیاید ز دور
 همچنین يك قبه بیروزه منظر آسمان
 دارد از مه ملوک زین در برهین کو شوار
 چوب عروساب دار خود را زیب و زیور آسمان
 همچو پیک سندی تبرنگست دار مجره
 تارماع قدسیار ساز و معطر آسمان
 از جهانه نانی بدست آور دگر و کس میاب
 شد مگر همگانه پیر قلندر آسمان
 اندرید بحر محیط قدرت اعطاب صدق
 ست يك در دانه پاکیزه کوهر آسمان
 ابلق شمس پای عالم را برید آورد شد
 اندرید صخرای بهناور تکاور آسمان

رفت بر تاراج خشم و خوسه غنیمت را اسید
 دامه خود ساخته بر زر جعفر آسمان
 مد ندارد هیچ سرگردانی و سرلشتگی
 ازار بی مانا که دارد شود در سر آسمان
 باز خواهد خانه بی خانمانی سوختن
 زیر خاکستر نما میدارد انگر آسمان
 باز بر اهل زمین دارد بی مکر و فریب
 می نماید هر زمانه صد زناک دیگر آسمان
 ننگه شاک و غلظت دارد بی در صفی است
 نهی باشد سقیم دست و ابر آسمان
 خواست مدح و ثنایت را نویسم گفت دل
 در کمالین صفی می کنجد مکر در آسمان
 بر صد افتاده لطف اشارت شد بود
 تا کن بر ردیف ایام مقرر آسمان
 پایه قدر رفیع نظم خود کردم بلند
 تا در وصیت و صدای مدحت بر آسمان
 کرد اقلیم زمین بر خود مقرر آسمان
 بر مثال پادشاه حضرت کشور آسمان
 چشم کردم را کشد هر شب برای روشن
 از غبار سح است کحل اغبر آسمان
 پیس جوگاه قصا کرده شاه کامکار
 کرد خود را گوی سیمین مدور آسمان
 داره منشور و مهر سه کرده مژگانول
 دارد در از تو بر وجه مقرر آسمان
 نقش در کایت کنی صورت بنید در هیال
 کنی شود بر زر مکر تصور آسمان
 تا بجواند عطیه قدرت عطیه عقل کل
 از زبرد ساخته نه پایه منبر آسمان

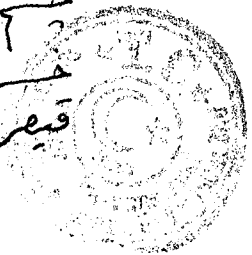

یادشاهی تا یکی خواهد زدند ایست بنده را
 از بلیات زمانه سنگ بر سر آسمان
 در زمان عدل سلطان کی نزد تا بصیحت
 می شود بد عهدی مهر و ستار آسمان
 در شب تاریک غم مقصود خود کم کرده ام
 بر مراد من نشد یک روز رهبر آسمان
 فضل من چون صبح صادق بر همه می شد بدید
 بامه بی کس اگر می گشت یاد آسمان
 چشم نتوانم کشد از کمر دباد کرد غم
 س که می کرد دست جانم را مگذار آسمان
 خسرو امگذار در صف نعل ایست بنده را
 ار همه اقرانی خود ساز و فروتر آسمان
 رتبه اوج سعادت را کجا دریایی
 شهریار اگر نبودی حلاک بود آسمان
 تا بحشر در زمین باشد مراد می نیاز
 کر کند اسماوت مقصودم میسر آسمان
 شنگاه ظلمت آباد زمین را هر شهر
 تار و پود ساز و زلال چشمه خود آسمان
 یا پوسد خلعت زردی و بر سر می نهر
 افسر کینسروی از مهرانور آسمان
 از چشم و تکبر نابجور شید و هلال
 می کشد اهل زمین را تیغ و هنجیر آسمان
 صیبت عدالت کم میاد ایارب از روی زمین
 تا بو دهر روز و شب دست دعا بر آسمان

هوسند حضوری داشتیم و دور بود از ما سفر
 از کمین گاه بلا گاه ^{شخصیدا} سفر
 بر مراد خود عجب طهور سلوکی داشتیم
 اندرین ره رهنورد من کس نشد الا سفر
 کرد بر پای حضورم سلسله از بند راه
 چون مرادید ایچین آواره و شیدا سفر
 این معنی بی توشه و زار اندرین راه دراز
 بس عجب راه بعیدی از من تا سفر
 کمر نشد خار بلا و غصه دامن گیر من
 زود کردم زین رباطا شت دنیا ریبیا سفر
 زاد غم بسیار کردم صد درین راه دراز
 کرم از بی توشگی بکشد هزارا سفر
 گاه بنوازد بلطف و گاه می راز بتر
 می فروشد عتوه ها چون دلبردنا سفر
 چون شد احوال این بی حالان دو سیاه
 کربوشد چهره مقصود ما از ما سفر
 از سفر چه بیدک نقطه کم است و بیسره نیست
 هم دم من یاسید تا کردد بهشت اسبا سفر
 مظهر آثار لطف تندمش و خوشیت
 از که دارد این هوای خوب و روح افزا سفر
 ایچین غمیت کزیده و نهاده سر بر آه
 حزم درگاه شهنشه میکند مانا سفر
 حضرت سلطان سلیم ای آنکه باشد فرضی عینی
 چشم جماله مردمانرا اخلاک بایست را سفر
 خسرو از سیت تیغ تو کردند از جهانب
 قیصر و مغفور عین اسکندر دارا سفر

برانمید دست بوس شامیت می داردم
 سر بکوه و پای بدشت و روی در صحرا سفر
 آرزوی خاک پایت گرنمی دستگیر
 کجی شدی این بی سر و پیرا رهین همیا سفر
 ما کجا و آستانه را رسید از کجا
 غصه را مشک بود از عیب بر با سفر
 گر چه دردم کرد مأوی خود لیکن مراست
 برانمید آستانه جنت مأوا سفر
 صفت پیر ره روانه مشق مرات شهوب
 صورت پاکیزه روی غنیمت را سفر
 گر بخواهی هجره خضر مبارک بی بنوی
 از سر صدق صحبت با سبب هدم یا سفر
 جیمی دادند دزهر حا که باشد زاده مکنند
 نافه مشک حفا و عنبر سارا سفر
 چشم نکلشوری ستاره ارته رهجا ما است
 کور ما دزد اگر ما ساز و چین بینا سفر
 در شب تاریک غصه ماندم از کرد راه
 ما طرم بیکرقت میخواهد دل از بیبا سفر
 عاشق بیچاره دل را صبر باید یا سفر
 بی نعم عشقت نخواهم رفت از ملک جهان
 اندرون ده خوشی آ فمی اید مراتنا سفر
 بی دلان لکن کار خود جدای مشکل است
 سودا دار چه پر بیم است از دریا سفر
 چشم مر خواهد که بیند و جان می دهد
 در بهار ستاره گزیند مردم دانا سفر
 رونق بازار کل هرگز نماند اگر قرار
 گر کند از کله او بلبک گویا سفر
 نیت در راه غنیمت اندیشه به بودم
 از برای سود مکنند مرد بی پروا سفر

وقت مرده می طید جا به ودلم ای کند
 کم بود اسحاب بن شوسه و بن غوغا سفر
 ای کل کلزار شاهی و لطافت تا یکی
 خار و ساز و پسته و بالینم از خارا سفر
 بس بید افتادم از سکر منزل کوی مراد
 بعد ازین ما را ز فیکلی می کند ای سفر
 کسی روا باشد بدور عدل شاه کاظم
 کاربایه عقل و صبرم را کند بیخا سفر
 کر نه امروزم متاع همتت آید بدست
 نقد و قلم را بیجا هم کر کم فردا سفر
 قرعه را خاطر هم درد است بوس شهریار
 راست آمد بس مبارک میشود ما را سفر
 تا کند هر زود و شب از مشروب و مغز زمین
 ماه با سیاره و مهر اینچنین تنها سفر
 هم رکابت فتح و نصرت هم عنایت ملک و دین
 دایما محبوب مراد عاجز است با داسفر

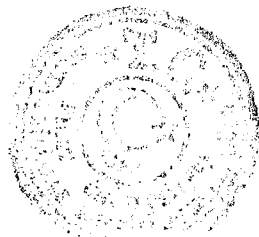
با سکه قبول تو شد تا بود هنر
 زان شد میان خلوه جهان مقبر هنر
 بر خار خود چنانکند سر بلند باز
 دارد زالقنات تو فوسر بال ویر هنر
 مدغم گشته بود و نمی دید در جهان
 از مستی خود سر نه نشاند و امر هنر
 دید از جهان فکر رهنم پروردی نشاند
 زان میگویند ز جیب عدم سر برده هنر

رفت آنکه روز و شب بتفریح ز بهر نامه
 کردید صبحی سالیات در بدر هنر
 چندماه کشید مسد بترازوی اعتبار
 و ز نسد نبود همچو بیدار عبدر هنر
 در حیرت ز کج نظر اید زمانه صر
 جز عیب هیچ چیزه بنینده هنر
 آنکس که اهل دانش و صاحب بهرست
 در پیسر او به اسک ز درج کهر هنر
 از هر هزار کس نتواند دید مریگی
 کرده که مده طالب اهل نظر هنر
 آمد باستانه کو عزلت کفریده شه
 اول بگوفنه بود غنا سفر هنر
 از دست روزگار ستمها کشف بود
 محکم گرفت دامن آن دادگر هنر
 لطافت همواره و سلیمان کامراه
 کارست پیسر همت او مختصر هنر
 هر کار خفته را که نهد پای همت
 با جاه و دل گرفت و ببرد سر هنر
 شهباز همت تو بیکدم کند شکار
 بر شاخسار سده نشکیند اگر هنر
 باد سیاری تو بر اوج طلاء رسید
 اول بروه نبودز طلوع بشر هنر
 شمشیر تو زخوره عدو یافت آب رو
 کس میشود مکرکه بخوب جگر هنر
 اینی دم بمیث همت بازوی کامکار
 چون تیغ است در هو جا کارگر هنر
 کرده ز دور حلقه ها چشم تا کند
 بر خار تیغ تو بد و چشمه نظر هنر

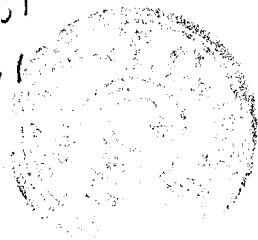
جان فدای شاه که از کنج خسروی
 باشد بنزد صفت او فو بر هنر
 هر کس درین زمانه بیای هنر فتاد
 تا بر مراد خویش شود راهبر هنر
 محکم نشد که چهره کشایی کند بکسر
 بی دست برد ز همت بوی درد سر هنر
 دارند صحوه روح گرامی ز بر آنکه
 نتواند کسی بدبخت بر او بر هنر
 از برای چو کعبه شریف است و محترم
 دارد ره دراز و بسی بر خطر هنر
 خواهی عزیز بود که عزیز جهان شوی
 جان عزیز خود بفروست و بحر هنر
 احوال درد عشق ز اهل ریا پرس
 که از رهگذار عیب ندارد کند هنر
 در صفوه وجود نه بینی نخبار عیب
 آینه تو یار لنداز کرد هنر
 ای چو خود بجانب مار و چگونه کرد
 از عیب می فکر که ندارد خبر هنر
 ازین حس تربیت بند برودست
 این حصه که داد خدایم ز هر هنر
 با هر که یار شد کند سر جمله را عدو
 دارد نفاق و خبیث نهائی فکر هنر
 این همچو زره می سردیار آکنه چیست
 تا سازم بدر تو زیرو ز بر هنر
 ایله نمونه ز دعا گوی مخلصی
 اسما را س است صاه آیه قدر هنر

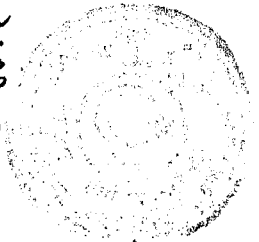
ابیات این قصیده که در لای مدح است
 در دست هر یک بنوع دیگر هنر
 هر حرف این اگر چه که عالی رعیت نیست
 کرد و روان به نیم نظر سر بر هنر
 زان رو گرفته ام که هنر در اسرار در
 حلقه شود به نیز بلاها سپر هنر
 هندانه که لاله زار شود جای کارزار
 باروز تیغ پادشاه محروم بر هنر
 یار به بتیغ فتح جهانگیر شهریار
 بادا همیشه در همه جا کار که هنر

8

هنگام صبحدم که نسیم صبا رسید
 سبک اشارت گل باغ و غار رسید
 روی جهان گشاده شد از نور هر می
 اند مظهر عنایت لطف خدا رسید
 این دیده امید رمد دیده مرا
 از خاک پای تو سند او تو تیب رسید
 شکر خدا که روز غم و محنت گذشت
 ایام شادمانی و عید و صفا رسید
 جان فدای معجز عیسی نمودنت
 که مقدم و خسته دل را شفا رسید
 می خواست دگر نام شریف کند زبان
 جانم از شوی در دهر من آمد فر رسید
 آنکه میر محترم که کلتی نظیر نیست
 یعنی که آبا سید نبی خدا رسید
 محرم که شوم ز فضل شفا عتس
 بر ما جوان محمد صاحب نوا رسید
 از صولت سیه غم بعد ازین چه بالو
 ان تبر بر صبا بت روز و غار رسید

در روز فتح قصهٔ خیر کتایبیت
 بر چاه مصطفی و دل مرتضی رسید
 شکل لکب زهرت و فتح و ظفر نمود
 نقشهٔ کم سمند تو در هر گجا رسید
 پیکار لیده از ربانهٔ شمشیر تیغ است
 یونم اسیر محنت شهباز انظار
 ناکام این ندای شادان زار رسید
 از منبع فضیلت و بحر عطارد رسید
 از مجمع روست و کلاه خار رسید
 مشکل تواند رسید بدر کاب عاست
 بر مستد علائقوله هر کجا رسید
 گرمی رسم بقصد خودی سر بید نیست
 چونه غنیمت ما بگوسه قبول شمار رسید
 در دولت تو باز معانی شکار دل
 با پروبال صحت خود جمله راد رسید
 که بر تویی ز مهر قبولت رسید
 پیک زرّ کرد غم نتواند کرد ما رسید
 باد ساری نظر لطف می تواند
 بر پایهٔ معارج عزّ و علا رسید
 در حال استقامت تو کتیم بدین شرف
 قدم بلند گشت ربابج سما رسید
 چنانکه که بر نوالهٔ عشقت خریض بود
 او با نصیب می نشد آخر ما رسید
 در دل همای هجر نو آشیانه ساخت
 ما استخوان سینه بر رسید ما رسید
 از شرم آنکه زان غمت خاسه کرد است
 اشکم فرو گدشته و به تحت التار رسید
 تیری که بر دل چنود رسید و در
 بگذشت آزار روانه و برین مبتلا رسید
 پیوسته بر دم غمت کده شادی شوم
 مانند آن که کسی که بوی آشف رسید

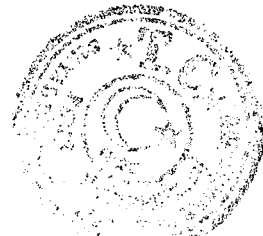

سیم شرکت فضا که اکرم بدید کرد
 کنجبینت بی نهایت زیاد هواریسید
 در گوشه فراوان تو این درویند
 از محنت زمانه یکویچ چهارسید
 هر کس بفر حویس بجای رسید
 این دل شکسته نوندیم کار رسید
 در حضرت نوحایت هر کس قبول شد
 دست دجا بدین اهل وفارسید
 انعام عام تو همه کس را رسیده است
 این لطف بی دریغ نه نه با ما رسیده
 قدرت رسیده است بجایی نمی تواند
 ابجا کس بیایه مدح و ثنا رسیده
 با مقدم تو طالع و ستم سید گفتت
 صنظام استجابا عرض دعا رسید
 یاری همیشه لطف خدای رسید بتو
 خندانکه لطف تو همه امدت رسید
 تاریخ این نوشته اشرف اشارت
 چون دخی منزلی که نه صوبت ما رسید

نامه نامه را باز خدا و ملا نام
 بخط سبز نوشته است بشریف کرام
 کرد خورشید ز افشار که تو سید کنود
 آیت قدرت صحر صفحات ایام
 باز هر طرف همه از طرف شهر وجود
 صبحدم بیک صبا آمد دارد سلام

باز بارید مکرار کهر بار بهار
 که بر از در صفا سده درج المکالم
 لشکر ملک چهر آمده محراب گرفت
 لاله‌ها از طرف باغ عایند خنیام
 کل ازین سوی کشیده بسره سیه
 سوسه از سوی دگر تبع کشیده ز نام
 صمد موی نسیم تو شنیدست مکر
 که کند گشاده کل در حرم باغ خرام
 آرزوی فلک نیست درین اوقته که صفت
 بیشتر قدر زمین از فلک مینا نام
 در چنین وقت که کل حلوه کند بلبل دل
 کس بود باغ ارم صبح نکرد آرام
 قصه اینی دل آواره خود باید کرد
 بدر فخر همه زمره اصحاب کرام
 آنکه هرگز ننمایند عقول او افهام
 پایه اوج کالبد به بناخ او هام
 کردند پیسره الذالو نقطه اهل حساب
 نزد مرتبه فضل تراستی ارقام
 کس ندانند هزار فضا کستی
 همچو تائید ترا احطام قصار احکام
 مظهر لطف خدای کوبدینی که ساه رسد
 از نسیم گرمت رهه کس فیض عام
 روزگار نیست که غیر از تو برزیر فلک
 از دری نیست امیدم ز خواص زو اعوام

در جهان هیچ کم نیست که چیزی بدید
 دستنمان مگر از روی ملامت دشنام
 سرور امیر کلامی که نیاید هرگز
 ملکت نظم بجز هر قبول تو نظام
 در هوا تو دلم راست عاید حوالف
 کامت من که شد از بارغم دهر دوتا
 کوی از جانب شد کدم کرد سلام
 نازین باغ جهان مرغ حیات پند
 کرده ام قامت سجیده خود او دادام
 طاهلم صبح زبید زغم سقابل
 زانکه هرغم که باید کند این پس ابرام
 که مراد تو همین است رسیدی
 مکن ای دهر اباللا ازین سن ابرام
 غرض از نظم تو اسلوب دعایست همین
 مختصر کن سخن خویش بدو راه عظام
 نادیده باغ و زیاده قبول اقبال
 بشکند غنچه اعمال تو بر وصف مرام
 در کستان جهان رشک حنا می کرد
 در باصی سخن از بازگی قصر کلام
 کلین عمر تو هرگز پند یرد حلالی

در بجز از دور فلك از دور و هلال
 بخود روی عید عید هجسته قال
 همچو هلال نامد پیری بسلاک نظم
 در نازکی معنی دبار یکی دلال
 گویا کند عاید همد اشارتی
 اینک نوشته حرف نختت از قوال
 منقار شاهباز پیر است در شغوب
 از خور صید عید غاید برنگ آل
 هنگام عید عشرت و وقت غنیمت است
 ایام امتداد سرور و دهر وصال
 چون نقطه روزه بود جدائی رسد گر
 اگر چه جو عید گشت بهمد یکی اقدال
 انگشت بنده گیت فلك را که بر سرات
 امر جهان مطاع نبه کرده امتثال
 در حیرت که وصف جمیل تو چون کنم
 ای مظهر فضایل دی مظهر کمال
 درمانده از مراتب ادراک تو عقول
 را مانده نفس ناطقه را کوبت تعال
 کجینة حقایق علمیت خاطر است
 اوزانه مهر مهر خزینه نه میل مال
 کلات تو یک نهال گل باغ معرفت
 دست تو چون گل است گلخانه در راه نهال
 عنبر عصای حامد صیغز نمای تو
 در دست موسویت شود منبع زلال
 ذات تو در مقاله حکمت مسلم است
 کسی را مجال منع نباشد بقبل دقال
 پس شکوه دحلیم تو بنور جو تدره
 هر چند بردقا بود طینت بیدال
 می بود ابر همچو گفت ارغی فشانند
 بر روی سایه همه دامن دامن هلال

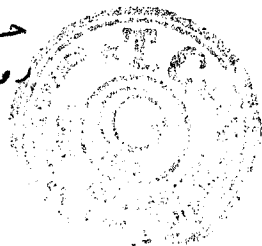
آب دم جین که سیم فغانی کند باغ
 یک شکر از سیم شمیمت بود شمال
 دریا بین که پیش سیم عطای تو
 عریانه و پا رهنه برارد کف سوال
 نتواند آنکه منکر فضل تو می شود
 هر چند بد حال بود حصص بد حال
 وصف تراندانم دانم درین قدر
 وصف تو بی نظایر ازات توی حال
 شاهار عمارت بهر آماره تو
 در دست روزگار باغ شکسته حال
 آتوبه بنامه ضعیف شدم از غم خلالت
 چو قامت خمید جستی عاندال
 از سوز آتش دل و از نو سینه ام
 منع حیات می تیر سوخت پروبال
 از کورت ملکه چنانه تنگ دادم
 پای اجل سینه نیما بدره مجال
 کشته چنانکه هر که بعیر در محبتی
 شکر صفا بجانب ما کرد انتقال
 از لطف بی دریغ تو خواهم عنایتی
 تا خضم بد نعل بعیر در نا انفعال
 شادم پذیر سایه لطف که تا ابد
 خورشید دولت تو مصور است از زغال
 دارم امید عدل تو تا هر حد فتح
 می نگذرد از مرتبه حد اعتدال
 زات ملک صفت تو فقیر است پذیر است
 صفت اینی قدر که موجب حرمانه بد کمال
 بالله مکن زبیر بد خود حوالتم
 تا بنود از موهله تعلیمت با مجال

. بارید از خامه کوهر نشانه من
 بر شد درود بحر معانی بدین لال
 در دیده عرایس افکار می کشد
 میله قلم بجزا عبار من اکتحال
 بی پیسره و کم مدوی تراست
 یکه رفته سر بریده دیک زور مایع
 اسماوی ختم کن خنثت بر دعا که تا
 از کترت مقال نقاب درع ملال
 چنند لرد که در زعانه سوار زمین بود
 بر کتر د صفوه رخ کردود مثال خال
 یارب بجهت خانم مجموع انبیا
 با دابقای عمر عزیزش هزار سال

- 10 -

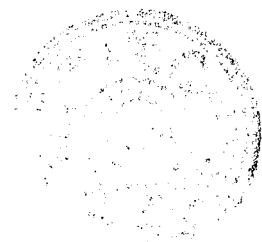
روی تو میدواید فتح ابرو هلال عید
 خنثت بس که شتق از حد کمال عید
 آمد نیست ماه نو که غاید از آسمان
 ابرو قاشده بکلت جمال عید
 عرض جمال چنکند از مطلع شرق
 نجم خمسه طالع و فرخنده خال عید
 منتقار شاهباز سیر سعادتست
 یا صبری ز طایر فیروز خال عید
 در جهت وجوی آمد خم ابرو شده مگر
 زاندر رو میده پشت غاید هلال عید
 از روزه نیست آنچه که مردم نمی خورند
 بستند خله عاشق شوریده حال عید
 گویا اشادتت قاور و وصال را
 در انفصال روزه در اتصال عید
 خنثت شکست خاطر مجموع عید را
 روز دم بدیر شد انفصال عید

حسن جهاد فروز تراد است سینه
 که همچو مهر زود نبودی زوای عید
 نبود بفضل وجود و سواد در دم عطانه
 یک بر توی ز عکس عینت شمال عید
 شکرانه جاندهم بقدم سر اگر مرا
 انجام دست بوس تو باشد نوال عید
 او صاف آمد جمال مکرر کنم که تا
 افزوده بود خلادت زکر مقال عید
 روی تو عین عید سر زلف دال عید
 مادر آهمن بس است رعد کمال عید
 افاد دیده ام صمهای عارضت
 نبود بجز ز طبع یقیانه سوال عید
 یار به جرادل لطف سحابه تو چراست
 هر کس رسیده است بخواب وصال عید
 زمین که در پیلاس فلاکت همی کشم
 سرا برهنه همچو بیچاره ملال عید
 شاقا رواند از که کرم بدور تو
 بارندگی جو نیست مناسب حال عید
 هر کس ز عید باز رسیده بکام دل
 مار آهمن فروغی غم حد نوال عید
 هر کس و داداسب مراد سر بهر طرف
 اسحاب سر فلکده شود یا حال عید
 شادی کنایه بشیر من آیند کودک لایق
 کشم بجای دولت عشقت مثال عید
 دوزاخ وصال و روی تو در هر و عالم
 مارا چه فکر شادی میسر و وصال عید

هنگام وصل باز میرسه از فتناده کاب
 عید از کسی بیس که دارد مجال عید
 ای دل چو مست نقد بقادر گفت منال
 از تنگی مجال معاس و منال عید
 این دمه زنده تو غنیمت شمار مهر
 غافل مشو که زود بود انتقال عید
 هندانکه موجب فرح و عیس و عشرت
 بر زور کار سلامت فیروزه فال عید
 بار همیشه مهر وجود تو در سرف
 کردد فزود بزات تو قدر و جلال عید

(Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün)

- 1- Seher nesim-i beşâretden irdi cāna sürür
Ki semmesinden irişür iki cihāna sürür
- 2- Diler sürür-ı dil-i şādmānı şerh ide dil
Ne dehlü vaşf ide sıgmaz veli beyāna sürür
- 3- Şafā vü şevk ile yaşum semā'a girmişdür
Neden gelür 'acebā çeşm-i dür-efşāna sürür
- 4- Meger ki şihhat-ı külli beşâretin virdi
Dil-i şikeste-i bî-şabr u nā-tüvāna sürür
- 5- Ya bir hümā-yı sa'âdetdür ilticā itdi
Ol āsitāne-i ferhunde-āşiyāna sürür
- 6- Ya sırr-ı memleketün cān-fezā haberlerini
Getürdi şāh-ı dil-āgāh-ı nükte-dāna sürür
- 7- Bülenâ-mertebe Sultān Selim şāh-ı cihān
Ki zikr-i nām-ı şerifi virür revāna sürür
- 8- Kıyām-ı ma'deletünden gelür zemine ferah
Cülüs-ı saltanatuñdur viren zamāna sürür
- 9- 'Aceb ne şāh-ı cihānsın ki sīt-i 'adlünle
Sirāyet eyledi vardukça her mekāna sürür
- 10- Du'ā-yı rıf'at-ı kadrün kamuya vācibdür
Tapuñdan irdügiyçün cümle hānedāna sürür
- 11- Küşāde-hātır olursa ne tañ ki virmişdür
Ziyā-yı mihr-i ruhuñ subh-ı şādmāna sürür
- 12- Kararı yok ferahından yire göge sıgmaz
Yüzün görüp ireli mihr-i āsmāna sürür
- 13- Cihāna işbu beşâret yeter ki hem-serdür
Serir-i kadrüne ey hüsrev yegāna sürür
- 14- Kapuñda cān u göhüller ferah bulursa n'ola
Gelür makām-ı selāmetde kārbanāna sürür

11 A.15b, B.21b,

9 sit: savt B

11 olursa: olur B

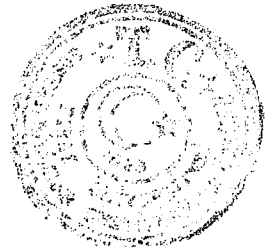

- 15- Gamuñ metâ'ını cân nakdine alan sevinür
Kim ola itmeye dünyâda râygâna sürür
- 16- Ne yirde kapuñ añılssa ferah bulur cânum
Ki zikri bâg-ı cinânuñ virür cânâna sürür
- 17- Sa'âdet-i ebedidür cenâbuña ki ider
Devâm-ı saltanat u baht-ı cavidâna sürür
- 18- 'Aduña yümn ile 'azm idicek revân getirür
Zafer peyâmını sen şâh-ı nev-civâna sürür
- 19- Küşâde-rû görünür hançerüñ ne hoş yaraşur
Dil-i harîf-i sebük-rüh u ser-girâna sürür
- 20- Dikildi râyet-i fethüñ riyâz-ı cennette
İrmişdi ravza-i Gâzi Murâd Hân'a sürür
- 21- 'Aduñı devr-i zamâne olinca güldürmez
Bilür yaraşmadıguñ haşm-ı bed-gümâna sürür
- 22- Nisân-ı hükm-i şerîfüñ zuhûr-ı devletdür
Ki virdi bende-i bi-nâm u bi-nişâna sürür
- 23- Su deñlü bir dem içinde keremler itdüñ kim
Ölince eyleyem ol lütf-ı bi-kerâna sürür
- 24- Bilüp geçendeki eksükligin huzuruñda
Kul oldu yüz süregeldi ol âsitâna sürür
- 25- Mezîd-i şefkatüñe i'timâd idüp iderem
Vefâ-yı gerdiş-i gerdün-ı bi-âmâna sürür
- 26- Zuhûr-ı mihr-i kabûlüñ zâhirüm olmazsa
Ne zerre deñlü huzûr eyleyem şehâna sürür
- 27- Belâ vü mihnetle rûz-ı gamda 'ays iderüm
Dil-i harîfe virür 'işret-i sebâna sürür
- 28- Medh u senânı te'yîd eyler iken getürdi
Getürdi hâtîf-ı gıybeti dil-i zamâna sürür

21 bed-gümâna: tir-kemana B

27 harife: hazine A

27'den itibaren A'da yok

- 29- Sürür-ı meclise bâ'is-i sürür şî'rdüñ
Ki âhı bize virür nağme-i terâne sürür
- 30- Eger ki nazmumı umaram
Ki hâsıl olur dilümden dil-i zamâne sürür
- 31- Revâdur irse huzûr-ı şerîfüne şî'rüm
Ki serverâ yaraşur şâh-ı kâmrâna sürür
- 32- Yeterdi gam bana hem-dem sürürü neylerüm
Ola medhüne ger olmasa yegâne sürür
- 33- Ayagı koma elünden beni görüp sâki
Göñülde kor mı sanursın gam-ı zamâne sürür
- 34- Vücûdı rahtını İshâk nâr-ı şevkuñla
Bakarsa şem'-sıfat ide ol zebâna sürür
- 35- Kapuñda tâ ki ide çâker beşâret u şâdı
Kul ola yüz süre her dem ol âsitâna sürür
- 36- Hemîşe fırsat u nuşret-i beşâret virsün
Cenâb-ı pâdişâha devlet-i iktirâna sürür
- 37- Murâdum Hakk'dan ümidüm ol ki evvela
Rikâb-ı yümn ü 'inân kat' u tâziyâne sürür
- 38- Devâm-ı devletüne Hakk-mezîd idüp virsün
Serîr-i saltanatuñda hâtır-ı 'ayâna sürür

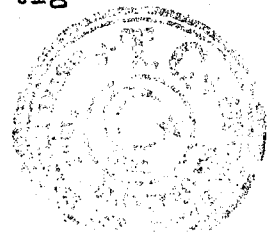
12

(Mef'ûlü/fa'ilâtü/mefâ'ilü/fe'ilün (fa'lün))

- 1- Sâhâ yanumda bulmagile 'itibâr tig
Oldı niżâm-ı mülk-i cihâna medâr tig
- 2- Sâfi derün u pâk-i güher olmasa eger
Bulmazdı Hakk'dan şehr-i kurb u civâr tig
- 3- Çeşm-i 'adûyı
Rezm içre görünür ne kim zülfeķâr tig

12 A.16b, B.20a

12 İlk dokuz beyit A'da yok

- 4- Şāhā elūnde görinen ol şu'le-vār tig
- 5- Meryā-yı kulzüm içre
Cān-ı 'adūyı kılmaz her dem şikār tig
- 6- İcrā-yı hükümün itmeye hizmet kuşagını
Bilini iki yirden ider tig
- 7- Berūsine gel içindeki bir katre jāledür
Şāhā elūnde ol görinen āb-dār tig
- 8- Sen sehriyār önünde takup boynına kemend
hidmet için ider i'tidār tig
- 9- Alnında nakş-ı nām-ı şerīfün yazılmasa
Mülk-i cihānda olmaz idi nām-dār tig
- 10- Sultān Selim ol şeh-i ferhunde kim ider
Dest-i şerīfi būsıyla iftiḥār tig
- 11- Gör kim hemīşe nuşret u feth u zaferledür
Ol şehriyāra olmagiçün çār-yār tig
- 12- Görse evzen-i mehābet tigından utanup
Kuşanmaz idi Rüstem u İsfendiyār tig
- 13- İrişdi āsitāne-i mihr-i āşiyānuña
Polād-ı beyzā içre çeküp intizār tig
- 14- Vakt-i seherde mihr-i sa'ādet tülū' ider
Sīmīn-ı gılāfdan ki çıkar zer-i nigār tig
- 15- Nakş-ı cemāl-i şemse-i tiguña reşkider
Bām-ı felekde şol görinen zer-i nigār tig
- 16- Hūn-ı 'adūyı içmeğe yalmanı yalmanı
Vardur kapuñda niçe niçe kīne-dār tig
- 17- İnceldi boynı kıl gibi düşmenlerün kamu
Dest-i şerīf-i şehde görüp kıl tarar tig
- 18- Bir pīr-i müntehā görünür şūretā dili
Lu'b içre nitekim pūr- şir-h'ār tig

11 B'de yok

15 nakş: 'aks B/ tiguña reşkider: tigungumdur ācib B

18 nitekim :niteki B

- 19- Bir ebrdür ki şehirle bir demde yağdurup
Mülk-i 'adūyı cümle kılur lāle-zār tig
- 20- Kimse uzatmasun diyu 'adlünde zulm elin
Sundı elüne Hazret-i Perverdigār tig
- 21- Tutdum yüzümü saña kesüp gayrden elüm
Zirā ki kesmegile bulur i'tibār tig
- 22- Salmaga tig-ı medhuñı etrāf-ı 'āleme
İtdüm redif nazmum içün ihtiyār tig
- 23- Bil baglamaga hıdmete göndermişüm şehā
Bu şi'r-i dil-pezirle bir yadigār tig
- 24- Alsa eline ol şeh-i Cem iktidār tig
Sunar 'adūya cām-ı mey-i hoş-güvār tig
- 25- Cām-ı şarāb-ı tiguñı nüş eyleyenleri
Ta hasr olınca eyleye mest u humār tig
- 26- Benzer yanında sım u zerin der-miyān idüp
Ol mäh-ı serv-i kāmeti eyler kenār tig
- 27- Tig-ı müjeñle gamzeñe dil-tesneyüm didüm
Fi'l-hāl içürdi sineme bir ābdār tig
- 28- 'Adlün zamānidur senün ey ma'defet-penēh
Her bi-günāha çekmesün ol gāze-kār tig
- 29- Bārū geçer egerçi yallñ yüzlidür olur
'Aşıklarına luṭfile būs u kenār tig
- 30- Diller mi kaldı cevrle mecrūḫ itmedin
Gamzeñ gibi senün 'acābā kande var tig
- 31- Āb-ı revān ne resme ki dolābı inledür
Nālān ider 'adūlarını zār zār tig
- 32- Bilsem 'aceb ne bendle koçar hayātuñı
Düşüp yanuña 'aşık-ı şūrīde-vār tig
- 20 'adlünde: devründe B
- 27 gamzeñe : 'ömrüne B / fi'l-hāl: fi'l-cümle B
- 30 B'de yok

- 33- 'Uryān olup ki ma'reke-i cenge 'azm ide
Kandırılıp hayādan olur şerm-sār tig
- 34- Elden komadı dānen-i latīfini sen şehūñ
Gark olsa bahr-ı sīm u zere vechi-vār tig
- 35- Ol tigi vaşf idem dir idüm ger kesilmese
hayāl idicek güzār tig
- 36- Her beyti şî'rümün sanasın bir dilirdür
Kim var yanında her birinün bir yarar tig
- 37- İletür safā-yı hātırumı gözlerüm yaşı
Nemden niteki jeng ala āyine-vār tig
- 38- Sen bahtiyāra 'izzet u devlet-i nedim olup
Āyāt-ı nuşr ile ola nakş-ı nigār tig
- 39- İshāk'a gör ki hüsn-i kelāmı şeref virür
Virür mübāreze nitekim iştihār tig
- 40- Hün-ı haşm ile rengin idüp elin
'İyd-ı gazā-yı ekber ide bi-şumār tig
- 41- Olsun maķām-ı tigi Hudā'ya meyān-ı 'arş
Niteki ola āyine kertesi kenār tig

13

(Fā'ilatün)

(Fā'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün(fa'lün))

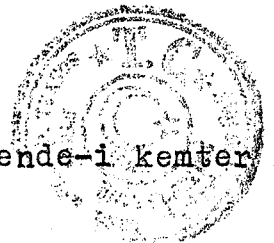
- 1- Eyledi mülk-i Süleymān'ı müsahhar hātem
Urınursa yaraşur la'lden efser hātem
- 2- Bir tılısmıyla cihān gencinini hıfzetmekçün
Mumdan düzse olur şedd-i Sikender hātem
- 3- Ugrunuñ kise-i zerden kesilür miydi eli
Olmasa serzeniş-i keffüne mazhar hātem
- 4- Bağladı biline ihlāsla hıdmet kemerin
Āsitānında varup olmağa çāker hātem

13 A.17b, B19a, C.8a

2 Sikender:hükmünde A

4 Āsitānında... :Can u dilden olayın bende-i kemer hātem

B-C

- 5- Bende-i halka-be-gūş oldu varup hıdmetüne
Devleti kendüye kul eylemek ister hâtem
- 6- Dest-būsuñ şerefi 'izzetini bulmaz idi
Kuvvet-i zerle ger olmasa tevānger hâtem
- 7- Olmasa mihr-i kabülün eğer alnında nişān
Halka-i der gibi bi-kıymet olur zer hâtem
- 8- Yüzine düşmese ger nām-ı şerifün 'akşi
Şüretā böyle görünmezdi münevver hâtem
- 9- Dü-cihān zīr-i nigīninde ola nokta-sıfat
Olsa te'yīd-i kabülünde muzaffer hâtem
- 10- Fahr-ı erbāb-hüner Hazret-i Ca'fer kim anuñ
Mihri nakşıyla olur 'āleme mazhar hâtem
- 11- Sensin ol mahzen-i devlet ki varup hıdmetine
Ellerin başa koyup itdi du'ālar hâtem
- 12- Sensin ol kim ayagun basduğı yerde görünür
Na'liçeñ nakşı senün devlete rehber hâtem
- 13- Leb-i yākūtāna tahrīr olalı hatt-ı gubān
Görinür gird-i melāletle mükedder hâtem
- 14- Varsa agzına mühr urdı tılısm-ı na'lün
Dilile şerhiderse hālını yazar hâtem
- 15- Hoğka-i la'l-i dūrerbār ki mühr itmekçün
Getürüpdür yine ol hatt-ı mu'anber hâtem
- 16- N'ola şīrīn dehenün zikrini tekrār itsem
Yaraşur zīnet için olsa mükerrer hâtem
- 17- Dürlü cevherle virüp kendüye ziver hâtem
Göz açup her tarafa la'lüñi gözler hâtem
- 18- Kendüye her ne kadar zīnet iderse olımaz
Yalıñuz bir gözle kaşla dilber hâtem

10 Hazret-i Ca'fer kim:ya'ni efendi ki: B-C

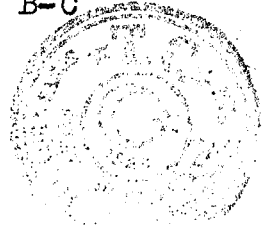
11 C'de yok

12 nakşı:şekli B

14 na'lün:hattun C

15 zikrini: sırrını C

18 kendüye:kendözün C

- 19- Hüsniye şimdiki engüşt-nümâdur la'lün
Taş basup bağına hasretle geçer her hâtem
- 20- Mîhnet u derde giriftâr oluben dūrunda
Hasret-i la'lünle kayudar ekser hâtem
- 21- Nâzar itsem yüzüne halka-i çesmüm görünür
Pertev-i 'aks-i cemâlünle müşavver hâtem
- 22- Kanı çesmüm gibi engüsteri la'l-i nigîn
Ya dehânun gibi bir kıymeti cevher hâtem
- 23- İremez la'l-i revân-bahşuña hâcetiyle
Tutalum zerre kadar la'lüne beñzer hâtem
- 24- Düzmedi düzemiser zerger-i takdîr dahî
Hergiz ol la'l-i dürer-püşe berâber hâtem
- 25- Dehenünden utanup elden ala sohbetde
Gör ne lu'biyle kaçup kendüyi gizler hâtem
- 26- İnemez say' ile dil hastası şirîn lebüne
Hiç ola mı ki ola mûra müyesser hâtem
- 27- Devlet el virmiş iken kulzüm-i kefünde senün
Yiridür cevhere gark olsa ser-â-ser hâtem
- 28- Beñzer ol yarun eli tâze açılmış güldür
Zerdî-i gül gibidür ortada ol zer hâtem
- 29- Dest-i cūduña olupdur yine dünyâ-yı muhît
San habâbidür o bahrun bu müdevver hâtem
- 30- Bahr-ı kefünde karar eyledi cādūlugla
Görünüz suya batar mı bu füsünger hâtem
- 31- 'Alemlî hükm-i şerîfün gibi olmağa muhît
Eyledi daire-i mülki müşavver hâtem
- 32- Genç kurtulmaz idi cūduñ elinden her giz
Elünî tutmasa çiksa aradan ger hâtem

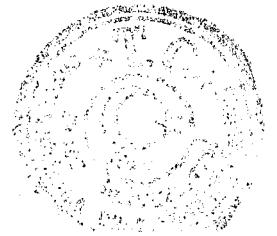
19 her: C'de yok

20,21,28 C'de yok

27 cevhere: devlete C

29 cudunla: cudun ki A ve B

31 daire-i: daire vü B

- 33- 'Ālemün halkına dünyâyı bağışladı tamām
Aña mühr urmasa bu çerh-i müdevver hâtem
- 34- Derd ile bagrı delükdür gözi kan yaşla pür
Bu benüm hâl-i perişanuma aglar hâtem
- 35- Kaddi hâmdür eli başına urur senün elüm
Görmedi kimse koluñ gibi muhakkar hâtem
- 36- Saklayup nakd-ı gamuñ sinede mühr itmek için
Eyledi kaddümi bu çerh-i sitemger hâtem
- 37- Ağız açsam lebünün vaşfına ragbetler ile
Sözümü safha- ı sîm üstüne yazar hâtem
- 38- Yazdugum nazmı nigîn dehenün vaşfında
Ezber okurdı eger olsa sühander hâtem
- 39- Ziyet için yine engüşt-i 'arūs-ı nazma
Takmadı kimse koluñ gibi mücevher hâtem
- 40- Dest-res bula mı söz nakdine her ehl-i heves
Ola mı elümde her engüşte müyesser hâtem
- 41- Ehl-i nazmına yine gösterdi nişân olmagiçün
Cevdet-i tab'ıyla İshāk mücevher hâtem
- 42- Sende hatm oldu ne denlü varsa fazl u hüner
Nitekim ben kuluña oldu muqarrer hâtem
- 43- Ger isâret ide engüşt-ı kabülün sözüme
Takına Rum harâcına berâber hâtem
- 44- 'İyd olup niteki erbâb-ı nazar barmagina
Takına şekl-i hilâliyle münevver hâtem
- 45- Kullaruñ gibi varup yüz sürüye hizmetüne
Ola yanuñda şehâ bende-i kemter hâtem
- 46- Leb-i cân-perver ile öpmege geldükçe elün
Taka ol dest-i güher pûşa güzeller hâtem

33 bağışladı tamām: iderdün in'am B ve C

35 hâmdür: hâmdürür A ve B

38 nazmı: vaşfı C

39 koluñ: bunuñ A ve C

42 hüner: şeref A ve B/ ben kuluña oldu: oldu kuluñ İshâka
B ve C

(Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün(fa'lün))

- 1- Zihī bidāyet-i lütfuñ nihāyet-i me'mül
Sa'adet ol kula kim hıdmete ola maqbül
- 2- Su kimse kim kapuña yüz sürüp idindi penāh
Ne şam ki buldı murād atına tarık-ı vüsül
- 3- Ol kim koyup işigün ğayra ilticā eyler
Yürür bevādī-i hayretdezki hazīn u melül
- 4- 'Acib degül ger ola mażhar-ı hidāyet-i Hakk
Kapuñda keşb-i 'ubūdiyete şu kim bula yol
- 5- Garık-ı ni'met olan bendenün n'ola hāli
Edā-yı şükr ile tâ ki eger ola mes'ül
- 6- Kelamuñ eyleye ihya-yı ser'-i Muştafayı
Çün ola tig-ı zebān hükümetün meslül
- 7- Nisāb-ı 'ilmüne had yok ki 'ögr-i 'aşiriniñ
Mukassar oldı mücerred taşavvuruñda 'ukül
- 8- Kabül u reddüne dāyir usül-ı cümle fūrū
Şümül-ı 'ilmüne hazır fūrū'-ı cümle usül
- 9- Zihī fezāyil 'ilmi ki tıfl-ı ebced olur
Gelüp maķam-ı ifādeñde ezkiyā vü fihül
- 10- Ne keşf ola buña olmaz yanuñda zerre hakkı
Ne keşb olur buña yokdur yanuñda bir mechül
- 11- Kemāl-i sür'at fehmi şu resme kim 'akluñ
Teveccüh eylese matlūba sebķat ide hüsül
- 12- Ezelde her ne ki gebt oldı levh-ı hātiruña
Ne ğıybet eyledi her ğiz biri anuñ ne zuhül
- 13- Ne ihtiyācı var ol zāt-ı pākin evsāfa
Müşāhidāta ne lāzım ki ola şühüd-ı 'adül
- 14- Gezend irişmege meger zamāneden umarām
Çü takdı rütbe-i ihlās boynuma maktül
- 15- Gerek ki nakdini evkātün itmeyem zāyil
Çün irdi lütfuñ elinden nişān-ı mühr-ı kabül

- 16- Kapuñda bendelerüñ çok kuluñ gibi ammā
Begāyet az ola ihlāş u şıdk ile mecbül
- 17- Eger terahhum idüp rehber olmaya lütfuñ
Olinca miskin ola ben fakīr u genc-i hamül
- 18- Kapuñda mäh-ı siyeh-rū vü āftāb-ı münir
Birisi bende-i mücrim birisi mukabbel kul
- 19- Anuñ ki nāmiyesi yok şehāb-ı lütfundan
Giyāh-ı hüsnüñ sıfat buldıgınca ola zebül
- 20- Olur çü keşret-i akvāl-i mücib-i emlāl
Revā degül ki ola hātır-ı şerifi melül
- 21- Müşevveş olmaya aşlā vücūd-ı pākünde
Tebeddülāt-ı emākin tağayyürāt-ı füsül
- 22- Bu deñlü rağbet idüp 'ıyda kim iderdi heves
Vesīle-i şeref-i dest-būsuñ olmasa ol
- 23- Du'ā-yı devletin İshāk şıdk ile eyle
Cenāb-ı Hāzret-i Hakk'da ki ola karīn-i kabül
- 24- Kapuñda ehl-i du'ā eyledüklerince ümīd
Vüfūr-ı ni'metüñ oldukça 'āleme mebzül
- 25- Sürür-ı 'izzle her gün devām-ı devletüñi
Ziyāde eyleye bāri bi-hakkı rüh-ı Resül

15

(Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün)

- 1- Ahumla açılır bu dil-i mübtelā seher
Şol gonca gibi kim aça bād-ı sabā seher
- 2- Pāk ayleyüp kudüret meger zamāneden
Virür gönüller āyinesine cilā seher

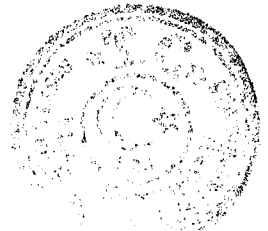
19 buldıgınca ola: vardığınca bula A

21 müşevveş: müe'ssir A

15 A.20a, B.13a, D.1a

1 ahumla: ahıyla A

2 pāk: ref' D

- 3- Ko h'âb-ı gafleti gözini aç du'âya gel
Kim açılır hazîne-i lütf-ı Hudâ seher
- 4- Ruşen-zamîr-i pîr mübârek nefsdürür
Her nice hâcetün ola eyler revâ seher
- 5- Gitmez du'â-yı nûr dilinden şabâha dek
Geñ müstecâb da'vet olursa n'ola seher
- 6- Her dem güşâde-hâtır olursa 'aceb midür
Bir mihr-i pür-vefâ iledür dâimâ seher
- 7- Dünyâya şubh-dem nazar itdükçe sanurum
Yüzden götürdi zülfini bir dil-rübâ seher
- 8- Yârûñ cemâli ka'besidür şubhdan murâd
Zâhir budur ki kible-nümâdur aña seher
- 9- Medhûş iden bu gön'lümi fikr-i cemâlidür
Ortada bir bahânedürür zâhirâ seher
- 10- Görsem yüzini cümle murâdum temâm olur
Bir hasta gibi kim ide aña şifâ seher
- 11- Kâbil midür mukâbil ola nûr-ı hüsnine
Âyine-i muşaykal u giti-nümâ seher
- 12- Cevr u cefâ-yı dehr-i sitemkâr ile begüm
Hayretdeyidi ben kuluñ ey şâh tâ seher
- 13- Tâ ki bu cân kulagina irdi nidâ seher
Kim var ol âsitâneye kıl ilticâ seher
- 14- Ol kim yanında zerre degüldür şu gördüğün
Mesned-nişân-i şuffe-i şahn-ı semâ seher
- 15- Kapuñ marîz olanlara dârü's-şifâdürür
Sen var iken kime varayın ben gedâ seher

3 gözünü aç du'âya gel: gözün aç gâfil olma kim A

3 kim açılır: meftûh olur A

4 nefsdürür: gibi D, gice B

5 dilinden: dilden D

6 vefâ: safâ A

10 yüzünü: yüzünü B ve D/ide: idüp A

11 D'de yok

12 begüm: eyledükçe B, gice D

14 semâ: safâ B

- 16- Nām-ı şerifi zikrini vird-i zebān ider
Her kim imām-ı 'aşka ide iktida seher
- 17- Görse yüzünü kimseyi görmez dahi gözüm
Hürşid var iken görünür mi sühā seher
- 18- 'İyd ol kişiyedür bu cihānda ki eyleye
Sen āfitāb-ı tal'atle merhābā seher
- 19- Ol kişi devlete irişür kim 'ale's-sabāh
Gün togmadın yüzünü göre evvelā seher
- 20- Çāk eyleyüp yakasını şevkuñla şubh-dem
Bildürdi yine mihr-i derünün saña seher
- 21- Görmüş degül bu vechile hüsn-ü bahā n'ola
Tāña kalunsa hüsnüne ey mehlikā seher
- 22- Çekdi sipāh-ı encüme haşmetiyle şubh-dem
Bir zer-i nigār hañcer-i erzen-i riyā seher
- 23- Komaz ki āfitābı temaşā ide nücüm
Hürşidi gayriden günler gālibā seher
- 24- Men''itmesün mi dilber-i hercāyidür güneş
Komaz giceyle seyr ide taşra çıka seher
- 25- Derd u firāk u hasretle kan yudar şafak
İtdükçe āfitāb ile zevk u safā seher
- 26- Yokdur şeb-i nedāmete pāyān u intihā
Gel 'ayş u 'işrete ide gör ibtidā seher

16 zikrini vird-i zebān ider: zıkr u fikri dilümdedür D,
zikri vü fikri dilindedür B

18 ki: kim B ve D

19 irişür kim: kim irişür D

20 saña: D'de yok

21 tāña: k'ana D

25 firāk: mezāk D/ hasretle: hayretle A ve B/İtdükçe:
sürdükçe B veD

- 27- Devlet anuñ cihānda ki zevk u şafā süre
Bir āfitāb-ı tal'atle dā'imā seher
- 28- Bezm-i felekde kāse-i zerrīn alup ele
Güyā ki 'ays u 'işrete eyler şalā seher
- 29- İrmez giceye sıhhatile zevkdan olur
Sen bī-vefāya her kim ola āşinā seher
- 30- Yapduñ sabāh gönlümüzi bir selām ile
Güyā ki bir 'imārete itdün binā seher
- 31- Her şubh-dem felek gibi başına gün toğa
Her kim koçar ise sen mehi bir gice tā seher
- 32- Cānum bu zevkdan çıkayazdı sabāha dek
Dün gice varayın didi ol bī-vefā seher
- 33- Gülşende mürde dilleri ihyā idüp yine
Keşf-i kerāmet eyledi bād-ı sabā seher
- 34- Dil bülbülü okur yine nazm-ı seher-i redif
Evsāf-ı hüsnün itmeğe bir bir edā seher
- 35- Her beytinün sevādı bu nazm-ı kasīdenün
Benzer şu giceye ki redifi ola seher
- 36- Şubhuñ mecāli olmaya hergiz dem urmaga
Āh eylesem firākile ben mübtelā seher
- 37- Āh-ı derün-ı sūz-ı dilümde siyāh şeb
'Aks-i fūrüg-ı hüsnünle ruşenā seher
- 38- Her gice derd-i āhla yüzi siyāh olur
Halka bürüdet itdügi oldur hevā seher
- 39- Saldı hevā-ı zülfi beni bir şeb-i gama
Pāyān görünmez aña nice şubh yā seher

30 itdün: yapduñ D

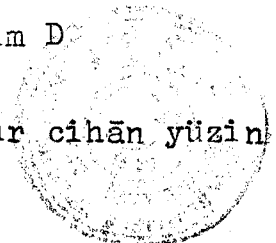
32 B'de yok

32 zevkdan:şevkdan D/ varayın:varurum D

36 firākla:mezākla D

38 Her...Maşlūmuñ ah-ı serdi tutupdur cihān yüzün B

39 zülfi: zülf

- 40- İshāk ağlama ki zamīr-i münīrine
Mahfī degül giceyle olan mācerā seher
- 41- Vaslı güninde anma firākı elemelerin
Tā kim anlamaya gice ki mā-mezā seher
- 42- Hürşid-i devletünle münevver ola cihān
Vire fezā-yı 'āleme nūr u ziyā seher
- 43- Lütful nesīmi 'āleme esdükce açıla
Gül goncası gibi nice dest dutma seher

16

(Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün(fa'lün))

- 1- Mihr-i münīre olmagiçün perde-dār berf
Oldı hevā yüzinde yine aşikār berf
- 2- Faşl-ı şitā peyāmın irerdi yine nesīm
Pāyine nakd-ı sīmīni itdi nişār berf
- 3- Āyine gibi oldı muşaffa kamu zemīn
Dünyā yüzinde komadı aşla gubār berf
- 4- Gitdi görünmez oldı/yine 'ankebūt-ı mihr
Çün zāhir oldı peşşe gibi bi-şumār berf
- 5- Halkā görünmege kişinün kalmadı yüzi
Dünyāyı eyledi gözine teng u tār berf
- 6- Göstermege münāfıka hüvel kıyāmeti
Beñzer ki kühdur atılan penbe-dār berf
- 7- Bu deñlü nakd-ı sīme ki çün iktidārı var
Olmaz 'aceb yaparsa gümüşden hısār berf
- 8- Kesb idebilmeyeydi cihānda yüz aklığın
Yoluñda olmasaydı eger hāk-sār berf

40 ağlama ki: aklamaga D

42 devletünle:devletiyle A

16 A.21b, B.23a, C.4a, D.3b

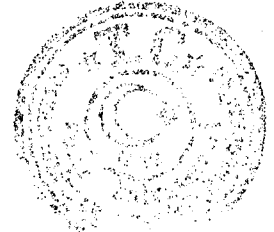
2 pāyine:bağına D

3 komadı:olmadı B

- 9- İrişdi sa'yile şeref-pā-yı būsına.
Yüzün yire sürerse n'ola vechi-vār berf
- 10- Bir laḫza turmag olmadı aslā elünde sīm
Deryā yüzinde ide mi hergiz karar berf
- 11- Halkuñ nesimi ger ire tā ki meşāmına
Yagdurмага kıyāmete dek rūzigār berf
- 12- Gördükce āfitāb-ı cihān-tūbı germ olur
Eşk-i revānla akıdur cūybār berf
- 13- Sad-sāle pīr görse cemālūñ sırı geçer
Olmaz bahāra karşı inen pāyidār berf
- 14- Ey tāze gül bu deñlü bürüdet revā mıdur
Hergiz münāsib ola mı evvel bahār berf
- 15- Gülşen sahīfesinde sefid açlla yine
Etrāf-ı bāga yazdı hatṭı ābdār berf
- 16- Hey nice bī-sebāt u hevāyimüz açmış
Bir yire gelse iki gün itmez karar berf
- 17- Şüretde sanki sinni-i sāhib-i 'amāmedür
Başına giyse yaz olıcak kūhsār berf
- 18- Her sīm-ten ki bārid ola bi-revāc olur
Faşl-ı şitāda bulmaz iken i'tibār berf
- 19- Fi'l-cümle şehriçinde eger olsa ragbeti
Daglar başını itmezdi ihtiyār berf
- 20- İshāk-ı derd-mende ölicecek kefen yeter
Dag-ı teninde şol görinen penbe-dār berf
- 21- Āgāh olaydı sūz-ı dilinden bu hastanın
Yaşlar dökerdi aglardı zār zār berf
- 22- Hayfā n'idem ki gamdan agardum civāniken
Kim gördi bunu kim yaga evvel bahār berf

- 10 turmag:durmak B ve D
12 akıdur:ki akar D
13 D'de yok
14 ola mı:olmazB
18 sīm ten:simin beden

- 23- Kadr-ı şebâbı bildürür insâna pirlük
Olur su âteşe sebab-i i'tibâr berf
- 24- Hengâm-ı ıyda geldüğün bildi cürmini
Su oldı geçdi yire olup şerm-sâr berf
- 25- 'ızz u şerefle nice ki semmür u kākūmı
Sen kām-kāre geydüre leyl u nehâr berf
- 26- A'dâ-yı dil -şikest u ser-â-pâ bürehnenün
Vire hemîşe hâtırına inkisâr berf
- 27- Hānuñ fūrüg-ı âteşle lāle-zâr ola
Nice ki ola her taraf sebze-zâr/berf

17

(Mef'ülü/ fâ'ilâtü/mefâ'ilü/fâ'ilün(fa'lün))

- 1- Olmaga milket-i çemene şehriyâr serv
Dikdi livâ-yı sebz-i hilafet-şi'ar serv
- 2- Bülbüller âşiyânına başında yir ider
Mülk-i çemende olmuşiken tâc-dâr serv
- 3- Cârüp gibi sâyesi düşdügi yirlere
Kondurmaz oldı zerrece hergiz gubâr serv
- 4- Nakkaş-ı sun' yazmadı kaddün gibi senün
Mecmû'a-i zamānede bir yâdigâr serv
- 5- Kaddün gibi bulunmaya gülşende raseti
Serdâr u ser-firâz u bülend-iktidâr serv
- 6- Togrısı olmasaydı kalbinde râ-yı gec
Bulurdu istikâmetle i'tibâr serv
- 7- Tâ ki irüşmesün diyü bād-ı sabâ eli
Dâmen-keşidedür yine perhiz-kâr serv
- 8- Derdiyle gonca-veş cigeri pâre pâredür
İtmez derün-ı sînesini âşikâr serv

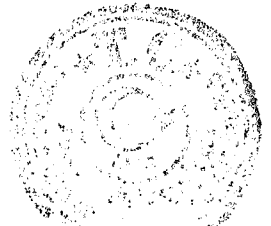
25 nice ki:niteki A/ semmür u:semmür B

26 ser-â-pâ:
17 A.22b, B.15b, C.7a, D7a

1 livâ:sivâ D

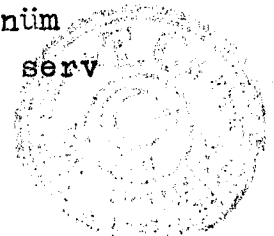
4 Bve D'de yok

5 serdâr u:serdâr-ı D

- 9- Tîr-i kazâ ucundagı peykân gibi vîrür
Sensüz çemende hâtıruma inkisâr serv
- 10- Yazdum nihâl-i kâmeti vaşfında bir gazel
Geldi zebân-ı hâmememe bî-ihtiyâr serv
- 11- Öykünmeseydi kaddüne ey gülizâr serv
Mülk-i çemende bulmazidi iştihâr serv
- 12- Dil 'andelibi görmedi kaddün gibi senün
Seyr itdi sebze-zârda gerçi hezâr serv
- 13- Var gülşene salın k'ola şermende şah-ı gül
Gel бага sâye sal kim ola şerm-sâr serv
- 14- Kaddüne istikâmet-i tab'ıyla râseti
Beñzer diridüm olsaydı gül'izâr serv
- 15- Fikri budur ki himmetle kaddüne ire
Togrılmıgıyla devlete irse ne var serv
- 16- Ol kâmetün irişmeye sa'yiyle pâyine
Her nice el bir ide çemende çenâr u serv
- 17- Ol şehriyâra hıdmet için büstânda
Turup dikildi kaşusına bende-dâr serv
- 18- Gel gör şafâ-yı meşrebini lütf-ı tab'ını
Âb-ı revân kenârın ider ihtiyâr serv
- 19- Varsa kenâr-ı âba çeker dâmenini meger
Âb-ı revândan eylemek ister gîzâr serv
- 20- Gâlib üşendi leşker-i bād-ı hazândan
Şahn-ı çemende yaptı zümurrud hışâr serv
- 21- Bir sebz-i köhne câme(y)i her yaz u kış giyüp
İtmez libâs u kisvetini müste'âr serv
- 22- Ol kadd-i ser-firâza şebih olmasa eger
Kât'a cihânda bulmazdı i'tibâr serv
- 23- Kaddüne irmedin ölicecek bitüre benüm
Topragum üzre Hâlık-ı Perverdigar serv

- 11 iştihâr:i'tibâr B,ihtiyarD
13 kim: ki B
14 diridüm:diyeydüm A
16 çenâr u: çenâr B
17 giyüp: giyer B ve D

- 24- Var ey vefa vü mihr uman ol dil-firîbden
Dünyâda ola mı ki vire berğ u bār serv
- 25- Ruhsâr u kaddi fikriyle çeşm-i 'âşîka
Her kûşe berg-i gül görünür her kenâr serv
- 26- Kaddûñ ayırma dîdeden ey dost yaraşur
Âb-ı revân ile ki ola hem-civâr serv
- 27- Sen serveri gelür diyü her gün ümîd ile
Gülşende nice nice çeker intizâr serv
- 28- Abdâl-ı'âşk olup yalın ayak başı kabâ
Şahrâya düşdi 'âşık-ı şurîde-dâr serv
- 29- El götürüp duşâya münâcat ider çenâr
K'ola cihânda devletile pâyidâr serv
- 30- Her beyt-i abdârı bu İshâk-ı tab'inüñ
Bir cüyibârdur ki kenârında var serv
- 31- Gülzâr-ı dehre nice ki hüsn ü bahâ virüp
Gülşende ola mucîb-i nakş u nigâr serv
- 32- Bâg-ı cihânda devletile ber-karâr ola
Şahn-ı çemende eyledügince karâr serv

18

(Fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün)

(Fâ'ilâtün...

Fa'lün)

- 1- Mazhar-ı be-himmet-i hüsn oldı ser-â-ser Tāvūs
Cennet ehliyügi ma'lûm-ı mukarrer tāvūs
- 2- Giyüben egnine altunlı münakkaş dîbâ
Yine yüz şiveyile cilveler eyler tāvūs
- 3- Tâ ki irgürmeye hürşid-i cihân-tâb gezend
Sâye-bânlar götürüp seyr ider ekşer tāvūs
- 4- Per açup sûret-i zibâyıla cevelân idicek
Sanki âyîneci dükkânı olur her tāvūs

29 İshâk-ı tab'inüñ : nazm-ı kaşîdenüñ B-C

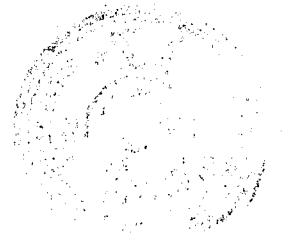
32 ola:ol A

18 A.23b, B.17b, D.9a

B'de 2.ve3. beyitlerin yerleri birbiriyle değişik

- 5- Gösterür çümle cihān nakşını bir devrinde
Nitekim āyīne-i cām-ı Sikender tāvūs
- 6- Dürlü güherlerle kendüyi tezyīn eyler
Görinür çün kafes-i āhen-i zer-ger tāvūs
- 7- Şahn-ı gülşende salup keffine āyīne siper
Bir mübārız gibi başına sokar per tāvūs
- 8- Kimden öğrendi 'aceb şu'bede 'ilmin ki yine
Per u bālin pür idüp oynadur ahker tāvūs
- 9- Nev-civān gibi yürür cāme-i zībāyile kāh
Geh yürür niteki bir pīr-i kalendertavus
- 10- Avladı mürğ-i dili gönül müğgin nigār
Kim görüpdür ki şikār ide kebüter tāvūs
- 11- Rif'at-i şānuña gün gibi nişān olmağışün
İde ahkām-ı şerīfünde muharrer tāvūs
- 12- Berg-i sebziyle varur her yire kadrini bilür
Ger olur ise n'ola cümleye manzar tāvūs
- 13- Bildi rüyāh cihānuñ varise hīlesini
Dehr elinden yine feryādlar eyler tāvūs
- 14- Nazar itse yüzüne şüret-i zībāından
Mazhar-ı lütf idüğün her kişi añlar tāvūs
- 15- Ravza-i bāğ-ı cināndan getürüpdür çü nişān
Behçet-i hüsne olursa n'ola mazhar tāvūs
- 16- Eşrefilerle idüpdür per u bālin yine pür
Neden oldu 'acabā böyle tevānger tāvūs
- 17- Meclis-i şāha varup bir iki rakş itmekle
Dürlü güherlere garķ oldu ser-ā-ser tāvūs
- 18- Muntazır şeref-i hıdmete ey şāh-ı oihān
Şahn-ı gülşende kurup çıkar mu'anber tāvūs

-
- 10 vell.beyitler B'de yok
12 n'ola:yiridür B,budur D
15 Behçet-ı: behçet-u B
17 oldu : D'de yok

- 19- Şehriyār eglesün diyü buhūr itmekiğün
Gezdirür bezm-i çemende yine mücemmer tāvūs
- 20- Çok zamandur olalı rāh-ı cināndan gümrāh
Mużtaribdür bulunmaz kendüye rehber tāvūs
- 21- Yokdur ārām-ı yiri ravza-i cennet yirine
Āsitānuña varup gönlini egler tāvūs
- 22- Gerçi karguña varup her yaña cevelān eyler
Heybetünden nazar it gör nice ditrer tāvūs
- 23- Kıl kalem kim başı üzre götürür Māni-veş
Şehriyār-sıfat zülfüni yazar tāvūs
- 24- Şafha-i sīnesine şüret-i 'adlūñ yazuben
Lāciverd ile anı itdi muħarrer tāvūs
- 25- Şüretā beñzedi tevki'-i ref'-i şāha
Urınursa yiridür başına efsēr tāvūs
- 26- Dürlü rengiyle virüp kendüye ziver tavus
Karşuña 'arz-ı cemāl eylemek ister tāvūs
- 27- Nice kim zīnet ide kendüyi yüz şüretle
Olımaz sünbül-i dil-dāre berāber tavus
- 28- Genc-i hüsnüñ ruh-ı dilberde tıllısın gör kim
Nazar itseñ gör ne şüret-i ejder tāvūs
- 29- İtdi şad mürğ-i dili kākül-i müşğın musahħar
Kim görüpdür ki şikār ide kebüter tāvūs
- 30- Şahn-ı gülzār-ı cinān olsa eger halk kime
Vireydüm sünbül-i gül-i būsına beñzer tāvūs
- 31- Küb u zibā görünür dilde hayāl-i zülfün
Yaraşur āyīnede olsa muşavver tāvūs
- 32- Cān u dilden haţţ-ı ser-sebzüñe bende tütü
Zülf-i müşğınüñe yüz vechile çāker tāvūs
- 33- Ruhūñ üzre yaraşur sünbül-i misk-efşānūñ
Nitekim levha-i sīm üzre mu'anber tāvūs

25 urınursa: urılursa D/yıridür:yaraşur

29-30 A ve D'de yok

31 muşavver: mukarrer-i muşavver B

32 sebzüñe sebze ki

- 34- Pā-yı hacletden anuñçün başını kaldırmaz
Utanur sünbülüñe olmaga hem-ser tāvūs
- 35- Egleyeydi dil-i pür-süzümü pervāne gibi
Āteş-i 'aşka girüp olsa semender tāvūs
- 36- Dehr elinden ne belā çekdügimi hazretüñe
Görinen levha-i pürüzeye nakķāş-ı ezel
- 37- Raht-ı tā kim kūh gibi nişān olmag için
Ola ahķām-ı şeri'ünde mahzer tāvūs

19

(Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün)

(Fā'ilātün....

fa'lün)

- 1- Mevsim-i gülde yine 'arz eyledi leşker-i çemen
Kışver-i rüy-ı zemīni tutdı ser-tā-ser çemen
- 2- Açıldı dest-i cūd ile derc-i zeberced kuflini
Mesned-i 'izzet seririnde olup server çemen
- 3- Soldı şahñ-ı büstāna bir zümrüd-ı gün halt
Sebzde nüş itmege cām-ı mey-i ahmer çemen
- 4- Çarķ-ı minā ham ile benzer ki hem-reng itmege
Düşüne/saldı zemīne atlas-ı ahder çemen
- 5- Şahid-i gül şevķına cām-ı şabūhı gelmege
Şubħ-dem aldı eline lāleden sāğar çemen
- 6- Serv-i kāmēt lāle-hod gül-ruh güzeller yādına
Kendüye zerrin şukūfe ile virür ziver çemen
- 7- Gevher-efşān oldı beñzer hazān-ı genc-i bahār
Rīze bi-rūzedür yir yir dökülmüş her çemen
- 8- Makdem-i gülden haber virdi mekr-i gülşende kim
Gödigince bād-ı subħuñ üstüne ditrer çemen
- 9- Gülbūn-i nev-resteyi bülbül der-āgūş itmege
Gonceler bālin olupdur bāğda seter çemen

36 A ve D'de yok

19 B.16b, C.5b, D.2b

6 zerrin: rengin C

- 10- Şohbet-i cem'iyet-i gülden olurdu. bî-naşib
Olmasa ger bülbül-i aşüfteye rehber çemen
- 11- Varsa şāhib-i kerāmetdür nesīm-i hıızr-ı pey
Kim küdüminden anuñ ser-sebz olur yekser çemen
- 12- Bir nazār gören cemālin hurrem u handān olur
Beñzer olmuşdur Hudā'nun lütfına mazhar çemen
- 13- Gülsitānda havzūñ etrāfında haññ-ı sebz ile
Şöyle beñzer kim yazupdur süre-i Kevser çemen
- 14- Ābdān neşv ü nemā buldıgıçün şükreyleyüp
Kande su görse ayagına yüzün sürer çemen
- 15- Gül cemālin bülbül-i şeydā temāşā itmege
Her taraıdan açdı sañn-ı gülsene manzar çemen
- 16- Sīnesi çāk gözi nem-nāk u yiri künc-i hāk
Sūretā bir 'āşık-ı üftādeye beñzer çemen
- 17- Sebze vü āb-ı revānı gördüğümce sanurum
Sāde-rū bir sīm-ten hūbı kenār eyler çemen
- 18- Gel kaddüm rencidekıl kim muntazırdur itmege
Hāk-i payūñ cevherini başına efser çemen
- 19- Gülsen-i cūd-ı kerem Sultān Selim-i Evvel kim anuñ
Ebr-i ihsānından olur tāze gonca-ter çemen
- 20- Eylese seng ü rehāmı ebr-i cūduñ terbiyet
Açıla seng üzre güller bitüre mermer çemen
- 21- Midhatūñle her seher rañbü'l-lisān olmagıçün
Nazmuñı itdi dilinde su gibi ezber çemen
- 22- Hākisār-ı sineme dökdüm firāvān göz yaşın
Gülşen-i tab'uñda bitse yiridür yir yir çemen
- 23- Cümle māl-ā-māl olurdu şafha-yı rüy-ı zemīn
Binde birin eylese ger hālümün defter çemen
- 24- Bāğa vardukça ruñuñ fikriyle yirüm od olur
Añker olur gözüme her lāle-i hākister çemen

- 13 sebz ile: beşerle D/şöyle: eyle C/yazupdur:yazar ol D
14 yüzün:yüzi C
16 sinesı...:Sine çāk u gözleri nem-nak virdi künc-i hakk
17 sanurum: sanurdum D/ ten: bir zer D

- 25- Bir nazār olurdı gülzārı temāşā eylemek
Dīde-i gam dīdeme ger çekse hançer çemen
- 26- Hatt-ı ruhsārūn gamından beñzer oldı ter-mizāc
Turdıgı yirde bulutdan nem kapar ekser çemen
- 27- Sebze-zār oldı hattūnla āb-ı ruhsārūn yiri
Sanki İbrāhīm'e oldı fi'l-megel Āzer çemen
- 28- Aglamakdan gülerüm nem-nak idüpdürür yüzün
Jeng tutmışdur degül görinen yer yer çemen
- 29- Çok zamāndur bitmedi kaldı ümīdüm sebzesi
Agla İshāk agla kim bārānla artar çemen
- 30- Şahn-ı dīvān-ı gülistānda şukūfe şāhına
Yılda bir 'arz eyledükçe şūret-i defter çemen
- 31- Dāyimā ser-sebz ola yarāb niḫāl-i devletūn
Virdigince taraf-ı bāğ u rāga zīb u fer çemen

20

(Fā'ilātūn/fā'ilātūn/fā'ilātūn/fā'ilūn)

- 1- Kevkeb-i bahtūn güneş gibi senūn tābindadur
Behçet-i 'ıyd-ı cemālūnle cihān ferhundedür
- 2- Ḥamdülillah şubḥ-dem luṭfuñ nesīmiyle yine
Gonca-i bāğ-ı ümīdüm gül gibi pür-handedür
- 3- Başuna devlet külāhı efser-i ikbāldür
Kaddüne 'izzet libāsı cāme-i zībendedür
- 4- Saña bu devlet yeter ey āfitāb-ı baht kim
Āsumān-ı pāye-i kadrūn ebed pāyendedür
- 5- Şem'-i bezmūn ḫıdmetūnde bir ayag üzre turur
Serv-i kamet bir yalın yüzli müzellef bendedür
- 6- Ḥıdmetinden sen şehūn ben bende(y)i mahrūm iden
Gālibā işbu nühūsetdür ki dāyim bendedür
- 7- sonḫ-ı rū olup 'arāk-riz oldıgı gülşende
Kapuña geç geldüğinden ḫıdmete şermendedür

- 26 hatt-ı: hatt u D
20 A.25a, B.29b,
1 senūn: yine B

- 8- Şubh-dem bu ma'la'ı ezberleyüp bülbül yine
Şahn-ı gülşende bülend-âvâz ile h'ânendedür
- 9- Reng-i ruhsârûñ görüp gülşende gül şermendedür
Âsitânûnda hemân bir boynı bağılı bendedür
- 10- Kandı-ı la'lünden haceldür var ise âb-ı hayât
Bunca müddetdür bulunmaz kimse bilmez kandedür
- 11- Zâhidâ gül mevsiminde tevbeye varmaz dilüm
Sâkiyâ gönlüm hemişâ küşe-i gülşendedür
- 12- Ruhların devrinde hêmüş eyleme söylet beni
Revnağ-ı gül mevsiminin bülbül-i küyendedür
- 13- Gamze-i bîmâr-ı mestün kanlu sînemde benim
Gark-ı hûn olup yatur bilmez evini kandedür
- 14- Gûş-ı cânı eylesün İshâk nazmun gûş-vür
Dürr-i şehvâr isteyen gelsün ki bu mahzendedür
- 15- Hüdmete bil bağlayalı yir idinmişdür şehâ
Şevk-ı mihrün sînede niteki cânım tendedür
- 16- Müstedâm olsun nihâl-i bög-ı 'ömrün tâ ebed
Nitekim eyyâm-ı 'ömr ü devletün pâyendedür

21

(Mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün/fa'lün))

- 1- Şeher eline alup mihr-i âsumân hançer
Çeker zemîn u zamân ehline revân hançer
- 2- Sepide-dem ki çıkar ol benâm-ı simînden
Cihânı rûşen ider işbu zer-nişân hançer
- 3- Meger ki şüle-i şem'-i çerâğ-ı devletdür
Ya mevc-i lüce-i deryâ-yı bi-kerân hançer
- 4- Cihân münevver olur bir dem içre ser-tâ-ser
Olalı maşhar-ı âşâr-ı künfekân hançer
- 5- Ya hod hazâ ile nuşret kilidinün diğidür
Ki fetğ olur yine 'azm itse nâğhân hançer

10 bulunmaz: görünmez B

11 küşe-i: küşe A

15 bil: bel A

16 nitekim: niteki B/'ömr ü: 'izz ü A

25b. B 14b.

- 6- Tecerrüd ehli sebük-rûh-ı merd-i sâfidür
Gurūr-ı sîmle olmaya ser-gerân hançer
- 7- Elindedür ne ki eylerse kimsenün sözi yok
Çü oldı mesned-i 'izzetde kâmrân hançer
- 8- Yapışdı dâmen-i lütfuña çünki dildârûñ
Kalur yanında ne deñlü iderse kan hançer
- 9- Elinde hiç yenilemez sanasın ejderdür
Bilinde bir kıl ile bağlanur hemân hançer
- 10- Bilinde hançer-i sîmîn gılâfı pertevdür
Felekde gol görinen şekl-i zer-nişân hançer
- 11- Koyup işigüni şâhâ göge bakan kişiye
Çekerse hışmile lâyıkdur âsumân hançer
- 12- Dilinde ism-i şerîfin su gibi ezber idüp
İdindi vird-i zebân belki hırz-ı cân hançer
- 13- Müjen cerâhati vaçında didügüm gazeli
Akardı ağızı suyu görse nâğhân hançer
- 14- Olalı kurb u civârında kâmrân hançer
Dil uzadur bizi gördükçe her zamân hançer
- 15- Gurūr-ı hüsn ile ser-mest olup gözüñ her dem
İñende her kişiye çeksün revân hançer
- 16- Müjen cerâhati haylice râhat itmışdür
İrişdi câna-bağısladı tâze cân hançer
- 17- Nigâr-ı sîm-teni koçmaz idi eylemese
Yanında sîm ü zerin cümle der-miyân hançer
- 18- Solında olduğına tığı hayli düşküñdür
Sağında olmagla oldı şâdmân hançer
- 19- Meyân-ı beste kuluñ gibi der-kenârûnda
Yanaşdı saña hıdmet için bi-gümân hançer
- 20- Muhiţ-i baħr-ı kerem Hakk'dan 'Ali Paşa
Ki mevc-i baħr güninden virür nişân hançer

11 bakan: çıkan B

12 belki: ki ol B

- 21- Hayā vü şerm gelür mi yüzi açılmışdan
Geçer 'aynına her dem varur yamān hançer
- 22- Kenāre çekdüm o zerrīn meger nigārī diyü
Dil uzadup öginür baña her zamān hançer
- 23- Meşeldürür bu ki olmaz şehā dilün kemügi
Ne deñlü söylese ma'zürdür yalān hançer
- 24- Nazarda gamzeñi görsem ferāh bulur dil u cān
Meger ki mihr u vefādan virür nişān hançer
- 25- Derūn-ı sīnesi āhın riyā mı deşmegün
Ki gördigince anı meyl ider hemān hançer
- 26- Henüz tāze yalın yüzlidür Egerçi dili
Yüzi suyıyla geçer şadra nevcivān hançer
- 27- Bileydi gamzeñi kuşanmaz idi Rüstem tig
Müjen göreyidi takınmazdı hançer
- 28- Meyān-ı ma'rekede havl-i cānla togurur
Niyāmı merg-i 'adūyla tevamān hançer
- 29- Rezm güninde hayādan o demde kan dirler
'Adūyı görse geçer kendüden hemān hançer
- 30- Neden ki mūcib-i 'adl ola tig-ı bi-insāf
'Aceb ki bā'is-i emn ola bi-amān hançer
- 31- Bu ābdār-ı kelāmın göreliden İshāk'ın
Bili büküldi revān oldı na-tüvān hançer
- 32- Sözüüm revācına bā'is başumla çihre midür
Ki sim ü zerle yamān olur kerān hançer
- 33- Dehānı hıyn-ı tebessümde 'ayn-ı āb-ı hayāt
Zebānı vaqt-i tekellümde cānsitān hançer
- 34- Zebān-ı hışmla her kime kahr idüp sögse
Bağışlar ol kişiye 'ömr-ı cāvidān hançer

27,29 B"de yok

28 bā'is;mūnis B

- 35- Şehā elūnden ideydi ümmid-i rāh-ı halās
Her 'adūya eğer olmasa zamān hañcer
- 36- Elūnde varısa şehbāz-ı cān şikāruñdur
Ki itdi sīne-yi 'aduyı āşıyan hañcer
- 37- Ya bir hümā-yı hümāyūna benzer ol İshāk
Gıdā idinmedi illa ki üstüh'ān hañcer
- 38- Zamāne ehline çekdükçe hışmla her gün
Bu rüzgār-ı sitemkār-ı bī-amān hañcer
- 39- Mu'āvin ola yesāruñda tig-ı hūnbārūñ
Niteki ola yemīnūnde hūn-feşān hañcer

22

(Mef'ūlü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün)

- 1- Gel cilv'eyleyinceye dek ey 'arūs-ı dil
Gam tavkı boynuna geçe bār-ı girān ola
- 2- Var işigüne hālūñi 'arz eyle saña kim
Gam 'ukdesini hallidici nükte-dān ola
- 3- Bir āfitāb-ı menzelete yüz süri kamuñ
Rif'atde şadr-ı şuffesinine āsmān ola
- 4- Bir āsumān-ı rif'at öñünde ko yüz yire
Kim ebr-ı feyzi 'āleme gevher-feşān ola
- 5- Ol mecma'-ı fezāyil u ol menba'-ı kerem
Kim ola ol güzide-i halk-ı cihān ola
- 6- Ey dil neden bu deñlü saña behçet u sürür
Var ise mesnedūñ meğer ol kāmrañ ola
- 7- Her gün gelüp işigüne yüz sürdügi bu kim
Mihruñ yüzine mihr-ı kabülün nişān ola
- 8- İhlāşla kapuñda şehā kul olanlaruñ
Her dem revā mıdur işi āh u figān ola
- 9- Lāyık mıdur ki hāk-ı şehūñ kimyāyiken
İl cümle aşşı eyleye baña ziyān ola

22 A.27a, B24b

3 süri kamuñ:ki itdün B

9 il:el B

- 10- Dünyāda yok senüñ gibi bir ehl-i fażl kim
İsm-i şerīfi 'āleme vird-i zebān ola
- 11- Hayretdeyüm bu fikrile bî-çāre her zamān
Kim yād ide mi ben kulını bir zamān ola
- 12- Gavvāş-ı baħr-ı dīdeyüm ey şāh tapuña
Nazmun cevāhiri umaram armağan ola
- 13- Ümmīdüm ol ki medhūñ çün yazılan sūtūr
Çıkmağa evc-i rıf'atüme nerdübān ola
- 14- Yarāb hümā-yı himmeti 'arş-ı āsiyān olup
Devlet rikāb-ı 'izzetine hem 'inān ola
- 15- Her dem sürür-ı 'izze mesrūr olup tapuñ
'İyd-ı bekā-ı devletle şādumān ola

23

(Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün)

- 1- Eyā vahīd-i zamāne yegāne-i devrān
Ki oldı emrüne mevķūf-ı hall u 'ınd-ı ümūr
- 2- İder şübütüñü hükm-ı kalem-i revūñ imzā
Ne noķta kim ola levħ-ı zamānede mestūr
- 3- Ne haķķ ki hāme-i mu'ciz-nümāñ ide taħrīr
Virür sevād-ı medād-ı nazarda dīdeye nūr
- 4- Yüzüm sürüp kapuña ben de 'arz-ı hāl iderüm
Ümīdüm ol ki tutasın günāhumı ma'zūr
- 5- Kuluñ cenāb-ı refi'ūñ bilür daħi bilmez
Ne şāh u mīr u vezīr u ne āsaf u destūr
- 6- Gözümde eşk-i taħassür elümde bād-ı hevā
Dilümde āteş-i gam u ħātırumda gird-i fütūr
- 7- Ola mı bende-i fermāna mūcib-i hırāmān
Edā vü ħıdmet-i şāhide gāh gāh kuşūr
- 8- Dürüldü defter-i 'ömrüm 'aceb budur ki mestūr
Yazılmadı eña illa haķķ-ı sīnīn u şuhūr

13 evc: urc B

15 bekā-ı: bekā vü B

23 A.27b, B.24a

- 9- Düketdi 'ömrümi hayfâ ki seb'a-i i'dâm
Getürdi şaydına cân mürgini sibâ'-ı tüyür
- 10- Bu hâke pertev-i mihrün zâhir olursa n'ola
'Aceb mi eylese devründe zerre deñlü zuhür
- 11- Virürse zerrece feyz-i kabülün isti'dād
Vüfûr-ı dānişle gün gibi olam meşhür
- 12- Ne kâdrle ola sen itleri 'adâvetden
Sakin gönül ki onarmaz kişi cehl u gurûr
- 13- İşde Hâkk'dan ümidüm bu kim kıyâmete dek
Cihân gibi ola bünyân-ı devletün ma'mûr

24

(Mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün)

- 1- Eyâ vahîd-i zamāna yegāne-i devrān
Medār-ı hüsn-i niẓām u zâhir-i milket u dîn
- 2- Kemāl-i meks ile ol vezîr-i 'azām sen
Ki vaşf u medhûne meşgûldur mekân u mekîn
- 3- 'Ayn-ı mülk-i cihānsın ki hâtem-i devlet
İdindi nām u şerîfin yüzine nakş-ı nigîn
- 4- Mezîd şefkatüne i'timād idüp n'ola ger
Kapuña hâlini 'arz eylese dil-i gam-gîn
- 5- Devām-i lütfuña mu'tād iken bu ben benden
Revā midur ki ola hâtırum tûl u hâzin
- 6- Revān iken dil-i aḥbāba āb-ı mükerremetün
Niçün ki itmeye sūz-ı derūnumı tezkîn
- 7- Çü mihrün ile yatur dilde nakd-ı ihlâsuñ
Neden ki böyle zârüret çekem bu ben miskîn
- 8- Yüzüme bir gülebaksaydı şahid-i maşşud
Ölüp gidince cihānda yeterdi baña hemîn

24 A.28a, B.23b,

- 1 medār: müdām D
2 meks ile: meskenetle B
3 'ayn: 'azîz B
4 i'timād: i'tikād B
5 ola: olam B

- 9- Du'āya al götür ey dil şikāyete yir yok
Ki zāhir olsa yüzünden cemāl-i Hakk yakīn
- 10- Niteki ola cihān içre zümre-i a'yān
Kemāl-i luṭf ile erbāb-ı ihtiyāca mu'īn
- 11- Maḳām-ı baht u sa'ādetde müstedām olasın
Du'ānı vird-i zebān ide cümle ehl-i zemīn

25

(Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/Fā'ilün)

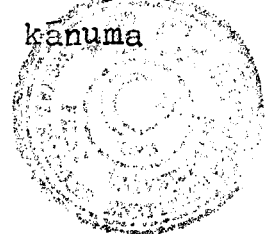
- 1- Gīce didüm sohbete gel ol meh-i t̄abānuma
'Aysu 'işret şem'i yakdum külbe-i aḫzānuma
- 2- Hakk'den götürdi geldi luṭf ile ben zerre
Ol meh-i hürşid-i tal'at kılmadı nokşānuma
- 3- Bakdı kaldı dīde-i encüm gibi meh-pāreler
Meclisün rüsen-çerāḡı şem'-i nūr-efşānuma
- 4- Yimek içmek resmi oldu geldi gülmek oynamak
'Aşık oyununu teklif eyledüm mihmānuma
- 5- Bir koyun 'āşıklarıyuz kaçma oyundan didüm
Söz mi kaldı dimedük ol āfet-i devrānuma
- 6- Geldi 'āşık ortaya otur didiler durmadı
Virdi hacib 'aşık ol dilber-i fettanuma
- 7- Nāzükāne 'āşıkı ser gitdi durdı gitmedi
Cümlesi beglük mübārek didiler sultānuma
- 8- Ya ki didi var beğendüğün yire bir gül kopar
Ben didüm varsam nice sen gonçe-i handānuma
- 9- Evvelā hoş dimiş idi sonra hoş geçsin didi
Ba'is oldu şūret-i ihsānla ḫarmānuma
- 10- Didüm ol bāḡ-ı vefādan degmedün mi bir güle
Didi billah görün kâbil degül 'isyānuma

24-9 olsa: ola B

25 A.107a, B.30b, C.12a

- 11- Ben oyundan vāz geldüm buse virmezsen eger
Büsesüz şöbet begüm düşmez benim 'üvānuma
- 12- Kanı gökde istediğim yirde bulurdum beni
Gökden uçursa nişān olsa 'uluvv-ı şānuma
- 13- Gerçi bizden büsesin men' eyledi şöbet bu kim
İstese cānum benim minnet görürdüm cānuma
- 14- Toymayayın cānuma toyınca öpmesem lebün
Tursın 'āsık gör begüm tururmayın peymānuma
- 15- 'Āsık oturdu beg oldum Haqq'a çok şükr eyledüm
Derdümi viren sebep düşdi yine dermānuma
- 16- Kimse söz mi söyler oldu şimdi gel gör şöbeti
Hüblar cümlē itā'at eyledi fermānuma
- 17- Hıdmete bil bağlayup buyur ne buyurduñ didi
Karşuma durdu perīler geldiler divānuma
- 18- Turra-i zülfi hevāsıyla yelen 'āsıklarun
Her biri rahm eyle didi cān-ı ser-gerdānuma
- 19- Ol/nigāra saltanat nice olur gel gör didüm
Kendüye evvel vezāret virdüm aldum yanuma
- 20- Ortada 'āsık dönerken geldi nevbet sūfiye
Didi hācib ne buyurduñ zāhid-i nādānuma
- 21- Var semer toldur didüm gayet de ol hār bañladı
Didi degmeñ kāyılın arkandagı pālānuma
- 22- İt rakīb uş turdu gördüm beglüğe kaşdeyledi
Açmak isterdüm anı tanışmadın ol hānuma
- 23- Didi cıksun taşra agzıyla getürsün üstüh'ān
İçerü koyma şakın didüm şakın derbānuma
- 24- Dilberüm her vechile lāyık degül mi beglige
Şad-hezāran āferinler ol şeh-i hūbānuma
- 25- Bir lebi meygūnı sākı eylemek fikr eyledüm
Hācib oldu 'āsıkı hayfā ki girdi kānuma

- 26- Bāḡbān-ı cānuma didüm ki tur bahçe suvar
Teşne idüm sen ol lebi ser-çesme-i hayvānuma
- 27- Nāzla güldi didi bitdi şafalı oyunun
Tefrīka virdi sözi cem'iyet-i yārānuma
- 28- Hey dirīgā bilmedi eksüklük itdi ben kuluñ
Virmeyeliden begligi sen Yūsuf-ı Kenāānuma
- 29- Hos geleydi gönlüñe nāgāh ideydün merḡamet
Bu dil-āsüfte hāl-i bīser u sāmānuma
- 30- Devletinde begligüm vardur geyürdi 'akıbet
Fırkati ma'zür borkini dil-i şādānuma
- 31- Çünki ümmīd-i sürür-ı vasfuñ eḡler 'aşıkı
Hiç gayri çāre yok def-i gam-ı hicrānuma
- 32- Tut ki ol merdi kenār itdün ne hācet söylemek
Togrısı İshāk inanmaz oldılar yalānuma

26

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fa'ilün

- 1- Açdı hazīnesini yine hāzin-i tüvān
Oldı cihāna dest-i 'atāsıyla zer-feşān
- 2- Zer- beş cāmeler geyüp eynine her dıraht
Takındı yine hakir zerrin u zer nişān
- 3- Yazıldı gül gibi yine rengin varaklara
İki risāle gibi gülistān u būsitāna
- 4- Gökden inen suḡuf gibi güyā ki her varak
Tevfik-i Hāḡḡ şükrüni cennetde bir zebān
- 5- Güş eyleseñ mekābir-i a'zā neden tuyur
tefsir ider'āyān
- 6- Faşl-ı hazān behiştde beher yaydan eger
Bu zīnetile şöylece kalsaydı cāvidān
- 7- Şāḡ-ı dıraht şāhidi zerrin kabāyiken
Soyup bürehne eylemese gerdiş-i zamān

- 8- Levh-ı tagayyürü bir hāneden virür nişān
- 9- Eşcāra haddi bād-ı hazāndan irüp gezend
Kalāı şikeste-hātır u şuryānu nā-tūvān
- 10-Endām-ı serve āre düşerse 'aceb midür
Yekden dü katı kalmadı sarmadı erguvān
- 11-Bi-berg u bār idügi eşcārı rüzigār
Ehl-i hayret olana 'ibret yeter hemān
- 12-Ānladı bāg u rāg u cihānuñ hamāseti
Soyundu cümle mā-mekīn itdi der-miyān
- 13-Zerrīn levhalarla o rengīn varaklaruñ
Kalmadı kıadr u kıymeti her yirde rāyigān
- 14-İshāk sen de 'aşk tarīkında merd iseñ
Söykünme raht u bahtuñā terk eyle hānümān
- 15-Neylenseñ eyle nakd-ı demüñ zāyi' eyleme
Bir dehdür iken evvel ü āhır iki cihān
- 16-Üstine düşme ditreme berg-i hazān gibi
Her şāh-sār devlete irdükde nāgehān
- 17-Görmediyise menzil-i maķşūda irmegi
Ehl-i 'azīmetüñ olıcak matla'ü'l-'inān

27

Mefa'ilün/mefa'ilün/fa'ulün

- 1- Cüdā düşmek gerekmez sofradan nān
Muşibetdür ger ola sīne bī-cān
- 2- Tabakda seyr iden dāne bğrinci
Sanur her dānesin anuñ bir inci
- 3- Pilavuñ ūşıklı olmasa zerde
Giriftār olmaz idi rüy-ı zerde
- 4- Hezārān āferīn mehlebe tahşīn
Ter u tazīk latīf u hūb u şirīn
- 5- Mülāyimdür kamudan ekle āsān
İrüşmez kendüye āsib-i dendān

- 6- Beyān-ı berdāna me'mūnesini
Unıtdı şehd u kandı ikisini
- 7- Müdevver şekl u çün bostān u çenber
fācibez bestāne içi pür şehd ü şekker
- 8- Açılmış her biri tāze gül idi
Birinde beñzemek sorh u sef̄di
- 9- Gülācuñ alnı açukdur yüzi ak
Derisine tolu pehlū yumuşak
- 10-Mezāk-ı aşlına sor vaşfın hoşabun
Akıtdı agzı suyu şeyh u şāhuñ
- 11-Hakikat cūmlenūñ ser-çeşmesidür
Zülāl-ñ-āb-ı hayvān eşmesidür
- 12-Bilür misün ne söyler saña dürrāc
Berü gel aç olan miskin gözün aç
- 13-Derūn-ı bāg'-destānum yemişdür
Beni bilmez meger şol kim yemişdür
- 14-Tavuk şurbasıdur gāyet laṭifi
Kavī eyler eger yiye za'īfi
- 15-Ta'amuñ şahı olsa n'ola büryān
Tufeylūñ h'ānıdur olmak gerek hān
- 16-Ger olsa sükkeri-palūde helvā
Kayurmaz girü olsa mı selvā
- 17-Niçün virsün begüm turşıya ekşi
Yaman yiyün ta'am ile o yahşi
- 18-Börek hod şöyle terdür şöyle nāzük
Şikarında gerekdür dest-i nāzük
- 19-Dürüldi yüzini yorturdu yufka
Ko adı miskindür bagrı yufka
- 20-Ta'amuñ gerçi dervişānesidür
Ne süflī cānımuñ cānānesidür

- 21-Ta'âm eşkâl-i kübrâsıyla şugrâ
Netice virmiye olmasa buğrâ
- 22-Kamudan böregi yağlu çörekdür
Dilüm vaşfın anuñ itmek gerekdür
- 23-Latîf u hûb u şerm u nerm u tâze
Ne beñzer nâzenân bir serv-i nâze
- 24-Basup şabr ile hırsuñ bagrına taş
Bulara yok vire abdâla sâbâş

28

Mefâ'îlün/mefâ'îlün/fa'ülün

- 1- Başîret nûrını feyz it îlahî
Baña mâhiyyetüm göster kemâhî
- 2- Sıfâtuñ mazharîdür bu zevâhir
Ne var zâtuñdan özge evvel âhiş
- 3- Hevâ-yı nefis-i pürinden mecâzın
Anuñçün tâlibî 'aşk-ı mecâzın
- 4- Nîce olam hakikat-i 'aşk-bâzı
Baña oldı hakikat-ı 'aşk*bâzı
- 5- Hâmel nakşı teni dil levh-ı sâde
Velî tûl-ı emel hâdden ziyâde
- 6- Du'â destin gören bu yolda hem-râh
Yüzüme yapışur ol dahî hem-râh
- 7- Diyâr-ı miñnete olsam müsâfir
Gözüm yaşın gören vaktine hâzır
- 8- Hemân bir nakd-ı eşküm var dahî yok
Budur ser-mâyem elde az eger çok
- 9- Ko vir âhla iş başa varmaz
Elüm alup beni göge çıkarmaz
- 10- 'İbâdetden ğanî ma'bûd sensin
Neye kaşd eyleşem maşşûd sensin
- 11-Var iken Hâlık-ı kevn u haķâyık
Halâyık mı olurmuş medhe lâyıık
- 12-Cemâl-i Yûsuf'ı gördük karındaş
Cemile gördük se saña sâbâş

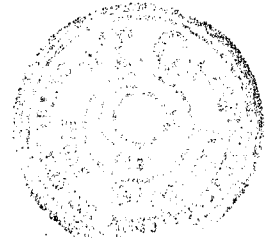
- 13-Başiretsiz olanlar kaş gözler
Veli ehl-i naẓar nakkāş gözler
- 14-Tıllısm-ı cāna bak bārik-i beyn ol
Vücūdun faşşına nakş-ı nigīn ol
- 15- vü riyādan eyle sāfī
Koya İshāk bu lāf u güzāfī
- 16-Seni bildük ki var imiş kemālün
Bize söyle ne yire ḥasb-i hālün
- 17-Tefe''ül eyle aç 'aşkuñ kitābın
Okı andan bize bir faşl u bābın
- 18-Bi Ḥamdilillah ki gördün her diyarı
Teferrüc eyledün nice baharı
- 19-Bulardan meylün oldı mı birine
Ki teşbih idesin ḥuld-berīne
- 20-Bütün dünyāda var mı Bursa şehri
Kamūsı rüstāyī Bursa şehri
- 21-Ne şehri ol bir 'arūs-ı hūb-ı zībā
Kemāl-i hüsnile bī-Miṣl u hemtā
- 22-Güçade-hatırı gönli ferah-nak
Akar su gibi zeyl-i 'işmeti pak
- 23-Münāsib cümle endāmı yirinde
Görinmez zerrece noksānsbirinde
- 24-İnen mahbūbdar bili āçası
Velikin yüzi suyu kaplucası
- 25-Nice tahrīr idüp vaşf idem anı
Meger taşvīr idüp nakş ide anı
- 26-Münevver havzdur ser-çeşme-i nūr
Görenler kevseri cennetden el yur
- 27-Özini ḥavza salsa her gül-endām
Dökilür pūteye san nukre-i ḥam
- 28-O havz içinde görseñ her sīm-ber
Hemān āyīnede taşvīre beñzer

- 29-Suya talsa güzeller olsa pinhân
Girür güyâ sihâba tâbân
- 30-Yine her zülf-i kâfir çaksa sudan
Dil almaga çıkar yir yir busûdan
- 31-Biribirini itdükçe der-âgüş
Olur bi-çâreler her yaña medhûş
- 32-Ne var almak gerek sîne-bef-sîne
Bu fâni dünyenün dahi nesine
- 33-Şu kim fevt eylemez bekler kenârı
Başından evlemek ister beğârı
- 34-Meger bir kûşesinde fârigü'l-bâğ
Oturmuşdum olup hoş vâkt hoş hâl
- 35-Güzeller geldi bir bir bi-nihâyet
Mezîd şevkîla germ oldı şöhbet
- 36-Döküldi havza bir bir sîm-tenler
Semen-sîmâ güli nâzûk bedenler
- 37-İdüp bir birine 'arz-ı niyâzı
Yirine güldürsem dest-bâzı
- 38-Pes andan tutdılar yolın turagun
Perişân oldı gönli ictimâ'un
- 39-Bakaturdumdı günüm düne dönmiş
Murâdum şem'ini gördüm söyünmiş
- 40-Gele başladı bir bir gam inen çok
Didüm kim şabrla ârâma yir yok
- 41-Gözüm yaşı gibi çıkmak revâdur
Su gibi bir yaña akmak safâdur
- 42-Bu vahşet def'ine var ise çâre
Varup gitmek gerekdür bir kenâre
- 43-Semend-i 'azmüme urdum 'inânı
Varup seyr eyledüm bir gülsitânı

- 44-Nedür cennet temâşâsına degmez
Nihâli şâh-ı Tübâ'ya baş egmez
- 45-Dikerse nergisi çeşmi cinâne
Bulur yüz yirde yüzinde bahâne
- 46-Teferrüc iderek küşâ-be-küşe
Bu gönlüm bülbülü geldi hurûşa
- 47-Görüp dil gülşenîn tenhâ vü hâli
Seyirdigeldi dilberler hayâli
- 48-Yine dil bülbülü itdi ser-âgâz
O cām bezminde oldu nüktaepervâz
- 49-Anâgeldi güzeller midhâtinî
Eline aldı eski şan'atını
- 50-Murâd üzre tamâm oldu çü şoğbet
Muğarrer oldu girü şehre 'avdet
- 51-Düşüp yola giderken söyle hayrân
Yanuma düşdi bir yar-ı sühahdân
- 52-Didi seyr eyledün bâğ-ı cinânı
Bize var mı o yirün armaganı
- 53-Didüm var yok degül eyleñ takabbel
Sekizcennet riyâzından sekiş gel
- 54-Nice gel her biri bir cām bâde
Olur nüş idenün şevkı ziyâde
- 55-Sekiz mâh-pârenün hüsni beyânı
Şikeste dillerün arâm-ı cânı
- 56-Ki her birisi anuñ dürr-i cāndur
Dilümde her seher derd-i zebāndur
- 57-Yazınsun gel bu nazmı defter itsün
Akar su gibi bülbül ezber itsün
- 58-Cemâl ikliminün şâh-ı güzîni
Bu gönlüm tahtınun mesned-nişîni
- 59-Nihâl-i bâğ-ı ümmîdüm 'ivâzdur
Cefâ-hüdur diyen sâhib-i gazezdür

- 60-Güzeldür gerçi kim hâdden ziyâde
Velî hazzı vefâdan levhı sâde
- 61-'Aceb ölsem n'ola ben yu garîbi
Cemâli gülşeninün 'andelibi
- 62-Nedür bildün mi ol çâh-ı zenehdân
Zemâne Yûsuf'ı habsine zindân
- 63-Anuñçündür zenehdânında ol çâh
Ki yüzi suyn ala mihrele mäh
- 64-'Acâyib sevdi gönlüm anı bi-hadd
Meger olmak diler habs-i mü'ebbed
- 65-Seni gönlüm gâyet inen begendi
Kulu kim yarıcun Allah efendi

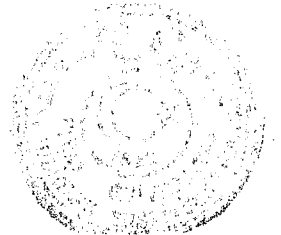
MEDH-i MAHMÜD

Mefâ'ilün/mefâ'ilün/fa'ülün

- 1- Bi hamdilillah bugün Mahmüd'ı gördüm
Yüzi âyine maşûdı gördüm
- 2- Ebi cân bezminün cân-i Cem'idür
Muşavver rühdur hōş âdemidür
- 3- Ne bu hüsn ü halk u bu melâhat
Ki her gördükçe artar vecd u hâlet
- 4- Gamuñdan bir nefes yokdur cüdâluk
Behey zâlim neden yok aşinaluk
- 5- Kayurmaz gelse erkenden tıraşı
Baña yiter mücerred gözi kaşı
- 6- Niçe terk eyleyem saña niyâzum
Kazâya kodıgum yokdur namâzum
- 7- Bağışlasun Hudâ gül'izârı
Memîşe salmasun hüsnüh bahârı

65 kulu kim D'de yok

29 B.33b,D.11b

MEDN-İ BEKR

Mefā'īlün/mefā'īlün/fa'ulün

- 1- Görür misün güzeller şāhı Bekri
Kul itdi cümle Zeyd u 'Amr u Bekri
- 2- Münahhar itmege göhlüm diyārın
Temāşā kıl kolında Zülfekārı
- 3- 'Alīlük eyle gel bir kerre bāri
Benüm yanuma sal ol Zülfekārı
- 4- O bir kolında bāzū-bendi el-ḥak
Su üzre gonca nīlüfer ancak
- 5- Gümüş bāzūda bāzū-bend-i zerrīn
Akar su üzre bir gül-i berg-i zerrīn
- 6- Göñül tıflı o bāzū-bende māyil
Ki ide gerden-i cāna hamāyil
- 7- Cemāl iklīmünün ol pādīşāhı
Yüzi gözden emīn olsun İlahi

MEDH-İ MUSTAFA

Mefā'īlün/mefā'īlün/fa'ulün

- 1- Biri dirler ki gayet bi-vefādur
Meger kayyum oğlu Mustāfādur
- 2- Teb-i hicri ulaşdı ben garībe
Niceyki rişte bağlatmak ḥaṭibe
- 3- Baña böyleyse mihrün ey cefā-hū
Salāh u zühdile takvāya yāhū
- 4- Göñülden olmadı bir lahza ḥāli
Anuñ ol 'anberīn ḥāli ḥayali
- 5- Kaşuñla kend'özin görmüş berāber
Anuñçün dek gelür mihrāba minber

- 6- Görüñ mihrābı nice gözler ön saf
'Aceb anda mı ki yüzi müşaf
- 7- Begüm 'ömrüñ çoğ olsun al du'āyı
Göz uciyla unitma merhabāyı

32

MEDH-İ BĀBERÜKÇİ-ZĀDE

Mefā'īlün/mefā'īlün/fa'ülün

- 1- Güzeldür Bāberükçi oğlu gāyet
Yirinde çeşm u ebrū kadd u kāmēt
- 2- Bē-gāyet sīm-ten şāhib bedendür
'Aceb billürdan mı ya nedendür
- 3- Yüzün naqşın öger tekrār tekrār
Muşavverdür elinde kıl kalem var
- 4- Bu bir kaç kıl ile hāl-i 'anber
Başı perçemli bir Hindüya beñzer
- 5- Ya hōd bir pāre ebr olmuş makābil
Hilāl ebrūsına olmaga kāyıl
- 6- Görinen beñ degüldün mügg-i terdür
Cebīn-i māhda mahvi kamerdür
- 7- Kaşuñ üstünde ol hāl-i mu'anber
Müdām olsun kemāl-i hüsne mazhar

32

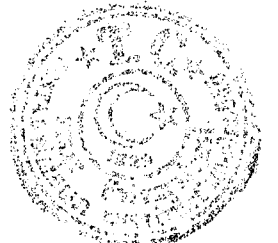
MEDN-İ HASAN

Mefā'īlün/mefā'īlün/fa'ülün

- 1- Baña ol 'ālem-i gaybuñ sürüşü
Didi añmaz mısın mīve-fürüşü
- 2- Cefā vü cevr u nāz u şīvesi var
Ne deñlü isteriseñ mīvesi var
- 3- Bilür misün kim kimdür ol gül-endām
Hasan vasf-ı hasen halk u Hasan nām
- 6 görüñ mihrābı nice:yine mihrāb gördüm D

31 B.35b,D.12a

32 B.35a.D.12b

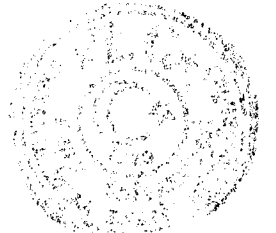
- 4- sebeb zer mi ki yāhūd zōr bāzū
Ki hem-dest olmuş anuñla terāzū
- 5- Anuñçün müşteriye māyil olmaz
Dilin çiner terāzū kāyil olmaz
- 6- Ki 'aybuñ yoğ ola sen var alasın
Cihān bāğında berhürdār olasın
- 7- Yoluñda ölmeyen 'uşşāka bālī
Tarahhum itme boynına vabālī
- 8- Kaṭāyıf yimege ilde heves var
Üşer dükkānına 'ālem meges-var
- 9- Kaṭāyıf yidükçe ben üftāde
Sög agzuma ola bali ziyāde
- 10- Begüm bizi iñen bī-gāne görme
Yüzüñ bizden kaṭāyıf gibi durma
- 11- Gerek öldür seni sevdüm gerek dög
Gerekse tatlu tatlu agzuma sög
- 12- Anuñ bir dil-rübā efgendesidür
Dil anuñ bendesinüñ bendesidür
- 13- İki göñül ne hōş düşmiş yirine
İlahı sen bağışla bir birine

33

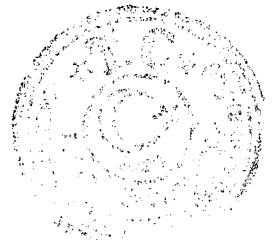
MEDH-İ HÜSEYİN

Mefā'ilün/mefā'ilün/fa'ülün

- 1- Temāşā eyledüm gördüm Hüseyni
'Aceb beñzer periye belki 'ayni
- 2- Mekik işler sorarsañ pişesine
Yüri düş-var mekik endişesine
- 3- Durup dükkāna karşı olma engel
Mekikseñ üşenme durma var gel
- 4- Be-gāyet meyl ider ol şan'ata dil
Gögünmez mi begüm şākird-i kabil

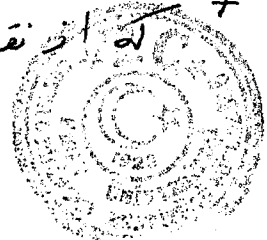
- 5- O matkâb deldi s̄inem geđdi c̄ân. .
Çeküp c̄ân virdügi neyki kemâne
- 6- İŒe yarar mı ki ey serv āzād
Yoluna p̄areler kendüyi ŒimŒād
- 7- Sebük-rūh ol efendi dāyīmā sen
Mekik-veŒ ser-nigūn olsun ko dūŒmen
- 8- Bu Œehrūn̄ çok didiler dilberini
Ēaribüz bilmezüz biz ekŒerini
- 9- Bilürsin komamıŒdur Œer'-i ruĒsat
Ki eyler Ēāyibe kiŒi Œehādet

- 1 دیدم عشق چینی زارد لنگار مرا
رخم می کرد اجل تا بکشد زار مرا
- 2 خنده می کرد بحال من دلخسته بودید
خوبه فشانگ گشت رولید دیده اغیار مرا
- 3 این نداز هجر تو می بود نداز داغ خوار
بیل تو باد کرایه کرد چینی خوار مرا
- 4 در شب هجر بیکیع نگزار دنگها
ساغم عشق تو شد یار وفادار مرا
- 5 این زمانه هیچ ز اغیار نه بیغ رویت
ای خوسه آه روز که بودی کل بی خار مرا
- 6 اینچنین دل که تو داری بچینین رنای
آفر الا که شد هجرت دیدار مرا
- 7 هر چه شد بر من اثری بخت سیاه است اسحاب
ندار اغیار شعر این غصه نندار یار مرا

2

- 1 شرح قصه هجرت زیاده ما الیست
که هر چه از غم عشق تو کوم میانفت
- 2 بطور عشق تو احوال اینی من بد حال
بحال غیرتی ماد اینی چه جوتی بدالست
- 3 بچه قتل من آمد نکلار و باز نکشت
دلم بر در غم یارب این چه اهل است
- 4 کو وقت جوانی سفید شد مویت
روز نکلار خرقه بود هر دم سالیست
- 5 به نیم هوفلاک پرستاره را کمزوم
بلنج بره زنی مانده کینه غم بالیست
- 6 سلام هست سیمرخ قلعه ضامن
که در شمعن اطلاق فایز الهالیست
- 7 خوسه است آیه دل صافی جو خاطر اسحاب
که از نقوشی بر آینه ریافالیست

3

(Fā'ilātün/ fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün)

- 1- Cānını terk itmeyen cānāne olmaz āşinā
Yanmayınca şem'le pervāne olmaz āşinā
- 2- Derd-i hicre düşmeyenler 'aşkdan bigānedür
Bī-vesīle her kişi sultāne olmaz āşinā
- 3- Rişte-i peyvend tā ki kişiye pā- bād olur
Ol sebebden kimseye dīvāne olmaz āşinā
- 4- Şūret-i mihrin görüp çarhuñ iñen aldanma kim
Gāfil olma kimseye bigāne olmaz āşinā
- 5- Sākīyā ol yāre mey sun 'āşık-ı gam-h'ārle
İçmeyince bir iki peymāne olmaz āşinā
- 6- Ey perī bigāne-ves bizden kaçır mısın didüm
Nāzla didi perī insāna olmaz āşinā
- 7- Vahşet eyler āsitānuñ itleri İshāk'dan
'İşret ehli bī-serv-i sāmāna olmaz āşinā

4

(Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün)

- 1- Ben garīb oldum yine gül yüzli yārümden cüdā
Bülbülüm güyā ki düşdüm nev-bahārumdan cüdā
- 2- Bāde-ves ol būy-ı zülfine hevā-dār olduğum
Gurbete saldı beni itdi diyārumdan cüdā
- 3- Kanı ol dem kim sürür-ı vaslı eglerdi beni
Şimdi gamdur egleyen ol gam-güsārumdan cüdā
- 4- Rağş ura mihr-i ruhuñ şevkiyle rüz-ı haşre dek
Ölicez her zerre kim ola gubārumdan cüdā

3 A.30a, B38a, C.16a, D.8a

2 hicre: 'aşka Bve C

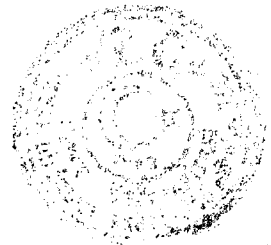
3 pā:bir B/ kimseye:ādeme B

4 iñen:sakın C / kimseye:kişiyeA

4 A.30a, B.38a, C.13a, D.16a

1 yüzli:yüzlü B

2 D4de yok

- 5- Dögmek için kâh sînem kâh başum mahşer günü
İtmesün bāri Hudā seng-i mezārūmdan cūdā
- 6- N'olur hālüm benüm tevfīkūn olmazsa refīk
Böyle gümrāh olıcak sen şeh-süvārūmdan cūdā
- 7- İşigünde yüz yire koyup kanı hāk olduğum
Hasretā İshāk ki/oldum kārbanūmdan cūdā
(Fā'ilātün) 5 (Fa'lün)
(Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün)

- 1- Gülşen-i hüsn u cemāle virmege zīb u bahā
İki serv-i tāse bitmiş birbirinden müntehā
- 2- Birinūn envār-ı hüsnî lem'ası şems-i münir
Birinūn mihr-i cemāli pertev-i bedrü'd-dücā
- 3- Birinūn vaşl-ı metā'ı müşterisi hās u 'am
Birinūn hüsnî zekātı tālībî. bāy u gedā
- 4- Guşşadan āzād olur her kim ola aña esir
Yād olur iki cihāndan buña olan āşinā
- 5- İkisine bî-vefālarda selām olsun selām
Şimdiden girü güzellerle irakdan merhabā
- 6- Ehl-i diller bezminūn çokdur çerāğ-ı rüşeni
'Aşk sözün anıyayan şāhib-i cemāle 'aşk olsun
- 7- İki sanmān evvel āhir birdür İshāk'ūn sözi
Muştafā Ahmed degül midür ya Ahmed Muştafā

6

(Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün)

- 1- Dil-rübālar çok velī hergiz nazir olmaz saña
Hey ne dirsün pādīşāhum kim esir olmaz saña

-
- 4
7 ki oldum:k'oldum A-B-C
5 A.30b,B.38b,C.16a,D.14a
2 bedrü'd-dücā:bedr-i dücā A-B-D
6 A.30b,B.38a,C.17a,D14b
1 saña:aña C

- 2- Sen ki hüsn iklîminün/şimdi begüm sultānısın
Göhlümün tahtı gibi 'āli-serār olmaz saña
- 3- Ey gönül neylersen eyle koma elden dāmenün
Ger bilürsen andan özge dest-gır olmaz saña
- 4- 'Akla uyma vāz gel 'āşıkısan ol tedbiri ko
'Aşk mülki pādīşāhısın vezīr olmaz saña
- 5- Gör nice bī-miğl u bī-hemtāya virmiş gönlüni
Āferīn İshāk vallahi nazīr olmaz saña

7

(Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün)

- 1- Hey yolında öldüğüm bilseñ ne hāl oldu baña
Senden ayru bir nefes dirlük muhāl oldu baña
- 2- Degme bir mihrābabaş egmezdi gönlüm ah kim
Secde-gāh ol tāk-ı ebrū-yı hilāl oldu baña
- 3- Nār-ı şevkuñla bu sīnem üzre yir yir dağlar
Şuffe-i 'uşşākda şaff-ı ni'āl oldu baña
- 4- Bunca müddet rūze-i hicrānla me'lūf iken
Arzū-yı devlet 'ıyd-ı vişāl oldu baña
- 5- Hiç bir dem gülmedün İshāk dil-şād olmadun
Kışmet-i rüz-ı ezel çünkim melāl oldu baña

8

(Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün)

- 1- 'Āşıkun dermāndadur derdün yeter dermānaña
Derdden kurtulmasun hergiz eger dermānaña
- 2- Dürülürdi defter-i 'ömri okınmazdı ebed
Vaşf-ı hāl-i pūr-melālüm virmese 'unvān aña
- 3- Hüb def'itdün rakībi gel saña cānum fidā
Bir kazā savdun begüm itmez misin kurbān aña

3 eyle C'de yok

7 A.31b, B.39a, C.17a, D.13b

1 bilseñ: bilsem C

2 hilāl: cenāl C-D

4 devlet: tal'at B-D/ıyd: rüz C

5 gülmedün...olmadun: gülmedüm...olmadum D/ çünkim: B'de yok

8 A.31b, C17a, D13a

- 4- Cām-ı mey yüz kızdırup meclisde dıldāruñ lebin
Bir kez öpünce ne kanlar yutdurur devrān aña
- 5- 'Ālem-i 'aşkuñ begüm İshāk bilemez kadrini
Cümle yeksān olmayınca vaşlile hicrān aña

9

(Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün)

- 1- Çün virildi dostum bu hüsn-i/bī-hemtā saña
Mübtelā olsa'aceb midü/bütün dünyā saña
- 2- Bir söziyle 'ālemüñ kalbini teshīr eylemek
Cānib-i Hakk'dan kerāmetdür begüm güyā saña
- 3- Zāhir oldı cümle āfāk ehli itdi ittifāk
Mihr u mehden yig yaraşur tal'at-ı zibā saña
- 4- 'Āleme olmaşdurur 'aşkumla hüsnüñ dāsītān
Her ne kim söylerlerise ya bañadur ya saña
- 5- Döstim bilmezlügiyle kendüme zulm eyledüm
Ben ne haddümdür ki olam 'aşık-ı şeydā saña
- 6- Dil kesilsün diyu meclisde zebānuñ kesdiler
Dil uzatdı gibi benzer şem'-i bezm-ārā saña
- 7- Zāhida men'eyleme İshāk'ı küy-ı yārdan
Ger nasīb olsun dir isen cennetü'l-me'vā saña

10

(Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün)

- 1- Dostum gāyetde te'sir eyledi firkāt baña
Başum alup gideyin eglencedür gurbet baña
- 2- Günde biñ kez/ölmeden vay kim halāş itdün beni
Ey ecel rahmet saña kim virmedün zahmet baña
- 3- Bir 'azīz-i Mısr-ı hüsnün cān u dilden kuluyın
Ger döгерse devlet olur gerzsöge 'izzet baña

5 begüm:kişi C/kadrini:vaḥdetin C

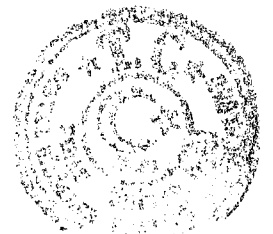
9 A.31b, B.37b, C.17b

1 virildi dostum bu :bu vechile virildi B

4 ne kim:kim ne

6 meclisde şoḫbetde

10 A.31b, B.37b, C.18a

- 4- Saħa kimse bī-vefā dimezdi ey nā-mihribān
Eyleseñ hāl-i perişānum görüp şefkat baħa
- 5- Devletünde hoş geçen kullarla vaktüm hoş geçer
Sen de inşāf eyleye yetmez mi bu devlet baħa
- 6- Cevrinüh olmadığınüh hiç haddi gāyet
Sen ne dirseñ di efendi hoş gelür gāyet baħa
- 7- Bunca yıldur gözlerin İshāk hayfā kim dahī
Pāyine yüz sürmege el virmedi fırsat baħa

11

(Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün)

- 1- Sīnime sögseñ begüm sin mefādetdür baħa
Göz ucuyla egri baksañ 'ayn-ı 'izzetdür baħa
- 2- Fırkatinde derdle ölmesem aglañ dostlar
Ölmek 'aşk tarīkında musībetdür baħa
- 3- Ben hakīr eksüklige Mecnūn'la Ferhād'a sen
Artuk añma dilberā zīrā ki gayretdür baħa
- 4- Ey cefā-cū sevdiğüm ma'zūr tut dilberlerün
Dī-vefāsın pür-cefāsın sevme 'ādetdür baħa
- 5- Dayimā h'ān-ı gamınla böyle merzūk olduğum
Hoş ganīmetdür efendi ulu ni'metdür baħa
- 6- İşigün derbānlığından Rūm'a sultān olmağa
Hey ma'azallah gerekmez añma zilletdür baħa
- 7- Kendü işinde beni ādem olan itmek hatā
Her kime mirās ise İshāk şan'atdür baħa

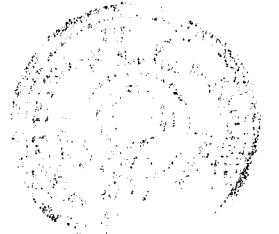
---

7 fırsat: devlet C

11 A.32a, B.37a, C.18a

1 mefādetdür: sa'ādetdür B,C/'izzetdür: devletdür C

3 ben: bir A, bu C

12

(Mef'ülü/Fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün)

- 1- Şahā yanunda neyki günāhum benüm 'aceb
Gazel eylemek neden/bu fakīri bilā-sebeb
- 2- İşigi Ka'besi işigi taş kiblesi
Birisi farz-ı 'ayn o birisi müstehāb
- 3- Kaşd itdi bī-hayālİK idüp la'lüne şarāb
Kalmazdı ayakda ger olmasa bī-edeb
- 4- Gerçek degül mi eşküme bārān didükleri
Gökden iner gibi kişiye vākı'a lakab
- 5- Dīvānını güzellerün İshāk seyr idüp
Bu cümleden seni begenüp itdi müntehāb

13

(Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün)

- 1- Hāne-i dil kıldı ma'mūr olmadı hālüm harāb
Gam helāk itdi beni oldum meded sāki şarāb
- 2- Ayagına yüz sürüp sen şahuñ öperdüm elin
Kādir olsam hem-'inān olmağa olsam hem-rikāb
- 3- Gör nice serbāzdur āhır nefesde bādenün
Ayaguñ öpmege başın ortaya kodı habāb
- 4- N'ola hoş-bū olsa zülf-i 'anber-āmizün gibi
Cümle gülşen güllerinün āb-rüyadur gülāb
- 5- Āyine bu şüretiyle öykünürmüs yüzine
Gör nice beñ yüzlidür bir kimseden itmez hicāb
- 6- 'Aşık-ı gam-h'arla dil-dār oluridi hem-civār
Zerre-i nāçizile hem-sāye olsa āfitāb
- 7- Cümle-i āfākda İshāk'ı bilmez kimse yok
Sen şeh-i 'āli-cenāba itdigiçün intisāb

12 A.32a, B.39b, C.18b

2 Ka'besi:kiblesi A /farz-ı ayn: 'ayn-ı farz-ı

13 A.32a, B.39a, C18b

1 kıldı:kaldıB

5 yüzlidür:yüzlidür B

Mefā'ilün/mefā'ilün/fa'ülün.

- 1- Turagın tekye vü ahıñ çeräg it
Makāmuñ küşe-i emn u feräg it
- 2- Kūyuñdur raht-ı bahtuñ nār-ı 'aşka
Mezarun toprağın ulu çerag it
- 3- Dilerseñ kim gide bu yüz karası
Gözün yaşıyla yüzün ag it
- 4- İrag olmağı bir lahza gamuñdan
Du kuldān ya İlahi sen irag it
- 5- Huzūr ister misün 'ālemde İshāk
Makāmuñ küşe-i emn u ferag it

(Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün)

- 1- Sōfi kanzil muhtesib ser-hoş vā'iz mey-perest
'Aşık-ı bî-çāreye yazuk degül mi adı mest
- 2- Gün mi vardur kim tokınmaz göñlüme ol seng-i dil
Olmasun mı hātırum āyinesi andan şikest
- 3- 'Aşakuñ fikri kapuñdur zāhiduñ huld-ı berin
Himmeti anuñ büleñd ammā bunuñ gāyetde pest
- 4- Gözüñ üstünde kaşuñ var dimesünler diriseñ
Var yürü hātem gibi her ferde olma zır-dest
- 5- 'Aşık muşkil belā ol vakt olur İshāk kim
Olmaya nakd-ı belā sermāye-i rüz-icelest

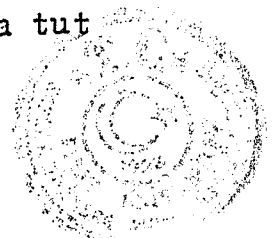
Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Ey dil yüzüñi ol şeh-i 'āli-cenāba tut
Ayagı tozu zerresini āfitāba tut
- 2- 'İzzet gerekse var yürü ol āsitānede
Çeşm-i ümmidüñi dün ü gün feth-ı bāba tut

-----14 A.32b, S.19a, D.14b

15 A.33a, C19b, D.15a

16 A.33a, C19b, D.15a

- 3- Bir dem/ferāg-ı bālile meyhāne kūşesin
Taht-ı kabāda milket-i Afrāsyāb'a tut
- 4- Agzını tutmak istersen zāhidūñ eger
Neylersen eyle var yūri cām-ı şarāba tut
- 5- Esrār-ı 'aşkı bilmege cām-ı şarāb/şel
Gūş-ı kabūli nağme-i çeng u rebāba tut
- 6- Maşherdeki meşakkat-ı rüz-ı hısbā/sen
Hicrindeki hużūr-ı gam-ı bi-hısbāba tut
- 7- Kaddūñ ham eylese n'ola İshāk rūzigār
Var şıfat-ı nesībi kuvvet-i 'ahd-i şebāba tut

17

Mef'ülü/fā'ilātü/ mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Hızr-ı lebūñ yanında haţtuñ çeşme-i hayāt
Nūş eyleyen kişi ebedi görmege memāt
- 2- Dil mülkini ki çeşmüñe tımār virdiler
Hükümñ yetürdi haţtuna gör eylemiş berāt
- 3- Bu iki/gözümñ yaşı kim nehrolup akar
Oldı bi-'aynihibiri Nil u biri/Turāt
- 4- Vā hasretā sefīne-i dil balmaya gibi
'Ummān-ı bi,kerān-ı gam u gussādan necāt
- 5- Ol tūvāne çeşmi beyābānı gözleyin
Güzden bıraktı itmedi İshāk'a iltifāt

18

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- İç kabzadan müjeñ okını togra cāna at
By kaşları kemān beni gözle nişāna at
- 2- Hiç biri zāyi' olmasun dirisen tiri gamaeñ
Cümle ne deñlü varsa ben nā-tūvāne at

5 agzını: agzın D

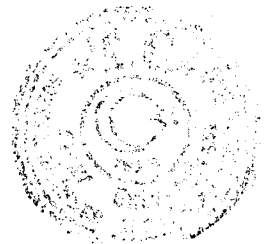
6 sen:siz D

17 A.33a, B.39b, C.19b

5 C'de yok

18 A.33b, B.40b, C.20a

2 gamzeñ:gamzeñi C

- 3- Çeke sînefe kemân gibi her egri 'âşıkı
Ok gibi togrı 'âşıkunı var yabâne at
- 4- Fulfül-i siyâh beñlerüne niçün öykünür
Muhkem tut anı dök yine Hindisitâne at
- 5- Sanduk sîne tîrüne ta'lim-hânedür
Lütfeyle gel begüm dün-ü-gün bi-bahâne at
- 6- Makşüd eger nişansa dil-hastañı gözet
Sol karşuna varup dökülen üstühâna at
- 7- Bu şevket-i cemâle ol pâdişâh-ı hüsn
Salsa 'aceb mi leşker-i şâh-ı cihâna at
- 8- 'Âşık bu yolda başını virmek gerek dimiş
İshâk müjde var külehün' âsumâna at

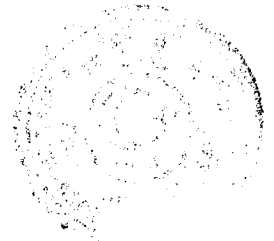
19

Fâ'ilâtün/Fâ'ilâtün/Fâ'ilün

- 1- Bedr-i mâh ol nergis-i fettân mest
Hançer-i bürrân elinde kan mest
- 2- Meyhâne zâlimdür şarâb-ı nâzdan
Her dem ayık olmadı alan mest
- 3- Göreli müşgîn saçuñ meygün lik
Dil perîşân-ı 'akl-ı hayrân mest
- 4- Sırr-ı 'aşk-ı âşikâr itdi gönül
Gizlü râzın idemez pinhân mest
- 5- Bûse in'ân eyle şâhuñ kullara
Bahşış eyle olicak küffâr mest
- 6- **Salk**-ı mihrüñ bâdesin nüş ideli
Gice gündüz çarh-ı ser-gerdân mest
- 7- Sâkiyâ sun ol şarâb-ı 'aşkı kim
Kahtresin içse ola 'ummân mest

6 Hastanı:hastayı C

8 gerek dimiş:gerekdürür C

- 8- Goncenün ağzın kokular lāleler
Kimse görmez cām elinde kan mest
- 9- Gönül İshāk'a ko derdin aglasun
Mestdür ma'zūr olur bārūn mest

20

Fā'ilātün/Fā'ilātün/Fā'ilātün/Fā'ilün

- 1- 'Aşk-ı fennin idelüm Ferhād u Mecnūn ile bahş
Gerçi itmek 'ārdur kişiye mādūn ile bahş
- 2- Perde-i 'uşşākda gel eyle ta'yin-i maqām
Mutribā nice olur seyreyle kāmūn ile bahş
- 3- Çün tarīk-i men' yok eflāke itme i'tirū
Eyleme beyhūde yire çerh-i gerdūn ile bahş
- 4- Sāyil olalıdan gözüm yaşı bulmadı muhīb
Gālib olur eylese Seyhūn u Ceyhūn ile bahş
- 5- Uşda meydūn cānum öndül kagma ey şirīn-dehen
Tūlf-i şeb-dizūn idermiş eşk-i gülgūn ile bahş
- 6- Böyle bilmezüm çenārı rāseti gec-şab'imis
Kaşd idermiş itmege ol kadd-i mevzūn ile bahş
- 7- Hüner-i 'aşkı açma söyletme ne fehmeyle hıred
'Ākil olan eylemez İshāk-ı Mecnūn ile bahş

21

Fā'ilātün/Fā'ilātün/Fā'ilātün/Fā'ilün

- 1- Derd-i 'aşk-ı yār ile gāyet alışmışdur mizāc
Eylemez hergiz tabībūn şerbetiyle imtizāc
- 2- Bilmedin derdüm benüm kaşd-ı 'ilāc eyler tabīb
Ol'ilācuñ def'ine bilsem aceb neyki'ilāc
- 3- İzdüyādı za'fumuñ iki marāzdandır benüm
Birisi dil derdi birisi tabībe ihtiyāc

20 A.33b, B.40b, C.20a

3 eflāke:eflākı C

6 çenār:C'de yok

21 A.34a, B.40b, C.20b, D.15b

1 tabībūn:tabiba C

2 bilmedin:bilmedüm B

3 marāzdandır:marāzdurur C

- 4- Lebleri yirine öpdüm ruhların hatteyledüm
Sükkeri-pālüdeden lezzetde kalmazmış gülâc
- 5- Cân metâ'ın varsa İshâk dellâl-ı kazâ
Naqde çekilmek kaşdına itmek diler harâc

22

(Fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fa'ilün

- 1- Gün gibi 'arz-ı cemâl itmezisen bize sabâh
Ey güneş yüzlü senünle ne selâm u ne sabâh
- 2- Gam geleydi açılır sāgarla ey sâki
Kutlu kapular açilsun elüme sun miftâh
- 3- Neşlerüz şemsi ruhuñ zü'yı bize kafidür
Rüz-ı rüşen olıcak anda ne hâcet mişbâh
- 4- O rütbe aldı beni tîrüh iki yanumdan
Ey hümâ-sāye baña olmagçün iki cenâh
- 5- Feth-ı bâb ola gibi gamzesi sînem gözler
Hele İshâk hele gel diyelüm yâ Fettâh

23

Mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün

- 1- İrer egerçi ki tîr-i müjenle cāna fütüh
Ne kanlar yudar ammâ ki sîne-i mecrüh
- 2- Çekildi rahle-i gam-ı kader kaçar kaçar
Lebüh hayâliyle çekdükçe cām-ı şabüh
- 3- Bu pâre pâre yürekle bu şerha şerha ciger
Zebân-ı hâlle hâlüm beyân ider meşrüh
- 4- Lebüh muhabbeti cānda muqarrer olmışdur
Niteki cümle-i eczâ-yı tende cevher-i rüh
- 5- Senüh medâyıhuñ eyler 'aceb mi İshâk'uh
Cihānda her gazeli olsa cümleden memdüh

4 yirine: yādına C.

22 A.34b, B.41a, C.20b, D.16a

2 açilsun: açıldı B, açılır D

3 zü'yı: zü'i B, C/hâcet: lâzım C

23 A.34b, B.41a, C.21a

24

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün(fa'lün)

- 1- Benefşe zülfüne karşı boyun eger küstāh
Ne hūb-ı hem-demidi olmasa eger küstāh
- 2- Azaldı leblerüne diyu aşdılar şekeri
Gör āhir eyledi bu yolda terk-i ser küstāh
- 3- Rakibi sür haremünden revā mıdur k'ola
Nedim-i hazret-i 'izzet-i mab-hen küstāh
- 4- Kimini alsa kimin vinse neydi āre-sıfat
Hemīşe tīşe gibi kendüye çeker küstāh
- 5- Şabāh yine varam gibi pır-i meygedeye
Peder ki yüz vire olsa ne var küstāh
- 6- Meyān-ı yarı kenār eylemek ümidiyle
Kemer gibi tolaşır koçmaga kemer küstāh
- 7- Ayagı sundı ki İshāk öpe öpdi lebin
Kemāl-ı lutf u kerem-bende(y)i ider küstāh

25

Mefā'ilün/mefā'ilün/fa'ülün

- 1- Güzellük pāy-ı tahtında ser-āmed
Güzel dirsen Na'lbandoglı Ahmed
- 2- Zihī meh-pāre kim gün gibi zāhir
Yüzinde pertev-i nūr-ı Muhammed
- 3- Esirge pādīşāhum şehr-i dilde
Ta'addi bi-nihāye zulm bi-hadd
- 4- 'Aceb ol gülbün-i bāg-ı vefā mı
Şu nāzile gelen serv u sehī kıdd
- 5- Kābūl it bende-i makbeldür İshāk
Kapuından ol fakiri eyleme redd

24 A.34b, B41a, C.21a

3 sür haremünden:sürdüğünden B

25 A.35a, B.42a, C.21b, D.16a

1 güzel dirsen:hilāl ebrū B

26

Mef'ülü/fā'ilātün/mef'ülü/fā'ilātün

- 1- Bilsem nedür günāhum bakmaz yüzüme Ahmed
Baña yazuk degül mi hey ümmet-i Muhammed
- 2- Vallahi evvel āhir maķşūdumuz cihānda
Şirīn lebinden anuñ bir büsedür mücerred
- 3- Kādr u şerefde beñzer mihr ile āsumāna
Her yir ki sāye salsa salınsa ol sehī kadd
- 4- Gözüm yaşın esirge men' eyleme kapuñdan
İtmez kerīm olanlar zīrā ki sāyili redd
- 5- Kapuñda öldi gitdi ol devlet işiginde
İshāk-ı derd-mende olmadı kimse mesned

27

Mef'ülü/fā'ilātü/ mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Göñlüm murādına ireyin diriseñ murād
Vaşluñ ümīdüñ eyleyeni itme nā-murād
- 2- Bir birümüzle yār olageldük kadīmden
Olse nevar gamuñla aramızda ittiḥād
- 3- Ta'līm-hāne-i dile gēl ey kaşı kemān
Tīr-i müjeñle tā ki ola zahm-ı ber-ziyād
- 4- Gāyet güzel bilür oşanem hüsnü kaddini
'Uşşākı gerçi eylen āña su'ti i'tikād
- 5- Cāna revā mıdur ki sen āyīne şüretün
İller süre şafāsına İshāk'uñ ola ād

28

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Ey güzeller pādişāhı hāk-i pāyūñden murād
Ol ki ide dīde-i gam dīde meyle ittiḥād
- 2- Göñlümüñ müşkil gamı oldur ki bildi kendüye
Nesne yok vaşluñdan özge kim anuñla ola şād

26 A.35a, B.42a, C.21b, D.16a

2 şirīn: 'İsā A-C-D.

27 A.35a, B.41b, C.22a

1 ireyin: ireyüm

28 A.35b, B.42b, C.22a

- 3- İ'timād eyle baña gel saña bir söz diyeyin
Hüb-rûlan 'ahdine zinhâr âtme i'tikâd
- 4- Kendüyi şehd-i leb-i dildâre beñzemiş şeker
Başını ezmek gerekdür tâ ki andan ola dâd
- 5- Kimse bulunmaz ki İshâk'ı ala bir habbeye
Çârsû-yı ses-cihetde biñ kez olursa mezâd

29

Fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün

- 1- Cân mezâkına dehânüñ şehd u şekerden lezîz
Büsenüñ bir kerresi kand-ı mükerrerden lezîz
- 2- Tatludur sîrîn-dehânüñ şerbet-i cülâbdan
Leblerüñ sin-büsesi pâlûde-i terden lezîz
- 3- Yârüñ agzı yârîne lezzetde olurdı şebîh
Fi'l-meşel bir nesne olsa âb-ı kevşerden lezîz
- 4- Hicr-i yâre mübtelâ olan cefâ-keş 'âsıkâ
Nesne yok hergiz cihânda cevri dilberden lezîz
- 5- Söyle İshâk'ı tehi görme tena''um ehlidür
Şi'ri var görseñ gıdâ-yı ruh-ı perverden lezîz

30

Mef'ülü/fâ'ilâtü/mefâ'ilü/ fâ'ilün

- 1- Göñlüm ki anda bir güzelüñ taze dâğı var
Bir köhne hânedür yenilenmiş ocâğı var
- 2- Ey dîde hüsn-i yâr-i harîminden özgeye
Zinhâr bakma hâkim-i 'aşkuñ yasâğı var
- 3- Güyâ bizüm televvün-i hâtırla göñlümüz
Bir pâdişâhdur ki münakkaş otâğı var
- 4- Gül bâğdan özlemedi işitmedi gibi
Evsâf-ı hüsnüfi ne 'aceb yek kulâğı var
- 5- İshâk mihr u mâhile ma'mûre-i cihân
Bir tekyedür öñünde bir iki çerâğı var

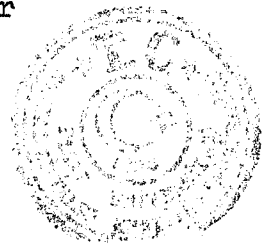
4 ezmek:almak C 5 yıl:kez 6

29 A.35a, B42b, C.22b

1 cân mezâkına:cânuma fikr-i ü

30 A.36a, C.22b, D.19b

4 yek:bek D

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Seyre gelsēn gülşenūn her kūşesi seyrān olur
Açılır güller ferahdan goncalar hāndān olur
- 2- Nice hüsn olur bunu kim gördi kim işitdi kim
Her gören ser-mest olur hem işiden hayrān olur
- 3- Dest-i 'aşkından çeküp cān nakdın almakdır hüner
Yoksa her mahlūka dil virmek kişi āsān olur
- 4- Bir vefā ehli güzel sevsem 'acibdür tāli'üm
Sevdigüm günden hemān bir āfet-i devrān olur
- 5- Tende cānūn bir belā aldı hūlāşa çāre' yok
Ger olursa yine derd-i 'aşkıdan dermān olur
- 6- Ey kemān-eburū inen 'ussākdan incinme kim
Sag olurlarsa kamusı yolūna kurbān olur
- 7- Hamdülillah yüzi ak alnı açukdur tīgünūn
Kimseden pervāsi yok dilde niçün pinhān olur
- 8- Bir gice İshāq düşümde beni öpdi dimiş
Kāh olur bu derd-mende yok yire bühtān olur

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Meyli bu gönlümün yine bir serv-i nāzedür
Müjgānı zahmı sīnede gül gibi tāzedür
- 2- Ser-riste-i ümīdini zülfünde gözlesün
Ol kişinūn ki himmeti 'ömr-i dirāzedür
- 3- Gönlüm tavaf-ı Ka'be-i kūyuña sa'yider
Hac fikrin itdi niyyeti bu yıl Hicāzedür
- 4- Dinle sözüm hakikate hamleyle merdisēn
Ma'nā-yı zāhirisi egerçi mecāzedür

31 A.36a, B.63a, C.23a, D.22b

2 hem:kim her D

3 hüner:hemi

3-5-7 C'de yok

32 A.36b, B.63b, C.23a

2 gözlesün: görmesün

- 5- Pāk it sahīfūñi rakam-ı 'izz u nāzdan
Zirā nazar cerīde-i rū-yı niyāzedür
- 6- Tāze bahār u tāze havādār u tāze yār
Añma beni ki her gazelüm tāze tāzedür
- 7- İshāk yine bir güzel bir gazel-ves
Gāyet güzelse sen şanem-i dil-nevāzedür

33

Mef'ülü/mefā'ilü/mefā'ilü/fa'ülün

- 1- Cām-ı meyi tutmañ leb-i cānāne berāber
Lāyık mı bir iş işleyesüz kane berāber
- 2- Çekdüm nāce meh-rūları mīzān-ı hayāle
Sensin görinen Yūsuf-ı Ken'āne berāben
- 3- Ceyhūn u Aras çağlayamaz cūş-ı buhāri
Eşkümdür eger varsa 'ummāne berāber
- 4- Gözümdeki yākūt lebün 'aksidür iden
Eşküm güherin la'l-i bedehşāne berāber
- 5- Bir katre ne artuk gözüümñ yaşı ikisinün
Birisī/muhāt biri 'ummāne berāber
- 6- Mecnūn gibi tolu içelüm 'aşk sarābın
Sohbetde gerek içile peymāne berāber
- 7- Ey h'ace gele Mısr'a kıyāş eyleme Rūm'ı
Kuloglı olur Rūm'da sultāne berāber

- 8- Bildüm sözüñi nidigün İshāk budur bu
Bir hūb gazel varsa divāne berāber

34

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- İrdi bahār mevsimi açıldı lāleler
Bezm-i çemende devr ider oldu piyāleler
- 2- Gül sanmañ ol cemāl-i bedi'i beyāñçün
Simin varaqlara yazılupdur risāleler

5 sahīfūñi:sahifeñi C

33 A.36b,C.23b

3,4,5 C'de yok

34A.37a,B.43b,C.23b,D.20b

2 bedi'i:serifi D

- 3- Bir la'l-i âbdâr ~~şapur~~ gonca(y)ı gören
Lülü-yı pâkdür şâdef-i gülde jâleler
- 4- Bir demde cân tâzelenür nev-civân olur
İçse mey-i dü-sâleyi heştâd sâleler
- 5- Cân nakdın almaga yine sultân-ı 'aşkdan
Başladı gelmege baña her gün havâleler
- 6- Hür u perîyi kirpigine asmaz oldılar
Âhû bakışlu dilber-i müşgîn külâleler
- 7- Hüsnüñ baharı ni'metinüñ şükri bu midür
Bigâneye nevâleler İshâk'a nâleler

35

Fâ'ilâtün/Fâ'ilâtün/Fâ'ilâtün/Fâ'ilün

- 1- Kaddüne hüsnüñ libâsı atlas-ı zîbâ yeter
'Âleme pîrâye ol nahl-ı cihân-ârâ yeter
- 2- Yâsemen evrâkını miskiyle tahrîr itmege
Kâkül-i miskim yirine haţţ-ı 'anber-sâ yeter
- 3- Bağbânı gönülümün gülşende hayrân itmegë
Cân u dil meftün iden ol nergis-i sehlâ yeter
- 4- Yakmaga 'ask âtesini sine-i Mecnün'da
Gam beyâbânında ki şol dâmen-i şahrâ yeter
- 5- Vâdî-i hayretde neyler münisi mecnün olan
Yakmaga dâg-ı derûnan lâle-i hamrâ yeter
- 6- Bu cihân büt-hânesi nakşına sûret virmege
Tapdıgum Tañrı hakkıçün ol büt-i ra'nâ yeter
- 7- Yâre firkat-nâme gönderdükde İshâk adına
Yaz bu şi'ri evveline sûret-i inşâ yeter

---

4 tâzelenür:tâzelene D/ olur:ola D

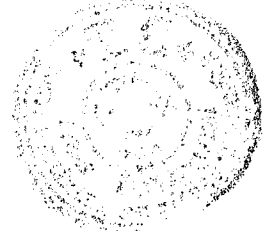
5 C'de yok

7 şükri bu midür:Şükri midür bu kim D

35 A.37b,B.44b,D.19b

1 atlas-ı:atlas u B

3 itmege : almaga

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Fırkate düşdi gönül derd u belāya cān virür
Cānına kār itdi gurbet āşınāya cān virür
- 2- Rahmet ol āşüfte vü şeydāya kim dil-dārdan
Bir göz uclyla irakdan merḥabāya cān virür
- 3- Būse men' itme nigārā 'aşık-ı dil-hastadan
Luṭf-ı ṭab' ehli güzeller mübtelāya cān virür
- 4- 'Aşık-ı şādık sevüncinden ölür sögsö nigār
İ'tikādı pāk olan kişi du'āya cān virür
- 5- Māl-ı dünyāya gönül meyleylemez geçi velī
Sen meh-i simin-beden zerrin kabāya cān virür
- 6- Tевbe itdüm dirmiş İshāk dilber sevmege
Hay inanmañ Tañrı ḥakkı Muşafā'ya cān virür

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

(Fā'ilātün

Fa'lün)

- 1- Būse luṭfeyle disem yok yire cānān çekişür
Hey yazuk 'aşık-ı dil-hastaya kim cān çekişür
- 2- Gönlümi zülfi çeker zülfi havāsın gönüm
Dil-i 'uşşākla ol zülf-i perişān çekişür
- 3- Her didiyse ḥired uymadı hergiz aña 'aşk
Tıñmaz ehl-i dil olan nice ki nādān çekişür
- 4- Sensüz ey serv-i sehī seyr-i gülistān itsem
Ben garibiyle turup mürg hoş elhān çekişür
- 5- Kaçan İshāk rakibiyle nigārı çekişe
Diniçün kāfirle sanki müslimān çekişür

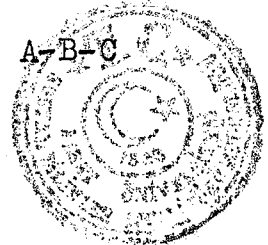
36 A.37a, B.61a-C.24a, D.19a

3 C'de yok

5 simin beden zerrin: zerrin kemer simin A-B-C

5 Tañrı: Ka'be B

37 A.37b, B.45a, C.24b, D.20b

Mef'ülü/ mefā'ilü/ mefā'ilü/ fa'ülün

- 1- Dil olalı yār işigi taşına berāber
Yoldaş idünüpdür anı başına berāber
- 2- Yaşındayken merdüm-i çeşmüm gözi yaşı
Olmuşdı bahārın yedi yaşına berāber
- 3- Meşk eyledi yıl on iki ay kâtib-i kudret
Bir harfi dahî çekmedi kaşına berāber
- 4- Karşu varur ol zülf-i girih-gir u zirih-püş
Bu gamze-i hün-riz savaşına berāber
- 5- Kaçmazdı kenāre utanup lücce-i deryā
İshāk'un olaydı gözi yaşına berāber

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Bu ne istignā olur bu nice 'izz u nāz olur
Kim seni çok sevdiğümce baña meylün az olur
- 2- Gülşen-i cennetde serv üzre idinmiş āşiyān
Ol güzeller şāhınun zülfi ne hoş şāhbāz olur
- 3- Cān virürse ma'nī-i hāşa n'ola nazm ehli kim
Merd-i şāhid-pişe olan rind-i şāhid-bāz olur
- 4- Nazm-ı şī'rüm yād idüp mutrib ser-āgāz eylese
Nükte-pervāz u sühan-sāz u bülend-āvāz olur
- 5- Ben o şāhın bendesiyem kim hümā-yı himmeti
Sāyesine ilticā iden meğes şāhbāz olur
- 6- Çevre başlar aglasam zīrā ki mutrib sāzını
Güş-māl eyler nidem kim nagmesi nā-sāz olur
- 7- Ayinerher gördüğü mahbūba bir yüzden togar
Ol nemed-püşı görür misün ne sūret-i bāz olur

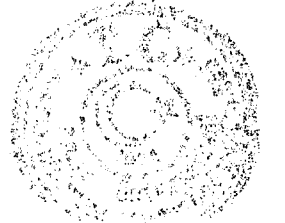
38 A:38a, B:45b, C:24b

38 A:38a, B:45b, C:24b, D:20b

3,4 C'de yok

5 AveC'de yok

3 şāhid-pişe:şā'ir-pāse D

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Söz deminde hānde-i la'lūñ bir gül-destedür
Güyyā bir āl-i nāzūk rişteyile bestedür
- 2- Haṭṭ degüldür ol çıkup olan şahīfe-i muttasıl
Devr-i āhumdur ki buse-i 'arebe peyvestedür
- 3- Sūz-ı āhuñ dāyımā alçak yiridür gönüller
Yā İlahi bu ne āteşdür ki meyli pestedür
- 4- Yanuñ okı ele al gönüm aç söylet kim ol
Sevk-ı mihrünle yazılmış nāme-i ser-bestedür
- 5- İrmek isterseñ vişāle gel sen İshāk irme kim
'Aşk yolında sülūkā 'ārifün āhesdedür

41

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- 'Āşık su deñlü hicrünle nā-tüvān olur
Kim kendü cismi boynına bār-ı girān olur
- 2- Tigüñ 'aceb mi 'āsıka ger virmeye mecāl
Her sāde-rū ki bārid ola bi-aman olur
- 3- Koçam bilün bu yolda koyam başum ortaya
'Ask ehlinün nesi varsa der-miyān olur
- 4- Ey kırmızı libāsla küyende salınan
Ki gāfil olmagıl ki mahallünde kan olur
- 5- Gözümde saklarum ölicecek hāk-i pāyüñi
Hür-ı behişte gayet eyü armağan olur
- 6- Düşnām telhla yine acıtdı cānumı
Ahsentü la'lüne nice şirīn zebān olur
- 7- Taglarca guşşamız yine İshāk cām-ı mey
Bir lu'ble götürdi ne hoş pehlevān olur

40 A.38b, B.45b, C.25a, D.17b

2 ol çıkup olan şahīfe-i muttasıl B'de yok

4 okı:oku B

41 A.38b, B.46b, C.25a, D.17b

1 boynına:kendüye C

4,5 C'de yok

42

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
 Fā'ilātün fa'lün

- 1- Devr-i hüsnünde hattun zulmle cān u dil alur
 Bir sipāhi gibi kim yılda iki hāsıl alur
- 2- Yine cān kāsına 'asker çeker ol hatt-ı siyāh
 Yine cāsūs-ı merg sīneme geldi dil alur
- 3- Māh u māhiye irerse n'ola āhumla yaşum
 Sefer ehli ki seher-hiz olaçok menzil alur
- 4- Kādrüni bilmeyen irerse n'ola vuslatuña
 Bir zamāndur ki begüm mahsıba hep cāhil alur
- 5- Derd u hasretle geçer ehloleh İshāk gibi
 Hüblar sohbetinün hattını nā-kābil alur

43

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
 (Fā'ilātün) (Fa'lün)

- 1- Dil-rübālardaki şol şimdi yetişmiş yeñiler
 Yüregüm yāresinün eskilerini yeñiler
- 2- Cümle cevrtün didiler yüzüne biñ kerre senün
 Ger baña sorarsañ biñde birin dimediler
- 3- Gördiler leblerüne beñzemez āb-ı hayāt
 Hiç sorma ötesikarañudur gizlediler
- 4- Kapuña hıdmete vardukca işigün tozını
 Müje cāzūlı süpürdüke gözüm düzdi siler
- 5- Hüsn-ı bāgını temāşāya varan 'uşşāka
 Saçı reyhāncısı bir top benefşe dikeler
- 6- Dil-i bi-çāre 'acib derde giriftār oldu
 Yanmaz kend'özünī hālini gūren inler
- 7- Ne dilerseñ dile benden dimiş İshāk'a
 Cörelüm ehl-i mezāk ise eger buse diler

42 A.39a, B.46b, C.25a

43 A.39a, B.46a-C.25b

3,6 C'de yok

4 cāzūlı:cāzūyı

Mef'ülü/fa'ilâtün/Mef'ülü/fa'ilâtün

- 1- Hızruñ kerāmetün Hakk'a hāmede kıldı zāhir
Miskinlere bulunur yaş da kuru da hāzır
- 2- Ma'nā-yı sūz-nākı elfāz-ı āb-dārı
Cem' ide miydi hāmuñ ger olmasaydı sāhir
- 3- Fırkat şebinde 'āşık-ı zulmet yüzüñi görmez
Çün şeb-i çerāg ırerdi nazmuñdaki cevāhir
- 4- Bilmez şafā-yı küyuñ yoluñda ölmeyenler
Toymaz vaṭan-ı hużūrın şol ki olmadı müsāfir
- 5- Göster cemālün evvel āhir çün öldürürsün
Senden budur murādum ey dost evvel āhir
- 6- Şevk-ı dil-i nigāra ben nice bildirem kim
Nāme müşevveşü'l-hāl hāme şikeste hātır
- 7- İshāk'a itdüğini senden cüdā rakibin
Hergiz cihānda itmez bir dīni ayru kafir

Fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün
Fe'ilâtün Fe'lün

- 1- Diriniş cümle murād ölmeyicek hāşıl olur
Dōstum bu nice sözdür buña kim olur hāyıl
- 2- Din nefes her kime kim hem-dem ola gönlüm olur
Hey kimün cānidur ol şuh ne sāhib-i dil olur
- 3- Yār mihrin nice men' eyleye dilden 'āşık
Zerre hursid-i ziyāsına kağan hāyıl olur
- 4- Gönlümün kāfilesi küy-ı vefā 'azmin ider
Hakk 'aceb ırgüre mi ki ne uzak menzil olur
- 5- Yürü var çok sözi koy nice ötersin bülbül
Şi'r-i İshāk'a nazire demicek müşkil olur

44 A.39a,B.48a

- 1 kaldı:itdi B
- 4 toymaz:doymaz B

45 A.39b,B.48b

- 2 kim: kiB
- 3 dilde:ilden B

Mef'ülü/fā'ilätü/mefā'îlü/fā'ilün

- 1- Yārūñ kağan ki haṭṭ-ı gubarı tırāş olur
Esrar-ı 'aşk süret-i hüsnüde fāş olur
- 2- Cem' osa dilde bir yire gelse sipāh-ı gam
Sīnemde dāğ-ı hicri kamusuna baş olur
- 3- Çokdur nişānı 'āşık-ı miskin olanlaruñ
Zāhir 'alāmeti bu ki çeşmindé yaş olur
- 4- Ceng olsa 'akl u 'aşk arasında 'aceb mi kim
Ayık ki meste oluğa bī-ebed savaş olur
- 5- Eksük degil demünde gam vezāyifi
İshāk'a tā ölince kifāf-ı ma'āş yeter

Fe'ilätün/fe'ilätün/fe'ilätün/fe'ilün
(Fā'ilätün Fa'lün)

- 1- 'Aşkla her ki muḥabbet meyini nūş eyler
Dü cihān gusaasını cümle ferāmūş eyler
- 2- Mey ne keyfiyyet olur buña şarāb-ı la'lün
İçmedin görmekle kişiyi bi-hūş eyler
- 3- Göreyin var ola eksülmeye peymāne müdām
Ki gelüp dōhe dōne hātırumuz hūş eyler
- 4- Kāmetüm nice hān olmaya bu gandan ki meger
Çeker ol serv-i kabā-pūşı der-āgūş eyler
- 5- Yüzünü görmese feryādlar eyler İshāk
Dülbüli gerçi ki gül firkati hāmūş eyler

46 A.39b, B.47a, D.6b

3 çokdur:yokdur A,B

47 A.40a, B.46a, C.25b, D.19b

2 mey:hey/görmekle:gafletde B, dahi, begüm D

4 pūşı:pūş E

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün(fa'lün)

- 1- Bu ben fütāle(y)i sâyem görür ki tenhādur
Ne yire 'aza ider olsam yanumca hem-pādur
- 2- Belā vü mihnete hadd yok ne gam eger ölevüz
Görüp turur sefer esbābını müheyyādur
- 3-Ümmid-i vaşl ile Şirîn gamında Ferhād'uñ
Yidügi zehr-ibelā sanma belki helvādur
- 4- Başumda derd u gamuñla nedür bu hengāme
Kimesne öldigi yok mı 'acib temaşādur
- 5- Kapuya gelmedi diyu işigi itlerinüñ
Bizümle işleri İshāk ceng u gavgādur

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Kaşgudan bir gül-i gülzār-ı letāfet görünür
Kāmeti servi irakdan ne kıyāmet görünür
- 2- Ey göñül aç gözüñi kim ufk-ı devletden
Tāli'ünde yine bir necm-i sa'ādet görünür
- 3- 'Aşk derdine düşüp ben nice cān virmeyeyin
Sūret-i mihnet-i 'aşkında muhabbet görünür
- 4- Dest-i cevriñle harāb oldu didüm hāne-i dil
Nāzla geldi didi aña meremmet görünür
- 5- Varsa mihr-i ruhuñdan dem urur bād-ı sabā
Ol sebebdendür aramızda bürüdet görünür
- 6- Hicrile şöyle za'ifüm ki gelürse ecele
Tende cānum arayup bulmada zahmet görünür
- 7- Ele girmezse ger ol iki cihānün cānı
Dü cihāndan bize İshāk ferāgat görünür

48 A.40a, B.48b, D.23a

1 hem-pādur:hem-tādur D

3 belki:baña D

49 A.40a, B.42b, C.26a, D22a

4,6 C'de yok

4 meremmet:meveddet D

50

Mef'ülü/mefā'îlü/mefā'îlü/fa'ülün

- 1- Günden güne ol gonca-dehen hüb olacakdur
Devrân gibi pür-fitne vü aşüb olacakdur
- 2- Meydân-ı mahabbetde olur bir pula biñ baş
Çevgân-ı ser-zülfine hep top olacakdur
- 3- Ol la'l-i Mesîha demi gördün mi ki anuñ
Bir büsesi biñ cân gibi mergüb olacakdur
- 4- Gözüm yaşı bārânıyla hüsnî bahârı
Gül gibi ter u taze vü maḥbüb olacakdur
- 5- Bir yir var imiş dilbêri 'aşık-keş olurmuş
İshāk yürü gidelüm yine Üsküb olacakdur

51

Mefā'îlün/fe'îlâtün/mefā'îlün/fe'îlün(fa'lün)

- 1- O mäh-peykeri gördün ne hüb-şüret olur
O serv-i kâmeti gördüm ne hoş kıyâmet olur
- 2- Tarîk-ı şîvede mähirdür ol cefâ-pîşe
Bir iş ki işlene çok çok kişiye şan'at olur
- 3- Şikenc-i zülfine tolaşma ey şabâ zinhâr
Sakın ki sonra aramızda çok bürüdet olur
- 4- Eger ki cân ise maḥsûdün ey ecel virdük
Tekellüfi ke kâdem-i rence kılma zahmet olur
- 5- Kayurma çerḥ murâdunca dönmeşe İshāk
Çü âsiyâda bilürsün ki resm-i nevbet olur

50 A.40b, B.46a, C.26a

- 1 fitne vü:fitne-i C
- 2 olur:yineA, B
- 3 anuñ:anuñ var A, B
- 5 yürü gidelüm:moger var ise C

51 A.40b, B.49a, C.26b

- 2 şîvede:'aşıkda B
- C'de 2.ve 3. beyitlerin yeri deġişik

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Şüret-i jeng-i gamı āyīne-i cāndah gider
Hār u hāşā ki koma şahn-ı gülīstāndan gider
- 2- Mürğ-i cān kaşdına düşme kim hużūruñ uçmaya
Dānē-i eşki gözünden dām-ı müjgāndan gider
- 3- Genç-i hüsnüñ çok tılısmı var bu/vīnān-hānede
Sunma ejderdür elüñ zülf-i perīşāndan gider
- 4- Rīşte-i ümmide salma ye'sle yir yir yire
'Ükde-i eşküli hallit şekl-i harāmāndan gider
- 5- Var yürü dārü's-şifā-ı 'aşka düş kim ehl-i derd
Anda ölmek yok giden var idi dermāndan gider
- 6- Bu fenā yurdunda ol abdāla 'aşk olsun ki ol
Raht-ı baht āteş-i 'aşka urur andan gider
- 7- Menzil-i tevfik-ı Hakk'ın resmini İshāk'a sor
Ol cenāba yol tarīk-ı ehl-i 'irfāndan gider

Fē'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

(Fā'ilātün

Fa'lün)

- 1- Derd-i hicrūñle neler çekdigüm Allah bilür
Ger ölürsem dimezem kimseye Allah bilür
- 2- Ah şāhum diyu yazdık derd-i divār-ı dile
Ötesin yazmaya varmaz dilümüz şāh bilür
- 3- Şafha-i gül tolıdur mihr u vefā hattıyla
Sırrını ol rakamın mürğ-i seher-gāh bilür
- 4- Dün ü gün āhı gönül ilerü çekdigi bu kim
Kande giderise anı kendüye hem-rāh bilür
- 5- Firkatūñle yine bir derde düşüpdür İshāk
Kāh bilmez o nedür kend'özünü kāh bilür

53 A.41a, B48a, C.26b

2 kaşdına:kaşdına A,B/ gözünden dām-ı:gözünde dāma B,C
4,6 C'de yok

5 ölmek yok:ölmege B/vardı:yok var B

54 A.41a, B. 46b, C.27a, D.18a

1 hicrūñle:'aşkunla C

2 şafha-i:nüşha-i B/5 qnedür:unudur B

- 1- Gönlüm ol serv-i nāze m̄ayıldür
H̄astesi derd-rest biryıldür
- 2- Gün yüzinde hilāl ebrūsın
Ayda bir gün görürse k̄ayıldür
- 3- Gerden-i cāna 'anberin zülfi
Sağlu sollu iki ham̄ayıldür
- 4- K̄ameti üzre zülfine irmek
Togrısı bu ki hayli müşkildür
- 5- Bir denizdür 'aşk s̄ahili yok
Gördüğün sen arada bir dildür
- 6- Sögmüş ol bir fālāna bir k̄afir
Tatlu dillü ise muh̄ayıldür
- 7- Ayagı üzre turamaz İshāk
Yine gördüğün mi anı kanzıldür

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
(Fā'ilātün. Fa'lün)

- 1- Gerçi Yūsuf gibi mümtāz güzel nādīr olur
İki 'ālemede nazīrūñ dahī yok söz bir olur
- 2- Mūcib-i mihr u vefā ola mı haṭṭūñ gelicek
Bir iki gün hele şabr eyleyelüm zāhir olur
- 3- Her güzelle salınan kasb-i zarāfet idemez
Her Gülistan okıyan sanma ki hep şā'ir olur
- 4- Müṭriba olmagla kamīl olur'ūd u rebāb
Her ki gūş eyleye üstād sözün zāhir olur
- 5- Zülfüne miydi ruḥūnda yine serkeşlük idüp
Kıbleden yüz çevüren göz göre hod k̄afir olur

54 A.41b, B47b, C.27a

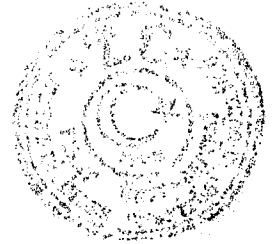
2 gün B ve C'de var

3,6 C'de yok

5 B'de yok

55 A.41b, E.47b, C.27b, D23b

2 mihr u: mihr-i C/

- 6- Şimdi dünyâda huzûr ol kişiniñdür cānā
Ki itüñ gibi kapuñda dün ü gün hāzır olur
- 7- Yalıñuz cānla cānān ele girmez İshāk
Devlet ol kişiye kim sīm u zere kādır olur

56

Mef'ulü/fa'ilatü/mefa'ilü/fa'ilün

- 1- Mecnūn gam-ı mahabbet-i 'aşkuñ ne bilür
Bu bir belâdürür, buñı şāhum çekēn bilür
- 2- Var ey ümīd-i vaşl uman ol dil-firībdan
Ol bi-vefāyı sen ne bilürsün seven bilür
- 3- Cāndan sakin mahabbeti sırrın dilā kim ol
Her kişiye dinür mi ne lāzım bilen bilür
- 4- Dülbülleri ne çekdüğini hār-ı gussağan
Sanmañ ki bilmez ol gül-i nāzük-beden bilür
- 5- Hicrūñ günüñde kanlara gark itdügi bu kim
Dil mācerā-yı 'aşkuñı hep dīdeden bilür
- 6- Ne yirdeyin ne gökde gamuñdan ne çekdüğüm
Kim bilmez ise yiri göğü yaradan bilür
- 7- İshāk Hakk bilür ki cemāl-i nigārsuz
Göñlüm bihişti küşe-i beytü'l-hāzen bilür

57

Mef'ulü/fa'ilatü/mefa'ilü/ fa'ilün

- 1- Gamzeñ begüm ok atmada ehl-i hüner geđer
Na'l-i hilāli şīşe-i mihri deler geçer
- 2- Añdukça gamzeñ oklarını^{ok} kaşı kemān
Ben bilürüm ki sīneden ol ~~dam~~neler geđer

6 C'de yok /dün ü gün:dün gün D

7 İshāk:dirler B

56 A.42a, B50b, C.27b, D.17a

2 uman:idenB

3 mahabbeti sırrın:mahabbet-i 'aşkuñ D

4 bilmez B'de yok /4,5,6 C'de yok

57 A.42a, C.27b

1 begüm ok atmada:ok atmada begüm:C

2 oklarını:okların:C

- 3- Ol bî-vefâya derd-i dilüm nice bildürem
Agzum açınca medh u genâya söger geçer
- 4- Bilmez ki gayra meylile gayretten öldürür
Mecrüh-ı sîneme müjesi zahm ider geçer
- 5- İshâk gam sipâhına mağlûbdur yine
Sen padişâhı varsa gâlib sever geçer

58

Mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün

- 1- Güzel ki hüsnle Yûsuf gibi müsellemdir
Diyâr-ı Mâşâ-ı melâhatde şimdi Rüstem'dür
- 2- Ne diye beñzede hûriye ol perî-rûya
Beşer dimez melege hergiz ol ki âdemdür
- 3- Cihânı seyl-i sirîşküm harâba virse ne gam
Binâ-yı hâne-i 'aşkuñ çü dilde muhkemdür
- 4- Yüzüñ görüp gül ü nergisle şubh-dem bâguñ
Yüzi gözi açılıp yine şâd u hurremdür
- 5- Sürür-ı vaslûna irmezse gam degül İshâk
Yeter bu deñlü ferah kim gam ile hem-demdür

59

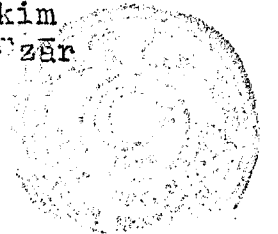
Fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün

- 1- Yine at'saldı Vefâ meydânın harbîr şeh-süvar
Şîr diller kalmadı ahû gözi kıldı şikâr
- 2- Beñzeğe sanmañ nihâl-i kaddine nice kim
El bir idüp ayagın muhkem basa serv u çenâr
- 3- Yolına hâk oldugumçün incinüp añmaz beni
Üşenür tâ ki mübârek göñlüne ire gubâr
- 4- Her yaña dil hânesinden rûzuñ açmışdur müjeñ
Pertev-i mihr u mahabbet tañ mı olsa âşikâr
- 5- Neyleseydi "aşk başumda veli sohbet bu kim
Bezm-i gamda ney gibi inlemek ister zâr-zâr

58 A. 42b, B. 60a-28a C

59 A. 42b, B. 60b, D21a

- 2 nice kim:nicesin B
- 4 tañ mı olsa:olsa tam mı

- 6- Āhuma bak gözlerüm yaşından eyle ihtirāz
Mevc-i deryādan sakın gāyetde yigdür rūzgār
- 7- Çünki İshāk'ın şafā-yı hātırı var tañ degül
Süret-i hüsnün dile nakş eylese āyine-vār

60

Fe'ilātün/fē'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

(Fā'ilātün/ . . . . . Fā'lün)

- 1- Şöfi seyritmez döner rü-yı dil-ārādan kaçar
Gör ne eblehdür nenün gibi temāşadan kaçar
- 2- Hāy u hüyı terk idüp yāhū didük meyhāneye
'Aşıkı bilmez misin şöfi ki gavgadan kaçar
- 3- Zülfünü elden komaz bildüm ki kâfirdür gözün
Merdüm-i Yazdān-perest olan çelipādan kaçar
- 4- Korkaram bî-höş olam dilden gam-ı hicrün gide
Döstüm sañma beni sen cām-ı şahbādan kaçar
- 5- Ol gözi āhūya n'itdüm n'eyledüm İshāk kim
Bir dem ārām eylemez görse bu şeydādan kaçar

61

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'īlü/ fā'ilün

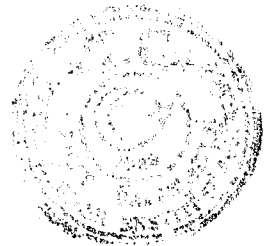
- 1- 'Aşkıyla gönülüm iki cihāndan yegānedür
Ferhād kışşasını ki dirseñ fesānedür
- 2- Zahm-ı müjeñle olanun ey kaşları kemān
Seng-i mezārı tır-i belāya nişānedür
- 3- Feryād u nāliš eylemedür 'aşkdan murād
Mey şohbeti didükleri şevk-ı terānedür
- 4- Meyhāne küşesin felege virmesek n'ola
Gandan penāhumuz bizüm ol āsitānedür
- 5- Şabreylemez cefāya vefā eyleyem dımış
İshāk inanna Tañrı hakkıçün bahānedür

6 yigdür:kemdür D

60 A.43a, B61a, C.24a

61 A.43a, B.43a

3 şevk-ı: şevk u B

Mef'ülü/fa'ilâtü/mefā'ilü/fa'ilün

- 1- Yār ışığı ki bāğ-ı iremden kināyedür
Bir yirdür ol ki cennet-i firdavse pāyedür
- 2- Seyr itmege cemālünü zülfün hicāb olur
Göstermeyin yüzün güneşün yire sāyedür
- 3- Yir yok bu deñlü cevr u cefāya benüm begüm
Derd u gamuñ gönülde inen bī-nihāyedür
- 4- Cān nakdına virür misün izüñ tozuñ didüm
Nāz ileddidi kim alımazsın bahāyedür
- 5- İshāk sanmasun ki belādan emīn ola
Zirā ki meyli dāyim anuñ bī-vefāyedür

Mefā'ilün/mefā'ilün/fa'ülün

- 1- Yine ol dilistānı geldi dirler
Büy-ı serv-i revānı geldi dirler
- 2- Bu mürde cisme Hakk'ın kudretinden
Hayāt-ı cāvidānı geldi dirler
- 3- Bugün bir heftedür ol mäh görünmez
'Aceb n'oldı ki kanı geldi dirler
- 4- Mu'atṭar itmege cān meclisini
Haṭṭ-ı 'anber-feṣānı geldi dirler
- 5- Helāk olup ölüp gitdiydi İshāk
Dirildi yine cānı geldi dirler

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
(Fā'ilātün Fa'lün)

- 1- Hāli sultān-ı Hābeşdür dil anuñ otāgıdur
Dini yok imānı yok haṭṭı amansuzı yağıdur

62 A. 43b, B.43a, C.31b, D.21b

1, ki D'de yok

2 seyr itmege:seyr itmek D

63 A.43b, B.43b, C.24a

5 2. mısra E'de yok

64 A.43b, B.61b, C.28b, D.17a

- 2- Ol ruh-ı dībā sanasın hatt-ı 'anber-sāyile
Mushaf içinde konılmış tāze gül yapragıdır
- 3- Sīnede cānum gibi yir eyleyüp peykānuña
Saklarum hırz-ı dimāg için meger dil bāgıdır
- 4- İñler ol kim diñleye Ferhād u Mecnūn kıssasın
'Aşıkun yiri belā şahrāsı miñnet tēgıdır
- 5- Didüm İshāk'a bilür misün eyitdi kändür ol
Yoluña cānın nişār iden ayak topragıdır

65

Vef'ülü/fē'ilētü/mefā'ilü/fē'ilün

- 1- Āyine her kim ki göre hod-nümā olur
Çok yüz gören güzel açılır bī-ḥayā olur
- 2- Cānā gerek ki ben gam ile mübtelā olan
Her kişi çünki bir gam ile mübtelā olur
- 3- Dil gamzeñ okların düşenüp sīnede yatur
Ehl-i riyāzātun düşegi buriyā olur
- 4- Tig-ı müjeñle rāhat olup dil/şafā sürer
Beñzer ki derdüme benüm andan devā olur
- 5- Gamzeñ gibi gerek kişi geldükçe sīneme
Bir demde görüşür bilüşür āşinā olur
- 6- Ben bendeñün olalı ciger güşesi gamun
Bildüm şehā kul oğlını ehl-i vefā olur
- 7- Ol bu fülāne virmegil İshāk göñlüñi
Bu Rümeliñde nice Memi Mustafā olur

2 sanasın.... sāyile:ki hattun kaplamışdır cābı D

3 peykānuñi:peykānuña B/hırz-ı dimāg için:dilde anı
sanur kim D

4 inler:iñleme A,B,C/Mecnūn:Mecnūn'un/tēgıdır:dağıdır D

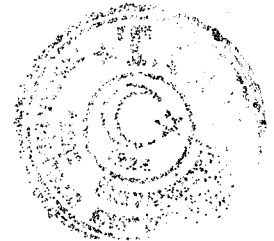
5 cānın:cān baş B/iden:ider D

65 A.44a,B.62a,C.28b,D.22b

2 çünki:çün B

4 olup:olur D

6 vefā:şafāA,B,C

Mefā'ilün/Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Yine iki Mesihā-dem biri birine hem-demdir
Biri rûh-ı muşavverdîr birisi cân-ı 'alemdir
- 2- Biri cevr u cefā itse birinün/gönlünü yıkmaz
Ara yerde iki başdan binā-yı 'aşk muhkemdir
- 3- Birinün gamzesi yaşı birine nûş-ı cân olsa
Birinün gözleri zahmı birine 'ayn-ı merhemdir
- 4- İrüp bezm-i vişāle birbirinden büse aldıkça
Birinün la'l-i cân-bahşı birinün derdine emdir
- 5- Düşüp hicre ruh-ı zibālarına gird-i gam irmez
İkisi gül gibi her dem anuñün şād u hurremdir
- 6- Birinün kâmet-i bālāsına cāndan selām olsun
Birinün hod gözi kaşı cihan içre müsellemdir
- 7- Bugün meydān-ı hüsnün içre ol iki şeh-süvār İshāk
Sözünden eyle fehm itdün 'alemsāhıyla Rüstem'dür

67

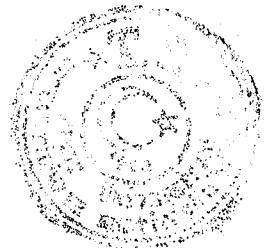
Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün (fa'lün)

- 1- Cigerde cevr okı peykūna yāresi vardır
Bu derdün ölmeden özge ne çāresi vardır
- 2- Felekde āteş-i āhum şirāredür encüm
Dahī bunun gibi yüz biñ şirāresi vardır
- 3- Ezelde cānuma ebrūsı urduğı tırün
Henüz sinede yüz yerde yāresi vardır
- 4- Gözüm yaşı kime 'azm itse kendüye akıdur
Güzelleriyle 'acāyip sitāresi vardır
- 5- Tolaşma zülfine İshāk key sakın
Yanında hattı gibi yüzi kāresi vardır

66 A.44a, B.62a, C.29b, D.22b

5 gözi kaşı:göz ü kaşı B

67 A.44b, C.29a

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

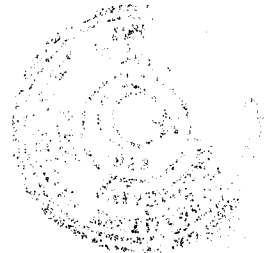
- 1- Derd-i 'aşka mübtelâ bir 'aşık-ı şeydâ mı var
Hüsnüñ kadrin bilür bir dilber-i ra'nâ mı var
- 2- 'Arızuñdan şerm-sür olup 'arak-rîz olmaduk
Bir gül-i zibâ mı bir lâle-i hamrâ mı var
- 3- Billah ey hürşid-i 'Elem-tüb inşâf eyle kim
Tal'at-ı hüsn-ı cihân-efrüzla hem-tâ mı var
- 4- Lâle-zâr-ı eşk-i hüninümle ser-tâ-ser bugün
Kanlara gark olmaduk bir dâmen-i şahrâ mı var
- 5- Gülşen-i hüsnüñ temâşâ eyleyüp medh itmege
Bir dahî İshâk gibi ^{bü}bülbül-i şeydâ mı var

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Benüm gönülüm alan dilber be-gâyet hüb u zibâdur
Huşûsa çeşm u ebrûsı inen bi-miğl u hem-tâdur
- 2 Kul olmak âsitânünda kişiye 'ayn-ı 'izzetdür
Göge çıkmak gibi ammâ mücerred bir temennâdur
- 3- Ümmîd-i vaşla dilden gidüpdür şabr u 'aklu cân
Müşerref olmayalum mı begüm gel oda tenhâdur
- 4- Ganîmet bilmeyüp bæg=ı cemâli seyrini sôfi
Varup fikr-i cinân itmek inen özge temâşâdur
- 5- Benüm hân-ı visâlidür ümîd idindügüm İshâk
Gam-ı hicrâna kalursa ne minnet elde helvâdur

68 A.44b, B.63a, C.29a

- 2 olmaduk:olmadan/mı bir lâle-i:var ya bir gül-i B
  - 3 kim:gel B
  - 4 olmaduk:olmamış B
  - 5 İshâk gibi:İshâkleyin B/ şeydâ:güya B
- 69 A.45a

70

Fā'ilātün/fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Gülşenüñ behçet-i fe'āsi gül midür bülbül midür ?
Bezm-i gül zevk u şafāsi gül midür bülbül midür ?
- 2- Şahn-ı bāğün dīdesi sağün virür bağrı hūn
Heyki bu derdün devāsi gül midür bülbül midür?
- 3- Sīne-i gül çāk çāk u cān-ı bülbül derd-nāk
Bağ-ı dehrün mübtelāsi gül midür bülbül midür ?
- 4- Bu terennüm bu tebessüm bu niyāz u nāz āle
Ol güzeller mīntehāsi gül midür/bülbül midür ?
- 5- 'Aşk mir'ātına gel sāfi nāzar kıl bilesin
Sūret-i 'ibret-nümāsi gül midür bülbül midür ?
- 6- Suffe-i ashāb-ı şevka sādır olan 'aşakların
Mazhar-ı al-i'abāsi gül midür bülbül midür ?
- 7- Degme bir nādān ne bilsün var yūri İshāk'a sor
Lutf-ı tab'uñ muktezāsi gül midür bülbül midür ?

71

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
(Fā'ilātün Fa'lün)

- 1- Bezm-i gam mu'tribinün sīne rebābın götürür
Çeşm-i giryan kabagı dolu şarabın götürür
- 2- 'Ömr peymānesini sākī-i devrān kişiye
İçirür sonra döner mest-i harābın götürür
- 3- Gonca tıflına Gülistān okıdur bād-ı şabā
Koldur şāh-ı gül ardınca kitabın götürür
- 4- Yāre yakarmasa kalsa hicāb altında
Bir kadeh mey kişinün cümle hicābın götürür

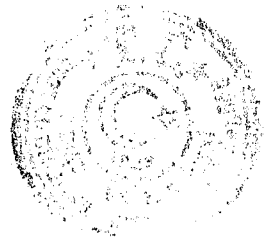
70 A.45a, B.61b, C29b, D24b

2,6 D'de yok

71 A.45b, D64a, C.30a

2 döner:komez

3.beyit 6beyit B

- 5- Sögesin s̄inime cevriñle ölürsen c̄anā
Meyyite hayr du'ā kabr 'azābın götürür
- 6- Siyamaz bād-ı nesīmün nefesin zülf u ruhı
Gösterür 'arız-ı dildarı niķābın götürür
- 7- Ol cefā yüki ne cevr eylese İshāk çeker
Ne kadar olsa anuñ nāz u 'itābın çeker

72

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Ol ki hüsn ü halkla halk-ı cihānuñ cānidur
Bir meh-i tā mihrībānuñ zār u ser-gerdānidur
- 2- Cānla 'ıyd-ı cemāline cihān kurbān iken
Bir kemān-eburū nigāruñ gamzesi kurbānidur
- 3- Mülk-i hüsn içinde kendü hüsrāv-i hūbān iken
Bir lebi şirīn nigāruñ bende-i fermānidur
- 4- Du cemāl-i bi-nazir u hüsn-i bi-hentāyla
Ben anuñ hayranıyam kim ol kimñ hayrānidur
- 5- Umaram 'aşıkları hālinden āgah eyleye
Sevdigi bir āfet-i cānidur cihān fettānidur
- 6- Dōstüm sevmek sevilmek kişiye 'ayb olmaya
Çün yigitlik devridür mahbūbluk devrānidur
- 7- Bir nigāruñ kullı kulıdur kuluñ İshāk kim
Pādişūhumdur begümdür belki cānum cānidur

73

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Ālemlāha sözüüm yok gonca lebdür serv-i kāmētdür
Velī rüstēn güzeldür çēsm u ebrūsı kıyāmatdür
- 2- Egerçi hüsn ü hulkıyla 'alemlāha nazir olmaz
Gel inşāf eyle Rüstēn Yūsuf-ı Mısr-ı melāhatdür

5,6 C'de yok

3. beyit 3., 6. beyit 5. B

72 A.45b, B62b, C.30a, D.23a

2 gamzesi: kulıdur B

5 umaram: umarın B

5,6 C'de yok

73 A.46a, B60b, C.30b, D.17b

- 3- Hemîşe pîşesi mihr u maḥabbetdür 'alemsâhuñ
Veli rüstem be-gâyet-perestüm dir hey ne âfetdür
- 4- Yedi iklîme şâh olmak 'alemsâha kul olmakdur
Cihânda Rüstem'ün bir kez yüzün görmek sa'âdetdür
- 5- Niçün hançer çeker gamzeñ günâhum vasf-ı hüsnün mi?
Behey kâfir bilürsin hod benüm kaşdum şehâdetdür
- 6- Güzel sevmek gazel demek tarîkumuz degül bunlar
Behey zâlim behey kâfir bilürsin eski 'âdetdür
- 7- İki şâha kul olmak ki şakin İshâk müşkildür
Eger Rüstem kabûl ide kulıyuz hayli ni'metdür

74

Fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün
(Fâ'ilâtün) (Fa'lün)

- 1- Şadî-i vaşl-ı ferâhdan gam u mihnet yigdür
Yâdlardan baña yârânla sohbet yigdür
- 2- Devletüm yogsa sen cânla ben sag olayın
'Alemin saltanatından baña sıhhat yigdür
- 3- Gitse dilden lebi yâdıyla n'ola cân u cihân
Rind-i mey-h'ârelerün/sohbeti halvet yigdür
- 4- Olmayın kesb-i fazîlet idemez 'aşkıla
Kişi taḥşîl-i kemâl itmege gurbet yigdür
- 5-Yigimiş çünki riyâyile 'amelden niyyet
Hacca varmakdan işigünde ikâmet yigdür
- 6- Da'vâ-yı 'aşk iderüz kaçmazuz ol kâfirden
'Akıbet çün ölürüz bari şehâdet yigdür
- 7- Ay olur gün yüzün çün göremezsın İshâk
Gel gönül virme o meh-rüya ferâgat yigdür

5,6 A-B-C'de yok

7 ni'metdür:minnetdür D

74 A.46a, B.60a, C.30b, D.21a

1 vaşl-ı:vaşl uD/ gam u:baña D

5,6 C'de yok

7 Şöhreti tutmuşken mihr u mâhuñ âfâki

İkisinden dahi ma'nâda bu sûret yigdür D

7 çün: C'de yok

Mefā'ilün/mefā'ilün/fa'ülün

- 1- Gel ey gam gönlüni kılma mükedder
Ne virdün alımazsın hey birâder
- 2- Lebüne kand azaldı ol gazâbdan
Dahî pâlûdenün'endâma dîtrer.
- 3- Gûl ile hürdandır güft u güyü
Birin kor bülbül-i miskin birin dâr
- 4- Cihânda Ka'be-i küy-i niyûza
Tarîkindan irenlerdür erenler
- 5- Baña dün küyüm iti didi dildür
Olum gibi ferâhdan şöyle benzer
- 6- Lebün vaşfiyla şî'r-i âbdârüm
Güzeller eylesün su gibi ezber
- 7- Güzelsüz olıbilür mi işhâk
Dirisin girü sevmişdür mukarrer

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Zuhûr-ı pertev-i hüsnün be-gâyet mihre gâlibdür
Anuñgün her güneş yüzli güzeller saña gâlibdür
- 2- Gözüm izün tozun gönlüm kapuñ derbânlığın ister
Biri beglük havâsında biri iksîre tâlibdür
- 3- Bu dünyâ acısın def' itmege bir hem-dem istersün
Gam-ı dilber gibi olmaz inen tatlu maşâhibdür
- 4- Kişi mahbûba cân virmek 'acebdür dir ey söfi
Sevüp cân virmemek görseñ 'acâyibden 'acâyibdür
- 5- Güzeller şöhbetidür ortaya geldi yine 'aşık
Ne buyurduñ begüm bağçe suvarmaga münâsibdür

74 A.46b, D.26a

75 A.46b, B43b, D.18b

- 1 be-gâyet:fürûg-ı B
- 4 dir:sen B/virmemek:virmegi D
- 5 ortaya geldi yine:yine geldi ortaya B

- 6- Mey u mahbūba virdi varını gönlüm dili cânın
Nigārā sen perī-ruhsāra saklar bahs-i gāyibdür
- 7- Günāha girme hāşā engel olmaz şohbete işhāk
Leb öpmekden kaçır sanma hemīn koçmaya tāyibdür

76

Mef'ulü/fa'ilatü/mefā'ilü/fa'ülün

- 1- Eyyüb'i anma derdümi gel gör belā budur
Öldüm yolında dahī inanmaz belā budur
- 2- Şol karşudan gelen ne güzel dil-rübū olur
Beñzer didükleri meger ol Muştafā budur
- 3- Bigüneler sözine uyup hergiz olmayın
Kendü kapısı kullarına āşinā budur
- 4- Būy-ı sağıñ mu'attar idüpdür dimāğın
Her dem esip savurduğu bād-ı şabā budur
- 5- Öldürler ise derdüñi dermāne virmez
Dünyūda tā öline sözüñ dāyımā budur
- 6- Arturma derdüm anmaya bimar hāne(y)i
Şihhat kapūdadur baña dārū'ş-şifā budur
- 7- Zehr-i gamı yimek gerek işhāk çāre ne
Çünkim marīz-i 'aşka münāsib gidū budur

77

Fā'ilatün/fa'ilatün/fa'ilatün/fa'ilün

- 1- 'Ays u 'işret günleri geldi yine gül vaktidür
Na'ra-yı mestānenün bī-çāre bülbül vaktidür
- 2- Rindiseñ işitmez odur diñleme va'iz sözin
'Ārif ol mey mevsimi geldi tenāvül vaktidür

6 mey u: mey-i D/varını gönlüm dili cânın:cümle varını
dil u cân D

76 A.47a, B.63a, C.30b

3,5 C'de yok

7 gamı:gamun 0

77 A.47a, E.60a, D. 19a

2 işitmez:inanmaz B/ mey... tenāvül:zühd ü tekvād
tecāhül D

- 3- Kıyl u kāl medrese maḥza kurl ğavġadur
Söz sürūhi sözi devir eylerse kulkul/vaktidür
- 4- Būse ihsān eylemek var ise ben dil-teşne
Ey yüzi gül lebleri mül şūh u şengül vaktidür
- 5- Anma İshāk'a namāzı vakti var her/nesnenün
Şimdi çāk-ı zühdiyle takvādan tegāfūl vaktidür

78

Mefā'ilün, mefā'ilün, mefā'ilün, mefā'ilün

- 1- Belā bezminün ateş-bāzı ehl-i derd āhidur
Giceyle āsmāniler yakan dūd-ı siyahidur
- 2- 'Ulūv-i menzeletde hem-ser olan tāo-ı şahiye
Gedā şūret görinen rind-i kallāşun külahidur
- 3- Huzūr-ı kalble künc-i ferāgat ihtiyār iden
'Acayib gence mālīkdür cihānün pādīşāhidür
- 4- Meleklerde melekler çeşminün cümle nazargāhı
Begüm sen şeh-süvāruñ tütīya-yı gird-i rāhidur
- 5- Nigārum tatlu dil dökse nice diller şikār eyler
Gāren şimdi sanur anı veli gāyet sipāhidür
- 6- Na'liçeñ naqşını mihrāb idindi cümle 'aşıklar
Ayagun basdugı yir mübtelālar secde-gāhidur
- 7- Fezāyilde kamudan nice efzāl olmasun İshāk
Kemāl āyetini sorsān her biri fazl-ı İlahidür

79

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Ruhun devrinde eşküm lāle-zār-ı bāġ-ı cennetdür
Derün-ı sinede hālün hayālī dāġ-ı hasretdür
- 2- Varup agyārla haşroldugun gün rüz-ı mahşerde
Rakibe kāmētün gösterdügün sa'āt kıyāmetdür
- 3- Bilürsün bir havāyidür ne tedbiri ola tīrün
Anı ol menzile iletin mücerred istikāmetdür

78 A.47b, B.49b, C.31a

5 şimdi: şehri B /5,6 C'de yok

79 A.47b, B.50a, C.31a

2 mahşerdür: mahşerde B, C

3 C'de yok

- 4- Metā'-ı cān-ı şirini leb-i şirine hānc itdi .
Sakin Ferhād'a divane dimeñ gāyet sefāhetdür
- 5- Nigārı rūzenin evvel güninde öpmedür şöbet
Eger bayrama kalursa ne minnet eski 'ādetdür
- 6- Ferāgat kūşesinde tūşedür cem'iyet-i hātır
Bu kesretde anı taḥşil idenler ehl-i vahdetdür
- 7- Baş açık yalıñ ayak girmişüz deryūze-i 'aşka
Öihān dervāzesinde cürmümüz mihr u maḥabbetdür
- 8- Naşib olmadı çün koçmak nigārı cāme-h'ābında
Nezāketle uyurken būseye çekmek zārāfetdür
- 9- Güzeller şî'r-i İshāk'a bu deñlü ragbet itmezdi
Mücerreb nüḫası vardır yāhūd sāhib-i kerāmetdür

80

Fā'ilātün/fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Dilberüm gülşen-i cennetde açılmış güldür
Ehl-i cennet gibi her dem anı ya Rab güldür
- 2- Kafes-i tendeki dil mürgünün ey serv-i/sehī
Aşiyānı başun üzre görinen kaküldür
- 3- Zülf ü haḫḫun harem-i hüsne iki ḫadīmdür
Birisinün adı reyhān birinün sünbüldür
- 4- 'Aşk bābını tamām 'aslıyla faşlıyla
Bülbüle sor ki gülistan okıyan/bülbüldür
- 5- Ruḫı devrinde lebi fikrine düşmüş İshāk
Neylesün lāzım olan mevsim-i gülde müldür

4 iddi:idi A /gayet: Ave C'de yok

6,7,8 C'de yok

7 yalıñ:yalın B

80 A.48a,C.32a

2 başun:başı C

3 C'de yok

4 babını:babın C

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Yalancı dünyede gerçek erenler bir haber dirler
Senüñ bir büseñi alan cihānda biñ yaşar dirler
- 2- Didüm luṭf ehlidür ol serv-i kadd 'uşşāka mēyildür
Görenler vāki'a togrısı üstüne düşer dirler
- 3- Dil u cāna egerçi hışm ider ol hāncer-i bürrān
Şafā-yı hātırı vardur be-gāyet tiz geçer dirler
- 4- Güneş gibi saña hāşā begüm hercāyi dirlermiş
Bu yüzden toğma halka kim bile dahī neler
- 5- Münün-ı 'aşkı teknil eyleyenler bi-nevālardur
Cihānda behre-meñd olmaz kalur ehl-i hüner dirler
- 6- Yazarlar Husrev u Şirini gerçi kim muşavverdür
Nezāketle tonadurlar heman Ferhād'a dirler
- 7- Seni saña gerekse gel begüm görünme İshāq'a
Ki bir mahbüb görse ihtiyarı yok sever dirler

Fe'ilātün/fa'ilātün/fa'ilātün/fe'ilün
(Fā'ilātün) (fa'lün)

- 1- İşıgün erbüb-ı fazlün Ka'be-i iqbālidür
Aña yüz sürmek kişinün gāyet āmalidür
- 2- Göz kızardup hıdmete 'arz itdügi bu mücrimün
Şüret-i hāli yazılmış nāme-i a'mālidür
- 3- Kātib-i çeşmüm ruhuñ üzre medād-ı eškile
Yazdugi ol derd-mendün kendi hāşb-ı hālidür
- 4- Defter-i hüsnünde hatṭun yazdugi ahvālümün
Cümle tafşili degüldür şüret-i icmālidür
- 5- A begüm mahbūbsuz dünyayı neyler bu kişi
Sen de insāf eyleye farza ki dünyā māludur

81 A.48a

82 A.48b, B.62b

5 ki A'da yok

- 6- Vā'iz u şōfi eger kāzi vü yāhūd muhtesib
İllere didükleri kendülerün ef'ālidür
7- Böyle İshāk'ı diyār-ı yārden dūr eyleyen
Baht-ı sāfir cāmı mey ya kendünün ihmālidür

83

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fa'ülün

- 1- Günehle ol cemāli ki sen mehlikādudur
Ta'rīf-i mümkün olmadı hadden ziyādedür
2- Göz degdi dil kebūterine iki şahbāz
Biri kul oğlu ol biri bir şāhzādādür
3- Bif nakd-ı cāna virmedi bir būsesin nigār
Şimdi metā'-ı hüsn 'acāyib bahādudur
4- Ehl-i fenāçün düşenbedür bisāt-ı 'aşk
Seyr itmez at u fülle şāhı piyādedür
5- Degmez elâ 'ibādete İshāk neylesün
Bir elde nukl-ı bāde birisinde bādedür

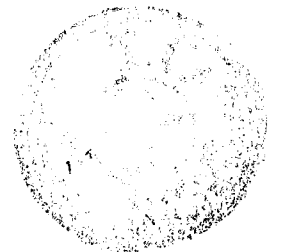
84

Fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilün
(Fā'ilatün) (Fā'ilatün)

- 1- Kāmet-i serv-i ser-efrāzını 'arz eyledi yār
Kodı eli arkası yirde ayagın turdı çenār
2- Gül degüldür görinen hasret-i ruhsārūñ ile
Daglardur ki kodı gögsine yir yir gülzar
3- Toz kondurmamak ister gibi şāh-ı çemene
Yüzi suyıyla gelüp hıdmet ider ebr-i bahār
4- Oturacak turacak yir bulımaz āb u havā
Ferāhından idemez her biri bir yirde karar
5- Od idüpdür yirini bir kişi ārām idemez
Çözülüp bāğa giderler açılaldan gülñār

83 A.48b, C.31b

84 A.49a, B.47a

- 6- Gül-i sad-pāre nezāketle gönül şaydın ider
Bülbül-i hasta gibi 'āşıkı var nice hezār
- 7- Düşdi ol kebg-i deri dāmına bir nā-ḥasenūñ
Yiridür taşlar ile gögsini dögse kuhsār
- 8- Maḳdemünden ki gülistāna ḥaber virdi nesīm
Yāsemen ayagina akçesini itdi nişār
- 9- Umma İshāk kenāra çekesin ol servi
Ki meyānın koçasın ki idesin būs u kenār

85

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
(Fā'ilātün Fa'lün)

- 1- Dil-i sengin ile gönülün onı yapmasa yār
Şu birin dahī ki olmaz yalıñuz taş divār
- 2- Yolıdur mülk-i dile ḥākim olursa gamzeñ
Aşl-ı kânūna bakarsan kılıcundur tīmār
- 3- Çarḫ satduğı metā'ını döner girü alur
Pire-zenle ne'ācib müşkil olurmuş bāzār
- 4- Götür ayagı başun çek girü ceyb-i 'ademe
Merdiseñ 'āşık-ı ser-bāzlara ol serdār
- 5- Tek u püyle kafasında iken bād-ı hazān
Şöyle bī-hüde yire gülmege yir yok gül-zār
- 6- Merd-i şahib-i kadem olan gözedür dāyiresin
Gözleye noḳta kadar taşra çıkar mı pergār
- 7- Dōstum hastalığın görmelidür İshāk'unñ
Bir güzel görse olur görmese kaldı bīmār

86

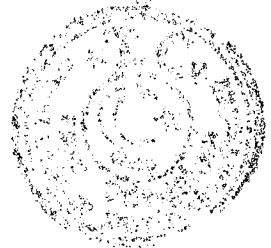
Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
(Fa'ilātün. fa'lün)

- 1- Sāde-rū maḥbūblar nā-pāk u bed-hūdan kaçār
Anları sanmañ öpülmez sāye-i pehlūdan kaçār

85 A.49a, B.44b

4 başun:elün

86 A.49b, B.47a

- 2- Dilerüm son demde yâ Rab kıbleden dönsün yüzi
Ol ki hattun göricek ol tak-ı ebrüdan kaçar
- 3- Mekrini bilmez n'ola şöfi hattundan kaçmasa
Sihre inkâr eyleyen sanma ki cādūdan kaçar
- 4- Hey neşahr eyler cemālün şayd-gāhında gözün
Şīrlər görse zebūn olur ol āhūdan kaçar
- 5- Āyet-i rahmet iner 'uṣṣāka bend olmaz revā
Hūblar olur ki hattı gelse gīsūdan kaçar
- 6- Fāsīd olmaşdur yubūsetle dimāğı zāhidūn
Müşg-i terden 'atır olmaz zūlf-i hoş-būdan kaçar
- 7- Şohbet-i agyārdan İshāk men'eyler seni
O da itmez canını göz göre tamūdan kaçar

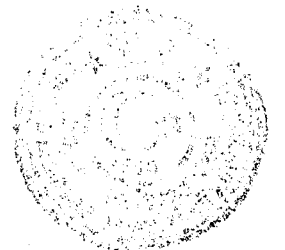
87

Fā'ilātān/fa'ilātūn/fā'ilātūn/fā'ilūn

- 1- Yüzine bakmazdı almazdı ele dildar şi'r
Kendüye mihr u mahabbet itmese izhār şi'r
- 2- Kim bakadı kalbi şāfi olmasa āyineye
Surete gelmezdi ger olmasa ma'nidār şi'r
- 3- Bilmez idi kadrini söz cevherinūn cevheri
Nakd-ı tahsīn-i külāh olmasa mu'bār şi'r
- 4- Fazl u ihsān irtibātını idelden terbiyet
Kulzūm-i tab'umda oldu lülü-yı şhvār şi'r
- 5- Nazm-ı kadrin bilmeyenler mālīk olmaz cevhere
'Āleme farzā ki olsa ebr-i güher-bār şi'r
- 6- Gülsitān ezberlemişdür nazma kādirdür okur
Her ne var nide dilerse bülbul-i gülzār şi'r

5 āyet-i:āyete A

87 B.49a

- 7- Yāsemen ruḥsār-ı nev-ḥaṭṭ bir güzeldür bî-bedeldür
Dil-keş u mevzūn süker-i güftār-ı şirîn-kār şî'r
- 8-01 cemāli muşḥafuñ zikriyā hatm olsun kelām
Okıma İshāk gayri dilbere zinhār şî'r

88

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Nigāruñ şüret-i āyinesi sūfi' Hudāyidür
Şafā-yı hātırıyla bakmayın aña mürāyidür
- 2- Kemāl-i i'tidāl ḳaddi yokdur serv u ar'arda
Biri gayetde şehrīdür birisi rüstāyidür
- 3- Diyār-ı mışr-ı hüsnüñ dilberüm begler begisidür
Ala gözli kul ogılları yanında ālāyidür
- 4- Zer eyler kendüñüñ mess-i vücūduñ ḥāk-i zilletde
Fenā ehlin bakatarsan kamusı kimyāyidür
- 5- Şu kim pervāne gibi 'aşk meydānı dilberidür
Yalıñ kılıca yanar oda varur bir fedāyidür
- 6- Göñlüm mülk-i 'adem şāhidur anuñ gam sipāhidur
Ferāgat künc-i tahtı küşe-i mihnet sarāyidur
- 7- Felekler gün gibi ser-tac idinse n'ola İshāk'ı
Sa'adet ehlidür sen meh-likānuñ ḥāk-i pāyidür

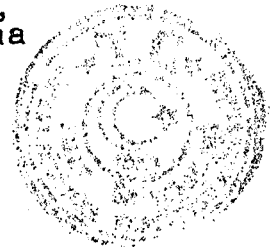
89

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

- 1- Sögdügi zehr ise yārūñ lebi tiryākidür
Sinesi sine-i mecrūhuma tiryākidür
- 2- Dōstum gel hele bir buseñe cān nakdini al
Soñra ger olmañiseñ ḥıdmetümüz bākīdür
- 3- Rind-i meyh'āre-i/ser-geşte vü āvāre iden
Mey degül sā'id-i simini ile sākīdür
- 4- Hasta cān gamze-i gammāzuñ olmalusıdur
Teşne-āil āb u zülāl lebi müştākıdur
- 5- Hvār bakma sakın ey Yūsuf-ı sāni kuluña
Rūzigāruñ o şa dünyāda bir İshākīdür

88 A.110a

89 A.109b, B.50a

Mefā'ilün/fe'ilatün/mefa'ilün fa'ilün

- 1-Nigār-ı hattını gerçi ki mübtelâlar okur
Birisî hâtıra almaz yüzine bakar okur
- 2 Sevâd-ı nüşâ-i hattun okınmaz oldu şahîh
Kimisi müşg-i ter okur kimisi 'anber okur
- 3-Cemâl-i muşhaf ı gülden cüdâ düşen bülbül
Kafesde şöyle tırurdu ki. küfri ezber okur
- 4 Fünun-ı 'aşk-ı tecerrüd cerîdesi rakamun
Ta'alluk ehli ne bilsün anı kalender okur
- 5 Âzâde yaz müşgîn-i ehl-i 'aşka sırr-ı defter
Felek döner ben-i Mecnun'dan mu'ahhar okur
- 6 Lebün mülâhazasıyla namâz içinde imâm
Kaınıldı sûre-i İhlâş'ı kodı Kevşer okur
- 7-Gazelde leblerün anlasa dinle İshak'ı
Nezâketiyle anı görünce mükerrer okur

Mef'ülü/fā'ilatü/mefā'ilü/fa'ilün

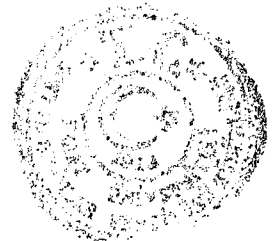
- 1-Bizden yüzün çevürdi yine mâh-pâremüz
Yokdur bezm-i cihânda güzelden sitâremüz
- 2 Kurtulmaga ne çâre bize derd-i 'aşkdan
Ölsek neci ki gayriye kalmadı çâremüz
- 3-Şol deñlü âteş-i gam-ı 'aşkıyla yanalum
Encüm gibi feâklere irsin şirâremüz
- 4-Hattun ki geldi sormaga mecrüh gönlümü
Günden güne onılmaga yüz dutdı yâremüz
- 5-İshâk neydi tevbe güzel sevmege dili
Bir dürlü geldi neyleyem istihâremüz

90 A.108a,49a B

91 A.49b,B.65a,C.32b,D.26a

3 yanalum:yanarum D

5 neyleyem:neyleyelüm D

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü, fā'ilün

- 1- Var idi vaşl-ı yârle gâyet huzûrumuz
Gitdi gönûlde kalmadı aşlâ sürûrumuz
- 2 Bezm-i belâda şem'-şifat yandurup bizi
Ayrıldı ol yürek yâğı eksüldi nûrumuz
- 3 Zülfüh havâsıyla gönül mürgi hey dirig
Dam-ı belâya düşdi uçurdi huzûrumuz
- 4 Kaşun gamı ki kâmetümüz eyledi hilâl
Günden güne ziyâde olısar zuhûrumuz
- 5- Şol bir hakîr zerreden eksük degül misün
İshâk sahma bilmiyevüz biz kuşûrumuz

Fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün
(Fā'ilātün. Fa'lün)

- 1- Zādumuz guşsa vü gam derd u bela rāhilemüz
Çekilüp Ka'be-i küyuna gider kâfilemüz
- 2- Geçmişüz tâc u kabâdan olalı 'aşka mürîd
Ger sorarsañ bizi Mecnûn'a çıkar silsilemüz
- 3- Peyk olup yünrişürüz şık beyâbanında
Jengdür ayagumuzda görinen âbilemüz
- 4- Başumuz rif'atle ger ire evc-i felege
İşigün itleri denlü olımaz münzelemüz
- 5- Yirde gökde yirimüz kalmadı öldük İshâk
Ol cefâ-pişeye yirden göge dekdür gilemüz

92 A.50a, b.66a, c.23a, d.27b

3 hey:ey C

5 degül misün:degül miyüz A, C, D

93 A.50a, c.33a

3 yünrişürüz:yükeşirüz A

94

fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- İyd-ı hüsnün gördi bir dildāre düşdi gön̄lümüz
Bayram olaldan 'aceb āvāre düşdi gön̄lümüz
- 2- Dest-i hayretle çeküp cān cūbbesin çāk eyledük
Baş açık abdāl olup bāzāre düşdi gön̄lümüz
- 3- Eksük olmaz başuma şimden girü mevc-i belā
Bahır-ı gamda lücce-i efkäre düşdi gön̄lümüz
- 4- Sözlere cānlar bağışlar gözleri kanlar döker
Gör nemün̄ gibi büt-i agyāre düşdi gön̄lümüz
- 5- Sen dahī dil derdine İshāk dermān umma kim
Çünki şol bir gözleri mekkāre düşdi gön̄lümüz

95

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
(Fa'ilātün fa'lün)

- 1- Nice bir cevr u cefā vü nice bir şive vü nāz
Seni çok sevene bunda ne var bu dahī az
- 2- Āteş-i ta'n-ı rakībiyle kebāb oldu ciger
Riş-handı ko begüm sen de inen çalma piyāz
- 3- Ta'at oldur göresin Ka'be-i maqşūd yüzün
Yoksa kılmaga ne var bir kişi beş vakt namāz
- 4- Vasl-ı dildār temennāsıyla tutmuşdur
Gök yüzün dest-i du'ā yir yüzünü rū-yı niyāz
- 5- Yārle 'ayş idegör mevsim-i güldür İshāk
İtmedin bülbül-i cān ten kafesinden pervāz

94 A.50b, B.65b, D.27b

- 1 olaldan:oldı D
- 2 eyledük:eyledi D
- 3 başuma:başına B

95 A.50b, C.33a, D.27a

- 3 kılmaga nevar bir kişi .bir kişi ne var kılmaga B
- 4 vasl:vasf D

Mef'ülü/fa'ilatü/mefā'ilü/fa'ilün

- 1- Geçdi hevā-yı kākül ile rüzigārumuz
Sarf oldu haṭṭ u 'ārıza leyl ü neharumuz
- 2- Mū-yı siyāh başladı yir yir ağarmaga
Fasl-ı hazānda açılır oldu bahārumuz
- 3- Mahşer günü döğünmege başdan ayaga dek
Billahi koñ gerek bize seng-i mezārumuz
- 4- Hāk olıcak ola mı ki bir pāk dāmenün
Bek dāmenine yapışa kala gubarumuz
- 5- Kalursa şöyle şişe-i imanumuz dürüst
Olmaya senün hādige den inkisārumuz
- 6- Nakdüm elümde bād-ı havā gözümde yaş
Budur huzūr-ı Hāk' da hemin yog devamuz
- 7- Tohm-ı 'amel yirine dök İshāk göz yaşın
Dünyada çünki yok dahı bir geşt-kārumuz

Mef'ülü/fa'ilatü/mefā'ilü/fa'ilün

- 1- Yagmaya vardı kalmadı sabr u mecālümüz
Şehrün güzelleriyle 'aceb n'ola hālümüz
- 2- 'Alemdede çün kemāl güzel sevmedür güzel
Devlet degül mi turmadın artar kemālümüz
- 3- Dünya bize sen şanem-i sım-ber yeter
Ne var eger ki yogsa mal u menālümüz
- 4- İller ne vechi var ki kolun boynuña sala
Düşmez mi boynuña olur olsak vebālümüz
- 5- 'Ahd eylemiş ki sinemüze bir elif çeke
İshak tınma gāyet eyü geldi fālumuz

96 A.50b, B.66a, C.33b, D.24b

- 3 günü:günidür D
- 6 devamuz:varumuz D
- 7 geşt:kesb D

97 A.51a, B.65b, C.33b, D.24b

- 1 vardı:virdi D
- 4 vebālümüz:kemalümüz B

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün, fe'ilün
(fa'ilātün fā'lün)

- 1- Nice hoş vahdet idi geceki cem'iyetümüz
Reşk-i Firdevs-berin olmuş idi şöhbetümüz
- 2- İçelüm bade(y)i ayılmadın ölüp gidelüm
Ayagı götürelüm eldeyken hurmetümüz
- 3- Mürg-i dil serv-i ser-efrâzı havâsında uçar
Kaderümüz gibi degüldür yücedür himmetümüz
- 4- İki gündür gelürüz gelmedi dükkânına yar
Elümüzden ne gelür işlemedi devletümüz
- 5- Bize şehriñ güzeli nâz ider oldı İshâk
Var gibi şimdi güzel sevmekle şöhretümüz

Fe'ilātün, fe'ilātün, fe'ilātün, fe'ilün
Fā'ilātün fa'lün

- 1- Nev-bahâr-ı hüsnüh ögüp dide-giryândur henüz
Cân u dil 'aşkuñ meyinden mest u hayrândur henüz
- 2- Yoluña sîm-i sirişküm bunca yıldur harc olur
Kîsesinde çeşmüh yine firāvândur henüz
- 3- Yâr bu namıyla gam-gîn göñlümi yazdı benüm
Sehvle yazdum diyu dahi peşimândur henüz
- 4- Baht-ı nâ-hem-vâr u cevri yâr u âzar-ı rakîb
Hâşılı göñlümde gam bî-hadd u pâyândur henüz
- 5- Ateş-i sinemle yanmışdur kebâb olup ciger
Çeşm-i mestüh dirimiş başumuñ gerek kandur henüz
- 6- Ey felek gögsüh gerüp hurşidle germ olma kim
Pîrseñ göñlün yakar dildar oglandur henüz
- 7- Kâfirüm ger dirsem İshâk kimdür sevdüğüm
Bir büt-i sîmîn-bedendür nâ-müselmândur henüz

98 A:51a, B:66b, C34a

99 A:51b, C:34a, D:27a

3,6 C'de yok

Fā'ilātün/mefā'ilün/fa'ülün

- 1- Ey dil ol gül'izārı kim sevmez
Deli misin bahārı kim sevmez
- 2- Ger 'Alemsāh ola ve ger Rüstem
Kuliyuz şehsüvārı kim sevmez
- 3- Tırüne cān virür olur 'aşık
Hey begüm togrı yāri kim sevmez
- 4- Būse virdükçe agzumuz sulanur
Mive-i ābdārı kim sevmez
- 5- Görse bī-hōş olur lebün İshāk
Bāde-i hōş-güvārı kim sevmez

101

Mef'ülü/mefā'ilü/mefā'ilü/fa'ülün

- 1- 'Alemdede efendi saña beñzer güzel olmaz
Bu kirpige bu göze bu kaşa bedel olmaz
- 2- Bīñ cānla ey vaşlı metā'ın taleb iden
Bīñden ki bir eksük diyesin mā-haşal olmaz
- 3- Koyup ışigin Ka'be'ye varmagise kāsduñ
Sōfi ne turursın yürü ebleh kehel olmaz
- 4- Bir sözi iki olmadı yanuñda rakībün
Bīñ söylesevüz bir sözümüzle 'amel olmaz
- 5- Geh itine teşbīh olunur gāh rakībe
İshāk gibi dünyede darb-ı meşel olmaz

100 A.51b, B.67a, C.34b, D.28a

3 togrı:togru D

101 A.52a, B.64b, C.34b, D.25b

1 bu göze bu kaşa:bu kaşa bu göze D

5 itine :itüne B/ olunur:oluruz D

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
(Fā'ilātün fa'lün)

- 1- Tutsa cān yirine gōñlüm n'ola cānānı 'azīz
Ki gelür her kişiye kend'özünün cānı 'azīz
- 2- Görse bu şüretle Mışr-ı melāhatde seni
Cān virüp almaz idi Yūsuf-ı Ken'anı 'Azīz
- 3- Āyet-i hüsnüne inkār idemez kimse senün
Kāfir olur kişi kim tutmaya Kur'an'ı 'azīz
- 4- Sevdigüm sanma beşerdür ya melekdür ya peri
Görmedük ola meger varsa sen anı 'azīz
- 5- Sīnede şadra geçürsem n'ola gamzeñ okını
Kimdürür tutmaya anuñgibi mihmānı 'azīz
- 6- Hüsnünün āyetini ahsen-i takvīme yazan
Eyledi 'āleme bu vecihle insānı 'azīz
- 7- Cānına toymasun İshāk ko çıksun cānı
Beñzedürse lebüne çeşme-i hayvānı 'azīz

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Bir zaman sen āfitāb idi bizüm hem-sāyemüz
Devletünde 'arş-ı a'lādan yüceydi pāyemüz
- 2- İncinür sanma gam-ı eyyāma mu'tāduz bizi
Süd yirine zehr-i gamla beslemişdür vāyemüz
- 3- Derd-i hicrinden o bed-mihrün bize mātem tutup
Kāreler geydi yüzün topraga urdı sāyemüz
- 4- Gam metā'ın naqd-ı eşkile alup virdükde biz
Gerçi ası itmedük eksilmedi ser-māyemüz
- 5- Zānet-i dilberlerin İshāk zülf ü hāl ise
Bend-i gam-ı dāğ muşibetdür bizüm pīrayemüz

102 A.52b,C.35a

4,5 C'de yok

103 A.52b,C.35a,D.25a

2 incinür: A ve D'de yok

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
(Fā'ilātün fa'lün)

- 1- Yine bir pādişāhūñ kula kulinuñ kulıyuz
İşiginde itiyüz şimdi be-gāyet uluyuz
- 2- Ser-nigūñ bahta bakup şöyle tehi görse bizi
Eşk-i hūnīnle peymāne gibi toptolıyuz
- 3- Dār-ı dūnyāda nemüz kaldı götürdük ayagı
Zūlfūñ dārınā Mansūr gibi asılıyuz
- 4- Ne işigūñ var kapunda diyu gel sürme bizi
Ayagūñ tozın alup cān gözine sürmeliyüz
- 5- İşigūñde itine öykünüp ādem geçerüz
Biz de İshāk 'aceb kendüyi bilmez deliyüz

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
(Fā'ilātün fa'lün)

- 1- Kimse ol şem'-i cihān-efrūza nā-zībā dimez
Şekl-i mikrāzla nefy idüp cemālin lā dimez
- 2- Āh elinden bu dil-i şad-pārentūñ feryād kim
Tolaşur her gördüğü zülfe uzun sevdā dimez
- 3- Āferin ol rāz-dār-ı 'aşık-ı şeydāya kim
'Aşk yolında asılur sırrını aşla dimez
- 4- Bu dil-i şūrīde hergiz yüz çevürmez 'aşkdan
Hayretinden her neye olsa düşer deryā dimez
- 5- Sırr-ı 'aşkı fāş idermiş diyu bühtān itme kim
Ummazam dīvāne göñlümden begüm hāşā dimez
- 6- Sōfiyi gör künc-i 'uzletde yine yāhū diyüp
'Ālemūñ gavgasını başına alup hā dimez
- 7- Yād idüp İshāk hüsnūñ bāğını medh eylese
Ey gül-i ra'nā 'āna kim bülbül-i gūyā dimez

104 A.52b, B.65a, 35b, C, D.26b

2 tehi D'de yok

105 A.52b, B.65a, C.26a

1 nefy A, B, C'deyok

3 asılur:asılse D/ 4 hergiz:asla A

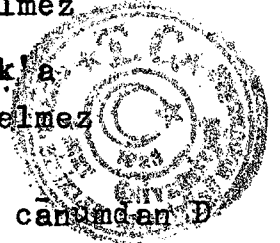
Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Güneşsin ey hilāl-ebürü nazîrün meh-cebîn olmaz
Sevenlerde seni aşlâ be kâfir 'akl u dîn olmaz
- 2- Cihân bâğında berg-i gül gibi nazûk güzeller çok
'Velî sen serv-i gül ruhsâre benzer nâzenin olmaz
- 3- Baña bu dâr-ı dünyâda hemân bir büriyâ besdür
Çü gönlüm şîşesi seng-i havâdisden emîn olmaz
- 4- Tevakkuf kılmayup tiguñ yiridür geçse kanumdan
Derün-ı hâtırı sâî olanda kibr u kîn olmaz
- 5- Güşede her taraf agyarden hâli havâsı hûb
Hayâlün şâhına gönlüm gibi bir şeh-nişin olmaz
- 6- Benefşe var iken reyhâna rağbet olmaz anuñçün
Hatt-ı müşgin olan dilberde zülf-i 'anberin olmaz
- 7- Fünün-ı mihrûñ ey mehrû cemî'i sende mâhirdür
Ya niçün derd-mend-i İshâk'a senden âferin olmaz

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Cefâ vü cevruñ arturdu bize ol bî-vefâ gelmez
Güzelden her ne dirseñ hep gelür illâ vefâ gelmez
- 2- Sitâremde temâşâ bu ki ol hurşîd-i meh-i tal'at
Çıkar her bir yaña seyrân ider benden yaña gelmez
- 3- Bizümle çün kaçar ahşamlamakdan ol meh-i tâbân
Seher vaktinde gün gibi niçün bir gün çıkagelmez
- 4- O yüzi muşhafı varup okurdum şohbete ammâ
Sözüm geçmez hümâdur yüksek uçar okıyagelmez
- 5- Şafâ geldün demek bir gün nasîb olmazsa dildâra
Göñül mir'âtına gird-i melâletden şafâ gelmez
- 6- Belâ vü derdine yârün egerçi mübtelâ oldum
Belâ budur ki öğrendüm baña asla belâ gelmez
- 7- Nigârün dünki sözüden gele gibiydi İshâk'a
Sımazdı 'ahd u peymânın unutmışdur añagelmez

- 4 Kılmayup: çekmeyüp B/geçe kanumdan:geçse canumdan D

Mef'ulü/fa'ilatü/mefa'ilü/fa'ılün

- 1- Olsa 'aceb mi iki de bir inkisarumuz
Üç günde bir tıraş ider oldu nigarumuz
- 2- Hüsnî zamanı fevtine matem-i libasını
Gerçi ki geydi çıkaramaz gül'izarumuz
- 3- Yolında hak olanları gayet ayakladı
Ayine-i cemalini tutdı gübarumuz
- 4- Gül dâmenini kurtaramaz dest-i hardan
Hayfa bozıldı sohbet-i 'ıyş-ı 'usarumuz
- 5- Hatt yaraşur ruhunda disem dinlemez sözüm
Bildi ki riş-handa çıkar î'tibarumuz
- 6- Vaslun hüması eldeyiken gelmese hattun
Akşam irişdi hayfa kaçurduk şıkarumuz
- 7- İshak çok sözi ko garezdür senün sözün
Ol nev-tıraş girü bizüm eski yartümüz

107 A.105b, B.66b

Yukarıdaki gazel dizgiitibarıyla son kısımda olduğu için gözden kaçmıştır. Z harfine almak için kendisinden bir önceki gazelin numarası verilmiştir

- 4 'usarumuz: baharumuz B
- 6 eldeyiken: eldeyidi A
- 7- sözün: sözün B

Fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün
Fâ'ilâtün Fa'lün

- 1- Gamzenün tîği yarar bağrumı gayrun yaramaz
Ol dahi yaramayıben şöyle kılursa yaramaz
- 2- İncinirmiş ne 'aceb cevri u cefâsına gönül
Ben de bildüm ki meger kişiye iylik yaramaz
- 3- Bulmaz atduğu oklarını ol kaşı kemân
Nice bulsun gelüben kanlu yürekde aramaz
- 4- Şöyle ser-tizdür ol gamze-i hün-rîz-i nigâr
Yanına bir kişi bin cânı olursa viremez
- 5- Dest-giri yogmış kaldı ayakda İshâk
Yakasın mihnet elinden dönüp kurtaramaz

Fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün
Fâ'ilâtün. fa'lün

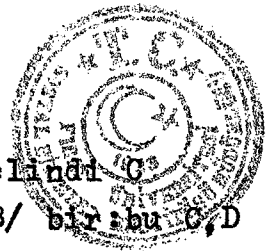
- 1- Kahr-ı dehrün zehrini nüş eyleyeliden tās tās
Pârelendi yüregüm bağrum yarıldı tās tās
- 2- Raht u bahtın nâr-ı 'aşka nür iden pervâneye
Atlas-ı dîbândur yitmez mi bir eski palās
- 3- Biz mahabbet kullarıyuz 'aşka 'aşk olsun begüm
Yoksa dünyâdur çoğ olur bunda Mahmûd u 'Ayās
- 4- Her ne şûret göstere şekli-i felek matlûbdur
Nâliš-i 'aşık semâ'idur buña sığmaz kıyās
- 5- Câme-i rızık-ı riyâyı alma İshâk egnine
Ki sakın geymek yaraşmaz 'aşıka fâhîr libās

108 A.53b, B.65a

- 4 gelüben:ki gelüpB
- 5 viremez:varamaz B

109 A.53a-B.67b, C.36a, D28a

- 1 kahr-ı dehrün:dehr-i kahrün B/yarıldı:delindi C
- 2 bahtın: bahtı A, C/ pervâneye:pervâneñe B/ bir:bu C, D
- 5 rızık-ı:rızık u B, D

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Ol nigāruñ çeşmi āfet gamzesi gammāzımış
Şehrümüz dilberinden-cümleden hem-nāz imiş
- 2- Günde biñ kez ölmegi 'aşkuñ yolında derdile
A benüm çok sevdüğüm ben çok sanurdum az imiş
- 3- Deldi geçdi gamzesi sımadı göñlüm şışesi
Şimdi bildüm n'idüğün cevri u cefā vü nāz imiş
- 4- Hüb-rūlar pışesi mahbūblar endişesi
Ol kemān-ebrū be-gāyet hūb tır-endāz imiş
- 5- Ol güzeller şāhını gördün mi İshāk'ın yine
Göñli mürgin hōş şikār itmiş 'acib şeh-bāz imiş

lll

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

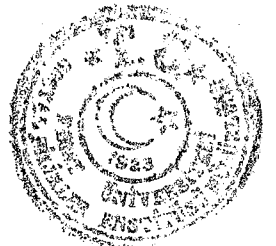
- 1- Yine bir girçek yalıñ yüzlü kıyāmet-i nev-tırāş
At salup akıncı-veş göñlüm evin itdi tırāş
- 2- Āb-ı ruhsārunda hañtuñ zāhir oldı cā-bē-cā
Yir yirin yine busūdan fitneler kaldurdı baş
- 3- Sūz-ı sīnemden yedi tamu degüldür bir şerer
Eşk-i çeşmünden yedi deryā degül bir kañre yaş
- 4- Hasretinden Husrevā naķş-ı nigīnla'lünün
Hātemün agzında hayret barmagı bagrında taş
- 5- Gamzeñ ucından düşüpdür birbirine cān u dil
Kande vardıysa o zālīm eksük olmadı savaş
- 6- 'Akıbet öldürmedük 'ālemde bir ādem komaz
Ol mukahhal çeşm-i fettānıyla bu peyveste kaş
- 7- Āh-ı derd o dirīgā hāsretā İshāk kim
Sırr-ı 'aşkı gözlerüm yaşı cihēna itdi fāş

110 A.54a, B.68a, C.36a, D.28b

1 hem-nāz:hem-tāz D

2 ölmegi:ölmege B,D

lll A.54a, D.28b

Fā'ilātün/fā'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Ol Büt-i sīmīni gördüm sīnesi billur imiş
Gün gibi başdan ayaga bir muşavver nūr imiş
- 2- Kāh sermest u gehi hayrān iden 'āşıkları
Ol yanagı gül lebi mül gözleri mahmūr imiş
- 3- Nev-bahār oldu begüm gel gitme kim bülbüllere
Gül cemāli seyrine şimden girü destūr imiş
- 4- Dār-ı dünyāda hakikat gözlesek diyār yok
'Āşık-ı serdār olan ancak hemān Mansūr imiş
- 5- Bir lebi mey-günü görse ihtiyārı yok emer
Böyle bilmez idüm ben İshāk'ı 'acib mahmūr imiş

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fā'ilātün

Fa'lün

- 1- Tāb-ı büt sā'id-i sīmīn ki zerrīn itmiş
Kāmetūñ tāze nihāl-i gül-i nesrīn itmiş
- 2- Dehenūñ dāyiresinde görinen ābileler
Dürlü güherlerle la'lüñi tezyīn itmiş
- 3- Cānum od gibi yanarken 'arak-ı ruhsārūñ
Susayup cānuma ol āteşi teskīn itmiş
- 4- Hamdülillah ki yine 'arız-ı zība-yı niğār
Derleyüp berg-i gül evrākını nem-gīn itmiş
- 5- Āyet-i sıhhat okurken ruhuñ evrākından
Kuluñ İshāk'ı işiden kişi tahsīn itmiş

112 A.54b, B.68a, C.36a, D.28a

3 destürmiş:düşvār imiş

113 A.54b, C.36b

1 nihāl-i:nihālin C

3 yanarken:yakarken C

5. āyet-i:āyete A

Fā'ilātün/fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Gösterüp 'uşşāka eski sūretin ol nev-tırāş
'Arızı hattın kazıtdı ma'ni-i 'aşk oldı fāş
- 2- Taş işigine nigāruñ beñzedürdüm Ka'be(y)i
Korkaram gāyet ki tā ki yaga gökden yire taş
- 3- Nuh Tufānında bir yaşına girmişdi gözüm
Ak deniz Kara deniz andan kiçidür iki yaş
- 4- Yar için agyārla 'āşık kaçan ceng eylese
Din için kāfir müselmān sanki idrler savaş
- 5- 'Aklını İshāk'un almış Rūmili dilberleri
Rūz u şeb fikr u enisi ala gözdür kara kaş

Mefā'ilün/fa'ülün/mefā'ilün/fa'ülün

- 1- Kaçan ki şem'le pervāne ide sohbet-i hāş
Dilerki kayd-ı vücūduñdan ide cānı halās
- 2- Kişiyē h'ār nazar kılma i'tikādına bak
Büyükdür az sakın sanma sūre-i ihlās
- 3- Sema'ı lezzeti sanma kıyās-ı 'akılladur
Ne bile bir kişi sorsañ niye döner rakķāş
- 4- 'Amīm-i lutfuñı gör kim efendi kullarınuñ
Yanuñda her biri ister ki ola hāşü'l-hāş
- 5- Teveccüh eyledi İshāk rāh-ı ihlāşa
Giderse rāset-i elif gibi vardı buldı halās

114 A. 55a, B. 67b, C. 36b

1 kazıtdı:kazıtmış C/ma'nī-i:mañi A

115 A. 55a, B. 68b, C 37a

2 hār:hör B, C

116

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün(fa'lün)

- 1-Göñül bir olsa nigār ile nitekim mikrāz
Kaçan ideydi kulından yüzün dönüp i'rāz
- 2-Senüñle kāyidenüz neyki āşinālıkdan
Ki her zaman göricek idesin i'rāz
- 3-Biri biri dil u cānuñ düketse nakd-ı gamuñ
İder zarūrī biri ol birinden istikrāz
- 4-Meges yirine dutar sanma ēaşk şebāzı
Havāda uçmaga kasd itse zāhid-i murṭāz
- 5-Agardı mū-yı siyāhuñ uyur mısın İshāk
Gözünü aç durugel gök yüzini tutdı beyāz

117

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1-Nüşa-i mihr u vefāsi olmasa çarhuñ galat
Şafhasında cā-be-cā konmazdı encümden nuḳat
- 2-Gel giderme hatt-ı ruhsārūñ temāşā idelüm
Gözi nūruñ arturur dirler kişinüñ hüsn-i hat
- 3-Kāh cevruñ az idesin kāh olur gāyetde çok
Cevr-i bī-hadd u kıyāsa yok gibihadd-ı vaşat
- 4-Kuyuñā varmasa olmazdı gözüm yaşı sebīl
Gelmese Bağdād'a olmazdı Furāt'ın adı Şat
- 5-Mā-ḥaşal maksūdı İshāk'ın hele ben bildigüm
Sen lebi şirīnden bir büsedür ancak fakat

116 A.55a, B.68b, C.37a

2 göricek bizi idesin:idesin bizi göricek B

117 A.55b, B.69a, C.37b

1 Nüşa-i... olmasa: Olmasa...nüşhası A

3 Hadd-ı:hatt-ı

5 ancak:cānā

118

Mefā'ilūn/mefā'ilūn/mefā'ilūn/mefā'ilūn

- 1- N'ola 'āşıklar eylerlense derd-i bî-devādan haz
Zarūrî herkişi eyler kadîmi āşinādan haz
- 2- Benüm ol 'ahd u peymānı bütün dildārdur yārüm
Tutalum ehl-i hüsn olmuş olur mı bî-vefādan haz
- 3- Kimi yare kimi ruhsār-ı yāre 'āşık olmuşlar
Kimi sūretde eyler kimisi sūret-nümādan haz
- 4- Bisāt-ı kurba bir yol var mıdur ihlāşdan gayri
Meger ol būriyā ehlidür iden bu riyādan haz
- 5- Sakın ol şive-kārı, 'āşıkā māyil degül sanma
İderler lütf-ı tab, ehli güzeller mübtelādan haz

119

Mefā'ilūn/fe'ilātūn/mefā'ilūn/fe'ilūn

- 1- Diyār-ı gurbete düşdüm o yār-ı cāna vedā'
Gel ey ecel ideroldum diyār-ı cāna vedā'
- 2- Bahār mevsimi geçdi savuldi harman-ı gül
Gül ile bülbül-i bî-çāre gülüstāna vedā'
- 3- Huzūrı uçdı gönül mürginüñ karārı yok
Havā-yı zülfüñle itdi āşiyāna vedā'
- 4- Cüdā düşürdi beni kendü dūdmānumdan
O haqq-ı nān u nemek bilmeyen fülāna vedā'
- 5- Eger seferdeki hem-rāhum ola cānānum
Yiridür eylesem İshāk ben cihāna vedā'

118 A.55b, B.69a, C.37b

2 yārüm:gönlüm B

3 sūretde:sūretten B

119 A.56a, B.69a, C.38a

5 C'de yok

Fa'ilatün/fa'ilatün/fa'ilün

- 1- Ol deheninden kimse itmez intifā'
Can u dil yok yire eylerler nizā'
- 2- Sırr-ı 'aşkı sakla ey dil dīdeden
سر سراز جاوز الالسنين ساع
- 3- Bezm-i 'aşkuñda mezāk-ı cānūma
Ney şekerden tatludur zevk-ı semā'
- 4- Merhaba ey 'ıyş u 'işret merhabā
Elvedā'ey zühd ü takvā elvedā'
- 5- 'Aşkdur İshāk'ı böyle söyleten
Sen anı sanma ki eyler ihtirā

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fa'ilatün.. fa'lün

- 1- Nev-bahār oldı şüküfeyle bezendi şahñ-ı bāğ
Lāle gördüm tazelendi dildeki her eski dağ
- 2- Açmaz idi mihr u meh h'āb-ı 'ademden gözlerin
Ger fūrüg-ı tal'at-ı hüsnüñ uyarmasa çerāğ
- 3- Hatt-ı sebzüñle n'ola cem' olmasa zülf ü ruhuñ
Hem-nişīn olmak yaraşmaz bāğda tütü vü zāğ
- 4- Sa'y idüp merd-i mücerred ola gör şemsīr-veş
Soldan çıkmak gerek olmak gerek bu demde sāğ
- 5- Var yürü İshāk 'uzlet ihtiyār it 'arīf ol
Ger bilürsün genc-i 'izzetdür saña künc-i ferāğ

120 A.56a, B.69b, C.38a

121 A.56a, C.38b, D.29a

- 1 gördüm:gibi D
- 3 sebzüñle:zülfünle D

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fa'ilātün Fa'lün

- 1- 'Aşk şūrīdesiyüz kevn u mekāndan fāriġ
Bir belā-keş kişiyüz iki cihāndan fāriġ
- 2- Bilürüz 'ömr-i girān-māyemüzün kadrini biz
Hiç olur mı kişi sen sevgülü cāndan fāriġ
- 3- Fāriġ ol çok sözi ko gel gidelüm kuyına dek
Ka'beden ola kişi olmaya andan fāriġ
- 4- Kapuña varsa yüzün görmese yaşum tırmaz
Odur ol 'āşık-ı dīdār-ı cināndan fāriġ
- 5- Dü cihāndan dil u cānıyla ferāġat iderüz
Olmazuz hāşılı ol ibn-i fülāndan fāriġ
- 6- Āşikāre yanagör şem' gibi mūcmeri ko
Olalum gel yaluñuz sūz-ı nihāndan fāriġ
- 7- Seni kim sen seni bilmez miyüz İshāk epsem
Kes zebānı ersek olma zebāndan fāriġ

123

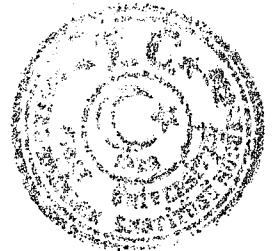
Fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Bilmesen derdüm devasın sinede n'eylerdi dāġ
Müstedām ol hayra ġirdün dostum yakdun çerāġ
- 2- Yandugun görüp firāk odıyla dāġ-ı sīnemün
Tıfl-ı dil feryād idüp ider ki tutışdı ocāġ
- 3- Dāġ-ı sīnem eşk-i hūninümle olur lāle-zār
Rāh-ı 'aşkuñda ne pervā 'āşika tāġ üsti tāġ
- 4- Ok gibi gerçi gider ammā gözi ardındadur
Kimse yā Rab sen kemān-ebrūdan olmasın ırāġ

122 A.56b-C.38b

3,6 C'de yok

123 A.56b

- 5- Dār-ı dūnyāda hemān İshāk besdür 'ārife
Sıhhat u emn u şafā-yı hātır u künc-i ferāg .

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün/ Fa'lün

- 1- Sāki-i-bezm-i şafā bādeyi şāf eyledi şāf
Gör bu lütfı dahi billahi gel eyle insāf
- 2- Dehenün yogıdugında ne şafā var söz yok
Büse hakkında ola var ise fi'l-cümle hilāf
- 3- Bir kez öpsem lebünı nesne gerekmezdi baña
Ta olinca neme yitmezdi bu mikdār-ı kifāf
- 4- Çok yidük h'ān-ı gamun şekerini bilmez degülüz
Bu günün yarını var böyle ne lāzım işrāf
- 5- Var şafā-hātırla kuyına 'azm eyleyigör
İster isen k'idesin Ka'be(y)i bin kerre tavāf
- 6- Devr-i hüsnünde begüm gör ki ne tozlar kopara
'Aşıkun ah seher-gāhını sanma sen güzāf
- 7- İ'tiraz eyleyü ayaguna düşdi İshāk
Mütehammil olımaz bār-ı gamun çekmege kifāf

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Bir güzel var mı cihānda cevri-bi-pāyānı yok
Kimsenün varmaz dili vardur dimege cānı yok
- 2- Bı-vefālar mihri dilden gitdi bu gönlüm benüm
Bir müsāfir-hānedür hāli yatur mihmānı yok
- 3- Gam palāsa gelür vuslat metā'ından baña
Gerçi gāyet köhnedür bāri hele hicrānı yok

124 A.57a, B.69b, C.39a, D.29a

1 bilahi:billah A, B, D

4 şekerini:şekerin D

5,6 C'de yok / 5 'azm :sa'y A, C, D/k'idesin: ki idesin ABC

125 A.57a, B.71b, C.39a

- 4- Āsitānında görünmez oldılar ūftādeler
Ol güzeller şāhınūñ neyki yine dīvānı yok
- 5- Kanlar aglar gerçi acır sīnede zahmum beni
Neylesün bī-çārenūñ öz başına dermānı yok
- 6- Kāfirüm öldürmez isem dīmedūñ miydi baña
'Ahdūña turmaz mısın hem dīni yok imānı yok
- 7- Vardur İshāk'ūñ begüm her nesnede eksüklüğü
Līk dilber sevmede bir zerrece noķşānı yok

Fe'ilātün/fe'ilātūn/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün Fa'lün

- 1- Lezzet-i cevruñi idrāk idemezmiş 'uşşāk
Gitdi dünyāda begüm kalmadı bir ehl-i mezāk
- 2- Seni dirler seni zāhir mi degüldür sensin .
Gün gibi hüsnile meşhūr cemī'-i āfāk
- 3- Nāz ile serv gibi serkeş olursa yaraşur
Gül gibi ol güzelūñ alnı açıkdur yüzi ak
- 4- Düşde gördüm lābi sin-būsesin agzında fakīr
Haberüm yok uyanurken dimiş ya Rezzāk
- 5- İşigi itleri pā-būsi degül mi pāyuñ
Kādr u rif'atle başuñ göge irerse İshāk

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün(fa'lün)

- 1- Güneş yüzūñ görelī zerrece karārum yok
Dem-ā-dem agladugum bu ki ihtiyārum yok
- 2- Bilem ki gark ide altuna bakmayam güneşe
Gedāsiyem n'ola dünyāya i'tibārum yok

126 A.57b, B.72a, C.39a

1 dünyāda: 'alemdē

127 A.57b, B.70b, C.39b

1 ihtiyārum: iktidārum B

- 3- Benümle sen sanma tek düüst-i peymān ol
Sanursa şīşe-i nāmūs-a inkisārum yok
- 4- Helāk olup giderüm ben bu dār-ı dūnyādan
Kimūñle egleneyin yār-ı gam-gūsārum yok
- 5- Enīs olan dil-i bīmāra āh u nālüm idi
Ne çāre aña dahī şimdi iktidārum yok
- 6- Senūñ benüm gibi ey gül ne gam-hezārūñ var
Benüm senūñ gibi bir serv-i gül'izārum yok
- 7- Kemāl u ma'rifet ehli bilür beni İshāk
Egerçi şī'le 'ālemde iştihārum yok

128

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün Fa'lün

- 1- Şād u hurrem olur ol yār mey-nāb. . . olıcak
Açılır yüzi gözi gül gibi sīr-āb olıcak
- 2- Fırkatinde ruḥı şevkıyla ki yaşum dökilür
Beñzer ol tıfla çıka oynaya mehtāb olıcak
- 3- Şūret-i vāki'ūmi ben nice ta'bīr ideyin
Düş nedür bilmeyecek her gice bī-hvāb olıcak
- 4- Görinür perde-i çeşmüm iki hūñın habāb
Akuben kanlu yaşum çeşme-i hūñ-āb olıcak
- 5- Gözi güzel mi görürsün var iken İshāk'un
Kim görür encūmi hūrşīd-i cihān-tāb olıcak

---

3 sen sanma tek:tek sanma sen B/peymān:peymānı A,C

128 A.58a, B.70b, G.39b

3 vāki'ūmi ben:vākı'a bir ben B

5 görür:bakar B

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün. Fa'lün

- 1- Arturur cevri gözün zülfünle yār olıcak
Ugrınun günü toğar gicede şeb-tār olıcak
- 2- Yār odur vaqt-i muşibetde gele hem-dem ola
Gam-ı hicrün gibi olsa kişiye yār olıcak
- 3- Müddet-i 'ömri çoğ olur elemi az olanun
Menzili artug alur kişi sebük-bār olıcak
- 4- Gider ağıyarı yanundan ki uçup bülbül-i dil
Varımaz gülşenüfe çevre yanı hār olıcak
- 5- Dil yüzün gördügi dem cānını eyler teslim
İrteye komaz öder borcını bāzār olıcak
- 6- Her seher kuyufıa 'azm eyleyüp uçmağı nider
Kişi İshāk gibi bülbül-i gülzār olıcak

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Ol şeh ki bendesinde bu benden haķır yok
Bir mehlıkādur iki cihānda nazīri yok
- 2- 'Aşık-ı mey-fürüsa varup hıdmet itmedi
Ehl-i tarikat olmadı zira ki piri yok
- 3- Bu yolda başın ortaya koyan habāb-var
Kaldı ayakda yok olısar dest-giri yok
- 4- Ol mest-i nāz unıtdı gibi dünki 'ahdini
Gösterdügi vefā yüzünün binde biri yok
- 5- İshāk-ı dil-şikestenün ey hātırın soran
Vaşl-ı nigārdur dahı mā-fi'z-zamiri yok

129 A.58a, B.70a, C.40a, D.29b

- 1 gicede:günü A, B, D
- 5 bāzār:yār D / 5 C'de yok

130 A.58b, C.40b, D.30a

- 3 başın:baş D/ olısar:olur D

Mefā'ilün/Mefā'ilün/fa'ülün

- 1- Gamuñla gerçi varlukdan eger yok
Derün-1 dilde hicrūñle neler yok
- 2- Cemālün görmedin dil virmek olmaz
Bahāra kaldı bir kaç gün sefer yok
- 3- Göñül āyinesi sāfidür ammā
Temāşā bu ki bir şāhib-nażar yok
- 4- Firāk-1 yāre şabr itmekden özge hüner
Benüm yanumda hergiz bir sefer yok
- 5- Sever her gördügi maħbūbı dirler
Görūñ İshāk'ı aşla bir sever yok

Mef'ülü/mefā'ilü/mefā'ilü/fa'ülün

- 1- Cān virmeden özge yoluña cümle ħalāyık
Bir tuħfe arayup bulmazlar saña lāyık
- 2- Almadı vefā büyni gülzār-1 cihāndan
Taşlarla döğüp gögsüñi hūn itdi şakāyık
- 3- 'Alemdē fenā yakasını almaga neydi
Tutup etegüm miħnet u gam olmasa 'āyık
- 4- Alışmadı 'aklıyla mizācı yine 'aşkuñ
Şoħbetde iken alışmaz mestle āyık
- 5- Tenhā elüme girdi o şirīn-dehen İshāk
Bir büsesin aldum güc ile cānuña lāyık

131 A.58b, B.71a, C.40a

- 1 varlukdan:yoklukdan B
- 2 dil:can A:C
- 3 hergiz:aşla B

132 A.58b, B.71b, C.40b, D.30a

- 2 cihāndan:cihānda A, C, D/ hūn:kan A, B, C
- 4 yakasını almaga:yakasını ulamaga:B

133

Müfte'ilün/mefâ'ilün/müfte'ilün/mefâ'ilün

- 1- Ten kafesinde mürğ-i dil eglenmez qarârı yok
Gülşen-i küyuna uçar tûrmaga ihtiyârı yok
- 2- Vaşlı güninde itdügi âhde dilâ inanma kim
Vâkı'alarda görinen şüretün i'tibârı yok
- 3- 'Aşk-i marîzine devâ sabr ise ey tabîb-i cân
'Aşık-ı bî-dilün aña neylesün iktidârı yok
- 4- Hâme-şîfât başını kes ol ki tarîk-ı 'aşkdur
'Aşık-ı ten-nezâr olup dîde-i eşkbârı yok
- 5- Korkaram îshâk ol şanem 'ahdına olmaya dürüst
Dahî sınıklı gönlümün gayrdan inhisârı yok

134

Mefâ'ilün/fe ilâtün/mefâ'ilün/fa'ülün

- 1- Yüzini dürmese tumar açılma ger evrâk
Yazılma câyız ola ba'zî mâcerâ-yı firâk
- 2- Güzel ki kayd-ı belâdan esirin ide halâs
Yolına cânla başum fidâ 'ale'l-ıtlâk
- 3- Cemâli müşhafı hakkı ki anda hatm oldu
Cemî'-i hüsn-i melâhat mehâsin-i ahlâk
- 4- Ölümli hastasıyuz şerbet-i melâmetini
Gerek ki nûş idevüz neyse zehr eger tiryâk
- 5- Kamuya rızkı viren Tañrı baña bir bûsen
Ümidüm ol ki naşib itmîş ola ya Rezzâk
- 6- Bilürdi kadrini mahbûb sevmenün söfi
Olaydı zerrece şanında luţf-ı tab'-ı mezâk

133 A.59a, B.70a

134 A.59a

7- Yazıldı hāne-i dilde yaşumla āh şāhum
 Kıya bakışlu Kaya Bali 'aşıkı İshāk
 135

Mef'ülü/fa'ilātü/mefā'ilü/fa'ilün

- 1- Yolunda ölmege kişi gayet güzel gerek
 Kendünde cān yirine bedel bī-bedel gerek
- 2- Aşla rakībi sürmege yalvarmazuz-öle
 Bir püşt-i pā yeter aña dahī ne el gerek
- 3- Nazmun dilerseñ okına maqbül halk ola
 Şāfi Necāti şî'ri gibi pür-megel gerek
- 4- Fenn-i uşul şî'ri bilür çok kişi velī
 Tasnif u nakş gibidür anda 'amel gerek
- 5- Bu şimdiki güzelleri İshāk koçmaga
 Ya sım u zer ya nukl-ı şeker ya ğazel gerek

136

Mef'ülü/mefā'ilü/mefā'ilü/fa'ülün

- 1- Kār itdi baña gamze-i mekkārı Memi'nün
 Öldürdi beni çeşm-i şikārı Memi'nün
- 2- Aldı beni ruhsārı hayāli saçı fıkri
 Dilden dün ü gün gitmedi efkārı Memi'nün
- 3- Günden güne açılsa güzellense nola kim
 Cennet gülidür şafha-iruhşārı Memi'nün
- 4- Gerçi kiñihān oldı peri-vār görünmez
 Gözümde uçar şive-i reftārı Memi'nün
- 5- Yetmez mi bu kim iki cihāndan olur āzād
 'Aşkıyla ölen kişi giriftārı Memi'nün
- 6- Merdümlük idüp var yüri ey çeşm-i dürer-bār
 Bizden ayagı tozını öp bārı Memi'nün
- 7- Su gibi revān oldı gözi yaşı yañılmaz
 İshāk olalı 'aşık-ı dīdārı Memi'nün

135 A:60a,B.72b

136 A:60a,B.72b

- 2 saçı:ruhu B
- 4 görünmez:gözümünden B
- 5 olur:ider B

137

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Bagrumı hūn itdi gam terk-i diyār itmek gerek
Nāfe gibi bŷy-ı 'aşkı aşikār itmek gerek
- 2- Sende yok ey dil taḥammül bende yok şabr u karār
Uy baña dīvāne gurbet ihtiyār itmek gerek
- 3- Virmiş 'aşık gerek terk ide cümle vārını
Cān fidā itmek degül midür ne var itmek gerek
- 4- Ol tabīb-i cān gelürmiş sormaga dil-hastasın
Ayagı topragina cānlar nişār itmek gerek
- 5- Nev-bahār irişdi taraf-ı gülistānda su gibi
Yüz sürüp pāyine bir servün kenār itmek gerek
- 6- Hicrile dām-ı belāya salmadın sayyādını
Furşat eldeyiken ol āhūyı şekar itmek gerek
- 7- İstersün ki idesin İshāk 'ālemdə huzūr
Gayreti elden komayup terk-i 'ār itmek gerek

138

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fā'lātün

fa'lün

- 1- Şemme-i bŷy-ı saçun misk-i Hutenden nāzük
Ruhlarun gülleri gül-berg-i semenden nāzük
- 2- Dehenin dāyiresinde görinen ol hatt-ı sebz
Leb-i kevserde bütin-tāze cemenden nāzük
- 3- Gözüdür 'aşıkı kul itmede nāzüklükle
Dil-rübālarda begüm olmaga senden nāzük
- 4- Sīneñe varmadın el sīnede ditrer hānum
Ne ola dünyede maḥbŷb/sevenden nāzük
- 5- Luḫf-ı tab'un ireli hadd-ı kemāle İshāk
Görinür her gazelün şî'r-i hüsnden nāzük

137 A.60b, B.73b, D.30b

34 D'de yok

138 A.62a, B.74a

2 sebz:siyāh D

4 ditrer: tutaruz A.B/ ditrer hānum:cānum dizer B

5 ireli :irdi D

Mef'ülü/fa'ilātün/mef'ülü/fa'ilātün .

- 1- Tîr-i müjeñle deldün dilde cerāhat itdün
Göñlümdekini bildün keşf-i kerāmat itdün
- 2- Evvel tegāfül idüp sonra şu bir nazarla
Göñlüm evini yıkduñ döndün meremmet itdün
- 3- Ey mäh u āfitāba teşbih iden cemālin
Niçün koduñ nigāri anlara nişbet itdün
- 4- Bir togrı niyyetün yok maqşūdına 'amelden
Farz idelüm ki şōfi yüz yıl 'ibādet itdün
- 5- İshāk o bî-vefāyı terk itmek olmaya mı
Dünyā mahabbetinden tut kim ferāgat itdün

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün bacılın

- 1- Ol kadar ben hastaya cevri firāvān eyledün
Kim ölüm düşvārken sen baña āsān eyledün
- 2- Vaşla irsem bîm-i hicrün bir belā olur baña
Vaşl u hicri sen baña dünyāda yeksān eyledün
- 3- Yoluma ölmez diyü cevruñle öldürdün beni
Hay zālim neyledün nā-hak yire kan eyledün
- 4- Göñlümi cānā esir-i bend-i hicrān ideli
Bu vücūdum şehrini ol miskine zindān eyledün
- 5- Görmese gamdan ölün görse yüzün olur helāk
Bu iki işde dil-i şeydāyı hayrān eyledün
- 6- Kākül-i ser-keş baş egmezdi kaşuñ mihrābına
Sen bugün ol kāfiri cebri müselman eyledün
- 7- İncinüp yarım ağız İshāk'a söğseñ yok yire
Ol fakire san bütün dünyāyı ihsān eyledün

139 A.60b, B.73b, D.30b

1 dilde:cānı D

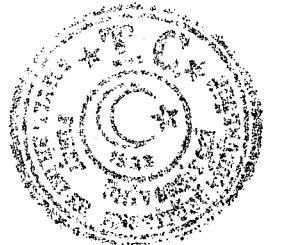
5 yüz:bin D

140 A.61a, C.42a, D.30b

2 dünyāda:dünyāya

4 bend-i bende D

4,6 C'de yok

141

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/ge'ilün
Fā'ilātün fa'lün

- 1-Hōş kemend-endāzdur zülf-i girih-girün senün
Şir diller kalmadı k'olmaya naḥcīrün senün
- 2-Hasretinden ey kemān-ebür gözi arduncadur
Dest-būsundan cüdā olduğuna tīrün senün
- 3-Rāh-ı 'aşkuñda şehīd olanlara rahm itmese
Dem-be-dem kan aglamazdı zahm-ı şemsīrün senün
- 4-Feyz u envār-ı cemālünle tolardı büt-gede
Ey şanem büt-hānede haks olsa taşvīrün senün
- 5-Ki şakın ey cām-ı meyden tevbeye 'azm eyleyin
Korkaram meyhānede kalmaz dahī yirün senün
- 6-Benden āzād ol didün düşümde ey Yūsuf cemāl
Yine kul itdi beni bu hüsn-i ta'birün senün
- 7-Niçe bir 'özü ü kuşūr İshāk her dem niçe bir
Lütf-ı şehden çoğ ola mı 'özü-i takşīrün senün

142

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1-Cemāl iklimine olsa nola sen şāh-ı hūbān beg
Güzeller padişāhısın nazīrün yok Süleymān Beg
- 2-Vefā vü mihrele ol meh-i cihānuñ gönlün almışdur
Kul eyler kendüye halkı olıcak ehl-i ihsān beg
- 3-Olinca bañā bu devlēt yeterdi āsitānında
Beni derbān idineydi ideydi derde dermān beg
- 4-Diyār-ı hüsne hükm itmek ne lāzım hāl-i müşgīnün
Revā mı ehl-i İslām'a ola bir nā-müselmān beg

141 A.61a, B.73a, C42b

- 1 endāzdur: endāz olur B/ k'olmaya: ki olmaya C
- 4 büt-gede: mey-gede B
- 5 meyhānede: büt-hānede B

142 A.61b, B.74b, C.44a, D.32a

- 3 ideydi: iderdi D
- 4- hükm itmek: zulm itmek

- 5- Nazar kıl hāline şāhum ser-efrāz eyle İshāk'ı
Disünler ol fülāna yine virdi haylī 'unvān beg

143

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

- 1- Zülfī zencīri esīri dil-i dīvāne gerek
Eskidi kıssa-i Mecnūn yeni efsāne gerek
- 2- Degme nā-mahreme açma lebi rāzın zinhār
'Ārif ol var yūri mey sohbeti rindāne gerek
- 3- 'Aşıkñ bābı degül anma kurı mihrābı
Meskeni rind olanñ küşe-i meyhāne gerek
- 4- Aşınā olmaga cānānla fi'l-cümle kişi
Cān degül iki cihāndan bile bigāne gerek
- 5- Yanar od gibi ol İshāk yūri 'aşkında
Çün bilürsin ki bu yolda kişi pervāne gerek

144

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Yüzñ gülden lebñ mülden boyñ serv-i çemenden yig
Cihān bāğında kim vardur gel insāf eyle senden yig
- 2- Kapuñdan dūr olan bāğ-ı İremde idemez arām
Garībe nesne gelmez var dünyāda vatandaşın yig
- 3- Begüm eksüklü bir söz diysyin 'ayb olmasun amma
Güzeller hakkına kim var ola bī-çāre benden yig
- 4- Çeküp pīrahēnüm çāk-ı girībān itdigüm bu kim
Bu mürde cisme hakkā pīrehen olmaz kefenden yig
- 5- Güzel sevmek tutalum 'ayb imiş incinmesin İshāk
Ne deñlüyse seven yigdür mukarrer sevmeyenden yig

---

5 ol fülāna yine virdi:yine virdi fülāna ol D

143 A.61a,B.73b,C.42b,D.31b

4 cān:çün A,C

144 A.61b,B.75a,C32a

2 İremde :cinānda B

145

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fa'lün

- 1- Naşīb olan bize senden melāl imiş bildük
Sürür-ı vaşluña irmek muhāl imiş bildük
- 2- Füsün u sihrile ol iki çeşm-i fettānuñ
Bizümle itdügi hep mekr u āl imiş bildük
- 3- Ne fāyide nice dil-teşneler helāk oldu
Dehānı çeşme-i āba zülāl imiş bildük
- 4- Çü merhamet-nazirün eylemez ra'yyetine
Şeh-i velāyet-i hüsn ü cemāl imiş bildük
- 5- انيه وصل جيب و رعای مړو دقيب
Kamusa hakk bu ki bātıl hayāl imiş bildük
- 6- Ezelde kur'ama gelmişdi kāmētün *lifi
İşüm çü rast gelür kutlu fāl imiş bildük
- 7- Şeker gibi yidügi zehr-i gamdur İshāk'un
Tutam ki tütü-i şirīn-makāl imiş bildük

146

Fā'ilātün/fa'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Şahn-ı bāga gulgule saldı havāsı bülbulün
'Āleme toldı yine şayt u şadāsı bülbulün
- 2- Ey gül-i ra'nā şakın feryād u āhından seher
Gāfil olma müstecāb olur du'āsı bülbulün
- 3- Güş olup başdah ayaga diñlemezdı kelām
Kendüye hoş gelmese hüsn-i edāsı bülbulün
- 4- Vaşl-ı gül-i şanemün ayırmakdur murādı hārdan
Neydüği ma'lūmdur derd u belāsı bülbulün
- 5- Olmasa gül bülbul anlamazdı gülşende güli
Kim añardı olmasa medh u şenāsı bülbulün

145 A.62a, B.73a

1 melāl:belā B

146 A.62b

147

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Hün-ı dildārken sefāhetdür gam-ı ferdā yimek
Kandesin_{9al} dil-i dīvāne hāzırdur yimek
- 2- Dünyeden ayrılduğıma incinür sanmañ beni
Güç midür bir bī-vefā hercāyiye yāhū dimek
- 3- Ağız açup kalma hayrān ni'met-i dünyā için
Ġāfil olma şöbeti bozar dem-ā-dem esnemek
- 4- Bī-vefā 'ömre inanma çekme dünyā zahmetin
Noldı andan zāyi' oldı yok yire bunca emek
- 5- Her akar sudan haķıķat umma gel 'ummāna var
'Āşık-ı deryā-dil olan gözedür nān u nemek
- 6- Hayra girüp ol cefā-cüy niçün öldürmez beni
Hayr ola neyki 'aceb hayr işe te'hır eylemek
- 7- Ağlama derd-i dilı dildāre İshāk epsem ol
Hālūñi bilmez mi sanursın ne lāzım söylemek

148

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fā'ilātün fa'lün

- 1- Leşker-i gam görünür kopdı gelür gird-i melāl
Komaya gibi haţtuñ gözümüz açmaga mecāl
- 2- Ko tırās itme ki zibā görünür haţ-ı ruhuñ
Sāde-rū dilbere kise yaraşur nakş-ı hayāl
- 3- Yidigüm baña harām olsuñ eger itmezsem
Kanımı kendü anuñ südi gibi saña helāl

147 A.62b, B.72a, C44a

3,5 C'de yok

5 nān u nemek: haķ-ı nemek A, C

148 A.63a, B.44b, D.33a

- 4- İşigünde ölicecek ola mı bir sâhib-i hayr
Ki ide kâse-i serden seg-i kuyûna sifâl
- 5- Câm-ı mey düğmez elinden seni gâyet sevenün
Her dem ayakda kalur kandeyse ehl-i kemâl
- 6- Levh-ı dilden hatt-ı âmâli tırâş eyleyecek
Saña kim dir kaşuñ üstünde gözün var abdâl
- 7- Devlet-i fakrile gâyet ganîdür İshâk
Sîm-i eşkiyle gözi kîseleri mâl-â-mâl

149

Fâ'ilâtün/fa'ilâtün/fa'ilâtün/fa'ilün

- 1- Āfitâb-ı hüsne sôfi zerrece mâyl degül
Ahşen-i takvîmine Hakk'ın meger kayıl degül
- 2- Yâr 'aşkın 'aleme virmez mu'âniddür gönül
Bîñ nasîhat eyle te'sîr eylemez kâbil degül
- 3- Bî-vefâ dil-dâra dil virmek yeñi müşkil degül
Mihnet-i hicriyle cân virmek yeñi müşkil degül
- 4- Az kalmışdur zevâle irmege 'ömrüm benüm
Mâh-rûlar mihri gönülünden dahî zâyil degül
- 5- Âhı İshâk'ın göge irse ta'accüb eyleme
Bir ok atım yir irak mîdur uzak menzil degül

150

Fâ'ilâtün/fa'ilâtün/fa'ilâtün/fa'ilün

- 1- Hüsrevâ aldanma sen efsâne-i Ferhâd'a gel
Şan'at öğrenmek dilersen ko anı üstâd'a gel
- 2- Dest-i cevruñle bu gönülüm hânesin vîrân idüp
Gel tayanma dōstum bu hüsni bî-bünyâda gel
- 3- Var mısun gül gibi dirseñ hüsniñ evrakıyla
Servî ra'nâ gibi şahñ-ı gülşene âzâde gel

4,6 C'de yok

149 A.63a, B.77b, C.44b, D.33a

1 mâyl:kâyil C

3 hicriyle:derdiyle B/yeni:veli B, C, D

5 eyleme:eylemen:B, D/ irak mîdur uzak:mîdur irak D

150 A.63b, B.75b, C.45a, D.33b

- 4- Ehl-i dilden yüz çevürme müdde'ādan inmeyüp
Cānumı şekerāne al göster yüzün̄ tenhāda gel
- 5- Öldürüp ben muḳbilini gamdan āzād eyledi
Vaktidür ey hātırum soran mübarek bāde gel
- 6- Hayretinden kendüden var yüzün̄ gören kişi
Bu ümīd ile ki bir gün diyesin üftāde gel
- 7- Zerrece kalmadı el gün yüzli vaşlından ümīd
Aglā ey İshāk bī-dil-i derdle feryāda gel

151

Mef'ülü/fa'ilätü/mefā'ilü/fa'ilün

- 1- Dil defterinde nakdıyla çok hisābı yok
Sıgmaz kitāba cümlesinün̄ faşl u bābı yok
- 2- Seyr itdüm ehl-idil kişinün̄ gönli hānesin
Bir küşe bilmedüm nice yirde harābı yok
- 3- Müşkil degül mi 'aşk kitābı mesāyili
Kānün-ı mantıkiyla şu elün̄ cevābı yok
- 4- Togrıldı rast-i Ka'be kapuña elif gibi
Kible-nümā-yı hātırunn̄ az turābı yok
- 5- Şol kimse kim sarāy-ı bekādan yaña baka
Dār-ı fenāda bir kapuya intisābı yok
- 6- Āyine gibi hātırı sâf olan ādemün̄
Söyler yüzüne şüret-i hālin hicābı yok
- 7- İshāk olaydı yek-dil u yektā vü yek-cihet
Höş mansıb idi ol ki hısab u kitābı yok

5- ben:beni A,B,C/ muḳbilini :müflisini B
5,6 C'de yok

151 .B.71 a (yerinde değil)

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün/fa'lün)

- 1- Egerçi sen meh-i bî-mihribāndan cüdā düşdük
Gamuñla her neyise biz de āşinā düşdük
- 2- Kul oldu cümle cihān halkı düşdi dinile
Efendi şükrümüz oldur ki biz saña düşdük
- 3- Tolıkdı gözlerimiz leblerün görüp sākı
Senüñle içdigümüz tolıyı añadüşdük
- 4- Nigār-ı bāde-fürüşüñ ölmelü hastasıyuz
Mecālümüz yog ayag üzre turmaga düşdük
- 5- Bu yolla menzil-i tevfiķa irmezüz İshāk
Tarīķ-ı Ka'be-i maksüddan cüdā düşdük

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Ah kim yine esir-i bend-i hicrāndur gönül
Sevdi bir kul oğlını kul oldu sultāndur gönül
- 2- Kandesin ey arzū-yı hātır-ı bî-çāre kim
Firkatünde nā-tüvāndur cān hayrāndur gönül
- 3- Gel gel ey rüh-ı revānum kim dahī dünden saña
Cānı teslīm itmedigüne peşimāndur gönül
- 4- 'Aşkile şürīde-hāl olsa eger 'ayb itmegüz
Bî-vefādur sevdügü bî-sabr u sāmāndur gönül
- 5- Dün begüm cem'iyet-i ağıyāre mi varduñ 'aceb
Kim bugün zülfün gibi gāyet perişāndur gönül
- 6- Mihnet-ābād-ı 'ademdür müntehā-yı menzili
Güşe-i gam-hāne-i 'aşkıñda mihmāndur gönül
- 7- Gerçi kim vüs'atde artukdur fezā-yı 'arşdan
Līk benden sorsalar İshāk zindāndur gönül

152 C.42a (Yerinde değır)

153 A.63b, B.76a, C.45a, D.34b

- 1 hicrāndur: zindāndur B
- 3,6 C'de yok
- 4 itmegüz: eylemek B
- 5 begüm: bugün C
- 7 'arşdan: 'aşkıdan D

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Ol bī-vefā ki cev̄r ü cefādan berī degül
Niçün görünmez ādeme çünkim perī degül
- 2- Āyīne al elüñe vü alur göz ile bak
Sen mäh-ı tal'ate göre kim müşteri degül
- 3- Nāzüklükiyle eller arasında ellerüñ
Öpüp başa komaga ne amnā yiri degül
- 4- Kıymetde her ki ila'lüñi yākūta bānzede
Bir zerrece basireti yok cevheri degül
- 5- Sākī nedür bu nāz şarābı elüme sun
Ol dahī bir mehün leb-i cān-perveri degül
- 6- Nüş itmeyen bu pīrezen-i dehr zehrini
'Aşkun tarīkına giremez yol eri degül
- 7- İshāk ölince cān u gönülle kul olduğu
Cān mülki şahıdur bu cihān begleri degül

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Ben bugün bir kimse gördüm kimseler görmüş degül
Bir perī-süret melek gördüm beşer görmüş degül
- 2- Şubh-veş çāk itse dil şabri giribānın ne tañ
Ancılayın yüzi gün elini kamer görmüş degül
- 3- Rüy-ı zerd ü eşkümi dünyālara virmez gönül
Sanmañ ol bī-çāre aślā sım u zer görmüş degül
- 4- Mekr u efsünına dehrün merd olan olmaz zebün
Bir 'acūze pīre-zendür hergiz er görmüş degül
- 5- N'oldı İshak'a "aceb niçün sevüp cān virmege
Sen büt-i agyarı var ise megen görmüş degül

154 A.64a, B.76b, C.45a, D.34a

4 la'lüñi yākūta:la'lüñe yākūtı B/cevheri:cevher B

4,6C4de yok /5 mehün:güzelün C

155 A.64a, B.76b, C.45b, D.34a

2 çāk itse dil şabri giribānın:çāk-ı giribān eyletse dil C

3 senmañ:sanki B,D

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
 Fa'ilātün fa'lün

- 1- Mansıb-ı hüsn ü melāmet cümleden saña muhāl
 Sen begüm gāyet güzelsin sen inen gāyet güzel
- 2- Hāl u hatt mahbūb u zība kadd u kâmet müntehā
 Reng u rü gāyet müvecceh çeşm u ebrü bi-bedel
- 3- Çok sözüüm vardur saña ammā benüm çok sevdiğüm
 Koyalum çok sözi 'ömrüm hāşılısın mā-haşal
- 4- Būse men'indem nigāruñ bī-huzūr olma gönül
 Kim bilür sonra peşimān oldı ola muhtemei
- 5- Gelmedin hattun leb-i şirintün eglerdi beni
 Hey dirigā sohbeti telh eyledi geldi ecel
- 6- Kanı ol dem kim yanunda cümle 'ālem hākdi
 Mübtelālardan ayagin öpmege degmezdi el
- 7- Kendüyi bilmez yatur İshāk sensüz Hakk bilün
 Dōstum hakkı yitürme sen de inşāf eyle gel

---

155 A.105b

Yukarıdaki gazel dizgi itibarıyla sonda bulunduğu için gözden kaçmıştır. L harfine almak için kendisinden önceki gazelin numarası verilerek araya alınmıştır.

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün.. fa'lün

- 1- Būseye yok dimedün̄ ay leb-i gonca var ol
Yüri ey serv-i sehī çok yaşa berhürdār ol
- 2- Vaşl-ı yār isteriseñ kendün̄ unutma gāfil
Evvela gel yüri sen kendün̄ile var yār ol
- 3- Gam-ı zülfiyle cihāndan beni bīzār itdün̄
Tiz bu günde seni ey dil gömeyin ber-dār ol
- 4- Diriseñ mışr-ı vüzūda seni sultān olasın
Ey 'azīzüm yüri ol hāceye hizmetkār ol
- 5- Sevmeyi pişe idin san'açı ehlinden gör
İşüm oñsun diriseñ 'aşkla gel bī-kār ol
- 6- 'Aşkla her gice bir mäh-ruhūñ şavkından
Subha dek dīde-i encüm gibi gel bīdār ol
- 7- Hem-nişin olsañ kuyıyla habībün̄ İshāk
Sözüm esle yüri makbūldür dildār ol

Mef'ülü/fa'ilātü/mefā'ilü/fa'ilün

- 1- Can kaşdın itmedin haţun̄ irişmedin ecel
Öpsem lebün̄ ne vardı bir kez behey güzel
- 2- Dünyā metā'ı eglileyemez yārsüz beni
Cān-ı 'azīze māl ü menāl olmaya bedel
- 3- Tā ki ecel ire koma elden piyāle(y)i
Götür ayagı turma sözüm dinle el-'acel

156 A.64b, B.77a, 45b D

2 kendün̄ile:kendü özün̄le

3 bu B ve C'de yok / 3,6 C'de yok

157 A.64a, B.77a, C.46a, D.33b

1 1. ve2. mızraların yeri degişik:C

2 beni:bizi C

3 turma: 'acele dime B)/dinle:esle O/dinle el-'acel:esle gelB

- 4- Olsa latîf u nâzûk u şîrîn u âbdâr
Bir büseye ne var yefî degmez mi bir gazel
- 5- Düşdi şarâba yâr elin öpmek ümîdine
Kaldı ayakda virmedi İshâk'a devlet el

158

Mef'ûlü/fa'ilâtü/mefâ'ilü/fâ'ilün

- 1- Mammâma girdi nâzla bir sîm-ten güzel
Leb-i âbdâr-ı zülf-i muṭarra-beden güzel
- 2- Kaddi bülend u şâh-levend u saçı kemend
Hüb u latîf u nâzûk ü şîrîn-dehen güzel
- 3- Hammâm halvetiydi hemân ol periyidi
Nâzûkligiyle sîneye çekdüm inen güzel
- 4- Bîñ 'âşık öldüren kim iki bir nigâhile
Bu işi kimse eylemez illâ ki sen güzel
- 5- Şimdi şekerde sen misin el bir didükleri
Diller vilâyetini harâb eyleyen güzel
- 6- Sen variken bu tal'at-ı zîbâdan utanur
Varmaz dilüm ki diyebilem gayra ben güzel
- 7- Bakma bahâr-ı dehre gel İshâk merd isen
Zînetle hergiz olmaya bir pîre-zen güzel

159

Fâ'ilâtün/fa'ilâtün/fa'ilâtün/fâ'ilün

- 1- Kâh sağın kah hasta kâh şâd u geh melül
Kâh sultân-ı cihânın kâh bir bî-çâre kul
- 2- Nakd-ı 'ömrün evvel âhîr bir nefesdür hâşılı
Bir kadem menzildedür bunca makâmât-ı vüsûl

4 yeñi:ki D

158 A.65a,B.75b,C.42a,D.32b

2 kaddi:bâlâ B,C/hüb:pâk D

4-6 C'de yok

6 utanur:utanup

7 dehre:'âleme B,D/gel:B ve D'de yok/zînetle hergiz:
biñ zire olursa

159 A.65a,B.75a,C.42b

2 nakd:hadd C

- 3- Şāhid-i ma'nāya bak ger zāhir olduysa saña
Māsivā āyinesinde sūret-i hüsn-i kabūl
- 4- Söz fenā ehli sözidür bu maħalde mā-ħaşal
Dergeh-i derūñ 'aczdür gāyet idrāka 'ukul
- 5- Rast u yektā vü sāde ol elif gibi yūri
Meslek-i tevhīde İshāk ister iseñ togrı yol

Fe'ilātūn/fe'ilātūn/fe'ilātūn/fe'ilūn
Fā'ilātūn fa'lūn

- 1- Pendi ko ol gözi āhūya ki tedbīr degül
Degme bendiyle şikār olıca nahcīr degül
- 2- Hāl-i Mecnūn'ı bilür her kişi taşvīrinde
Gel benüm hālūmi gör kâbil-i taşvīr degül
- 3- Tañrınūñ biñ bir adı hakkı benüm iki gözüm
Dilde mihrūñ saña biñ deryā deñiz bir degül
- 4- Sūret-i vākı'am işitdi mu'abbir didi kim
Kangı birin diyeyin kâbil-i ta'bīr degül
- 5- Bir güzel taze/civān görse ölürmüş İshāk
Gele 'ayb itmeyelüm dahī inen pīr degül

Mef'ulū/fā'ilātū/mefā'ilū/fā'ilūn

- 1- Aglarsa gözlerüm n'ola hicründe subh u şām
Sen māhı görmeyeliden iki haftadur tamām
- 2- Ölmek ne deñlü bir demse hoş huzürdur
Biz can virürüz bir nefes olmaya şād-gām
- 3- Hoş ni'met idi hān-ı vişālūñ nevālesi
Şükrin bilen fakīrūñe ger olmasa harām
- 4- Bir dahī yok cihānda ayagum çeker bu gün
Başumda hālet-i mey-i firķāt elümde cām

3 ma'nāya bak ger:ma'nāyı gördün B
160 A.65a,C.46b

pendi ko ol:bitdi oldil C

161 A.65b,B.82a,C.47a

3 virürüz bir: virürüz bu bir C/olmaya:olmasa

- 5- Hakka budur ki ger ola İshāk-ı derd-mend
Gelmez namāzına anuñ ol yār vesselām

162

Fā'ilātün/fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Görmedi ol nūr-ı dīde eşk-i hūninüm bentüm
Gitdi kaldı görmeden çeşm-i cihān-bīnüm bentüm
- 2- Yādlar hān-ı visāle her gice mihmān olup
Nice bir zānū-yı hasret ola bālinüm bentüm
- 3- Kabrüm üzre sāye salsañ bir gün ey serv-i sehi
Haşr olinca küşe-i firdevs ola sīnüm bentüm
- 4- Şevkdan öldürmek için büse sundı leblerün
Agzuma geldi sanasın cān-ı şīrīnüm bentüm
- 5- Ateş-i derd-i dil İshāk'ı teskīn idemez
Gerçi cāna su seper bu çeşm-i nem-gīnüm bentüm

163

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fā'ilātün

fa'lün

- 1- İgeyim servi ger ol kāmēt-i dil-cūyı görem
Bakmayam sūnbüle bu zūlf-i semen-būyı görem
- 2- Yapışup dāmenine şāne gibi yüz süreyin
Fursat el vire ger ol turra-i gīsūyı görem
- 3- Kūh-ı şāhra etegin bek tutam elden komayam
Tā ki şayda getürem ol gözi ahūyı görem
- 4- Cānumı virmezsem yolına ādem degülüm.
Eger ol hūr-ı peri-zād-ı melek-hūyı görem
- 5- Sāşe-veş kimse cūdā idemiye yanından
Başuma gün toga ger bir dem o meh-rūyı görem

5 ger ola: olasın B/namāzına:namāzuña B

162 A.65h, B.82a, C.47a

4 öldürmek için:öldürmege bir C

163 A.66a, B.81b, C.47b, D.37a

2 şāne:serv B/süreyin:sürüyem B

2,4 D'de yok, 4,6 C'de yok

- 6- Ben ğarībe dirimiş başın alup gitdi rakīb
Didügi başına uğraya o bed-ğuyı ğörem
- 7- Secde-i şükr idem İřhāk yüzüm yire sürem
Ger nasīb ide Hudā ol ham-ı ebrūyı ğörem

164

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Yogdı bu vechile herğiz perīřān olduğum
Bilmezsin kendüm bilelden böyle hayrān olduğum
- 2- Āteř-i ğamla ğöyünmüşdür derünüm şem'-veş
Şādrukdan sanmañuz zāhirde handān olduğum
- 3- Bu müsāfir-hāneden tiz rihlet eylerdi hasūd
Ğörse devlet-hāneñe bir ğice mihmān olduğum
- 4- Cān-ı cemālün 'ıydınuñ müřtākıdur ğöster yüzün
Hay Ka'bem hay kıblem hay kurbān olduğum
- 5- Taht-ı Keykāvūs'a tāt-ı Keykubād'a virmezem
İşığünde yüz sürüp Kapuñda derbān olduğum
- 6- Seyr-i ğülzār eylemekden sen seza-yı ārām-ı cān
Yığ gelür baña esir-i bend-i zindān olduğum
- 7- Bir saçı Leylā nigārün kışşa-i hicriyledür
'Aleme Mecnün gibi İřhāk dāstān olduğum

165

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Ğünde biñ kez ölmek ile ğeçdi eyyāmum benüm
Biñde birin dimedüm çokdur serencāmum benüm
- 2- Nakd-ı vaktümüz elümde bād-ı āhum var benüm
Hep havāya münkalibdür şubhla řāmum benüm
- 3- Sāki-i bezm-i belā turmaz sunar cām-ı ğamı
Ben dahī nüş itmedin bu eldeki cāmum benüm

6 ğuyı:hūyı B/ 7 ide:ola B
164 A.66a-B.81b,C.47b,D.35b

- 2 -āteř-i ğamla ğöyünmüşdür:āteři ğamdan ğöyünmüşdür D,B
4 'ıydınuñ:řevkınuñ D/Ka'bem hay kıblem:kāblem...Ka'bem D
3,6 C'de yok/ 3 D'de yok

165 A.66b,C.48a,D.38a

- 2 vaktimiz:vaktümden C/vaktimiz elümde:hicriyle ğörinür D

- 4- Mātem-i firka'tle geçdüm 'ıyd-ı vaşla irmedüm
Dildeki yir yir düğündür ulu bayrāmum benüm
- 5- Baña göster kandedür ser-menzil-i kûy-ı 'adem
Ey ecel ma'zûr tut billahi ibrāmum benüm
- 6- Göñlümün kabründen özge Ka'be-i makşûdı yok
Öldüğüm vaktin kefen yetmez mi ihrāmum benüm
- 7- Şöyle bed-nāmuz cihānda şimdi yaz İshāk kim
'Āleme bed-nām olur yād eyleyen nāmum benüm

166

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Āh kim 'ālemde eksildükçe şabr u tākātum
Turmadın günden güne artar kemāl-i hayretüm
- 2- Sevdigümden ben seni yolunda ölmekdür murād
Mücrimem gerçi veli hayr eylemekdür niyyetüm
- 3- Cān 'azābından bizi kurtarmağa gelmez ecel
Sen halās eyle begüm gel safa olsun minnetüm
- 4- Sen lebi şirine cān virmek nedür Ferhād-veş
Yok mı bir dīvāne deñlü kande gitdi gayretüm
- 5- Agzunı öpsem çekem gibi gelürdi cevruñi
Zerrece yok tāli'üm/tağlarca vardur himmetüm
- 6- 'Aşık-ı şāfi dilün yeksān olur içi tışı
Sōfiyā gizlü işüm yokdur ki ola halvetüm
- 7- Sūret-i zībāsına İshāk sürsem yüzüni
Ahsen-i takvīm ola ma'ni yüzünde şūretüm.

4,6 C'de yok/ 6 D'de yok

166 A.66b, B.82b, C.48a, D.38a

- 1 'ālemde: 'aşkuñda B/turmadın: durmadın B
- 2 mücrimem:mücrimün B, bahriyüz D
- 4, 6 C'de yok
- 5 tağlarca: dağlarca A, B, D
- 7 ahsen-i takvīm: nakş-ı takvīmi B

Mefā'ilān/mefā'ilün/fa'ülün

- 1- Fülān ibnifülāna kâdir olsam
Aradan ikilük gitse bir olsam
- 2- Güzeller öpmege koçmağa neydi
Şeker-rîz olsa tab'um şâ'ir olsam
- 3- Görüp göñlüm didi hayf ol 'imâret
Yıkılmazdı ben nâzir olsam
- 4- Melekler sen periyi gıybet itmiş
Nölaydı âh eger ben hâzır olsam
- 5- Leb-i cân-bahşını öpmege İshâk
Cihānı hep virürüm kâdir olsam

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Ger gedāyiyem ne var gam mülkinün sultānıyem
Sen kemān-ubrū nigāruñ kulıyam kurbānıyam
- 2- Ey gam-ı dil-dāre çokdan mı esir oldun diyen
Dünyede kendüm bilelden vāle vü hayrānıyem
- 3- Bir iki gün 'ömrüm oldukça bu miñnet-hānede
Hvān-ı gamdur yidigüm derd u belā miñmānıyem
- 4- Bāğ-ı hüsnüñ sen gül-i ra'nāsı iseñ dostum
Ben de gam gülzārınunñ bir bülbül-i giryānıyem
- 5- Şabr didiğün nedür İshâk bilmezsin gibi
Kim tenünñ gibi kişinünñ zār-ı ser-gerdānıyem

167 A.67a,B.82b,C.48a

1 ibni:bin A,B

168 A.67a,C.48a,D.35a

1 gam mülkinün:gam-ı mülküñ D

3 hān:dehr C

4 giryānıyem:nālānıyem C

5 kişinünñ zār-ı:cemālünñ zār u :D /kişinünñ zār-ı ser-ger-
dānıyem:nigāruñ vāle vü hayrānıyem : C

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fē'ilātün fa'lün

- 1- Tutdı gül saḫasını ol haṭṭ-ı jengār begüm
Dürdi hüsnüñ varakın eyledi tomar begüm
- 2- Gitmesün revnak-ı hüsnüñ diyü muḫkem yapışup
Bağlayup gül yanagun dāmenini ḫār begüm
- 3- Yine 'aşıklar ile 'ayş-ı nihān itmekiçün
Eyledi haṭṭ-ı lebün kapuyı dīvār begüm
- 4- Vechī-vār mı yakasın āteş-ı ruhsāra haṭṭuñ
Kāfir olma diye öldüyse güneḫ-kār begüm
- 5- Haṭṭuñ āzādeligin virdi kamu 'uşşākun
İtdi İshāk veli 'aşka giriftār begüm

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- 'Aşk da'vasına şāhid āh u vāhumdur benüm
Kande olsa her biri ḫāzır güvāhumdur benüm
- 2- Mahv iden ḫadduñ beyāzını sevād-ı haṭṭ degül
Gice iden gündüzüm baḫt-ı siyāhumdur benüm
- 3- Cürm-i bī-ḫadd-ı ber-kemāl u 'āzra yok aşlā mecāl
'Özr-ḫāhum yine yanūnda günāhumdur benüm
- 4- Taş ışığı olalı dil-dār küyünde yirüm
Mesned-i 'izzet seriri tekye-gāhumdur benüm
- 5- Leşkeri gam şāhiyum tāc-ı fenādur kisvetüm
Terk-i ser didükleri terk-i külāhumdur benüm

169 A.67b, B.80b, C.48b, D.36b

- 2 bağlayup:bağladı B, sarılır D
- 3 'ayş-ı:'ayş u A, B, C/lebün:ruhun D
- 5 'uşşākun:'uşşāk B/ 5 D'de yok

170 A.67b, B.79a, C.49a, D.34b

- 1 āh-ı :āh-ı C
- 3 'Özra: ... :gadre B
- 4 tekye:mihnet D
- 5 C'de yok

- 6- Dîde-i ebr-i siyâhuñ yaşını dindirmeyin
Göklere peyveste olan dūd-ı āhumdur benüm
- 7- 'Aşk yolında görem İshāk'ı cān virsün dimiş
Bed-kemān sanmañ rakībi nīk-h^vāhumdur benüm

171

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Sevmişüm bir dilber-i ra'nāyı kimdür dimezem
Kıble hakkı ol kaşı kej-rāyı kimdür dimezem
- 2- Ger benüm bağrum tola biñ dāğ-ı hūn-ālūd ile
Ol yañağı lāle-i hamrāyı kimdür dimezem
- 3- Berg-i güldür 'ārızı serv-i sehīdür kāmeti
Ol kadd-ı bālā ruḥ-ı zībāyı kimdür dimezem
- 4- Gün gibi zāhir degül midür ne lāzımdur delīl
Ol yüzi mihr-i cihān-ārāyı kimdür dimezem
- 5- Gerçitig-ı gānzesi mecrūḥ idüpdür sīnemi
Öldürürsüh ol gözi şehlāyı kimdür dimezem
- 6- Bir güzel sevdi Süleymāniye'de dīvāne dil
Ol perī-şüret melek-sīmāyı kimdür dimezem
- 7- Dōstlar hācet degül İshāk'a ibrām eylemek
Arzū-yı hātır-ı şeydāyı kimdür dimezem

172

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün

- 1- Ne cānla lebūññ būsēsın zebāna alam
Meger ölem dirilem cānumı dehāna alam
- 2- 'Aceb mi āb-ı hayāt olsa reḡhā-i kalemüm
Ne dem ki vaşf-ı lebūññ hāme-i beyāna alam

6 C'de yok

171 A.68a, B.79a, C.59a, D.37b

- 1 kej-rāyı: tuğrāyı B
2 ger.: ger tutalum B / lāle-i: lāle A
3 kāmeti: kaşı A / 4, 6 C'de yok
6 sevdi: gördi B

172 A.68a, C.49b

- 3- Bırak âhumla berk-i hem'inân olamaz
Elüme turra-i zülfün çü tâziyâna alam
- 4- Cihan metâ'ını 'aşka degışdüm ey h^vâce
Bu kem bahâya ne virürler 'aceb ki yana alam
- 5- Hezâr cân u gönülle ayagı topragını
Eger ki el vire.fursat iki cihâna alam
- 6- Ayagı komayam elden ölince ey sâki
Neden ki başuma bunca gam-ı zamâna alam
- 7- Ne deñlü bâr-ı girân-ı gam olsa dünyâda
Sebeb ne ben çekem İshâk cân-ı nâ-tüvâna alam

173

Fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün

- 1- Dest-i gamla ten-i girîbanum çeküp çâk eyledüm
Meclis-i dildârda cân nakdini hâk eyledüm
- 2- Nev-'arüs hüsnünün 'aksin temâşâ itmege
Ten-i gubârından silüp cân gözgüsün pâk eyledüm
- 3- Bir nazarda mihr u mâhuñ anladum mâhiyyetin
Ta ki bu hüsn-i cihan-efruza idrak eyledüm
- 4- Resm-i cevrin yar işitdüm idiser hadden ziyad
Bu haberle gönümü gayet ferah-nak eyledüm
- 5- Ben ol İshak'um ki eşküm encümiyle dün gice
Zinet idüp işigün manend-i eflak eyledüm

174

Mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün

- 1- Egerçi cân u dil nakdın yolunda râygân itdüm
Müfid olmadı yanunda taşavvurdan ziyân itdüm

3,7 C'de yok

6 ey sâki:ben İshâk C

173 A.68b,B.78b,C.49b

4 idiser:ki idesin

174 A.68b,B.82b,C.50a,D.37b

1 nakdın:rahtın D

- 2- Nişe gündür ki yirüm zulmet-âbâd-ı felâketdür
Cihânda mihrûfî tâ kim güneş gibi 'ayân itdüm
- 3- Göz ucuyla irakdan bir selâma degmedüm gerçi
Gice gündüz du'â-yı devletün derd-i zebân itdüm
- 4- N'ola mey sohbetinde germ olup bir büsen aldumsa
Behey zâlim nedür işbu bakışlar tut ki kan itdüm
- 5- Girüp hengâme-i 'aşka yine Mecnûn gibi İshâk
Tuyurdum kıssa-i derdüm cihâna dâsitân itdüm

175

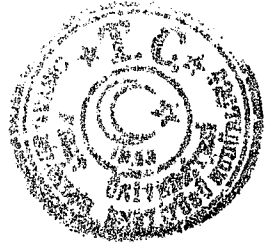
Fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün /fe'ilün
Fâ'ilâtün... fa'lün

- 1- 'Aşık oldum yine ben bir büt-i tersâ gördüm
Leb-i cân-bahşî dehen-i mu'ciz 'İsâ gördüm
- 2- Tâb-ı mülden ten-i sîmîn 'arâk-rîz olmuş
Dürlü güherle müzeyyen büt-i ra'nâ gördüm
- 3- Küfr-i zülfiyle nice setr ide imân-ı ruhuñ
Ki cebininde anuñ nûr-ı hüveydâ gördüm
- 4- Nice kâfir dimeyem zülf-i siyeh-püşına kim
Asitîninde anuñ şekl-i çelîpâ gördüm
- 5- 'Aşkile diñle sözüm hayrile ta'bir eyle
Gice düşümde yine bir ulu deryâ gördüm
- 6- Ol müselmân olası ola ki imâna gele
Göñli mirâtını şâfi vü mücellâ gördüm
- 7- Yine pâmâl-i gam-ı 'aşk-ı fülânsın İshâk
Hamdülillah ki seni vâle vü seyda gördüm

- 3 selâma:merhabâya C/degmedüm:degmedük C
5 hengâme:mevhâne G/ tuyurdum:duyurdum A,B,D
4 aldumsa:alduka C

175 A.68b,B.78a,C.50a

- 2 ten-i sîmîn:leb-i rengîni C
5 eyle:ideyüm C

Mefā'īlün/Mefā'īlün/fa'ülün

- 1- Nigārı sırruma mahrem sanurdum
Gül ile bülbüli hem-dem sanurdum
- 2- Peridür ya melek dirdüm ögerdüm
Ben anı ne bileyin âdem sanurdum
- 3- Gam-ı 'aşka giriftâr olmadın ben
Cihân halkını hep bî-gam sanurdum
- 4- Sürür itdükçe göñli 'andelībün
Süver-i gül gibi hurrem sanurdum
- 5- Yanan pervānenün şem'i fitilin
Yüregi yağına merhem sanurdum
- 6- Dil-i gam-hānemüz yakmazdan evvel
Binā-yı 'ahdini muhkem sanurdum
- 7- Cüdāluk nidüğün bilmezdim İshāk
Ölüm gibi anı bir dem sanurdum

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Bî-nazîr u bi-şebîh u bî-bedeldür sevdüğüm
Dimek olmaz hāşılı gāyet güzeldür sevdigüm
- 2- Kimi benümçün ayagun öpdi dir kimi elün
Her biri dürlü söz söyler bu eldür sevdigüm
- 3- Hüblar rengin-i dil olur didigümden göñlüne
Hiç kâti gelmesün Türki megeldür sevdigüm
- 4- Dil vireliden saña ben cevrun görem mihrün rakîb
Çāre neçün kısmet rüz-ı ezeldür sevdigüm
- 5- Dir zekāt-ı la'lüni İshāk'ı mahrüm eyleme
Gerçi kuluñdur veli gāyet muhaldür sevdigüm

176 A.69a, B.78a, C.50b, D.36a

- 1 nigārı:nigārā B
- 2 ögerdüm:olurdum D/ne bileyin:neyleyem CD
- 3 göñli:göñlini B/ süver-i gül:gül süveri D
- 5 yağına: zahmına B, D / 6 yakmazdan:yakmadan D

177 A.69a, B.78b, C.50b, D.35b

- 3 didigümden:didigünçün D/hiç:hay C/Türki:eski B

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün

- 1- Derün-ı dildeki derdi nigāra söyleyelüm
Ya göz göre düşelüm ölelüm mi neyleyelüm
- 2- Gam-ı nigār-ı bezmdür gelürse rindāna
Şarāb-ı eşk u cigerle ziyāfet eyleyelüm
- 3- Sirişk-i dīde dilermiş bizümle hem-dem ola
Yetimdür n'ola gelsün ölince gözleyelüm
- 4- Lebünde öpdükse kanlu olmaduk cānā
Yirine cān virelüm borcımız gel ödeyelüm
- 5- Kapundan ayru zelīl oldı derd-mend-i İshāk
'Azīz başuñçüh gel begüm esirgeyelüm

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün... fa'lün

- 1- Yolına sen şanemüñ cānı fidā eyleyelüm
Turalum kavlüümüze 'ahde vefā eyleyelüm
- 2- Sen cefā-kāra Hudā mihr u vefā rūzı kıla
Gele bu niyyete şıdkile du'ā eyleyelüm
- 3- Gel begüm gel dil u cān nakdini teslīm idelüm
Ölmedin borcumuza saña edā eyleyelüm
- 4- Görmeyeliden iki ay oldı kaşuñ mihrābın
Ol geçen vakit namāzını kazā eyleyelüm
- 5- Kim bakar ni'mete pāyān mı var h'ān-ı gamuñ
Gümle 'aşk ehline İshāk şalā eyleyelüm

178 A.69b, B.78b, C.51a

3 gelsün: C'de yok

4 ayru :özge B

179 A.70a, B.80a, C.51a, D.36a

2 Hudā:gönül D

180

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün.. fa'lün

- 1- Mihnet-i hiczile günden güne bīmār oldum
Ya İlahi ne 'aceb derde giriftār oldum
- 2- Üstüme toğa diyü bir gün o devlet güneşi
Yolda yüz yire koyup sāye-i dīvār oldum
- 3- Gördüm ol zühre-cebīni bu gice seyrümde
Tāb-ı mihr-i ruḥ yakdı beni bī-dār oldum
- 4- Sen ki başum ele alup dem uram 'aşkuñdan
Bir sābiyem düşüp hicre havā-dār olam
- 5- Eksük olmadı derünümde safā-yı hātır
Tā ki āyīne gibi 'āşık-ı dīdār oldum
- 6- Kalmadı tākāt u ārām-ı dil u şabr u karar
Nice aglamayayın derdile nāçār oldum
- 7- Kafes-i hicre giriftār olıcak fāyide ne
Tut ki İshāk bu ben bülbül-i gülzār oldum

181

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Bahār-ı hüsnüñ ögüp çeşümü ebr-i bahār itdüm
Gözüm yaşıyla bir demde cihānı lāle-zār itdüm
- 2- İricek sīneme tīguñdan ol deñlü safā sürdüm
Şafāsın bir yaluñ yüzli nigārı der-kenār itdüm
- 3- Kılıcuñ şemesinüñ cezbeseinden irdi bir pertev
Bu fāni mülkden başum alup terk-i diyār itdüm

180 A.70b, B.81a, C.51b, D.35a

- 1 1. ve 2. mısraların yeri değişik C
- 3 Sadece B'de var
- 4 Sadece D'de var
- 6 dil u:dil-i B/ aglamayayın:aglamayayum C
- 7 B'de yok
181 A.70b, C.51b
- 2 tīguñdan:tīguñ C/ nigārı der-kenār:nigārını kenār A

- 4- 'Acebdür ey gözi āhūsına şayd eylemezsem
Ki gördüm dün gece düşümde bir āhū şikār itdüm
- 5- Dögüp taşlarla sīnem dērdle İShāk cān virdüm
Tenüm seng-i melāmetle yapılmış bir mezār itdüm

182

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Cān virürken 'āşık-ı bed-nāma çoklar sevdigüm
Borcumuz ne yok yire düşünāma çoklar sevdigüm
- 2- Ko beni söyletme ol zūlfün mutavvel kışşasın
Gel üşürme başuma hengāme çoklar sevdigüm
- 3- Ol beden nāzūkdürür doymaz bulutdan nem kapar
Böyle çok çok girme gel hāmmāma çoklar sevdigüm
- 4- Bāri hiç olmazsa lūtf eyle dehānuñ būsēsın
Kāyilüz bir zerrece in'āma çoklar sevdigüm
- 5- Dērd-mēnd-i İshāk kangı birine şabr eylesün
Hicre mi bākır-veş eyyāma çoklar sevdigüm

183

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fā'ilātün fa'lün

- 1- Kūh-ı gamdan berü gel miskini dūr eyleyelüm
Dil ü cān gencini pür-künc-i sūrūr eyleyelüm
- 2- Çün hāqīkatde hābābuz bu fenā bahrinde
Baş çeküp hırkaya bir lahza huzūr eyleyelüm
- 3- Açalum nūr-ı riyāzetle başīret gözini
Düşmenün gözlerini göz göre kör eyleyelüm
- 4- Yakalum gayret ocağında melāmet odını
Raht u bahtı yakup ol āteşe nūr eyleyelüm
- 5- Sevelüm ol güneşi tīb-ı ruḥı 'aksi ile
Zerre-veş bize de gel İshāk zuhūr eyleyelüm

182 A.70b, B.81a, C.52a

- 1 bed-nāma:efnāsın B/ çoklar: a çok B
3 nāzūkdürür: gāyat nāzūk B/ doymaz: B'de yok
4 būsēsın :kışşasın B/ kāyilüz bir:degmedük mi B

183 A.71a, B.80a, C.52a

- 1 kūh: kūy B / 2 huzūr:hutūr A
4 yakup: salup A, B

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Hastadur gönlüm gibi nice zamān oldu gözüm
Gerden-i cāna 'aceb bār-ı girān oldu gözüm
- 2- Şeb çerāg-ı dīdeye kaşd ideli düzd-i remed
Uyhu yüzün görmez oldu pāsbān oldu gözüm
- 3- Güçle varur 'aşā-yı meyille bir meyl yirā
Şol kadar gāyet za'if- i nā-tüvān oldu gözüm
- 4- Ğark olup nīl u siyāha nice mātem tutmasun
Hāk-i pāyūñden cūdā-yı hānümān oldu gözüm
- 5- Ol gözüm nūrı nihān olalı gözümünden benüm
Utanur görünmege benden nihān oldu gözüm
- 6- Bezm-gāh-ı derd-i firķātde tolular içmege
Toptoli cām-ı şarāb-ı erguvān oldu gözüm
- 7- Çeşm-i zahm-ı düşmen-i bed-h^vāh mı yāhūd meger
Girye-i la'l-i lebūñ yādıyla kam oldu gözüm
- 8- Gerçi uçmışdı huzūrum hamdülillah kim yine
Tāyir-i ikbāl-i h^vāba āşiyān oldu gözüm
- 9- Tūtīyā-yı hāk-i pāy-i yāre İshāk āferin
Zerre-i kehliyle gūn gibi 'ayān oldu gözüm

Fā'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün

- 1- Bizden ol bī-vefā nigāra selām
Yār-i bi-'āhd u bī-karāra selām
- 2- Cümle 'uşşaka bir göziyle bakan
Ol iki çeşm-i pür-humāra selām
- 3- Gizleyüp dildeki şikāyetümi
İdeyin bāri āşikāra selām

184 A.71b, C.52a

3,4-7,8 C'de yok

185 A.71b, C.52b

2,5,7,8 C'de yok

- 4- O gözüm yaşıyla hem-dem olan
Hâtırı şâfi cûybâra selâm
- 5- Dem-be-dem ol sunuñ kenârında
Nûş olan câm-ı hõş-güvâra selam
- 6- Hâlet-i 'aşkla o meclisde
Okınan şî'r-i âbdâra selâm
- 7- Şevk ile şad-hezâr bâr-hezâr
Göklere iren âh u zâra selâm
- 8- Şoñbetüñden cüdâ gönüllerde
Şüret-i zıll u inkisâra selâm
- 9- Hele İshâk saña 'aşk olsun
Çekdigüñ şabr u intizâra selâm

186

Fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün

- 1- Şimdiye dek ol cefâ-hüyı benüm derdüm benüm
Gitdi şimden girü kime yanayın derdüm benüm
- 2- 'Ömr-i cavidüm visâlünden naşîb eylerse Hakk
Yıllarıyla görmiye bād-ı fenâ gerdüm benüm
- 3- Penbeye sarılmış ayvâdur nigâra sunmaga
Gözlerüm yaşı içinde çehre-i zerdüm benüm
- 4- Bir şovuk âh eylesem çarhuñ tokuz yahdanını
Bir nefesde toptolı ide dem-i serdüm benüm
- 5- 'Aşk meydânında İshâk oynar iseñ cân u baş
Diyeler sâbâş saña hey civân merdüm benüm

187

Fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün

- 1- 'Aşk şâhı hânesidür dil ocâğıdur tenüm
Ol ocaguñ düdıdur üstündeki pîrâhenüm

186 A.72a, B.79b, C.52b

- 1 hüyı:hüya B/yanayın:yanayum B
2- visâlünden:vişâlündenürA.B/fenâ:sabâ C
187 A.72a, B.77b, C.53a

- 2- Dest-i gamdan hār-ı mihnetden nice bulam halās
Birisı tutdı girībānum birisi dāmenüm
- 3- 'Akl u sabrum harmānından hāşılum bir habbe yok
Dihmedi bārān-ı eşk-i dīde kaldı harmanum
- 4- Āsitānuñ bendesi olmagla hurşid-veş
Şeh-nişin çār-ṭāk-ınüh-felekdür meskenüm
- 5- Saçlaruñ zencirinüñ āşuftesidār dostum
Degme bir derd u belayile kesilmez gerdenüm
- 6- Nār-ı hasret yüregüm yağın eritdi şubha dek
Kimlerüñ hem-şoḫbetiydüñ ey çerāğ-ı rüşenüm
- 7- Hāk-i pāyi cevheri İshāk başum tācıdur
Tāc-dārın devletinde beglügüm vardur benüm

188

Fā'lātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Bir şeker-leb Husrēv-i şirin dehānum var benüm
Kıssa-i Ferhād-veş biñ dāsitānum var benüm
- 2- Ateş-i gamla a zālīm yakdı gönüm hānesin
Raht u bahtum yağmaladın çok'ziyanūmavar benüm
- 3- 'Aşk derdin yanmadın kaṭ'a kesilmez şem'-veş
Başını ortaya komış bir zebānum var benüm
- 4- Mürşid-i pīr-i ṭarīk eyler mürīd 'aşkını
Bir kemāl-i pīr olası nev-civānum var benüm
- 5- Būseñe cānıyla cānā nice ola müşterī
Cānumı ağzuña alma ne cānum var benüm
- 6- Biñ yaşarmış rast ol serv-i/der-āgūş
Ben ümīdi kesmezin dahī zamānum var benüm
- 7- Kimsesin kimsin dimez İshāk sormaz hālūmi
Ne benüm nām u nişānum var ne şānum var benüm

3 2. mısra C'de yok

188 80b B

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Tolıdır hūn-ı cigerle kāse-i çeşmüm tamām
İçmeyüp bir katresin korsam harām olsun harām
- 2- Dem-be-dem gögsün geçürdügin sakın sanma tehī
Hūn olur bağı sürāhinün lebün öpdükçe cām
- 3- Rastī oldur ki kıblem kaşlaruñ mihrābına
Cümle itmez kimse yok farzā ki ben oldum müdām
- 4- Dōstum bir nāme gönder şevkıla öldür beni
Dest-i hikmetle vücuduñ nüşhası olsun tamām
- 5- Var yürü İshāk gel vakti iki eyle hele
Büse-nekre yiri var ibrāma yir yok vesselām

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Harāb olmağa yüz dutmışdur ol ma'mūr olan göñlüm
Gamuñla mübtelādur şimdi ol mesrūr olan göñlüm
- 2- Havāya uydu biz kalduk şeb-i tarık-i firkatde
Hemışe devlet şem'i gibi pür-nūr olan göñlüm
- 3- Eline bir güzel irse kibrden meyhāneye çıkmaz
Cihān ol şalāh u zühd ile meşhūr olan göñlüm
- 4- Eger dünyāyı virsen bir güzelsüz ihtiyārlıgumuz
Benüm şol bī-vefālar süre mecbūr olan göñlüm
- 5- Açıldı halk-ı 'ālem cümle bildi nidüğüñ İshāk
Hicāb u 'uzlet-i halvetle mestūr olan göñlüm

189 B.79b

190 B.80a

Mef'ülü/mefā'ilü/mefā'ilü/fa'ülün

- 1- Düşmen ne dā'igün beni bilmez mi sanursun
Sevmez diyenün sözine fi'l-hāl inanursun
- 2- Agyarla sohbetde varup kan yalaşursun
Kan bāğı olursun bize her-dem yağınursun
- 3- Meclisde sakın sonra ki bu kanlu yaşumdan
Gül yaprağı gibi kızarursun utanursun
- 4- Yüz derdle 'uşşākı erinmez depelersin
Bir lütufla dir görmege niçün üşenürsün
- 5- Her yadı ki görsen açılursun bilişürsün
Bīgāne sanursun bu kuluñdan yahınursun
- 6- Ey vay dirig aña ki hergiz dilemezsin
Sen kim diledüğün kişiden tiz usanursun
- 7- Yollarla olan vaşkı çü bir firķate degmez
Ey dil bu visālün ya nesine güvenürsün
- 8- Bu hasta vü bī-çāre vü dermānda fakirün
Derd-i dilini dirdi nidem kim gücenürsün
- 9- 'Arz itmege derd-i dilin İshāk-ı nigāra
Bir Türki gazel didi ki görsen begenürsün

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fā'ilātün

Fa'lün

- 1- Vaz gelsem bana 'ayb eyleme cānānumdan
Kāh olur şöyle ki Bī-zār olurum cānumdan
- 2- 'Arz-ı hāl eylesem ol yare döner yüz çevürür
Nice hōşnūd olayın gerdiş-i devrānumdan

191 A.72b,C.53a

5,6,7,8 C'de yok

192 A.72b,88 b.B,C.53b

1 olurum:olırın B

2 yāre: māh B

- 3- Ah kim gamzesi peykânınuñ od itdi yirin
Kime yanam yakılam sîne-i sūzānumdan
- 4- Bezm-i gam muṭribinūñ sūz u nevāsın ne bilür
Nidügüm anlamayan nāle vü efgānumdan
- 5- Hātarum sorma gel ey ehl-i selāmet
Ne belā çekdügümi hāl-i perīşānumdan
- 6- Mācerā-yı dil-i gam-dīdemi bir bir diñle
Katre katre dökülen dīde-i girībānumdan
- 7- Aglayup şem' gibi hālüme yanar yakılır
Her ki İshāk okıya defter-u dīvānumdan

193

Mef'ulü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Hicri günñde ben ki olam intizārdan
Baña ne aşşı va'de-i vaşl-ı nigārdan
- 2- Ol bī-vefā vişālle ümmīd-vār idüp
N'olur 'aceb ki yok yire kavı ü karārdan
- 3- Pāyānı yok kapuñda bugün hāk olanlaruñ
Görinmez oldu gök yüzi aslā gubārdan
- 4- Ola ki 'aks-i kāmēt-i servūñ kenār idem
Seyreyle gel gözüm yaşını bir kenārdan
- 5- Ben bildügüm budur hele İshāk sabrı ko
Var gayret eyle geç yürü nāmūs u 'ārdan

194

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Gamdan öldüm ey meh-i nā-mihribānum kandesin
Göklere boyandı feryad u figānum kandesin

5 sorma gel:sor müşkil A, / 5 C'de yok

6 diñle:añla B,C

193 A.73a,B.88b,C.53b

2 n'olur:ne olur A

4 seyreyle:seyride B

194 A.73a,B85a,C,54a

1 öldüm:olalıA

- 2- Gülşenüñden ayru ārām eylemez cān bülbüli
Ey yüzi gül kāmēti serv-i revānum kandesin
- 3- Ey benüm rūḥ-ı revānum ölmedin göster yüzün
Yoluña olsun fidā cismümde cānum kandesin
- 4- Leblerüñle gel şeker-rız ol dil u cān bezmine
Kandesin ey tütü-i şirīn-şehānum kandesin
- 5- Şevkdan İshāk ölürdi luḫfile bir gün diseñ
Ey benüm şeyda vü zār-ı nā-tüvānum kandesin

195

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fa'ilātün Fa'lün

- 1- Yāne üydölde cihān dil-şād u ben mātemdeyin
'Ālem-i 'işretde iller ben 'acib 'ālemdeyin
- 2- On sekiz biñ 'āleme virmem benüm bir 'ālemüm
'Ālem-i itlakda bir demde yüz biñ demdeyin
- 3- Kūze-i dolāb-ı gerdūndan zülāli içeyüm
Her ne deñlü teşneyisem fikr-i cām-ı Cem'deyin
- 4- Nakd-i vaktümle ferah kesb itmedür pişüm benüm
Gerçi pür bāzār u pür zār u belā vü gāmdayın
- 5- Sālik-i 'aşk ol yolunda olmasun eksükligün
Her zaman İshāk ben bir menzil-i hurremdeyin

196

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fa'ilātün Fa'lün

- 1- Müjde-i vaşluñda yārün ey sabā ger çekmesin
Ayagun topragına cānum fidā ger çekmesin

2 cān bülbüli:göñlüm kuşu

4 şirīn zehānum:şeker-feşānum B

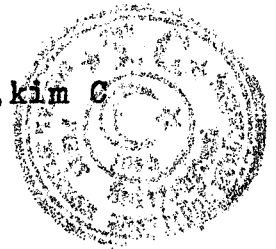
195 A.73b, B.85b, C.54a

2 sekiz:iki B

4 pişüm:'ayşum B / gerçi pür:gerçi bu B , kim C

196 A.73b, B.85a, C.54b

1 vaşluñda:vuşlatda B/cānum:cānlar B

- 2- Būy-ı hulkuñla mu'attar eyledūñ cān bezmini
Bāg-ı cennetden mi geldūn merhabā ger çekmesin
- 3- Tođrı söyle idelūm ey sālīk-i 'Īsā-nefes
Kejdūr āhuñ cān gözine tūtīyā ger çekmesin
- 4- Va'de-i vaşluñ gibi işūñ yalan mı ki 'aceb
Mihnet-i hicri gibi billah ya ger çekmesin
- 5- Dūn gece Īshāk ol dildārı gördūñ didiler
Kande gördūñ düşūñ ise hayr ola ger çekmesin

197

Fā'ilātūn/fa'ilātūn/fā'ilātūn/fa'ilūn

- 1- Kimseler ol nergis-i fettāna meftūn olmasun
Kimsenūñ 'aklın alan sihriyle efsūn olmasun
- 2- Hāşıl olmaz gerçi cān virmekle vaşluñ dostum
Bir ölmedür borcumuz yolūnda olsun olmasun
- 3- Hey begüm nice müselmān dīni yok kāfir dahī
Mübtelā olup gam-ı 'aşkuñla mahzūn olmasun
- 4- Yine dil muhkem yapışmışdur saçuñ zencirine
Bilmedük maşşūdını tek bāri Mecnūn olmasun
- 5- Göñlümūñ şāhbāzı Īshāk'ūñ hümā sayd eylemiş
Ol hümā-yı devleti görūñ hümāyūn olmasun

198

Mefā'ilūn/mefā'ilūn/mefā'ilūn/mefā'ilūn

- 1- Elūnden cām-ı mey düşmez begüm 'ayşuñ müdām olsun
Lebūhsüz katresin içdümse kan olsun harām olsun

3 toğrı:tođru C/

4 vaşluñ:vaşlı A,C / işūn:isen C

5 gördūñ:gördüm B

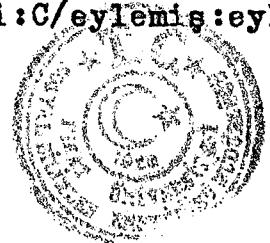
197 A.73b,B.85a,C.54b

4 bilmedük:bildük A,C

5 göñlümūñ şāhbāzı:şāhbāz göñül A,göñli:C/eylemiş:eylemişdür A,C/ hümā-yı şikār-ı B

198 A.74a,B.86a,C.55a

1 cām-ı mey düşmez:cām düşmezmiş A,C

- 2- Kuluñ bir cur'aya degmez mi ol cām-ı maḥabbetden
Vefāsuz dil-rübālarda begüm saña selām olsun
- 3- Esirger cān-ı mehcūrum beni bir dem komaz şehā
Dil-i gangīnūmi egler ḥayālūñ müstedām olsun
- 4- Hudādan isterüm 'aşka giriftār olmasun kimse
Güzellük sende ḥatm olsun belā bende tamām olsun
- 5- Yazukdur āsitānuñdan begüm redd itme İshāk'ı
Kapuñda kullaruñ çok oldı bir kemter gulām olsun

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fa'ilātün fa'lün

- 1- Bu ne şabr u buñe tākāt bu ne arām olsun
Günümüz hicrile geçdi bu ne bayrām olsun
- 2- Her kimi isteriseñ var aña yar ol diyesin
Sitemi var yüri ey serv-i gül-endām olsun
- 3- Hāne-i dildeki revzenler açupdur tīrūñ
Aña peykānuñı ko her biri bir cām olsun
- 4- İt rakīb uydu ulıñdı beni bed-nām itdi
Göreyin iki cihānda anı bed-nām olsun
- 5- Yüri ḥalvetde var İshāk'a naşihat eyle
Zühd ü takvayı kosın rind-i mey-āşām olsun

Fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Vāleoldum ol cemāl-i dil-sitāna görmedin
Cān u dilden 'aşıkum bāğ-ı cināna görmedin
- 2- Gözlerüm yaşı ki her şeb şubḥa dek yıldız sayar
Müşteridür ol meh-i nā-mihribāna görmedin

3 beni bir dem komaz:komaz bir dem beni B

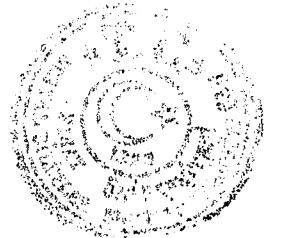
4 Hudādan:Hudāya B/ güzellük:güzel gel

199 A.74a,B.85b,C.55a

1 şabr u:sabr B,A

5 zühd ü:zühd-i B,C

200 A.74b,B.87a,C.55a

- 3- Arturup pervāzını zülfün havāsında uçar
Mürg-i dil 'azm eyledi ol āşiyāna görmedin
- 4- Mıhrını ey dil sakın terk itme hercāyi diyu
Ol perī-hūba dilā bulmak cihāna görmedin
- 5- 'Āşık olmışdur kulakdan işidüp evsāfını
Cān virür İshāk'ı gör ol bir fülāna görmedin

201

Fā'ilātün/fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Ölmez ol serv-i kabā-pūşi der-aguş eyleyen
Taze cān bulur çeküp cām-ı lebün nūş eyleyen
- 2- Kimlerūñle içdügün bir bir didilerdi baña
Cānumı ol bādedür añdukça bī-hōş eyleyen
- 3- Sen degül misün efendüm sen degül misün begüm
Dün bizümle 'ahd idüp bugün ferāmūş eyleyen
- 4- Hātır-ı mecrūhuma merhem gerekmez dōstum
Merhametle bir nazardur göñlümi hūş eyleyen
- 5- Derd-mend-i İshāk ol vaktin göreydün hālūñi
Kim saña rahm itmeyeydi nāleni gūş eyleyen

201

Mef'ülü/mefā'ilü/mefā'ilü/fa'ülün

- 1- Benden gidicek cān gam-ı cānānla gitsün
Āmin diyen dünyādan İmān ile gitsün
- 2- Çok dürlü gam u derd gerek sālīk-i 'aşka
Ol yola giden zād-ı firāvānla gitsün

- 4 hūba dilā:rūya neden C
- 5 işidüp:görmedin A,C/ İshāk'ı:İshāk A
201 A.74b,B.83a,C.55b
- 2 di baña:dōstum C/cānumı:göñlümi C
- 3 'ahd:kavl A/bugün:sonra C
- 4 nazardur:nazarla
202 A.74b,B.83b-C.55b
- 2 gam u:gam-ı C/yola:nola C

- 3- Cānānı sevenler haṭ-ı ruhsārı gelince
 Āhir nefes imān ile Kur'ān ile gitsün
- 4- Ol yārenīdür sohbet̄e iletüp o rakībi
 Bir yire gider bārī müselmānla gitsün
- 5- Dildāre diyūn İshāk gibi bezm-i şarāba
 Bir yār-i sebük-rūh-ı sūhandāhla gitsün

202

Fā'ilātün/fa'ilātün/fā'ilātün/fa'ilün

- 1- Ko gönül la'lüne cānıyla harīdar olsun
 Kerem it yok dime ey h'āce ki bāzār olsun
- 2- Yine ol teng dehen hiç günāhum yogken
 Beni düşünāmla yād eylermiş var olsun
- 3- Beni öldürmek için bezm-i rakībe varasın
 Sag olursak görevüz var yūri ey yār olsun
- 4- Hakk bilür derdile can virdüğüme gam yimezem
 Öldüren tek beni sen yār-i cefā-kār olsun
- 5- Dem ola yād ide İshāk'ı kadīmi kuluñı
 Bir iki gün ko ki anı 'adem-i agyār olsun

203

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fā'ilātün/ fa'lün

- 1- Bāde kim nüş iderüm ayru düşüp yārümden
 Katre katre dökülür dīde-i hūnbārumdan
- 2- İsterüm hāttı gele tā ki irem vuslatına
 Ki ölüm yig görünür firkat-i dildārumdan
- 3- Nazar it hūn-ı sirişkümle yazılmış rakama
 Okı hicr āyetini saḫha-i ruhsārumdan

3 cānānı:mahbūbı B.

4 Ol...:Agyarı ne hācet eyledin sohbet̄e dildār B.

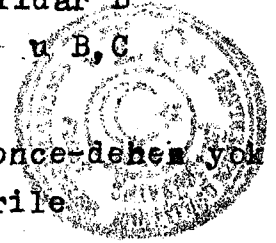
5 Dildāre: ol yāreB/diyūn:diñ C/ruh-ı:ruh- u B,C

202 A.75a,B.87b,C.56a

1 la'lüne:būseñe C/kerem...ki:Billah ey gonce-dehen yok
 dime C/ olursak: olursañ B/ 4 derdile:hicrile

5 ki anı:hele C /'adem:hem-dem C,B

203 A.75a,88a.B,C.56b

- 4- Ne ölür ne dirilür niçeye dek bekleyeyin
Cânuma geçdi usandum dil-i bîmârumdan
- 5- İşidüp ebr-i siyâhuñ yüregi pârelenür
Zâr zâr aglayacak baht-ı siyeh-kârumdan
- 6- Yazsa vaşf-ı lebün İshâk devât u kâlemüm
Akar âb-ı deheni lezzet-i güftârımdan

204

Fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün

- Fa'ilâtün fa'lün
- 1- Sen ki gül-zâr-ı cihânda gül-i handân olasın
Sünbülün gibi yaraşur mı perîşân olasın
- 2- Yûsuf-ı mısır-ı cemâl olmuşken 'izzetle
Niye Ya'kûb gibi hüznile giryan olasın
- 3- 'Âleme mûcib-i şadî vü ferahdur çü tapuñ
Ne revâdur ki esîr-i gam-ı devrân olasın
- 4- Gonca gibi nice dil-teng olasın ey yüzi gül
Vaktidür açilasın gül gibi handân olasın
- 5- Gel kayuramaz begüm İshâk'ı temâşâ eyle
Ki unutup kendü melâlün aña hayrân olasın

205

Fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün

Fa'ilâtün fa'lün

- 1- 'Arızuñ gülgün olur câm-ı şarâb-ı nâbdan
Berg-i güldür reng alur hüşid-i 'âlem-tâbdan
- 2- Neylerüm seyr-i gülistânı ki biñ kez yigdürür
Sînede her zahm-ı tîrün Bir gül-i sır-âbdan

4 B ve C'de yok

204 75b.A,C.56b

4 yüzi gül:gül-i ter C

5 melâlün:belâñı C

205 A.75b,B.88b-G.57a

2 tîrün:tîguñ B

- 3- Öldürürsün hicrile terkitmezem derd u gamuñ
Ölmek āsāndur kişiye firķāt-i aḥbābdan
- 4- Tīr-i bārān-ı müjēnden dōstum bahtum yine
Rāhat olup uykuya vardı uyanmaz h'ābdan
- 5- Ağız açdı her tarafdan zahm-ı peykānuñ senüñ
Dimege derd u dilüm feth eyledi her bābdan
- 6- Gizlüdin dutar meger ol kākül-i müşgīn-i nikāb
Başını kessen kesilmez kūşe-i mihrābdan
- 7- Derd-mend-i İshāk senden baş u cān itmez dirīg
Her nesi var ise virür yoluña esbābdan

206

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fa'ilātün fa'lün

- 1- Gice gündüz etegine döküp agyār etegin
Çekdi bizden yine ol şüh-ı sitem-kār etegin
- 2- Kim bilür yine ne fettānlig idüpdür ki hattun
Tutdı muhkem yapışup zülf-i siyeh-kār etegin
- 3- Her seher tañla gün togsa giribānından
Ol ki elden komaya yār-i vefādār etegin
- 4- Hulle-i 'aklı çıkar 'aşk palāsın giyegör
Ko elünden yüri gayret yakasın. 'ār etegin
- 5- Müşk ü 'anber saçılır bāgda sahn-ı çemene
Silkicek bād-ı şabā sünbül-i dil-dār etegin
- 6- Ey rakīb saña işigünde ölem dirsən ölür
Bir kişinüñ etegin tut yüri gel var etegin
- 7- Çünki İshāk gamından bulmazsın mahlās
Koma elden yüri ebyātla eş'ār etegin

3 ..sün hārile: bin hicrile B

5,6 C'de yok

7 nesi:seni A /esbābdan:aḥbābdan C

206 A.76a,B.88b-C.57a

2 fettānlig:fettānlık B,C

3,6 C'de yok

5 sahn-ı serv u

207

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Bildüm seni ol āfet-i devrān degül misün
Şol bir dedükleri gözi fettān degül misün
- 2- Bilmez miyüz seni inen açılma dōstum
Dil gülşeninde gonca-i handān degül misün
- 3- Gel 'izz u nāzla geçe bülbül niyāz eyle
Billahi dehrün işine hayrān degül misün
- 4- Dīdār-ı haqqı küyını Firdevse virmezüzü
Şōfi inanmadın/be müselmān degül misün
- 5- Niçün kenāre çekmedün ol serv-i kāmeti
İshāk togri söyle peşimān degül misün

208

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Hātırum mahzün vü bağrum hūn bahtum ser-nigün
Şabra tākat kalmadı gāyet zebün oldum zebün
- 2- Bir nazarda her nefes yüz dürlü şūret gösterür
Bü'l-'acab āyinedür bu āsumān-ı nilgün
- 3- Zikr-i la'lüh 'āşıkā derd-i zebāndur/nitekim
Elde bir teşbihdür Mecnūn'a zencir-i cünün
- 4- Pāyimāl itdi beni gam-ı dest-girüm kalmadı
Sun elüme sākīyā cām-ı sürür-ı encāmı tūn
- 5- Sevdügi kimdür dimez İshāk ammā gün gibi
Zāhir aña ki ola evvel harfi/nun āhir harfi nūn

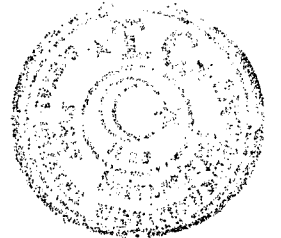
207 A.76a, B.89a, C.57b

2 dil: wān B

3 Niyāz eyle: niyāzla C

4 virmezüz: virmezem C / 5 İshāk: billahi

208 A.76a, B.87a, C.57b

Mefā'ilün/mefā'ilün/fa'ülün

- 1- Perī-şüret melek-sīma imişsin
Güzeller içre müstegnâ imişsin
- 2- Behey âfet nedür bu kadd-ü-kâmet
İnen/bj-mis̄l u bî-hemtâ imişsin
- 3- Göz uciyla nazâr yok biz fakîre
Be-gâyet dilber-i ra'nâ imişsin
- 4- Baña sevdüklerün hep datlu geldi
Begüm sen sükkeri halvâ imişsin
- 5- O gül-i ruhsârı hōş vasf itdün İshâk
Be sen hōd bülbul-i gūyâ imişsin

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Baña senden geh cevruñe cefâ olmak neden
Hey begüm billah böyle bî-vefâ olmak neden
- 2- Āşinâ-yı 'aşkdan bigâne olup dostum
'Aşkdan bigânelerle āşinâ olmak neden
- 3- Sūz-ı 'aşkuñ dâg-ı şevkuñ varken bilsem 'aceb
Her kişi bir dürlü derde mübtelâ olmak neden
- 4- Hâtırum mecrühken senden girü ey bî-vefâ
Bakmayup benden yaña meyli saña olmak neden
- 5- Bu sarâyı mihnet-âbâd-ı fenâda her zaman
Pâdişâh-i kâmrân olmuş gedâ olmak neden
- 6- Her ne deñlü mümkün olsa sînede bünyâd-ı 'aşk
Nâzenenler 'ahdi şüst ü bî-bekâ olmak neden
- 7- Şimdi İshâk'ın tutalum bir periymiş sevdiği
Gâyibe hüküm itmek olmaz Muştafâ olmak neden

209 A. 76b, B. 89a, C. 58a

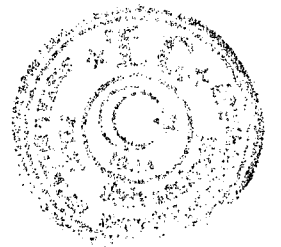
5 itdün:itdüm A, C

210 A. 76b, B. 83a

4 girü:yine A

5 olmuş:olan B

7 hüküm itmek olmaz:hükmitme gör ol B

211

Fe' ilōtün/fe' ilātün/fe' ilātün/fe' ilün

Fā'ilātün.

fa'illün

- 1- İsterüm zād-ı gamuñ dilde firāvān olsun
Ki cihāndan sefer itmek baña āsān olsun
- 2- Gel gel ey gam bu gicē sohbet-i hās eyleyelüm
Bir sen ol hemān bir de hemān didē-i giryān olsun
- 3- Gitdi şimden girü benden saña kul oldu gönül
Elümüzden ne gelür başına sultān olsun
- 4- Komaduñ sinede çün tırūñi ey kaşı kemān
Bāri peykānı ko bir derdüme dermān olsun
- 5- Ben degül niçe niçe cān-ı muqaddes cānā
Şol muqavves kaşa biñ cānla kurbān olsun
- 6- Gice gündüz ruḥ-ı cānāna neden bunca hased
Ey güneş var ne sen ol ne meh-i tābān olsun
- 7- Lebini üpdüm uyanup nāz ile dildār didi
Hele İshāk saña var bu da ihsān olsun

212

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Ferāgat eyledi gönülüm meh-i nā-mihribānından
Belā vü zecr u hicriyle usandı tatlu cānından
- 2- Eger bāğ-ı cinān olsa dahī hergiz karar itmez
Bu gönülüm mürği uçmışdur kadīmi āşiyānından
- 3- Nice çāk olmasun zehrüm bugün gördüm ki bir 'ārif
Tekellüf çekmedi çekdi kenār itdi meyanından
- 4- Esirge gönülümü kurtar müjeñ zahmına tīmar it
Nice yir beslesün hūn-ı cigerle kendü yanından

211 A.77b,C.58b

2 gel gel:gel A

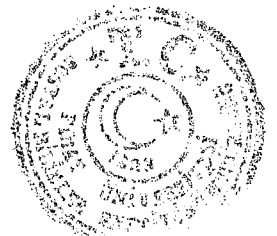
4,5 C'de yok

7 lebin:lebin C/ var bu da:bu dahi C

212 A.77b,86b B,C.58b

1 zecr u:zecr-i B,C

4 yir:bir C

- 5- İşıtdük yine İshak'ı nigârından cüdâ düşmiş
Neler çeken gerekdür biz anuñ ah ufigânından

213

Fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün

- 1- Rîze-i müşg-i hıttâmı bu hatt-ı 'anber-feşân
Leşker-i Ye'cüc mi ya fitne-i âhir zamân
- 2- Ya sevad-name-i ikbâl mi 'aşıklarun
Ya hıttâm-ı müşg ya dil bāğı ya ta'vîd-i cān
- 3- Şimdi bildüm 'anber-i terdür yañılmazsam eger
Kim kenāre salmış anı mevcûi hüsn-i bî-kerān
- 4- Āfitāba karşı çıkmış leşker-i mūr-ı Yahyā'dur
Olmaga 'aşıklara hüsnün bahārından nişān
- 5- Defterinde hüsnünün Hindi rakamla hāşılı
Cümle 'uşşakun hısābı şūretidür bî-kemān
- 6- Āb-ı ruhsāruñla mahv olmuş müşevveş nüshadur
Biñde bir harfin çıkarmaz hiç 'akl-ı hurde-dān
- 7- Āyine hüsnün müveccih tutdı tefsîr eyledi
Eksügi yok kıl kadar İshāk'a cānum tercümān

214

Fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün

- 1- Ey gönül iller gehî bayrām iderler geh düğün
Sînene yir yir dögün ko sen de taşlarla dögün
- 2- Aldayup biñ can virüp bir büseñ almazsam eger
Ey lebi gonca yüzi gül var yüri sen de ögün
- 3- Gönülümün āyinesi sandukça senün hicrile
Bir nazarla ol gözi fettān ider anı bütün

213 A.78a, B.87b, C.59a

2 müşg:misk ol B

3 hüsn-i hüsn ü A, B

5 Hindi rakamla hāşılı:ol Hindi bir rakamla yazılan B

214 A.78a, B.86b, C.59a

3 C'de yok/ 5 hicrile:cevr ile B

- 4- Hey begüm farzâ ki öldürdün bugün 'aşıklarun
Hiç añar mısın peşimân olmağı yarınğı gün
- 5- 'Aşk meydânında Ferhâd ile Mecnûn evvela
Cân u baş oynadı gıtdi şimdi bizümdür oyun
- 6- Zülfi Şeb-diziyle koşdum eşk-i Gülgün'um veli
Ahum eşkümden yana olur, ider aña uzun
- 7- Gamzentün cellâdına ben bildigüm İshâk ise
Karşu varup boynını tutmak degül mi ben boyun

215

Fâ'ilâtün/fa'ilâtün/fa'ilâtün/fa'ilün

- 1- Düşde öpdüm leblerün gör zahm-ı dendân olmasun
Korkaram tâ ki arada yok yire kan olmasun
- 2- Bend-i gisûna giriftâr olmaduk dil kalmadı
Hâtırun cem' eylesün zülfün perişân olmasun
- 3- Aldanup bir bûsesini biñ câna ikrâr eylemiş
Yalvarup öpmek gerek tâ ki peşimân olmasun
- 4- Gülşen-i Firdevs'den bir tâze gül gördüm bu gün
Bâgbânı sormadum kim bile ridvân olmasun
- 5- Ey cemâl ikliminün şahı bu gönüm sehrine
Bir nazar kıl zulm u bi-dâdufla vîrân olmasun
- 6- Ehl-i 'aşka merhabâdan çeşmüñi men'eyleme
Öyle ya 'âlemede bir kâfir müselmân olmasun
- 7 Kim ola gönüm alup İshâk'ı mağbûn eyleyen
Dün görüp görmezligin bi-rahm-i fettân olmasun

4 'aşıklarun: 'aşıklarıA,C/yarınğı:yarınki C

6 C'de yok

215 A.78b,B.83b,C.59b

2 gisûna:zülfüne

4,6 C'de yok

4 bugün:yine B

6 kâfir:kişi B

7 bi-rahm-ı:ol şüh u B

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- 'Āşıkā cevr itmez olmuş hatt-ı cānān āferin
Cān u dilden olmuş ol kāfir müselman āferin
- 2- Zīnet-i bāg-ı cemālūñ bir nazar seyreylese
Eyleyeydi ravza-i cennetde rıdvān āferin
- 3- Bif kez öldüm hicr ile bir āferin işitmedüm
Menhametsüz gönlüne cānā hezārān āferin
- 4- Bunca yıldan bī-günāh öldürdüğün 'āşıklara
Şimdiye dek olmaduñ bir gün peşimān āferin
- 5- Mekteb-i 'aşkuñda hattūñ ezber itmiş 'akl-i kül
Hıfz-ı Kur'an eylemiş bir dünki oğlan āferin
- 6- Gevher-i tahsīnle perver kulağı 'ārifin
'Ömri oldukça işitmez gūş-ı nādān āferin
- 7- Mülk-i nazmuñ şāhısın İshāk luţf-ı tab'ıyla
İtseler saña yiridür ehl-i dīvān āferin

Mef'ülü/mefā'ilü/mefā'ilü/fa'ülün

- 1- Men' eylese yaşum ruh-ı cānānı gözümden
Küllü güher ise çıkaram anı gözümden
- 2- Sakın gözüme kan görünür eyleme tercīh
Ancak kuru bir yaşıla 'ummānı gözümden
- 3- Gözden çıkarın göz göre izūñ tozu varken
Çıkarmazsam kehl-i şafāhānı gözümden
- 4- Ebrū-yı siyāhuñ n'acib ebr-i belādur
Bir lahza anuñ dīñmedi bārānı gözümden

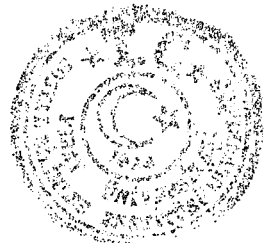
216 A.78b, B.84a, C.59b

4,6 C'de yok

217 A.79a, B.60a

2 ancak:el-Hak C

4 dīñmedi:olmadı C

- 5- Ğayretten olur hüsnüne bir kez naẓar itsem
Gönlüm günölürsin meh-i t̄abānı gözümden
- 6- Gönlüm anı yakmaga ol āteş-i ruhsār
Turmaz bir ğavr-ı ahker-i sūzānı gözümden
- 7- Bir yāre açupdur dil-i İshāk'da gamzen̄
Seyl olup akar dahī anuñ kanı gözümden

218

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün

- 1- Enīs yok oda yansun kebābı neyleyeyin
Celīs yok suya virsün şarābı neyleyeyin
- 2- Tutam ki āhumla yaşum eyleyem teskīn
Derūn-ı dilde olan ıztırābı neyleyeyin
- 3- Rukūm-ı hatt-ı ruhdan ne fehmi ider nādān
Yirine düşmedi hüsnüñ kitābı neyleyeyin
- 4- Ne deñlü zahmet ise bir dem ey ecel şabr it
Ğamıyla geçdügi 'ömrin hısābı neyleyeyin
- 5- Vişāli küncine yārūñ çü ayurmadun İshāk
Cihān didükleri künc-i harābı neyleyeyin

219

Mef'ulü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Yārūñ dehānı hātem-i yakūtdur hemīn
Hōş yaraşur nigīn anā hatt-ı zümürürdün
- 2- Cānā cihānda ben bunu bildüm ki biñ yaşar
Sen nāzeninle geçüren 'ömr-i nāzeninīn
- 3- Tenhā-rev ok güneş gibi idinme kendüne
Bir sāye gibi sifle fūrū-māye hem-nişīn
- 4- Ğam bezmi ehli sohbetine anma muṭrimī
Neyler terāne(y)i var iken nāle-i hazīn

5,6 C'de yok

218 A.79a, B.87a, C.60a

- 1 suya virsin şarābı:oda yansun kebābı C/virsün:irsün B
2 āhumla yaşum eyleyem:yaşumla āhumı idem E/eyleyem:
eylesem C/ 4 hısābı:hısābın C

219 A.79b, B.88a, C.60a

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- İller artuğa hayāsuz kahbedür dünyā-yı dūn
Merā olan mihrin virür mihrin görüp olmaz zebūn
- 2- Bī-şebat u bī-vefā vü bi-'ahd u bī-ķavl u karār
'Ādeti mekriyle cümle san'atı sihr u füsūn
- 3- Kabre gel gör kase-i rasi-riş olanların
H ab-ı 'işretten tehi her biri yatur ser-nigun
- 4- Māh ile hūrşid-i hercāyi felek-i nā-mihriban
Nice olmasun şafak gibi kişinūñ bağı hūn
- 5- Bādeden peymāne gibi ğlma bir demde tehī
Ham gibi olmak gerekdür 'āşık-ı şāfi derūn
- 6- Hātırı şāf olmayup gamdan mükedder olana
Açdı mātem libāsın geydi bahr-ı nilgūn
- 7- Nefret eyler 'akl-ı dūr-endişden bigānedür
Āşinā-yı 'aşka 'aşkolsun diyen ehl-i cūnūn
- 8- Meskenetdür meslek-i tevhīde zād u rāhile
Ka'be-i maksūda iletür sāliki şabr u sūkūn
- 9- Mekteb-i ta'līm-i 'aşkuñ tıfl-ı ebced-h'arīdur
Her ne deñlü bir kişi İshāk olsa zū-fütūn

---

219 A.106a.B.88a

3 rāsi:rāsin B

Yukarıdaki gazel dizgi olarak sonda bulunduğu için gözden kaçmıştır. N harfine almak için kendisinden bir önceki gazelin numarası verilmiştir.

- 5- Tahsīn kemālüne diğese bî-huzûrmuş
Ahsentü anuñ kemāline İshāk aferīn

220

Mefā'īlün/mefā'īlün/fa'ūlün

- 1- Beni görsen rakıbe göz kaparsın
Baña cennet kapusını yaparsın
- 2- Ne yol tutsun 'aceb bî-çāre 'aşık
Ki görsen anı her yoldan saparsın
- 3- Ne fettānsın görüp gözmezlenürsün
Kişinüñ tuymadın gönlin kaparsın
- 4- Bizi görsen karar itmez geçersin
Semend-i nāzı turmaz çaparsın
- 5- Saçı şeb-dīziyle baş koş İshāk
Eger dirsen dil u cānuñ aparsın

221

Mefā'īlün/mefā'īlün/mefā'īlün/mefā'īlün

- 1- Diyār-ı gurbete düşdüm didüm gerçi saña yāhū
Senüñ devletlü başuñçün unutma ben kuluñ yāhū
- 2- Beni bir vechle bīmār idüpdür hāleti 'aşkuñ
Düşüm gibi gelür oldu kaçan fikr eylesem uyhu
- 3- Ser-ā-ser 'ālemün halkın helāk itmek mi istersin
Behey zālim behey kāfir nedür bu çeşm-i dīv-ebrū
- 4- Meyānuñla dehā-ıñçün dil u cānı cenge düşmişdür
Hemān yok yire gāvğadur ne ol var ortada ne bu
- 5- Tarık-ı 'aşkuñı gerçi be-gāyet pür-hatar dirler
Refik olursa tevfiķuñ baña bu yolda ne korku
- 6- Koma gam-ı gerdeni dilde safā-yı hātır istersin
Kudüretten beri olmaz yoluñ pak itmeyince su
- 7- Begüm maḥbūba cān virür sözine bakma İshāk'un
Ne var hatt-ı kelām itse 'acib mi ölicecek sayru

220 A.79b, B.86a, C.56a

221 A.80a, 50b C

Mef'ülü/fa'ilatü/mefā'ilü/fa'ilün

- 1- Būy-ı vefā olaydı ger ol gül'izārda
Dil 'andelibi kalmazdı āh u zārda
- 2- Girdāb-ı gāmda neylerdi keştī-i vücūd
İlla nidem müsādeyok rūzīgārda
- 3- Çıka bahr-ı hātırumuñ dürr ü güherin
'Arz idicek kimesne görünmez kenārda
- 4- Dilber gamı metā'idur ey hūāce varsa
Bir nesne kim revācı ola her diyārda
- 5- Göster begüm yüzüñ görelüm andan ölelüm
Gel şefkat ile ko bizi intizārda
- 6- 'Aşkı yolında ölmeye sa'y eyle merdseñ
Baş fikrin itme kalma kurı i'tibārda
- 7- İshāk görse gün yüzünü kendüden gidār
Gāyet huzūrı var sefer eyler bahārda

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- İlahi miñnet-i hicre giriftār olmasun kimse
Benüm sūz-ı derūnumdan haber-dār olmasun kimse
- 2- Görüp hüsn-i dil-fürūzın temāşā itmesün iller
Hemīşe hūāb-ı gafletden ko bīdār olmasun kimse
- 3- Sürür-ābād-ı vuslatda olan dār-ı gurūr ey dil
Be-gāyet nā-mübārekdür harīdar olmasun kimse
- 4- Cihān-ı devr-i 'aşkıñda şarāb-ı şevkla mest it
Yaraşmaz meclis-i meyde ko hūşyār olmasun kimse
- 5- Ben āh itdükçe meyl eyler akar su gibi ağıyara
O hercāyi dil-ārāya havādār olmasun kimse
- 6- Ruhi devrinde zülfündem perīşān olmaduk dil yok
Gurūr-ı hüsnle ya Rab sitemkār olmasun kimse
- 7- Temāşā ile İshāk'un niye dönmişdürür hāli
Esīr-i bend-i hier olup giriftār olmasun kimse

222 A.80a, B.92b, C.61a

1 ger ol :eger B/ 3 dürr ü:dürlü B/ 5,6 C'de yok

223 A.80b, B.91a, C.61b

2 ko bīdār:hāberdār C/ vuslatda:vuslatdan C/5-6 C'de yok

Mefā'ilün/meFā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Kişinün bir vefā ehli mülāyim dilberi olsa
Belā vü derd u hasretten bu gangin dil bārī olsa
- 2- Seher vaktinde rindāne vefā hammāmına düşsen
Hemān tenhāca halvetde ben olsam ol perī olsa
- 3- Metā'-ı vaşl-ı dildāre harīdar olmaga neydi
Kişinün mey gibi elde mukavvim cevherī olsa
- 4- Havāyi düşdi dil-i tıflı kesilmez zülf-i dilberden
Anı nakd eylemek yigdür hemān bir müşterī olsa
- 5- Lebünden buse aldukça ko sögsün agzuña İshāk
Ki sin-būsi leziz olur be-gāyet şekerī olur

Fā'ilātün/fa'ilātün/fā'ilātün/fa'ilün

- 1- Ey serir-i mülk-i 'aşka hān olan server dede
Cümle esrār u sırdur behçete mazhar dede
- 2- Dürr-i manzūm-ı kelām-ı pür-bahā vü hüsne
Nev-'arūs-ı dehr-i zibā manzara ziver dede
- 3- Bu yalañcı pīre-zen dehrün yüzine bakmayın
Tekye-gāh-ı 'ālem-i vahdetde gerçek er dede
- 4- Gayret ocagında serkeşlükler iden od gibi
Meskenet küncinde ammā hākden kemter dede
- 5- Mülk-i istignāda mişlün yok erenler cançün
'Ālem-i itlakden gerçi dem urur her dede
- 6- Sinenün küncinde pinhāndur rümüz-ı kāyināt
Āña el urmaz meger hem-ser olan hem-ser dede
- 7- Sen sen ol nālişler idüp dem-be-dem tolav-vār
Ma'den-i takvāda yüzün hāk iden cevher dede

224 A.86b

225 A.81a, B.95a

6 āña el:el ana B

7 idüp- idenB/tolab:dolab A

- 8- Mū-be-mū kamu .bilüp ehl-i ṭarīkūn ḥālīnī
Cümle gümrahā yolınca mürşīd u rehber dede
- 9- Himmetün cāmın dirīg itme meded dil-teşneyüz
Kandur İshāk'ı bī-ḥakk sākī-i kevser dede

226

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fa'ilātün fa'lün

- 1- Sāye-ves yüz süri şol 'aşık-ı sâhib-ḳademe
Ki refīk olabile gitmege mülk-i 'ademe
- 2- Rūzigārum baña yar olsa eger düşmez idi
Bahr-ı 'aşkında göñül zevrakı girdāb-ı gama
- 3- Nemden özge bu gözümde dahi çün yok nesnem
Neme mesrūr olayın şād oluben bāri neme
- 4- Āteş-i şevḳla yanmış cigerüm pāresidür
Dökülen vakt-i kitābetde zebān-ı kaleme
- 5- Ney gibi bezm gamında n'ola feryād itsem
Olmadın çünki ben İshāk irüşdüm bu deme

227

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fa'ilātün fa'lün

- 1- Nev-civānum beni öldür gam ile pīr itme
Kerem it bekçinüzüm hayr işi te'hīr itme
- 2- Tīg-ı hicrānla öldür n'ola tek ikide bir
Ol iki yüzli rakībīle beni bir itme
- 3- Olmaya tā ki hatā idesin ey kaşı kēman
Beni gözle ko rakībī hedef-i tīr itme

226 A.81a-b.96b, C.70a

- 1 mülk:rāk B
3 nesnem:varum B/olayın:olup B/oluben:olayın
4 cigerüm:cigerün B
227 A.81b, B.97b, C.62a, D.39a
3 C'de yok

- 4- Dil-i dīvānelere var yūri tīmār eyle
Ya saçuñ her kişinüñ boynına zencīr imā
- 5- Lezzet-i 'aşk sağısın dime her bī-habere
Billahi ey tīr-i müje her dile te'sīr itme
- 6- Oñulur derd degüldür maraz-ı 'aşk gönül
Ölmeden özge aña var yūri tedbīr itme
- 7- Zāhir İshāk beyān olmaduğı rüşendür
Gün yüzün şem'-i şeb-efrüzla ta'bir itme

228

Fa'lātün /fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Ol kadd-i bālā salınsa bu ruh-ı zībāyla
Sanki 'ömrümdür geçer turmaz günüyle āyla
- 2- Hūşe-i zülfün ki 'ömrüm harmanıdır āh kim
Yile virdi hāşıl-ı 'ömrüm özin sevdāyla
- 3- Saña mihrüm ber-kemāl u baña cevruñ lā-yezal
N'ola hālüm 'akıbet sen dilber-i ra'nāyla
- 4- Gördüğünce ben za'if-i üstüh'ānum üstüne
Öldürür küyuñ iti uş birbirin gavğayla
- 5- N'ola hūni gözlerün nā-hākyire kan eylese
N'ola dirdün yaş koşan ol ebrü-yı kec-rāyla
- 6- Āsitin-efşān olup zülfün işāret eylese
Niçe diller kal'ası feth ola bir yağmayla
- 7- Ol kadar işār ide yolunda nakd-ı eşkümi
Her gedā İshāk'ı gördükçe ferahdan bayıla

4 D'de yok /5 C'de yok/ 5 tīr:tīg B

7 efrüzla:efrüzına C

228 A.81b,B.96b,C.61b

1 B'de yok

3 ra'nāyla:zībāyla C

5,6 C'de yok

Derd-mend-i İshāk düşdi yanuña ey serv kadd
Kamu 'uşşāk öldüğüñ görüp güzeller yayıla..B'de 7

7 ide:idem,bayıla:ayıla C

7 2. mısra Görse tā ki her gedā gayet ferahdan bayıla B

Mef'ülü/fe'ilâtün/mefā'ilü/fa'ülün

- 1- Hatt-ı gâzelüm vaşf-ı leb-i la'l-i ter üzre
Güya ki megesdür üşegeldi şeker üzre
- 2- Yolunda senün hicrile can virmege neydi
Konmasa gelüp zâg-i rakîbün ciger üzre
- 3- Tîr-i müjeñe ağız açar sîne de zahmum
Bir sâ'ile benzer ki tura reh-güzer üzre
- 4- Zülfinde mukîm olalı gönüm beni anmaz
Ahumla haberdür varur amma haber üzre
- 5- Şol çarh-ı felekde görinen şekl-i kevâkib
Ah oklarına ayînelerdüm siper üzre
- 6- Bir biriyile gamzelerün cenge düşüpdür
Bir sîne-i sad-pârede bir pâre yir üzre
- 7- İshâk ölice k âh yeter hüsh-i 'amelden
Yigdür ki sebük-bâr ola kişi sefer üzre

Fa'ilâtün/fa'ilâtün/fa'ilâtün/fa'ilün

- 1- Hâl-i 'anber-fâm kim konmuş leb-i cânāneye
Bir kimesdür kim düşüp kalmışdürtür peymāneye
- 2- Genc-i hüsnün olmasa dünyāya itmezdüm nazar
Dōstum sen bizi hasret sanma bu vîrāneye
- 3- Sāde kıldı gönümün levhın nukûş-ı ğayrdan
Yazmayın hatt-ı günāhı defter-i dîvāneye

229 A.82a, B.97a, C.62a

2 rakîbün: rakîbüm A.C

3 zahmum: her zahm C

4.6 C'de yok

5 şeker: kevâkib A, B

230 A.82a, B.96b, C.62b

2 hüsnün: hasret C

3 gönümün: gönülünün C

- 4- Sūz-ı 'āşık sanma kim cānāna te'sir eylemez
Şem'i gör her şeb ki yanar yakılır pervāneye
- 5- Gördüm İshāk'ı humār-ı meyden olmuş ki za'if
Turamaz ayagı üzre gidüp düşer meyhāneye

231

Mefā'ilün/mefā'ilün/fa'ülün

- 1- İlahi dinden imāndan ayurma
Beni ol na-müselmāndan ayurma
- 2- Çıkarma hattınuñ mihrüñ gönülden
Ölüm vaktinde Kur'an'dan ayurma
- 3- Tenüm candan ırag olsun kayurmaz
Hemān tek cānumı andan ayurma
- 4- Öline güşsasın dilden giderme
Esirge derd-i dermāndan ayurma
- 5- Nişān olsun günāhum defterine
Ölürsem dāğ-ı hicrāndan ayurma
- 6- Helāk itme mürüvvet eyle ey gam
Beni ol kân-ı'irfāndan ayurma
- 7- Gamından gönlümi dūr itme İshāk
Beni ol sevgilü cāndan ayurma

232

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fā'ilātün. . . . . fa'lün

- 1- İçelüm bezm-i çemende gül-i handānlar ile
Pāk dāmenler ile çāk-ı girībanlar ile

4 ki:kim B

231 A.82b, B.95b, C.64a

2 Kur'an'dan:imāndan B

5,6 C'de yok

232 A.82b, B.96a, C.62b

- 2- Gönlümün ayinesin tefrika sengi sımadin
Hâtıruñ cem' idegör zülf-i perişanlar ile
- 3- Su gibi gönli gözi pak gerekdür yüzi hāk
Ol ki hem-sāye ola serv-i hıramanlar ile
- 4- Gerçi bed-nāmlaruz kâtib-i takdîr bizi
Defter-i 'aşka yazupdur nice 'üvānlar ile
- 5- Cümle āfāk tola şayt u şadāsı 'aşkuñ
Ben ki feryāda gelem nāle vü efgānlar ile
- 6- Hūblar 'arızı hattı gelicek 'uşşākı
Arayup bulmayalar şem'-i şebistanlar ile
- 7- Zevk-ı 'aşkı ne bilür 'ayş-ı nihān eylemeyen
Şol gedā kisveti içindeki sultānlar ile
- 8- Neyleyim dir ki 'aceb haşr olacak ol kâfir
Ġam-ı hicriyle ölen bunca müslūmānlar ile
- 9- Zir-i destünde ol 'aşk diyarı İshāk
Sen ki hem-pā olasın bî-serv-i sāmānlar ile

233

Mef'ülü/fa'ilâtü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Biñ yerde cānumuzda müjeñ zahmı var ola
Bir kez lebün ısırmada bilseñ ne var ola
- 2- Şöyle urur cefā taşını sīneme gamuñ
İster ki öldüre baña seng-i mezār ola
- 3- Mahbūb odur ki hüsnine bulunmaga nazîr
'Aşıkları cefāsı gibi bî-şumār ola
- 4- Bir nāzenin var mı bilüp mübtelāsını
Öpülmege meger ki niçe şive-kār ola
- 5- İshāk nazūk oldı ki şî'rūñ güzellere
Bir buseye virür ki tamām-ı ābdār ola

- 2 gönlümün ayinesin:gönlün ayinesini C
4 nice:bize C
5 B'de yok/5,6,7,8 C'de yok

233 A.83a,B.63a

234

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Her ki nazmum görse ol la'l-i güher-pāş üstüne
Cān nişār ider diyüp tahsīn u s̄abāş üstüne
- 2- Gül ki leşker çekdi sahrā-yı çemende lāleye
Rum şāhidur ki 'azm itdi kızılbaş üstüne
- 3- Tevbe itmek 'aşıkā düşmez mey u maḥbūbdan
Cāme-i takva yaraşmaz rind u kallāş üstüne
- 4- La'lüne beñzer diyü cām-ı şarābı dōstum
Meclis-i meyde şūrāhi götürür baş üstüne
- 5- Derd-mend-i İshāk'a aglañ kim garīb üftādedür
Kimsesi yokdur dike öldükde bir taş üstüne

235

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Görmedüm ol şem'-i bezm-ārāyı bir gün bir gice
Ah u yaşum gitdiler arayı bir gün bir gice
- 2- Bilmedüm kendüm unuttum sensüz ey arām-ı cān
Şöyle ol dem görmedün dünyāyı bir gün bir gice
- 3- Neydi böyle dōstum cānsuz komak mıydı garaz
'Aşık u aşüfte vü şeydayı bir gün bir gice
- 4- Rūz-ı hicrān u şeb-i firkatde la'lün yādına
Komaduk elden mey-i hamrāyı bir gün bir gice
- 5- Dünyede ādem misin İshāk eger koçmaz iseñ
Ol perī-süret melek-simāyı bir gün bir gice

236

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Dil u cān mübtelā oldı yine bir nā-müselmāna
Gözi sihri saçı küfri belādür ehl-i imāna

234 A.83a, B.96b, C.70b

235 A.83b, C.63a, D.40a

4. beytin ilk mısra'ı ile 5. beytin ilk mısra'ının yerleri değişik

- 2- Görüp hāl u hatt-u- zülfin esir oldum o tersāya
Esirgeñ hey müselmanlar tutuldum kâfiristāna
- 3- Yüzine ey büt-i tersā cemālūñ pertevi düşsa
Muşavver rūh olur táb-ı ruhuñla nefes-i büt-hāna
- 4- Belā küncinde 'uşşākı esirge ruhların göster
Bir iki şem'le hayruñ yitişsün ehl-i rindāna
- 5- Nedür bî-çāre İshāk'a be zālīm itdigüh işler
Anı bir kâfir eyler mi cihānda bir müselmäna

237

Fā'ilātün/fa'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Yār hicründe neler çekdigümi yād eyle
Billahi ey gam kuluñum gel beni āzād eyle
- 2- Eksük itme sitem u cevruñi 'aşıklardan
Dil vilāyetlerini 'adl ile ābāñ eyle
- 3- Öliceğ 'aşık-ı miskini çıkarma dilden
Hayra gir makberesin bünyād eyle
- 4- Gel gel ey gonça-dehen yüzüme bir kez gelebak
Dil-i ganginümi bir lahza ne var şād eyle
- 5- Hüblar içre begüm nām u nişān isterisēñ
Öldür İshāk'ı kayurmaz bir eyü ad eyle

238

Mef'ulü/fa'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Ol bî-vefā bakup yine ben mübtelāsına
Didi ki derd-mend yine mübtelāsına
- 2- Ola ki tırññ dille togrıldugın göre
Aldanmazuz biz egri kaşñ yaygarasına

237 A.83b, B.93b, C.63b

1. beytin 2. misra'ı ile 2. beytin 2. misra'ının yerleri
değişik

4 C'de yok / 5 eyü: ulu C

238 A.84a, B.93a, C.64a

1 vefā:vefā ki B

- 3- Cān nakdine metā'-ı gam-ı hicrin aldugum
Her kim ki gördi didi ucuzdur bahāsına
- 4- Ağyārla mu'ānakadan degmedi eli
Biz degmedük el uciyla merhabāsına
- 5- Ol bī-vefā murādise/dünyā ile bilüg
İshāk āşinā olagör āşināsına

239

Fe.ilātün/fe.ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün fa'lün

- 1- Niye meyleyleyeltüm cennet-i Firdevs'e niye
Cennetün ũb u havāsı iremez ider yine
- 2- Şol ki ölüp dirilüp faşl-ı bahārına ire
Cān virür ayak oturmaz bir ayak cām-ı meye
- 3- Nice divāneleri su gibi 'uryān eyler
Eger ol serv-i sehī nāz libāsını giye
- 4- Göricek kim ola cān virmeyesin bī-bedele
'Aşık-ı hastaña incinme efendi sevmeye
- 5- Dem-i şādī vü ferahdur gama yir yok İshāk
Öldürürsün bizi derd-i dilünü söylemeye

240

Mef'ülü/fa'ilātü/mefā'ilü/fa'ilün

- 1- Ol serv-i kāmeti umaram kim baña gele
Gözüm yaşına rahm ide tā ki aña gele
- 2- Hāk olduğum kapuñda senün bildürem diyü
Hāli mükedder oldı şabanuñ vara gele
- 3- Na'l-i semendi hicri güninde ferah virür
Bir mehlikā gibi ki giceyle çıka gele
- 4- Hergiz ne kaddi gibi kıyāmet güzel kopa
Ne halt-i cān fezāsı gibi dil-rübā gele

239 A.84a,B.93a,C.64b

240 A.84b,B.93a,C.64b,D.38b

- 1- kim baña:okıya C/ tā ki :bir gün C
2 oldıgum:oldum D

- 5- Hatt-ı ruhın ki koya elin muşhafa ura
İshāk inanma sen ki güzelden vefā gele

241

Mefā'ilün/mefā'ilün/fa'ülün

- 1- Seni bu hüsnile görse firişte
Geçerdi kendüden evvel görüşte
- 2- Sana var ise dāyuñ sūd yirine
Virüpdür tatlu cānuñ perverişte
- 3- Cefāyı arturur yalvardugumca
Ne hāsiyyet komış Hakk yalvarışta
- 4- Kimesnem yok nigāra Hakk'a ma'lüm
Ğamuñdan gayri biliştā görüşte
- 5- Yüze yüz didüm İshāk'a cefāñı
Başına geldi cümle bir bir işte

242

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
fa'ilātün fa'ilātün

- 1- Gele mi ol gül-i gülzār-ı letāfet bu gice
İde meyhanemüzi gülşen-i cennet bu gice
- 2- Gel begüm gel bizi hasretle koma n'olsa gerek
Olavüz şevk-ı vişālühle nihāyet bu gice
- 3- Cāna minnetdür eger sıkleti def' ide gide
Ki/idevüz sohbeti cānānla halvet bu gice
- 4- Degme sultāna naşib olmadı ey dil gözün aç
Sen gedāya açılan genc-i sa'adet bu gice

---

ruhın:ruhı D/ sen ki güzelden:Tañrı muşhafiçün B

241 A.84b, B.92a, C.61a

3 2.mısra C'de yok

242 A.84b, B.92a, C.65a

4 C'de yok

4 olmadı:ide mi

- 5- 'İzz ü nāzıyla o şeh meclise gediği yeter
Rind-i mey- hārelere keşf u kerāmet bu gice
- 6- Göreyidüñ nice olur zevk u safā-yı şöfi
Sende olsaydı eger bendeki hālet bu gice
- 7- Gamzesi tig çeküp sineni gözler İshāk
Saña çıkmazsa 'acebdür yine sohbet bu gice

243

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün fa'lün

- 1- Deltü gönüm baña uy gel gidelüm Rümili'ne
Kadrümüz ola ki fi'l-cümle birezcik biline
- 2- Sögetür agzuma unutma du'ādan cānā
Hasta-dil olmadın ola ki ire menziline
- 3- O cefā-pişe(y)i gör gönüm olalidan hergiz
Zerrece mihr u vefā itdi mi ben bi-dilini
- 4- Gitdi şimden girü vardukça yeñilmez artar
Sanma gözüm yaşını sabr yeñi ile siline
- 5- Sevüldi rāzı dilin vāyuñı tuyıldı İshāk
Böyle bilmezdim anı şabr idemezmiş diline

244

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün fa'lün

- 1- Söze gelse dehenün la'l-i şeker-bāruñla
Cān virür mürdelere lezzet-i güftāruñla
- 2- Felege virmez işigün günile bile togar
Nidelüm neyleyelüm sāye-i divāruñla
- 3- Ravza-i cennet içinde göricek rıdvānı
Yakasın gibi gelür āteş-i ruhsāruñla

4 olmadı:ide mi B/ 6 C'de yok

243 A.85a,

244 A.85a, B.91a, C.65a, D.38b

- 4- Fitke fenninde ser-âmed gezer ey dōst kaşūn
Baş koşalıdan berü ol zülf-i siyâh-kāruñla
- 5- Niçe ah itmeyeyin harman-ı şabrum tagıdup
Dāmenūñ bile varur şāve-i reftāruñla
- 6- Ceħd idüp kend'özüme gelmek yol bulımazum
Kendümi tā ki unutam ğam-ı efkārūñla
- 7- Hākten baş kaldurasun haşr olıcak İshāk'ı
Şimdi ger öldüresin va'de-i didāruñla

245

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fa'ilātün

fa'lün

- 1- Yar luţfuyla gelüp külbe-i aḫzānumaza
Biz nāsar eylemedik hāl-i perişānumaza
- 2- Yeter ağlat beni cānā demi dostlug it
Gülmeye tā ki 'adū dīde-i giryānumaza
- 3- Bizi öldürmekçün gayrilere buse virür
Teşnedür ol şanemūñ la'l-i lebi kanumuza
- 4- Ğamzeden incine sanma bizi ey kaşı kemān
Biz müjeñ tīrini minnet bilürüz cānumaza
- 5- Hancerinde ölelüm çün bir ölümdür ahir
Ey ecel gel kerem it girme bizüm kanumuza
- 6- Ey saba Mekke haqqı Ka'be sevābın bulasın
İşiginde añar iseñ bizi cānānumaza
- 7- Kimdür İshāk cihānda şu'arā silkinde
Ki nazire dāye bu nazm-ı der-efşānumaza

5,6 C'de yok

6 gelmek A,B,C'de yok

245 A.85b,C.65a

2,6 C'de ydk

4 incine sanma bizi:sanma bizi incine C

246

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Āh kim bir 'āşık-ı şūrīde-hāl oldum yine
Gönlümü aldın yaturdum pāymāl oldum
- 2- Tāk-ı ebrūsın göreliden gitdi arāmum benüm
Tākātum tāk oldu bī-sabr u mecāl oldum yine
- 3- Gönlümün ma'müresin vīrān ideliden hicrile
Künc-i gamda tālib-i künc-i vişāl oldum
- 4- Hasret-i la'lünle yandı gam beyābanında dil
Sun lebün kim teşne-i āb-ı zülāl oldum
- 5- Bī-vefālar müretin İshāk dilde nakş idüp
Yanarum bir şem'-i fānūs-ı hayāl oldum

247

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Kul oldu dil yine bir dil-rübā cefā-kīşe
Gönlü vilāyetinün pādīşāhı dervīşe
- 2- Bitürdi şiveyle nāzı cevre başladı yār
Yakında san'atı arturdu ol cefā-pīşe
- 3- Diyār-ı mülk-i dili zulm ile harāb itdi
Fūlān kul oğlu kul olsa neci ki teftīşe
- 4- Gönlüde gözde karar eylesün gider lebün
Şarāb-ı nābı güzel gösterür begüm şīşe
- 5- Düşünde dün gece gördi haṭṭ-ı siyāhını dil
Uyandığı gibi fi'l-hāl düşdi teşvīşe
- 6- Dimiş ki uyumasun İshāk fikrümüz vardur
Bırakdı hātıruma ol hezār endīşe

246 A.85b, B.89b, C.65a

- 3 ma'müresin vīrān:vīrānesin ma'mūr C
- 4 teşne-i:teşne vü

247 A.86a, B.98a, C.65b

- 1 dil-rübā:dilber-i B, C
- 2 nāzı cevre: cevri naza C
- 3 mülk-i dili:milket-i dil:C/itdi oldu C/ 3 B'de yok
- 4 gider:giderme A, C/5 haṭṭ-ı siyāhını dil:kara saçını
gönlüm B/ 5 C'de yok

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün

- 1- Sanma bulunmaz metā'-ı '... devlet gam yime
Elde makbūzun degül mi nakd-ı sıhhat gam yime
- 2- Çok tılsimat-ı 'acāyibāt var bu vīrān-hānede
Künc-i ğamda gizlüdür künc-i meserret gam yime
- 3- Māzī(y)i ko hāliyā mīrāt-ı istikbāle bak
'Ākıbet ne göstere kim bile şūret gam yime
- 4- Zāhir olan māverā-yı perde-i takdīrden
Şūret-i 'ibret degül mi kanı ğayret gam yime
- 5- Devlet evcinden hemān sen ben melūl olmuş degül
Var mı bir devlet ki yok evcinde bir let gam yime
- 6- Ger tebessüm eyleye/bir dem nesīm-i luṭf-ı şāh
Mevc urur deryā-yı bī-pāyān-ı şefkāt gam yime
- 7- Aglama İshāk bildüm derd-i bi-dermānını
Çāre ne n'itmek gerek Hakk'dan 'ināyet gam yime

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Düşdi gönüm bir cefāsı çok sipāhi-zādeye
Kıldı tīmār olmadı bīmār olan üftādeye
- 2- Çünkü el virmez vişāli bezmi artuk çāre ne
Ayagın öpmek gerek düşmek gerekdür bādeye
- 3- 'Ālemün zevk u şafāsına muḳayyed olmayup
Ĝam esīri olmicak hōşdur dil-āvāreye
- 4- 'Āşık-ı kāmīl odur kim perde-i takdīrden
Her ne şūret zāhir olsa cümleye zībādeye
- 5- Nakş-ı 'ālem yoĝken İshāk tahrīr eyledi
Kāmetün harfin derün-ı dilde levh-ı sādeye

248 A.86a,C.66a

2,6 C'de yok/ 3 māzī(y)i:māzī A / şūret:sohbēt C

4 evcinde C'de yok

249 A.86b,B.91b,C.66a,D.39b

2 bezmi artuk:bir karar yok B

3 hōşdur dil-āvāreye:yıgdür dil-āzādeye B

4 'āşık:'ārif B

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fa'ilün-

- 1- Şol kineler ki ben kula sen şāhdan gele
Hāşā begüm ki düşmen-i bed-h'āhdan gele
- 2- Mihr u maḥabbeti felegün zerrece degül
Ol mihri görevüz mi ki sen māhdan gele
- 3- Dil muntazırdur ayagı tozına yüz süre
Bilseñ 'aceb ki kangı güzer-gāhdan gele
- 4- Bezm-i şarāba gëlmege dildarı komadıñ
Şöfi ne diyeyin saña Allah'dan gele
- 5- Dünyāda āh u nāle-i şebgırüme bedel
Gelmez meger ki mürğ-i seher-gāhdan gele
- 6- Kādrı oldurur ki ire şeb-i vasluña kişi
Kādrı ol degül ki mansıbile cāhdan gele
- 7- İshāk bekleyüp felege virme işigin
Neylersen eyle geçme dergāhdan gele

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün fa'ilün

- 1- Sarılıpdur bedenüm penbe-i dağ-ı tenüme
Kim ki zerrece yir kalmadı pirāhenüme
- 2- Soyunup 'aşk ile Mecnün gibi 'uryān oldum
Ki gelüp kimse yapışmaya benüm dāmenüme
- 3- Kande bu bār-i girān-ı gam-ı mihnet var ise
Bār-ı cānum gibi muḥkem sarılır gërdenüme
- 4- 'Aleml dide-i giryanuma hayrān itme
Gel gülünç itme beni dōstuma düşmenüme
- 5- Şabrimun harmanıdur sīnede dağumsıghāk
Ah kim sūz-ı dil-āteş-i harmanuma

250 A.87a, C.66b, D.39b

2,6 C'de yok/ 3,6 D'de yok

nāle-i:nāle A.D

bekleyüp:tut sözüm

251 A.87a, C.66b

3 ve 4. beyitlerin yeri değişik C

Mefā'īlün/mefā'īlün/mefā'īlün/mefā'īlün

- 1- Zemīne āyet-i rahmet yazıl̄sa yine yaz olsa
Ruh-ı gül-i şevkıla bülbul çemende nağme-sāz olsa
- 2- Sehī kām̄et güzeller taraf-ı bāğa seyre vardukça
Tonansa her taraf gülşende serv-i ser-firāz olsa
- 3- Düşüp bir serv-i nāzük pāyine āb-ı revān gibi
Kişi yüz yirde yüz yine kosa ehl-i niyāz olsa
- 4- Göreydün̄ baht-ı bīdārı eger bir gīce seyrümde
Dizüme söykünüp h'āba varan ol serv-i nāz olsa
- 5- Cefā-yı yāre şabreyle yūri çok söyleme İshāk
Güzellerde ne lutf olurdu nāz u şive az olsa

Mefā'īlün/mefā'īlün/mefā'īlün/mefā'īlün

- 1- Gülistānūn̄ yüzi gülse açıl̄sa nev-bahār olsa
Teferrüc itmege gitsen̄ ben olsam ol nigār olsa
- 2- O serv-i ser-firāzıyla salınsak şah̄n-ı gülşende
Gehī güftāruña eş'āruña būs u kenār olsa
- 3- Müheyyā olsa esbāb-ı ferah-ı cān bezmi şevkıyla
Nazarda la'l-i meygün̄ elde cām-ı hoş-güvār olsa
- 4- Mahabbet ātesine yüz karardup lāle-veş düşsem
Derūn-ı dilde olan dāğ bir bir āşikār olsa
- 5- Firāk odına yanmış bülbul-i dil-haste birdür
Figān iden güle karşı çemende ger hezār olsa
- 6- Dil v cān terk idüp 'aşkı yolunda ölmege neydi
Şu gön̄lümden geçen gibi benim bir gül'izār olsa
- 7- Güzel öpmek güzel koçmak degül mi didigün̄ İshāk
Görüydin̄ devleti baht u sa'adet baña yār olsa

252 A.87a, B.95a, C.67a

- 1 āyet-i:āyete A, B/şevkile:şevkına
- 5 söyleme :sözi ko

253 A.87b, B.92b, C.67a

- 2 būs u:būse C
- 4 olan dāğ:dāğ-ı şevk
- 5 dil-hasta:dil-sūhte A, C/ 5,6 C'de yok/gül'izār:gāmzekār B

254

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Sun meyi sākı o serv-i gül'izār 'aşkına
İçelüm ol nergisi mest-i humāruñ 'aşkına
- 2- Sāğarı koma elüñden āhir olmadın bahār
'Aşş u nüş itmek gerek ol nev-bahāruñ 'aşkına
- 3- 'Ömrümün peymānesin hün-ı cigerle toldurup
Bir nefesde nice içmek ol nigāruñ 'aşkına
- 4- Bir dahı var mı 'aceb var ise 'aşk olsun hele
Bir benüm gibi perişān rüzigāruñ 'aşkına
- 5- Na'l-i naşşıyla pür itdüm sīnemün meydānını
Bir semend-i nāze binmiş şeh-süväruñ 'aşkına
- 6- Hañçere düşüp helāk olmak degül mi āhiri
Mübtelā olmak kişi sen gamze-kāruñ 'aşkına
- 7- Gel dirīg itme dehanuñ büsesin İshāk'dan
Anı yokdan var iden Ferverdīgār'uñ 'aşkına

255

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fā'ilātün

fā'lün

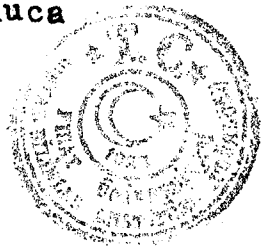
- 1- Sīm-tenler ma'deni maḥbūb-kānı kapluca
'Aşık-ı dil-hastalar arām-ı cānı kapluca
- 2- Şoḥbetinde germ olup cān u gömülür^{germ} olur
Mürdeye virür hayāt-ı cāvidānı kapluca
- 3- Cübbe vü destār ehlin müflis u 'uryān ider
Hāce şehre unutturur dükkānı kapluca
- 4- Kendüye isındurupdur koçmaduk dilber mi var
'Aşş u 'işret küyüñ rind-i cihānı kapluca
- 5- Bir meh-i nā-mihribāna dil virüpdür varsa
Dideden turmaz döker eşk-i revānı kapluca

254 A.87b, B.89b, C.67b

- 1 Meyi:berü B/mest-i : 'ayn-ı C
- 2 ol nev:evvel B
- 5,6 C'de yok

255 A.88a, B98b, C.68a

- 2 olup can u:olur canlar B/ olur:ider C
- 4 dil cānı di vi C

6- Havzı güya dāğdur sīmīn-bedenler penbedür
Lāle-veş saklar derūn-ı dilde anı kapluca

7- Soyunup 'uryān olayın yolına nem varsa
Koçdurursa baña İshāk ol fülānı kapluca

256-132200a/Fa'ilatun/Fa

Fa'ilatun/fa'ilatun/fa'ilatun/fa'ilun

1- Saña kim didi dili derdile bīmār eyle
Ey tabībüm yüri var dil-hastaña tīmār eyle

2- Tolana çekse gönül zülfi metā'ın yiridür
Aña kim didi kim var kalbile bāzār eyle

3- Ey ecel yum gözünü görmesün ağıyarı gözüm
Kerem eyle turıgel kapuyı dīvār eyle

4- 'Akk u şabr u dil alup kākülin inkār itdi
Berü gel şulh idelüm büseye ikrār idelüm

5- Dīl-i dīvāne-i lutf it resen-i zülfüne çek
Pādişāhum gel anı 'aşık-ı serdār eyāe

6- Gamzenün tīgını 'uryān çekeyin sīneme ben
Sen elünden ne gelürse yüri gel var eyle

7- Bār-i gām boynuña düşdi ne çekersen yiridür
N'ola İshāk gerek kendüni berdār eyle

257

Mefa'ilun/mefa'ilun/mefa'ilun/mefa'ilun

1- Dilā vaqt-i tekellümde nazār kıl la'l-i cānāna
Ne dürlü dürlü güherler dizer gör rişte-i cāna

2- Düşüp 'aşka gönül virdüm yine bir zülf-i tersāya
Meded düşdüm müselmanlar deñizden kâfiristāna

6 Gönli metā'ında levh-ı sīm-gün havzda
Naşş idüpdür sûret-i hūr u cinānı kapluca B

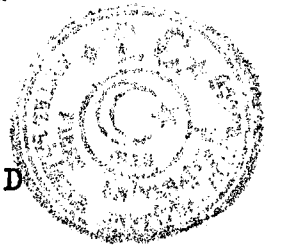
256 A.88b, B.90b, C.68a, D.40a

1 yüri var:berü geñ D/ var C'de yok

3,5 D'de yok, 4,6 C'de yok

4 dil alup...:dili yagmaya ki virdi zülfün D

257 A.88b, B.90b, C.68b, D.40a

- 3- Yüzine eybüt-i tensâ cemâlün pertevi düşse
Bu dil-keş şüretünle cân bulırdı naķ-ı büt-hāna
- 4- Bu dehr-i pirezzen gibi vefāda bī-ķarār olma
Begüm ğābit-ķadem geldi erenler işbu meydāna
- 5- Belā küncinde 'uķķākı estüĝe ruhların ğöster
Bir iki Şem'le hayrun yitişsün ehl-i rindāna
- 6- Eger cānsa borcum gel beni ey ğam halāŐ eyle
Ne borcum var 'aceb bunca belā vü derd u hicrāna
- 7- Nedür bī-ķāre İŐhāk'a bu zülfün itdüĝi işler
Anı bir kāfir ider mi be zālīm bir müselmāna

258

Mef'ülü/fa'ilatü/mefa'ilü/fa'ilün

- 1- Kilk-i medāyıbuñ kime kim dest-ĝir ola
Mülk-i kelāma husrev-i Őāhib-serir ola
- 2- Bir dahı yok senün gibi Őāhib-serir kim
'Allāme-i serāyir levh-ı zāmır ola
- 3- Mīrāt-ı dilde miĝlini herĝiz ĝörem dime
Eyle taşavvur itme kim āna nazir ola
- 4- zātuñ Şerefle cân v cihāndan 'aziz iken
Lāyık mı ben kuluñ ki kamudan hākir ola
- 5- Kuluñı merħamet nazarıyla halāŐ kıl
Koma ĝam iklīminde olunca esir ola
- 6- Üslüb-ı nazmum ile nazir-i zahir olam
Ger ben fakire hüsn-i kabülün zahir ola
- 7- Gel itme dest-busuñı İŐhāk'dan dirig
Bir dem ol pāymāl-i ĝama dest-ĝir ola

3,6 D'de yok,4,5 C'de yok

7 ider:eyler C,D

258 A.89a,B.90a,C.71b

1 kime kim:kime A

5,6 C'de yok

5 iklīminde:vilāyetēnde B

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
 Fa'ilātün fa'lün

- 1- Kişinüñ sevdügi ra'nâ vü ser-efrâz olsa
 Dil u cân müggini şayd itmede şāhbāz olsa
- 2- Artug olsa nazarı kendüyi çok çok sevene
 Şive vü nāz yirinde o dahī az olsa
- 3- Hüsn mecmū'asını okıyan ol tāze gülün
 Yāri bülbül gibi fi'l-cümle hōş-āvāz olsa
- 4- Ney gibi hālūmi yanup yakılup söylemege
 Neydi ammā kime dırsın kanı dem-sāz olsa
- 5- Cār/virüp bir güzeli sevmeye neydi İshāk
 Behçet-i hüsnile ferdī gibi mümtāz olsa

260

Fā'ilātün/fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Her belāya şabr iderdüm miñnet-i yār olmasa
 Yār cevri neyleyeydi ta'n-ı agyār olmasa
- 2- Ğam degüldi Ğamze-i fettānı hūnriz oldugı
 Yolına cân virmek olırdı dil āzār olmasa
- 3- Āh u nālūmla kaçan dem-sāz olurdu 'andelib
 Dem-be-dem gülşende gel hem sohbet-i hān olmasa
- 4- Hātırum seyr-i gülistān istemezdi tā ebed
 'Aşk elinde mübtelā olup giriftār olmasa
- 5- Dil-şikest olup perişān-ı hātır olmazdum eger
 Zülf-i müşğīnün gibi bahtum siyeh-kār olmasa
- 6- Derd u gamdan kurtulurdum göñlüm eylerdi beni
 Aşk elinde gibi bir bār-ı Ğam-hār olmasa
- 7- Rahm idüp İshāk'a cânā sūret-i hālın yazup
 Saña kim iş'ār iderdi nazm-ı eş'ār olmasa

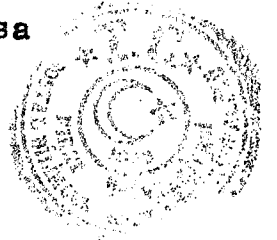
259 A.88a, B.67b

260 A.89a, B.90a, C.68a

6 B'de var

2 oldugı:olmasa B

5 olmazdum:olurdum B

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün

- 1- Müyesser olsa Cenāb-ı Allah'dan tevbe
Ki eylese kişi cümle günāhdan tevbe
- 2- Diler misin ki idesin yüz aklığın hāşıl
Gel eyle ma'siyet-i rü-siyāhdan tevbe
- 3- Güzellerāf kaşı mihrābı egridür egri
Oraya secdeden vü secde-gāhdan tevbe
- 4- Ola ki tevbe kapısı yapmadın idevüz
Harīm-i mahrem-i hüsne nigāhdan tevbe
- 5- Bu yolda gerçek erenler gibi gel eyleyigör
Dilīr-i ma'reke-i hāngāhdan tevbe
- 6- Gedāyı küşe-nişin ferāgata yigdür
Serīr-i saltānat-ı pādişāhdan yigdür
- 7- Niye gerek baña mīr u vezīr dergāhı
Kapuñdan özgeye pūşt ü penāhdan tevbe
- 8- Ka hāb-ı gafleti gözden gider ki eyleyüzüz
Havātır-ı dil-i bi-intibāhdan tevbe
- 9- Hidāyet eyle İlahi ki eyleye İshāk
Ne deñlü varise cümle günāhdan tevbe

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün (فعلات)

- 1- Nażar kılan ruḥ-ı dilberde la'l-i meygūna
Tahassür itmese olmaz şarāb-ı gül-gūna
- 2- Hemişe hūn-ı ciger akıdurdı gözi yaşı
Dökeydi kanlu yaşam kaḫresini Ceyhūn'a

261 A.89b, B.98a

1 Cenāb-ı: cenābü'l B

262 A.89b, C.69a

2 C'de yok

- 3- Sevād-ı hayme-i Leylā kadar görünmezdi
Fezā-yı kevn u mekân cümle çeşm-i Mecnūn'a
- 4- Getürdi çengini muṭrib çeker der-āgūşa
Revā mıdur bizi çekmek hilāf-ı kânūna
- 5- Söyüssaē sīm-beden müştēhā güzel mi deḡül
Yaraşur atlas-līmūyā giyse limūna
- 6- Şarābı gördügi dem yüzün ekşidür şōfi
Alur göziyle bakmak neden ki ma'cūna
- 7- Güneşle aya nazar ayıla: hüsünüñi bilesin
Kişi bilür ōzi kadrin irince mādūna
- 8- Diler ki harf ata gāyet harīfdür nazmum
Cevāhir-i kelimātumla dürr-i meknūna
- 9- Bahā yitürmege mizān-ı 'akılla bilürüm
Cihānda bir kişi İshāk ṭab'-ı mevzūna

263

Mef'ūlü/fa'ilātü/mefā'ilü/fa'ilün

- 1- Şol sīm-ten ki salına zerrin kabāyla
Hāşā ki merḥabā ide ehl-i 'abāyla
- 2- Ko derd-i yarle bizi billah ey ṭabīb
Virilmedükdi şimdiye dek kethudāyla
- 3- Dildāre diyün ki sīnemeşögsün ben öliceğ
Koñ kabrūme beni o mücerreb du'āyla
- 4- Gelse/ayagı tozıyla küy-ı yārden
Güller küşāde-hāṭır olurlar şabāyla
- 5- Devr-i felek ne göstere barmak hısābını
Aña ki/ney gibi geçe "ömri havāyla
- 6- Dindārdur mu'āmeleden pīr-i mey-fürüş
Sunmadı bir kadeh meyi yañlış şirāyla
- 7- İshāk varsa yār ile meyḥāneye ne var
Bir gün namāza varmadı farz it kazāyla

5,7,8 C'deyok

263 A.90a,C.69a

6 mu'āmeleden:mu'āmele A

264

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün(fa'lün)

- 1- O mäh tal'atı gördümçe vardı dil-i vecde
Okıdı sūre-i Ve'n-necm'i eyledi secde
- 2- Tavaf-ı Ka'be-i kūyuñ sevābıdur yazılan
Hakikaten sorar olsañ menāsik-i mecde
- 3- Yabana atmazdı tīri hōş tutardı kemān
Geñ istikāmet olaydı tabī'at-ı kecede
- 4- Kişide olsa güneş gibi tāli'-i mes'ūd
Ne vardı irmege evc-i sa'ādet-i vecde
- 5- Cünün-ı 'aşkile mest ol riyāyı ko İshāk
Ne deñlü menfā'at ola mey-i me'ālicde

265

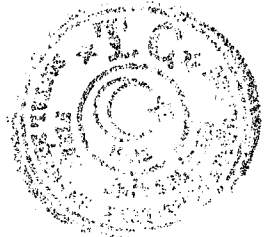
Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- 'Ayb eyleme piyāle(y)i görseñ habāb ile
Turmaz yürürdi çıkdı ayagında āb ile
- 2- Medhsitmege cemālüñi gülşende goncanuñ
Ebr-i bahār agzını yuda gülāb ile
- 3- Bād-ı şabā tağıtsa gül evrākını ne ta'n
Ehl-i havā degül mi almışuz kitāb ile
- 4- Hāşā efendi hayretinüzden kim iki
'Aşıklar öldüren nice yüz biñ 'azāb ile
- 5- Uş göreler rakībi nice olsa gerek
Mahzā kapuñda itlerine intisāb ile
- 6- Rind-i bülend-i himmet odur kim degişmege
Künc-i ferāğamillet-i Afrāsyāb ile
- 7- İshāk utanmadın geçinür aşnā geçer
Sen şāh-ı bende-perver u 'āli cenāba

264 A.90b,C.69a

265 A.90b,C.69b

4,5 C'deyok

Maf'ūlū/ fā'ilātū/ me fā'ilū/ fā'ilū
 1- Dildāra dīn ki hatt-i ruḥuñ tīrāş ide
 Tā ki beyāza çıkmaga kala müsvedde

2- Ebrār-ı 'aşkı sanma ki fehm eyleye hired
 Ta'līm-i hikmet itmegi ko tıfl-ı ebcede

3- Gitdi 'amāme geydügi bir şeb-külāhdur
 Sevdāyı 'aşkuñ eyledi māhı felek-zede

4- 'Uşşāk itlerünle kapuñda çekişmesün
 İtmez tarīk-ı Ka'be'de hāc ehl-i 'arbede

5- Añma te'ehhül itmegi İshāk kayddür
 Yanınca sāyesi dahī merd-i mücerrede

267

Fā'ilātūn/fā'ilātūn/fā'ilātūn/fā'ilūn

1- Hem-dem olalıdan bu göñlüm sāğar u şahbā ile
 Aşınalıkdan şafāsı yok gam-ı dünyā ile

2- Mihr u māhūñ gözi nūrıdur cemālūñ pertevi
 Sende beñzer kim karābet var güneşle āy ile

3- Hiç bilür misün be zālīm kandedür iki elūñ
 Olmasun mı dest-i renginūñ gören hinnā ile

4- Kūyına varmaga 'uşşakuñ lebüñ fikri yeter
 Ka'be'ye varur tevekkül ehli bir hurmā ile

5- Gel temāşā eyle nergisle benefşeyle çemen
 Bir bisāţ sebzdür nakşı zer u fēsā ile

6- Dāmen-i nāmūsum evvel pāreler kūyuñ iti
 Sonradan basdurmak ister suçūñı gavgā ile

7- Ol vefāsuz 'ahdine turmazsa İshāk'a ne gam
 Göñlini eyler sürür-ı va'de-i ferdā ile

266 A.90b, B.94b, C.69b

3 şeb-külāhdur:şeb-gāhdur C/ 'aşkuñ:zülfün C

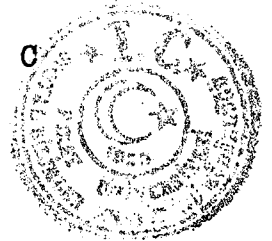
5 merd-i:āh-ı B

267 A.91a, B.94a, C.70a

1 dünla:ferdā B

4 'uşşakuñ:'uşşakā A, C

7 turmazsa İshāk'a ne gam:İshāk turmazsa bu gün B

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün(fa'lün)

- 1- Huzūr-ı şohbete mu'tād olan nigārı ile
Müsāferet ne 'aceb hüsn-i ihtiyārı yok
- 2- İnanma 'ahdine şad-pāredür gülün bülbul
Ki ol bunun gibi 'ahdi ider hezārı ile
- 3- Seferde zulmet-i gülden kaçan komaz şāhum
Esīr-i 'aşk olanı çeşm-i eşik-bārı ile
- 4- Ümidüm ol yine bu teşne-leb havādārum ki
Yüregine su sepe şı'r-i ābdārı ile
- 5- Mukarrer oldu beher-hāl ölmemüz İshāk
Gelünse şevk ile gelmezse intizār ile

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Mansıbıyla iftihār itmek ögünmek cāh ile
Ehl-i fazla 'ārdur gerçi şerefdür cāhile
- 2- Harman-ı 'ömrün hemān bād-ı havādūr hāsılı
Çün geçe dünyā gamın çekmekte her dem āh ile
- 3- Kūşe-i 'uzlet berāberdür temāşa ehline
Ravza-i cennetde seyr olan teferrüc-gāh ile
- 4- Sūret-i zāhirde kalma her neye kılsañ nażar
Şāhid-i maşşūdı gözle hātır-ı āgāh ile
- 5- Kendüden geçmek gerek sālīk-i tarīk-i 'aşka
Sırr-ı vahdet küyına irmez kişi hem-rāh ile
- 6- Seyr idenler şāh-rāh-ı 'ālem-i itlākın
Bir birinden fark ider sanma geşāyı şāh ile
- 7- Lezzet u zevk-ı gıdā-yı ruhdan mahrumdur
Şohbet-i üns itmeden İshāk ehlullah ile

268 A.91a, B.70b

269 A.91b, B.3c.71a

1 gerçi:amma C

5,6 C'de yok

7 itmeden:ikmeyin A

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Bimār-ı hasta-hātıra sohbet ne fāyide
Olmayacak 'atiyye-i sıhhat ne fāyide
- 2- Pend itmek istedüm dile düşmen sanur beni
Mecnün'a dōstāne nasīhet ne fāyide
- 3- İşigi taşı başuma bālīn ola didüm
Başunda yogmuş gēbi devlet ne fāyide
- 4- İrem didüm kapuñda makām-ı sa'ādete
Bulındı tāli'ümde nühüset ne fāyide
- 5- Cān nakdini nişār idegör hāk-i pāyine
Da'vā-yı 'aşk u mihr u mahabbet ne fāyide
- 6- Lezzāt-ı dünyeviyeden ey h'āce assı ne
Anuñ ki ola soñı nedāmet ne fayide
- 7- İshāk dürr-i nazmumu güş eylemez nigār
Cevherde dahı kalmadı kıymet ne fāyide

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Ey ecel billahi gel luṭf eyle girme zahmete
Ölmek ise didigün cān virür ol devlete
- 2- Gitmesün derd u gamuñ yoksa helāk oldum helāk
Olmaz tenhā bilürsün öğrenen cem'iyete
- 3- Öliceğ ayrılmayan gāmdan benümçün diyeler
Bir güzel sevdi alup gitdi diyār-ı gurbete
- 4- Mekteb-i 'aşkuñda Mecnün benden almışdur şabak
San'at isterse eger Ferhād gelsün hıdmete
- 5- 'İşve vü nāz u'itāb öğrenmekçün hūblar
Ey cefā-pişe saña gelmek gerekdür san'ate

270 A.91b, B.98a, C.71a

4,5 C'de yok

6 dünyeviyeden:dünyeviden C

7- nazmumu:nazmuñı C

271 A.92a, B.95a, C.71b

1- didigün:dostum C cān virür:biz virüz B, virürüz C

4,6 C'de yok

Mef'ülü/fa'ilātü/mefā'ilü/fa'ilün

- 1- Cānā eger ki ölmez isem āh u zār ile
Sen servi umaram ki añam rüzigār ile
- 2- 'Uşşāk-ı şaydın itmege mahbūblar sever
Begler gibi ki göñlini egler şikār ile
- 3- Gel bir nazar yüzün göreyin andan öleyin
Öldürme hastañı elem-i intizār ile
- 4- Ol nev-civānuñ ahir hüsn-i leṭāfetin
Kimdür ki nişbet eyleye evvel bahār ile
- 5- Gülzār-ı tal'atünde ne zībāydı ruhuñ
Neşv u nemāsı olmasa gül gibi hārile
- 6- Nerrād-ı 'aşka şeşdür gamdan halāş yok
Görmez güşād u şādı yüzün kaldı zār ile
- 7- Şa'irlerün yüzi süyi İshāk nazmıdur
Kim cāna su seper gazel-i ābdār ile

271 A.109b, B.94b

3 elem-i:güzelüm B

7 kim:ki A

Yukarıdaki gazel dizgi olarak sonda bulunduğu için gözden kaçmış olup, E harfi'ne almak için kendisinden bir önceki gazelin numarası verilmiştir.

- 6- Mihrini izhār iderse saña tañ mı āfitāb
Ey meh-i hūrşid-i tal'at kāyil ol germiyyete
- 7- Deyr-i fāni nakşına İshāk gel aldanma kim
Ehl-i ma'niçün bilür/biñ nazīr olmaz sūrete

272

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fa'ilātün fa'lün

- 1- Derd-i 'aşkuñ ki benüm mūnis-i gam-h'ārum ola
Haşa kaddüne dahī yār-i vefādarum ola
- 2- Yine basdum şıdk ile reh-i 'aşka kadem
Umarın 'avn-ı Hudā'dān varum ola
- 2- Baş fikri yitmiş yire vücūdı tozın
Ben kim olam ki benüm cübbe vü destārum ola
- 4- Cümle yeksān gelür ey h'āca bana sūd u ziyān
Her ne yüzden ki gam-ı 'aşkile bāzārum ola
- 5- Öliceğ ben üzerümde yatup mātām iden
Kim ola var ise bu baht-ı siyeh-kārum ola

273

Mef'ülü/mefā'ilü/mefā'ilü/fa'ülün

- 1- Cennet kokısı gelmege başladı meşāma
Yaklaşdı gibi kāfilemüz menzil-i Şām'a
- 2- Bāğında letāfetle esen bād-i nesīmün
Mazhar dirilür şemmesi ihyā-i 'izāma
- 3- Ol kāmēt-i ra'na ile haşr olmak olurdu
Nāgāh kıyāmet koparur gelse kıyāma
- 4- Yārün işigi Ka'besine secde degül mi
Sōfi didüğün gel girelüm uyduk imāma
- 5- Gurbetde revān itdi gözi yaşını İshāk
Yanumda senün degmedi bir kuru selāma

272 B.91b

273 B.93b

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilatün/fe'ilün
 Fa'ilātün fa'lün

- 1- Sineñ için götürür s̄nede ādem cānı
 Ehl-i/dilden ne kaçarsın behey ādem cānı
- 2- Gele bir buseñe luṭf eyleye biñ cān virelüm
 Dahī serīr virelüm memleket-i Osmānı
- 3- Derd-i hicrūñle didüm top tola kandur cigertüm
 Nāz ile geldi didi görmek olur mı kanı
- 4- Nice tīmār ide gamzeñ okı zahmına yürek
 Kendü başına tokınmaz yüregüm dermānı
- 5- Çikarır rızkını taşdan bilürüz uc eridür
 Yir bulur kandeyse gamzeñ okı peykānı
- 6- 'Aşıkın öldürici bir büt-i ra'nā var imiş
 Sanma varsa sensin o mürüvvet-kanı
- 7- Göre İshāk'ı göre Üsküb'i virmez felege
 Mülke yir komadı şehrumüzün oğlanı

Fa'ilatün/fa'ilatün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Yirine harcandı nakd-ı kīse-i eyyāmını
 Bursa şehrinün temaşā eyleyin bayrāmını
- 2- Şöyle tezyīn eylemişdür kendüyi her bir güzel
 Añmaya şimden girü hūr u cinānñ nāmını
- 3- Merhabā ey serv-i kadd diyü elin sunmuş çenār
 Gözleye ol ham-ı destün dilbere aqdāmını
- 4- Sen gözi āhūyı şayd itmek diler bir bend ile
 Turmaz etrafa salar her bir salıncak dāmenı

274 A.92a, B.107a, C.72a, D.46b

- 2 buseñ .. eyleye:buse..eyle D
- 4,5 C'de yok /5 D'de yok
- 6 öldürici:öldüren B

275 A.92b, B.99b, C.72b, D.42b

- 2 şimden girü hur...:hūr-ı cinānı şimden girü B
- 3 sunmuş çenār:öpmiş nigār D/akdāmını:ibrāmını
- 4,5 C'de yok

- 5- Bendi tolaba gigātum gitdi sandum dimege
'Iyd bezminūn melekler gūşına peyāmını
- 6- Var be-kār başına seyreyle periler mecma'ın
'Ays u'ışretle geçür zevk u şağā eyyāmını
- 7- 'Iyd-gāhuñ seyrine gelmiş felekde her melek
Yıkmasunlar hayli keşret-vār sipihruñ tāmını
- 8- Yār bir nāzūk-beden dildāre göz degmiş yine
Sükkeri pālūdeye şarf eylemiş bādāmını
- 9- Devletūnde beglügi vardur salınsun dōstum
Nūş iden mey-gūn lebuñ cām-i server encāmını
- 10- Soralum 'ayb olmasun bir lahza ārām it begüm
Görmedūn mi kande gitdi gōñlümūn ārāmını
- 11- Āsumāndan bir nidā gelmiş dimiş dilberlerūn
Cümlesi İşhāk' a virsūn būsesi in'āmını

276

Fe'ilātūn/fe'ilātūn/fe'ilātūn/fe'ilūn
فعلاتون بعلون

- 1- Sensin ol hüsnile dil mülkine sultān olası
Hūblar hıdmetūne bende-i fermān olası
- 2- Öldürürsūn seven ölsün mi diyen 'uşşākı
Seven ölsün mi behey āfet-i devrān olası
- 3- Dini imānı gibi sen şanemi sevdiyse
Kāfir olma diye ādem a müselmān olası
- 4- Şimdi mecmū' güzeller güzeli sensin sen
Būse-i la'l-i lebi derdüme dermān olası
- 5- Bir vefā ehli yalın yüzlü güzel gibi gelüp
Āmzesi tıgı girüp sīnede 'uryān olası
- 6- Gice seyrūmde gören hayr olası meh-likā
Gelesi bir gice Ām-hāneme mihmān olası

6 periler:erenler B/eyyāmını:hengāmını B
4,5,7,8,9,10, C'de yok/9,10 D'de yok/9 B'de yok

276 A.93a, B.104b, C.72b

- 1 hūblar:benüm ol B
3 ādem:aşık B, afet C
4 būse-i :būsu vü B
5 C'de yok

- 7- Şünki vaşluñla gönül hānesi ma'mūr olmaz
Kāşki biri yıkılaydı o vīrān olası
- 8- Sen şeker-leb olıcak meclis-i meyde sāki
Zehrise nūş idelüm kandedür ol kan olası
- 9- Şīve vü nāzla bir gün gidertün İshāk'ı
Korkarın öldüre ol soñra peşīmān olası

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Ben seni gördüm güzeller içre müstesnā seni
Anuñçün sevmedi göñlüm gözüm illā seni
- 2- Yarım ağız hiç bir kimse vefāñı söylemez
Bī-vefādur didiler baña bütün dünyā seni
- 3- Bir söz işitdüm meded öldüm 'aceb gerçek midür
Hergiz ölmezmiş der-āgūş eyleyen cānā seni
- 4- Reşk-i hüsn-i gülşen/cennet degül mi ruhlaruñ
Bir nazarda nice bilmek ey gül-i ra'nā seni
- 5- Hāl idindi kendüye keşretde vahdet zevkını
Hūblar cem'iyetinde gözleyin tenhā seni
- 6- İsterüm kim tal'at-ı hüsnüñ kimesne görmesün
Her gören sevmek muqarrerdür begüm zirā seni
- 7- Değmend-i İshāk kanı zühd ü pīr-hünerüñ senün
Hamdülillah gördi ki āşüfte vü şeydā seni

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Va'de-i vaşla dilinden dilberin lā gelmedi
Çok vefā şüretlärin gösterdi illā gelmedi
- 2- Gelmege 'ahditdi gerçi zāhirā ol bī-vefā
Göñline ammā ki gelmek fikri aslā gelmedi

277 A.93a, B10a, C.72b, D.41b

- 3 hüsn-i gülşen/cennet: Firdevs-i cinān olan B, D
3,4 C'de yok
- 4 hergiz: hiç A, C
- 5 gözleyin: gözlerin D/ 6 görmesün: görmeye
- 7 pīr-hünerüñ: pūr-hīzūñ D

278 A.93b, B.110a, C.73a, D.42a

- 3- Agzına bal çaldı hayrān gönlümün peygām-ı yār
Baña helvālarda andan tatlu helvā gelmedi
- 4- Cānı göndermek olurdu da'vet-i dil-dār için
Ol dahī gönlüm gibi aldardı farzā gelmedi
- 5- Gönlüme gam gelse her dem derd-i hicrūle gelür
Çok sözüüm vardı aña hayfā ki tenhā gelmedi
- 6- Sōfiyi gördüm kaçar dilber temāşā itmeden
Andan özge baña dünyāda temāşā gelmedi
- 7- Devr-i ādemden berü İshāk'a beñzer 'āleme
Bir belā-keş 'āşık-ı rüsvā vü şeydā gelmedi

279

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Yine ölmüş 'āşıkın ol seng-i dil bād eyledi
Hayra girdi kabrini mermerle bünyād eyledi
- 2- Husrevā illeзде söylenmezdi Şirīn'ün adı
Hüsnün anuñ şöhre-i āfākāı Ferhād eyledi
- 3- Hiç gönlümde vişālün arzūı kalmadı
Hāmdülillah 'aşk-ı gönlüm hicre mu'tād eyledi
- 4- Yārimiş kūyuñ iti bildüm baña kim dün gice
Gitmege 'azm eyledüm ardumca feryād eyledi
- 5- Yād idüp İshāk'ı ol şeh yine gönderdi selām
Bir söziyle bende itdi gāmdan āzād eyledi

6

280

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Sōfi ölürse agzına almaz mey adını
Bī-zevk olan kişi ne bilür agzı tadını
- 2- Öldürmek ise cevr u cefādan murād eger
Ey dōst Hakk vire saña gönlün murādını

3,6 C'de yok/ 4 gibi C'de yok/ 5 Sözüüm:sözün D

6 dünyāda:'ālemede B/ 7 'āleme:ādeme/rüsvā vü:süride C

279 A.93b,B.102a

4 eyledüm ardumca:eyledi arduca B

5 İshāk'ı 'uşşākı B

280 A.94a,B.102b,C.73a,D.43a

1 tadını:dadını B,C/ 2 murād eger:eger murad C

- 3- Mihr-i cemali t̄abına t̄akat getürmeyüp
Şehbâz zülfi her yaña yaymış kanadını
- 4- Aldanma gül revâcına hüsnüñ metâ'ınuñ
Bir gün ola ki göresin anuñ kesâdını
- 5- Adı bilinmedük kişinüñ hâtırın sorar
Ol gonca-leb añar mı gör İshāk'ın adını

281

Mef'ülü/mefâ'îlü/mefâ'îlü/fa'ülün

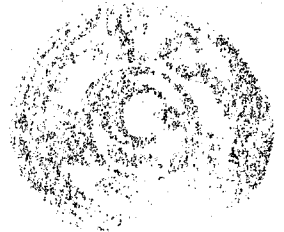
- 1- Bî-çâre gönüñ hıdmet-i cānāna yitüŝdi
Dermādayiken gör nice dermāna yitüŝdi
- 2- Aglamagla gönlüñe girdi dil-i miskin
Hāşāk idi seylābla 'ummāna yitüŝdi
- 3- Cānum ki/irüŝdi leb-i cān-bahşuña cānā
Dil-teşneyidi çeşme-i hayvāna yitüŝdi
- 4- Aç gözünü ey dide ki bahtuñ günü togdı
Şükreyle ki gam gicâsi pāyāna yitüŝdi
- 5- Hicriyle yatur hasta vü dermānda kil ey dōst
İnşāf kanı cevr ise evrāna yitüŝdi
- 6- Gör t̄ālî'-i mes'ūdını ol zühre-cebīnūñ
Rif'atdedür devleti keyvāna yitüŝdi
- 7- Her kimseye ki hüsni kabūlüñ dir içinde
Geçdi Hüseyin şöyle vü Hassān'a yitüŝdi
- 8- Bu ni'mete şükr ide mi kim olmadın İshāk
Bir sencileyin müftehar a'yāna yitüŝdi

---

5 İshāk'ın:İshāk A, B, C
281 A.94a, B.102b

5 kil:dila

7 B'de var

Mefā'īlün/mefā'īlün/mefā'īlün/mefā'īlün

- 1- Ne var teslīm-i cān itsem göricek sūret-i hūbı
Bilürsüz ihtiyārum yok benüm sevmekde mahbūbı
- 2- Mahabbet-i resm u āyinin hatt-ı dildārdan öğren
Ki ki günde bir eksük degül 'uşşāka mektūbı
- 3- Ser zülf-i perīşānuñla cānā baş koşaldan dil
Başumdan eksük olmadı cihānuñ şūr u āşūbı
- 4- İşitdüm yine bir küçük kıyāmet dil-rübā kopmış
Saçı zencīrine dizmiş kul itmiş cümle Üsküb'i
- 5- Egeñçi elde söz çokdur velī haqq bu ki İshāk'ın
Be-gāyet hūb u nāzūkdür gazel tarzında üslūbı

Fā'īlātün/fā'īlātün/fā'īlātün/fā'īlün

- 1- Mübtelā-yı derd-i hicdān eyleyen sensin beni
'Aşık-i bī-sabr u sāmān eyleyen sensin beni
- 2- Raht-ı bahtum tab-ı 'aşka yandurup pervāne-vār
Vale vü şeydā vü hayrān eyleyen sensin beni
- 3- Gam beyābānında Mecnūn gibi ser-gerdān idüp
Şem'-veş 'uryān u büryān eyleyen sensin beni
- 4- Ey hukūk-ı sohbeti cümle ferāmūş eyleyen
Her nefes ney gibi nālān eyleyen sensin beni
- 5- Hāme-i lütfuñla İshāk adını evvel yazup
Defter-i 'uşşāka 'unvān eyleyen sensin beni

282 A.94b, B.103a, C.73b

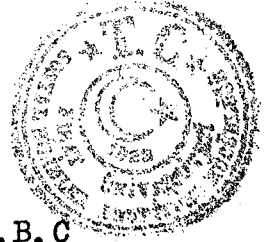
bilürsüz: ki zāyid B, bilürsün C

3 eksük:hāli B

5 ..dur veli C'de yok

283 A.94b, B.103b, C.73b, D.41b

2 raht ubahtum tab-ı:raht-ı bahtum tābe A.B,C

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Ol kim dehān u la'lüñi cān-perver eyledi
Āsār-ı sırr-ı ğayba lebüñ mazhar eyledi
- 2- Cān u gönüldē kalmadı bir zerre gill u ğış
İksir-i 'aşkıñ vücüdüm zer eyledi
- 3- Hōş dostluğuyla gamzesi peykānı zahmumı
Bī-ihtiyān cān u gönüldē yer eyledi
- 4- Üstād-ı 'aşkı övüñ baña kim tıfl-ı eşkümi
Bir demde terbiyetle ne hōş cevher eyledi
- 5- Müm ide āheni okısa hōş edāyla
'Aşkuñ zebürün ol kişi kim ezber eyledi
- 6- 'Aşkı livā-yı āhla dil ser-firāz idüp
Mecmū'-ı ğam sipāhına ser-'asker eyledi
- 7- İshāk cülle cevruñi hün-ı sirikle
Gönli şahifesine yazup defter eyledi

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

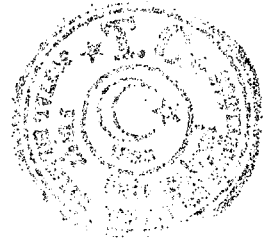
- 1- İddüm düşümde bir yire bāğ-ı İrem gibi
Küyuñ nasīb ola yine bir ğün ğörem gibi
- 2- Alma zebānuña hatt-ı dildārdan sakın
Başdan çıkar kişi dil ucından kalem gibi
- 3- Ey bī-vefā mahabbet için nüsha-i hattıñ
Gül saşhasında vefkla konmuş rakam gibi
- 4- El götürüp du'ālar ider kaddüne ğenār
'Aşkuñ yolında 'āşık-ı sābit-kadem gibi

284 A.95a, B.103b

1 dehān@zebān B/ 6 'asker:leşker A

285 A.95a, B.106a, C.74a, D.46a

1 ğörem:irem

- 5- Ölmekte bir elem midür İshāk'a bā-vücūd
Bırakūşe-i huzūr ola künc-i 'adem gıbi

286

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Bir gice tā subha dek fikrüm o meh-ruhsār idi
Şeşm-i bahtum dīde-i encüm gibi bīdār idi
- 2- Gün gibi 'arz-ı cemāl itdi görindi şubhdan
Bir güneş-i tal'at ki hüsnē maṭla'-ı envār idi
- 3- Cennete döndi sürūr-ı vaşlile gam-hānemüz
Pertev-i 'aks-i ruḥından her taraf gülzār idi
- 4- Dāmenānden cümle ağıyarun kesilmişdi eli
Gülşen-i cennetde bitmiş bir gül-i bī-hār idi
- 5- Nāz ileşöz söyledükçe hande vü şirīn idüp
Meclise zīnet viren la'l-i şeker- güftār idi
- 6- Bir elümde sa'īd-i sīmīn bir elde cām-ı ser
Cennetün 'aış u şafāsından gönül bīzār idi
- 7- Bülbul ü gül şohbetiydi didigüm işitdigüm
Geh terennüm geh tebessüm-gāh geh eş'ār idi
- 8- Gitdi ben dil-hastası~~ndan~~ cüdā itdi cüdā
Heş dirīgā kim ṭabīb-i hāṭır-ı bīmār idi
- 9- Geldi teshīr itmege İshāk'ı bīñ efsūnla
Tapdıgum Tañrı hakkıçün bir büt-i ağıyar idi

287

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

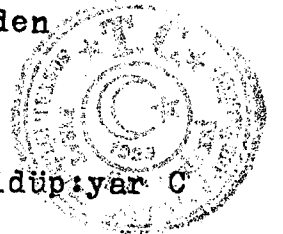
- 1- Şol gelen serv-i ra'nā olmasun öldür beni
Salınan naḥl-ı dil-ārā olmasun öldür beni
- 2- Nāzile şol çeşm-i 'aşıkdan yüzün pinhān iden
Gün gibi yine hüveydā olmasun öldür beni

286 A95a, B.106b, C.74a, D.40b

4,6,7,8 C'de yok/ 5 hande vü:hande-i AC,D/ idüp:yar C

287 A.95b, B.107a, C.74b, D.43a

2 şol:ol B

- 3- Söylese canlar bağışlar ademe'İsā lebi
La'l-i cān-baḥşı Mesihā olmasun öldür beni
- 4- 'Aşkın öldürdi dirler bir güzel nāz ile
Öldüren ol çeşm-i şehlä olmasun öldür beni
- 5- Gün gibi rüşen degül midür ne hācet gizlemek
Sevdiğin İshāk Yahyā olmasun öldür beni

288

Fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Tā ki dil-i 'aşkuñ meyin nüş itdi hüşyār olmadı
Çeşm-i bahtum açılup bir lahza bīdār olmadı
- 2- Zāhidā maḥbūba düşdi diyu 'ayb itme bize
'Aşka düşdiyse ne'vār 'aşık güneh-kār olmadı
- 3- Gitdi kaldı irmedi ser-menzile tır-i murād
Kimse ben üftādeye hergiz havādar olmadı
- 4- Rahm idüp bir gün yüzüme bakmadı ol meh-cebīn
Gıtdi bahtum yüz çevürdi devletüm yār olmadı
- 5- Anılmaz hālüm benüm İshāk hicr-i yāre
Bī-vefālar 'aşkına şol kim giriftār olmadı

290

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün

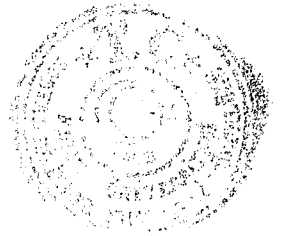
- 1- N'ola ger oldıysa Leylā zülfi meftūnı
Yabana atmalı mıydı bu dehr-i Mecnūn'ı
- 2- Saçuñla baş koşalı eksük olmadı bir dem
Sipāh-ı mülk-i dile gamzenūñ şebihūnı
- 3- Yüzüñde hālūñi mülk-i cemāle şāh itdi
Senūñ hümā saçuñuñ sāye-i hümāyūnı
- 4- Bu arşa-gāh-ı maḥabbetde oldı meydānı
Geçerse hāle-i şeb-dizüm eşk-i gülgūnı

288 A.96a, B.100b, C.74b, D.40b

5 hālüm:günüm D

289 A.96a, B.101b, C.75a

- 1- Leylā zülfi:zülfi-i Leylā B, C/ bu dehr:zemāne B
- 4 şebdizüm:şebdiz B

- 5- Düketdi nakdini toprak başına gözlerimün
Bileydi hāsılın olurdı genc-i Kārūn'ı
- 6- Bizümdekanumuza āteş yürür lebūn sāki
Egerçi kan yalaşupdur bizümle ol hūni

290

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Görüp yüzünde pertev-i nūr-ı Muhammed'i
Kāfirdür ol ki sevmeye gün yüzli Ahmed'i
- 2- Tāb-ı ruhlıyla yakdı cihānı güneş gibi
Ol pāyitāht-ı mülk-i cihānūn ser-āmedi
- 3- Biñ kez başın salarsa elif kāmetin görüp
Mecnūn bu mektebūn olımaz tıfl-ı ebcedi
- 4- Çāk itse 'aşkı tañ mı girībān-ı sabrumı
Dāmen keşide gördüm o serv-i sehī kaddi
- 5- Düşdi 'asāya za'fla İshāk'ı derd-mend
Raħm eyle ol fakīrūñe yok ğayrī mesnedi

291

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Bu çeşm-i çeşme-sārīnūn 'aceb hūnin akar yaşı
Meger var ise ol 'aynūn ciger dāğındadır başı
- 2- Mezārūm ravza-i cennet civārı ola öldükde
Dikilse başum üstüne nigārūn ışığı taşı
- 3- Müjeñ tīri firākından cigerde kan yudar zaħmum
Nelerden ayru düşmüşdür görūn ol oñmaduk başı
- 4- Şarāb-ı nābla sāki götür gel şıklet-i 'aklı
Gerekmez hey ma'azallah aramızda bizüm nāşī

290 A.96a, B.101a, C.75a

5 ğayri:ğayra B

291 A.96b, B.107b, C.75b, D.45a

1 dāğındadır:tağındadır B, D 2 nigārūn ışığı:nigārā ışigūn

B, D

4 nāşī:başı C

- 5- Anadan bile togmışdur ğam-ı Şîrîn'le Ferhād
Severse n'ola candan yig kişi sūd bir karındaşı
- 6- Ko şōfi zühd ü takvāyı lebiyle ruhların söyle
Mey u maḥbūba māyildür cihānuñ rind u kallāşı
- 7- Kemāl-i luṭf-ı ṭab'uñla senüñ nazmuñ gören İshāk
Hemān bî-ih̄tiyār eyler saña taḥsîn u sâbâşı

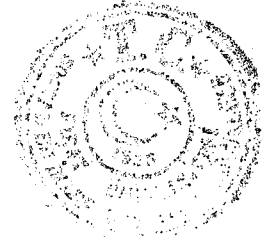
292

Fā'ilatün/fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Kanı ol dem kim yanuñda ihtirāmum var idi
Gūşuña bigānedür gizlü peyāmum var idi
- 2- Secde-gāhum Ka'be-i küyüñ ḥarīmiydi bentüm
Giceler ta şubḥa dek anda kıyāmum var idi
- 3- Can virürdi bir nefes ādem temāşā itmek
Cennet-i küyüñ gibi dārü's-selāmum var idi
- 4- Kevkeb-i bahtum feleklerden yüceydi kader ile
Ṭal'atüñle her gice bedr-i tamāmum var idi
- 5- Cām-ı mey-i sohbetde devr eyleñi dāyim muttaşıl
Mürg-i vaşluñ şayd için elde dāmum var idi
- 6- Ğam diyārın ğarka virmişdi yıkup seylāb-ı mey
Nūş-i cām-ı şevḳla 'ayş-ı müdāmum var idi
- 7- Çarḥa girmişdi feraḥdan şevḳla mihr-i felek
Devr ider sohbetde cām-ı dost-gāmum var idi
- 8- Hıdmete bil bağlamışdı tāblar defler durup
Gūş iderlerdi ne kim anda kelāmum var idi
- 9- Kanı İshāk ol zaman kim başuma sultāndüm
Baht-ı bîdārüm gibi maḳbel ğulāmum var idi

5,6 D'de yok

292 A.96b

Mefā'īlün/mefā'īlün/mefā'īlün/mefā'īlün

- 1- Yirinde taş kaya oldu görün Ferhād-ı miskini
Ki teslīm itmedi Şirīn'e karşı çān-ı şirīni
- 2- Belā-yı 'aşk-ı Leylā'da göreydi hālını Mecnūn
Ger ol evvel ki dilberler süreydi işbu āyini
- 3- Çeküp ok gibi atmazsa 'acebdür dest-reviyle
Ki gördükçe beni artar kemān ebrūsun çīni
- 4- Yazup gülberg-i sīr-āba yine müşgīn rakam-ı hatūn
Ne san'atle 'aceb tahrīr ider evrāk-ı nemgīni
- 5- Varup bir görme kendūñile seg-i kūyuñ sakın İshāk
Bilürsün çünki sevmeler erenler merd-i hōd-bīni

Fā'ilātün/mefā'īlün/fe'ilün

- 1- Fülk-i dil çıkmadın kenāre dahī
Mevc-i gam saldı bir diyare dahī
- 2- Fırkat öldürmedin görem diridüm
Gitdi şimden girü ne çāre dahī
- 3- Beni 'aşkında ey felek öldür
Borcumuz var mı intizāre dahī
- 4- Baña cevr itse vechī-vār ol yār
N'oldı bilsem bu rūzigāre dahī
- 5- Ğarazuñ cān ise gel al kurtar
Mübtelā itme bār nigāre dahī
- 6- Hey ne müşkil nihān güzel sevmek
Vaz gelmek güç āşikāre dahī
- 7- Hicre İshāk çāre ölmekdür
Kimse itmez bu derde çāre dahī

293 A.97a, B.108a, C.75b

2 süreydi:göreydi B

3 artar:eyler C, ebrūsufi:abrusını C

294 A.97a, C.72a

1 saldı:itdi C

5,6 C'de yok

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Zīnet itmiş kendüyi ol bī-vefā dünyā gibi
Asumāniler giyer mihr-i cihān-ārā gibi
- 2- Yaşı çoğ olsun ki unutmadı hāḡ sohbeti
Olmaya bir yār-i hem-dem sāgar-ı sahbā gibi
- 3- 'Aşıkahadd yok veli 'aşkuñla bu göñlüm benim
Cümleden mümtāzdur ol hüsn-i bī-hemtā gibi
- 4- Gird-i ğamdan hātırı āyīnesin pāk idemez
Şol ki ser-tā-pā bürehne olmaya deryā gibi
- 5- Öliceğ dilden giderme ğuşbasın İshāk kim
Yimege yolda gerekdür mā-ħazar helvā gibi

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Āh kim gözden bıraktı ol gözi fettān beni
Vādī-i hicrāna saldı itdi sergerdān beni
- 2- Dostum öldürmedin gitdüm diyu hayf itme kim
Sen gideliden günde yüzbiñ öldürür hicrān beni
- 3- Şimdi derd-i yārle ğāyet huzūrum var benim
Hey ma'azallah gerekmez añmasun dermān beni
- 4- Tevbe idüp bādeye kanına girdüm göñlümün
Korkaram öldürür 'ākıbet bir gün tutar ol kan beni
- 5- Raħm idüp ben mübtelāya ol kadar luḡf itdi kim
Boynı bağlu kul idindi kendüye zindān beni
- 6- Ben ol İshāk'ın ki şimdi yād idüp her küşede
Bir nefes dilden düşürmez defter u dīvān beni

295 A.97b, B.109a, C.76b

- 2 sāgar-ı :sāgar u B
- 4 hātırı:hātır C

296 A.98a, B.108b, C.76b

- 2 öldürmedin:öldürmeden C/ yüzbiñ:biñ kez A, B/hicrān:devrān B, C/ 4 idüp:itdüm C/korkaram öldürür:böyle kalmaz D
- 5 raħm idüp:ol kadar D/ C'de yok
- 3 'Aşka düşdüm başuma üşdi belā vü derd u ğam
Hasta oldum görmege geldi yine yārān beni B

Mefā'īlün/mefā'īlün/fa'ūlün

- 1- Olup dil ol nigāruñ mübtelāsı
Yolında ölmedür derd u belāsı
- 2- 'Acebdür mülk-i istignāsı 'aşkuñ
Baş egmez degme sultāna gedāsı
- 3- Göñül ol bī-vefāya karşı her dem
İñen āh itme götünmez havāsı
- 4- Şu kim cān naḫdiyle vaḫl-ı yāre
Harīdar olmadı bir pul bahāsı
- 5- Nezāketle seni tenhāda İshāk
Ne varmış öpmede hey kocalası

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

Fā'ilātün

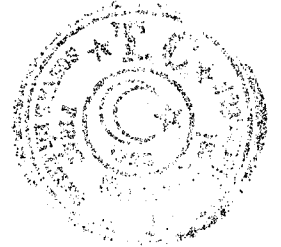
fa'lün

- 1- Dōstlar Edirne şehrinde bir āfet kopdı
Cān u dilden yolına ölmege raḡbet kopdı
- 2- Şehrümüzde bugün öldürmedük ādem koydı
Çok yaşasun ne 'aceb ehl-i mürüvvet kopdı
- 3- Kadd-i bālāsıyla turdı yirinden nāgāh
Hayret aldı beni sandum ki kıyāmet kopdı
- 4- Togrılup geldigiçün sīneme ey kaşı kemān
Tirüñe yine derūnumda maḫabbet kopdı
- 5- Bir nazarda görelı yār cemālin İshāk
Gayrīden her ne ki var ise ferāḡat kopdı

297 A.98a-b.106a, C.80a, D.44a

- 3 bī-vefāya:dil-rübāya B
- 4 olmadı:olmaya D
- 5 öpmede:öpmedin B

298 A.98b, B.103b

Fe' ilātün/fe' ilātün/fe' ilātün/fe' ilün
 Fa' ilātün fa' ilün

- 1- Yār ile ola didüm olmadı vuşlat bāki
 Kime oldı ki baña ola bu devlet bāki
- 2- 'Aşık öldürmekle hüsnüñe gelmez nokşān
 Saltanat resmin ider 'adl u siyāset bāki
- 3- Mā-hazar hūn-ı eiger-vār gele ey ğam yelüm
 Sofra ger ölmezsek girü ziyāfet bāki
- 4- Sünbül-i yāre havādār olalı bād-ı şabā
 Gitmedi kaldı aramızda bürüdet bāki
- 5- Nakd-i 'ömrüm ğam-ı 'aşkuñ telef itdiyse ne var
 Sīnede mihrüñle mihr u maḥabbet bāki
- 6- Öyle öpdüm leb-i şirīnūñi seyrümde gice
 Dahī el'an dehānumda lezzet bāki
- 7- Fursat el virmişken götür ayagı İshāk
 Diyelüm bezm-i fenā ehline şoḫbet bāki

Mefā' ilün/fe' ilātün/mefā' ilün/fe' ilün

- 1- Gül-i ruḫūñ yine ey ğonca-leb ğuşāde gibi
 Vefā nazarları dünden bugün ziyāde gibi
- 2- Cemāl-i lütfuñuñ ol şāhı sen ki şaf baglar
 Öñünde dilber-i ferzāneler piyāde gibi
- 3- Sa'ādetüm güneşi umaram toĝa bir ğün
 Varup düşem yanuña sāye-i fütāde gibi
- 4- Hüner-i hicābı koyup yüz kızardıbilmekdür
 Güzellerüñ lebin öpmek ne var idi bāde gibi
- 5- Kim olaşevdüĝi ğāyet güzel mi İshāk'un
 Naziri yok didüĝinden Şerife-zāde gibi

299 A.98b, B.76a

3,5,6 C'de yok

300 A.99a, B.109b, C.76a

1 ruḫūñ yine: ruḫlarıñ B

4 hüner-i: eger B/kızardıbilmekdür: kızardıbilse kişi B
 güzellerüñ lebin öpmek: nigari şubḫa gelmek B

5 güzel mi: güzeldür C

301

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün

- 1- Yine dil mürğine bu zülf-i siyeh-dām oldu
Uçdı rāhatlığı bī-ṭakat u arām oldu
- 2- Ad u san ehli geçüp 'aşkuñı zühde degişen
Ne didi ala kodı illere beā-nām oldu
- 3- Yolımız düşer ise meşcide şōfi varavüz
Ġarezüñ da'vet ise var yeter ibrām oldu
- 4- Bir arada iki dildār-ı cemālin gördük
Ne mübārek güne irdük iki bayrām oldu
- 5- Yine firḫat görünür ölmege sa'y it İshāk
Ne turursın idegör menzile akşam oldu

302

Mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

- 1- Bize her dem söger yārūñ leb-i la'l-i şeker-bārı
Kim açardı anı emmiş ya öpmiş olsun bari
- 2- Dil u cān ise maḫşūduñ biri yetmez mi bu zülfūñ
Behey kāfir iki yirden kuşanmak neyki zünnārı
- 3- Nigārı sīne-ber-sīne der-āgūş itmedin şoḫbet
Ne minnet būseye ol hōd muḫarrer agzı ikrārı
- 4- Gözüm cān nakdine izūñ tozını almag istermiş
Ko hayr itsün begüm senden yañadır bozma bāzārı
- 5- Bizi tīrūñ halās itse götürse gelse toprakdan
Geçüpdür cānuma her dem anā yalvarı yalvarı
- 6- Senūñle māhi vezn itdüm terāzū-yı hayālümle
O bir yanı göge agdı ko ma'lüm oldu miḫdārı
- 7- Güzellerden birer būse alur her şı'rine İshāk
Anuñçün böyle tatludur kamu ebyāt u eş'ārı

301 A.99a, B.107a, C.46b

2 alakodı:ad kodı/ 3 yeter:yüri B

302 A.99b, B.99b, C.77a, D.44b

acırdı:açardı A, B, C/anı...olsun:öpmiş ya emmiş olavüz B

2 kuşanmak:kuşanmış A, B, C/ 3 itmedin:itmedür C

almag:almak B, C, D/ 5 gelse:yine C/her dem:elhak B

6 D'de yok/hayālümle:hayāliyle C/yanı:cānib C

7 birer:bir D/anuñçün:öpmeçün A/kamu:anuñ B

Mef'ülü/fa'ilätü/mefā'ilü/fa'ilün

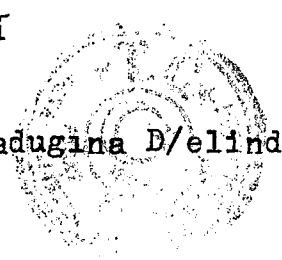
- 1- Fehm itdi sanma sāyil-i eşküm cevābını
Gözden geçürmeyin kişi hüsnün nikābını
- 2- Müşgīn hatūn belürdi lebünde dahī güzel
Çokdan dilerdüm içmege misket şarābını
- 3- Meyhāne(y)i kapadugına rūze gam yimen
Faşl-ı bahār elinde bilür feth-i bābını
- 4- Görsem cemāli Ka'besini kılsa ber-ṭaraf
Kible-nümā-yı hātırumuñ iztirābını
- 5- İshāk gelse söylese sen diñlesen begüm
'Uşşāk göñlını ele almak sevābını

Fe'ilätün/fe'ilätün/fe'ilätün/fe'ilün

- 1- Mezra'-i sebz-i felekden şu ki irdūñ hāsılı
Kim dahī bir zerre yok tımār-ı 'ömrüm hāsılı
- 2- Bezm-i gānda ney gibi feryād u efgān eylesem
Nāleme uyar rebāb-ı sīnemün her bir kılı
- 3- 'Aşk yolında ta'alluğdan sebük-bār olanuñ
Uzun uzak sanma ancak bir kademdür menzili
- 4- Bilmek isterseñ kamu ahvālini pervānenün
Şem'dah sormak gerek zīrā anuñ oldur dili
- 5- Ah kim fūrkat gününüñ her günü bir yıl cadur
Līk vaşl eyyāmınuñ bir günce gelmez biñ yılı
- 6- Kimse ḥallitmez 'aceb müşkil mu'tammādur vücūd
Her kişi āsān görür müşkil budur bu müşkili
- 7- Var yūri İshāk bildürsin saña mikdārını
Pişvā iden terāzū gibi bir şāhib-i velī

303 A.99b,D.44b

- 1 nikābını:kitābını D/ 3 kapadugına:yapadugına D/elinde:
anda A 304 A.100a,B.100a,D.44a
- 3 D'de yok/ *kamu B'de yok
- 5 günü:günD/ bir yıl cadur:bin yıl cadurB/bin:bir A
- 7 mikdārını:mikdārı A,B/iden:idiş

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Cān virürdüm yolına dildārı görsem bir dahī
Olmadın hiç olmayınca bāri görsem bir dahī
- 2- Kādre irdüm kađrini hayfā ki ammā bilmedüm
Ben bilürdüm ol gözi mekkāri görsem bir dahī
- 3- 'Aşık-ı bī-çāreñ cānsuz koma diyüp düşüp
Ayagina yüzürüp yalvarıgörsem bir dahī
- 4- Varmadın hüsnü bahāri bād-ı āhumla yele
Hey dirig ol serv-i hoş-reftāri görsem bir dahī
- 5- Başuma gün togmak ol vakti olurdu dōstum
Ol güneş yüzli kamer-i ruhsāri görsem bir dahī
- 6- Hastayın gönlüm döner cān talebüz ditrer yürek
Saglardum ol gözi bīmāri görsem bir dahī
- 7- Hālüm aglardum toyınca gāyeti güldürmege
Ah eyler İshāk ol dil-dāri görsem bir dahī

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Kime itdi ol işi kim baña gerdün itdi
Göz göre senden ayurdu beni mağbün itdi
- 2- Mihnet-i firkatle küge-i ahijēñ salup
Yine sevdāyi kaşuñ kāmētümi nün itdi
- 3- Yirüm od eyledi ben bī-dilini hāke salup
Şabrumı yile virüp yaşuñ Ceyhün itdi
- 4- Cān-āsüdeñ şirīn lebi Ferhād idüben
Dil-āşüftēmi Leylā saçıñ Mecnün itdi
- 5- Kāküliyle dil u cān baş koşalıdan İshāk
Zülf-i şeb-dizümi hemi yaşuñ gül-gün itdi

305 A.100a, B.70a D.46a

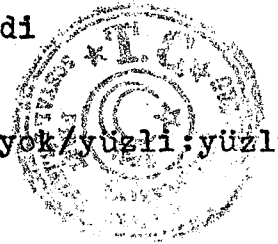
3 diyüp:diyü C/ 5 vakti:vaktin D/ 5,6C'de yok/yüzli:yüzlü D

7 A'da yok 306 A.100b, B.108a

1 göz göre:göze göz A/ hemi : gamı B

2. ve 3. beyitlerin 2. mısralarının yerleri değişik

4 ağızla gözi B/hemi:gamı B

307

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün(fa'lün)

- 1- Begüm size yazılan şevk-nāme degmez mi?
Ya ben kemīne kuluñ bir selāma degmez mi?
- 2- Müdām-ı bezme şafā-bağış olan kadehlerden
Bu hāk-i cur'a-i ke'sin kirāma degmez mi ?
- 3- Tavāf-ı Ka'be-i kuyı şafāsı dildāruñ
Sürür-ı ravza-i ħārū's-selāma degmez mi?
- 4- İşigi taşı gel inşāf eyle ey şōfi
Behişt içindeki 'āli makāma degmez mi?
- 5- Elüñden olmasa içmez piyāle(y)i İshāk
Günāh imiş diyü yoħsa ħarāma degmez mi?

308

Mefā'ilün/mefā'ilün/fa'ülün

- 1- Beyana sıgmaya hüsnün makāli
نعالی خانه عن قیل و تحالی
- 2- Görine sırr-ı 'ālem cān gözine
Mukābil olsa mīrāt-ı cemāli
- 3- من و وصلت کجا صیحات صیحات
الآتی بعد بعد من وصالی
- 4- Kanı ol tīr-i yārān-ı merg kim
Göñülden mahv ide gird-i melāli
- 5- چه دانی سوز دلستند کمانرا
توکه سرجمه اب زلالی
- 6- بر از ما التخی وحید الحبيب
مان السعد فی خوف الهدالی
- 7- Sebebdür rahmete mektüb olursa
Günāhum defterine ħatt u ħāli
- 8- وهذا السعد ما والسبت يدري
نظم الازام نثر الالی
- 9- Ne diyem saña söz tarzında İshāk
Kemāl ehli bilün ehl-i kemāli

307 A.100b, B'109b, C.77b

4 eyle:ko B/'āli-makāmadarū's-selama B

5 ħarāma:günāha C
308 A.100b, B.109a

309

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Ol kim senünçün işte cihānda güzel didi
Tahsīn u āferīn bu ne gāyet güzel didi
- 2- Bu bī-günāha neyki bu cevr u cefā didüm
Saña mı her ne eyleseler muhal didi
- 3- Didüm ki ölmedin öpelüm gitme gel meded
Gel gel ki öpmedin olasın muhtemel didi
- 4- Bir rinde nice ol iki meh-pāre didiler
Biri 'ivāz mı ki ol ise bī-bedel didi
- 5- Sen şüh-ı dil-firībe ki aslā nazīri yok
İshāk'ı gör begüm ki ne yüzden gazel didi

310

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Sāki bahāri gördi tağıtdı ayagını
İşitmez oldu kimse şarābın yasagını
- 2- Nāzüklügiyle agzın arayupögoncanun
Neylersem eyleyüp öpebilsem tudagını
- 3- Bülbüllerini difilemez olmuşdur ol gülün
Billahi ey şabā buratursın kulagını
- 4- Beñzer kitāb-ı hüsnüne eyler mütālaa
Mehtābı gör şabāha çıkardı çerāgını
- 5- İshāk neyle gönüm açılson bahārda
Bir gül-i ruhuñ ki ohşayam ben yanagını

311

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Sōfiye namāzı dil-i 'uşşāka niyāzı
Halkuñ kimisi Şām'ı sever kimi Hicāz'ı

309 A.101a, B77b

- 5 dil-firībe:bī-nazīre C

310 A.101a, B.100a-D.45b

- 2 o:al D, A'da yok

- 5 ki ohşayam:öpebilsem D

311 A.101b, B.110a, C.78a

- 2- Ma'sūk yüzün görse niyāz eylese 'āşık
Farz it ki tamām oldu hemān 'ıyd namāzı
- 3- Maḫsūd idinüp Ka'be-i ıtlākı ḥakīkat
Turmaz çekilür kâfile-i 'aşk mecāzı
- 4- Pervānelerün şem'a ise bezl-i vücūdı
Şem'ün dahī pervāneyedür sūz u güdāzı
- 5- Kim rağbet idüp egnine alurdu giyerdi
Olmasa fenā kisvetinün 'aşk-ı tarrāzı
- 6- Bī-derd olanın gūşına girmez eger itmez
Gam muṭribinün nağme-i āvāze-i sāzı
- 7- Gel söyleme İshāk şakin 'aşk rumūzın
Kāyıl degülüz ḥaşılı keşf eyleme rāzı

312

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
فعلاتون فعلون

- 1- Gıymış ol serv-i kabā-püş libās-ı çemeni
Şerm-sār itmege nesrīn u gül ü yāsemeni
- 2- Bir yeşil hulle giyer ḥūr-v eboānsın cānā
Bir nazarda nice bilmek heleḫbillahi seni
- 3- Geydügi cāmelerün cümlesi yek-reng olmuş
İntākı kocalar gibi o nāzūk beden
- 4- 'Ömrümün bağı yeşerse n'ola ser-sebz olsa
Nev-civān eyledi ol pīr olası yine beni
- 5- Cāme-i sebzle ol kaddi temāşā ideli
Serve bir dürlü gelür şimdi yeşil nīm teni
- 6- Gönlüm āyīnesine olsa muḫābil bir dem
Söylese dinlesem ol tūṭī-i şīrīn deheni
- 7- Koçmaga neydi o dildārı öperken İshāk
Kosa nāzūklügi çıksa aradan pīreheni

5,6 C'de yok/ 7 rumūzın:yüzünden C

312 A.101b, B.78a

3 cāmelerün:cāmesinün C

4,6 C'de yok

Mef'ülü/mefā'īlü/mefā'īlü/fa'ülün

- 1- Biriyle gider görmeyle gerçi o māhı
Şevk-ı ruhı ammā ki derūnumda kemāhı
- 2- Ahumla yaşum māha vü māhiye irişdi
Derd-i dīlümün şahididür mahile māhi
- 3- Her gün dahı gözümde uçar ol meges-hāl
Her gice düşümde görünür zülf-i siyāhı
- 4- Gördi ki yaşum tekin uzun şevk ile ahum
Gayet ferahından göge agdurdı külāhı
- 5- Yārūn gamı olmasa ölürdüm dimiş İshāk
Bu miñneti sen kimselere virme ilāhı

Mef'ülü/fa'ilātü/mefā'īlü/fa'ilün

- 1- Ah ol kişiye kim geçüre ruzigārını
Görmek müyesser olmaya Üsküb diyārını
- 2- Enhār-ı cennetün yüzi suyu degül midür?
Farzā ki öğmedün tutalum Vardār'ını
- 3- Yusun sihāb-ı goncanun ağzını gülābla
Tā lāyık olā öğmege anun bahārını
- 4- 'Iş idegör felek seni ferdāya salmasun
Yārini şikār iden bugün añar mı yārini
- 5- Yaşum ol cānibe gice gündüz revān olur
Añdukca Karatag'dağı ol Akbıñar'ını
- 6- Bī-ihtiyar ādemün ağzı suyu akar
İshāk'un añmaya gazel-i ābdārını

313 A.102a, C.79b-D, 45b

- 1 ruhı:ruh A, C/ 2 māha vü:māh u D
- 3 hāl:var C/görinür:gören ol A.D
- 4 uzun:ura C

314 A.102a, B.99a

- 5 B'de yok

315

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
 Fā'ilātün fa'lün

- 1- Hattı güldi diyü terk itme dilā ol güzeli
 Be deli olma anuñ var mı cihānda bedeli
- 2- Yanmazdı saçı zenciri ile dilberler
 Şimdi bir kılla yeder her kişi hattı geleli
- 3- Gice gündüz hattıñı pāk tıraş eylemeden
 Bir birün kendü başın kaşımaga degmez eli
- 4- A begüm turra-i gīsūñla 'aşık oyunın
 Yeter oynadığı şimden girü bitdi sakala
- 5- Müstelālar yaşumuz oldu hattıñ devrinde
 O kara güplilerün tiz gelür oldu eceli
- 6- Cümle 'aşık geçenün dinleyütursun sözünü
 Sakala gülmeden özge dahī yok mā-şaşalı
- 7- İrdi hattıñ ireli hātırına gird-i melāl
 Yoksa İshāk begüm böyle mi dirdi gazeli

316

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

- 1- Bilsem 'aceb o yüzi güneş nice mäh ki
 Şimdi cihānda ol togalı oldu mäh iki
- 2- Sıgmaz şalāh-kārıla göñlümde 'aşk-ı yār
 Bir memleketde hiç ola mı pādişāh iki
- 3- Da'vā-yı 'aşka sūz-ı derūnumdı şahidüm
 Dağ-ı gamuñla şimdi olupdur güvāh iki
- 4- Birdür tarīk-i 'aşk sülük eyleyen bilür
 Gümrāh olur kişi göricek anda rāh iki
- 5- 'Aks-i sevād-ı dīdedür oldur ki görünür
 Āyine-i ruhuñdaki hāl-i siyāh iki
- 6- İshāk bil günāhuñı ko 'özri epsem ol
 'Özrün günāha sayılır olur günāh iki

315 A.102b, B.99a, C.78b

4,5 C'de yok/ 7 melāl:gubār B

316 A.102b, B.110a

2 şalāh-kār:şalāh u kār B/ ola mı: ola mı olB

3 ruhundaki:ruhdaki A

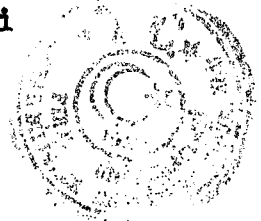

Fā'ilātün/fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- 1- Hasta göhlüm sormaga gelmezse cānān bir dahī
Gitdi kaldı gelmeden bu cismüme cān bir dahī
- 2- Cānı teslīm ideyin gel gitme çün gördüm nūruñ
Küm bile yüz gösterür mi baña devrān bir dahī
- 3- Ger beni öldürmez iseñ turmaz iseñ 'ahdüne
İtmeyem hergiz senüñle 'ahd ü peymān bir dahī
- 4- Māh ile ruhsārınun ikili birli farkı var
Hüsnile ol bir dahī dürr-i māh-ı tābān bir dahī
- 5- Bildürüpdür gālibā la'l-i lebün miqdārını
Salmaz oldu kendüyi yāküt u mercān bir dahī
- 6- İrte bir gün meh gibi hercāyisin dirler saña
Her yaña tēnhügiceyle itme seyrān bir dahī
- 7- Yalvarup İshāk-ı dildāre lebindā öpegör
Olmayayın dirseñ sohra peşimān bir dahī

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün(fa'lün)

- 1- Melāmet eyleme 'āşıklara gele şöfi
Ki bezm-i mey-gedede yir yok anuñle şöfi
- 2- Ne fevt olur diye farzā namāz vaktiyimig
Yüriye vakti iki eyleye hele şöfi
- 3- Bizümle pīr-i harābat zikri hayr olsun
Ölince itmedi bir gün mücadele sofi
- 4- Du'adayuz didüğinden murādı da'vetdür
Yüzi suyn yile virdi yile yile şöfi
- 5- Nigīn-i halka-i zikr olma gibi maqşūdı
Ki oldu seng-şifat teng-i havşala şöfi
- 6- Tarīķ-ı 'aşka sebük-bār olan olur sālīk
Bu hāy u hüyla güç kat'-ı merhale şöfi

- 7- Bilür misün niye meşgûlsün o halvetde
İfende gizleme ma'lûm meşele şöfi
- 8- Ne dir ki pîr-i tarîkat-ı hakîkat neyki
Ki câhile diyesin şeyh-i echele şöfi
- 9- İfende buflama düşdin buflayup ki yıkar
Binâ-yı zühd ü şalâhı bu zelzele şöfi
- 10-0 tâcı bir pula almazlar ikimüz başıçün
Var eyle terk-i seriyle mu'amele şöfi
- 11-Gınâ-yı devlet fakr ile gel gör İshâk'ı
Cihânı saymadı bir dâne ferdile şöfi

319

Mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'ilü/fâ'ilün

- 1- Her dem kan aglamakdur iki gözümüñ işi
Güldürmege gibi bizi âhir o bir kişi
- 2- Ol ahûvâne gözlerüñ âdemler öldürür
Sol uğruñ uğruñ aları aları bakışı
- 3- Hün-ı gam u maḥabbeti sînemde cân u dil
Üşüp ne tatlu yir göre kapışı kapışı
- 4- Pâlûde-i lebün gören elbette diş biler
Pîr olsa gitse kalmasa agzında bir diş
- 5- Farz idelüm ki dünyede maḥbûb sevmemiş
Ölsün mi neylesün diyü İshâk bir kişi

320

Mef'ûlü/fâ'ilâtü/mefâ'ilü/fâ'ilün

- 1- Ol şive-kârı gözliye sakını sakını
Göstermeyince olmadı ağıyâre sakını

319 A.103b-B.106a, 78b

3 hün:h'âb A,B

320 A.103b, B.105b, 79a

- 2- Seh̄hār ğanzelerle o mekkār gözlerün
Birdür dirin ben ikisinüh ittifākı
- 3- Besdür cihānda 'āşıka bir sāde-rū güzel
Ehl-i tecemmülüh nideyin tımturākını
- 4- Dildārsuz gözine görünmez bütün cihān
Göstermesün Hudā bafıa yārüm firākını
- 5- Yokdur şekerde lezzet-i kand-ı lebün dimiş
İshak'ın öğ ne deñlü ögersen mezākını

321

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün(fa'lün)

- 1- Eger müşāhede itdünse şun'-ı Mevlā'yı
İñende şöyle tehī görme nāliš-i nāyı
- 2- Riyāz-ı huld ise maşşūduñ isme meşğül ol
Eger ki ādem iseñ bulasın müemmayı
- 3- Şikārgāh-ı fenā şaydına iren şeh-bāz
Devam-ı himmeti damında gördi 'ankayı
- 4- Vücūdı zevrakı bahruñ şan'atdür ey h'āce
Tutam ki geydügi pür-mevc-i şūf imiş māyı
- 5- Libās-i 'āriyetü'palāsı imrūzuñ
Gerekse hulle'i bāki unıtma ferdāyı
- 6- Gör bu hāyla hūyı riyāyı ko şōfi
Sükün-ı nefse sülük eyle ko bu ğavğayı
- 7- Hisābdan kaçup İshāk kaldı şıfrü'l-yed
Diler ki hiçe saya cümle ehl-i dünyāyı

2 seh̄hār:bī-çāre B/mekkār gözlerün:mekkāre gözleri B

3- 'āşıka:'ārifē B

321 A.704a,B.104b,C.79a

5,6 C'de yok

6 ko bu:koya B/

7 kaçup@kaşsa A.C

322

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Ah kim cevr u cefā defterlerin gül dürmedi
Aglamakla geçdi 'ömri bülbülün güldürmedi
- 2- Şimdiye dek yüz kez öldürmek muḳarrerdi beni
Günde biñ kez öldüğü yigdür diyü öldürmedi
- 3- Ḥamdülillah bildi kim bir dürlü olur ḥātırum
Ol iki yüzlü rakıbiyle beni bir görmedi
- 4- Vaşluña irsem göreydüñ sen de sultān olmağı
Ḥakk te'ālā ben kulin ol devlete ırgürmedi
- 5- Andan İshāk'uhn mükedder olmasun mı ḥātırı
Sen meh-i āyīne-ruḥsāruñ şafāsın sürmedi

323

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün fā'ilün

- 1- Dil-i dīvāne kaçan görmese bir lahza seni
Düşmen olur baña kalmaz göricek gözi beni
- 2- Ele alup yüzümi pāyüne ben yüz süreyin
Dōstum sen de dirīg eyleme saña düşeni
- 3- Zāhid ḥām-ı ṭam' görse ne dirdi ki 'aceb
Sīneye çekdügümi sen şanem-i sīm-teni
- 4- Çekeyin zerd-i dilün kendü elümle ipini
El uzandı dirmiş sünbül-i 'anber-şikeni
- 5- Vechī+var şāh-ı gülün ḥār kimün dikmesidür
Sormayup asakoyaydı anı anda diken
- 6- 'Aşk serdārı olan merd-i garībün olmaz
Sagiken pīreheni öldüğü vaktin kefeni
- 7- Sīne-i bülbüli bī-dāg görüp lāle didi
Ehl-i 'aşkuñ be denī böyle mi olur bedeni
- 8- Pirdür tākatı yok düşdi 'asāya İshāk
Lücce-i bahr-ı fenā semtine tutdı dümeni

322 A.104a, B.105b, C.79a

2 öldüğü:ölmeği B

323 A.104b, B.102a

4 çekeyin:çeküben B

324

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün.
 Fā'ilātün fā'ilün

- 1- Gözleyin 'āli nazar-ı dünyāyı bir harman gibi
 Habbeye saymadı mihrin dāne-i erzen gibi
- 2- Rūşen olsun diriseñ gün gibi göñlüñ hānesi
 Hvāb-ı gafletden açuk tut çeşmüñi revzen gibi
- 3- Kūşe-gir ol 'ālemi seyr eyle künc-i gārdan?
 Gör cihānı görme kendüñ dide-i rūşen gibi
- 4- Gerdenin tutma girībān gibi halkuñ merdiseñ
 'Aybını setr eyle yüs sür pāyine dāmen gibi
- 5- Serzenişden 'ār iderseñ var yüri tenhā-rev ol
 Rişte-i peyvende göz dikme sakın sözin gibi
- 6- Raht-i bahtın yakmaga 'aşk āteşin ölçermege
 Yiri mi var hengiz gedāya kūşe-i külhen gibi
- 7- Gül ruhuñ vaşfiyla neydi olmaga ratbü'n-nişān
 Cümle ser-tā-pā zebān olsa tenüm sūsen gibi
- 8- Evvelā kendüñle gel var dōst ol İshāk sen
 Cümle 'ālem bakmasun diriseñ saña düşmen gibi
- 9- Aglamakla geçmesün 'ömrüñ bahārı mevsimi
 Ebr gibi olma giryān gel şen ol gülşen gibi

325

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Ğamdan āzād eylemek ğāyetde müşkildür beni
 Hey ne kāfirdür esir iden muhāyildür beni
- 2- Bī-vefālar 'aşkına cānum giriftar eyleyüp
 Günde biñ kez öldüren her lahzada dildür beni
- 3- Gördügince ben dil-figārı göz eyler düşmene
 Eyle sanur ol gözi fettān ki gāfilādur beni

324 A.104b, B.101b

6 raht-ı:raht u B/ 7 olsa tenüm:olsam nite B

8.9. beyitlerin yeri degişik B

325 A.105a, 103b.B

1 eylemek:eyledüñ A

- 4- Cānumı zār u nizār iden raķībūñ ta'nıdur
Böyle ğam-h'vār eyleyen ol zehr-i kätildür beni
- 5- Didüm İshak'uhn yanınca seyr ider gördüm seni
Didi ol seyrinde bir kez görse kıyıldür beni

326

Mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fa-ilün

- 1- Gerçi ba'iddür reh-i 'aşkı menāzili
Sevdüm 'azizler dönüşüm yok muhayili
- 2- Meger zemāneden baña irişmeye gezend
Boynuma taksa tığ-ı cefāsın hamayili
- 3- Müşkil gelürse vasl-ı ricāsında öldüğüm
Bir gün ölem firāk ile hall ola müşkili
- 4- Kangı birin diyem saña 'aşkın elemelerin
Derd u belā-yı cānumı ya mihnet-i dili
- 5- İshāk nā-murādı sorarsañ benüm begüm
Cān virmedür hemān reh-i 'aşkıñda hāsılı

327

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Ne vezir olmak diler gönlüm ne dünyānuñ begi
Bir kul oğlına kul olmakdur ikisinden yigi
- 2- Neylesün timārsuz bimar olan 'aşıklarum
Dün kapuñda defter itmez diyeler beglerbegi
- 3- Tal'at-ı hüsnüñ fūrūğı heybetinden dostum
Şubh-ğāhuñ kopdı çak ağzına geldi yüregi
- 4- H'vān-ı hüsnüñ ni'meti şükürin eger bilmezse mäh
İsterüm Hakk'dan ki tiz günde dükensin etmegi
- 5- Baña bu devlet yeter kim gün yüzüñ her gün görem
Görmesem bir gün göreydüñ günde biñ kez ölmegi

cānumı:halkı A

326 A.105a,B.10'a

5 sorarsañ:sorarsa B

327 A.108b,B.109b,D.43a

2 'aşıklarum:'aşıklarun D

- 6- 'Aşıkā ta'n itme sōfā unudurāun tācuñı
Başuñā gelse göreydūñ sen de dilber sevmegi
- 7- Naşsına bakmaz münir harfdür sipihr-i pīrezen
Ko anı İshāk erenlerden yūri al örneği

328

Fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilātün/fa'ilün

- B- Bir iki gündür görünmez oldu gerçi ol peri
Bilmezüm kendüm unıtdum Hakk bilür dünden beri
- 2- Nice 'aşıkdur taḥassür eyliye cām-ı Cem'e
İşigūñ iti şafālı olsa elden sāğarı
- 3- Şükrüm oldur kim baña bir kimse kimsin dimez
İdeli devrān beni bed-nāmlar ser-defteri
- 4- Hāk-i pāyi kaḍrini 'uşşāka sor bilmez hüsrev
Cevheri āzan bilür nādān ne bilsün cevheri
- 5- Mülk-i istignā-yı 'aşkuñ şāhı olmaz tācidār
Bunlarun evvel serī olmaz bu fende efseri
- 6- Dünyede Ferhād ile Mecnūn'a 'aşq olsun hemāh
İkisidür ikisi ancak bu meydānuñ eri
- 7- Şi'r-i İshak'ūñ seḥer eyler ki şirīnlik gibi
Birbirinden kapışurlar Rūmili dilberleri

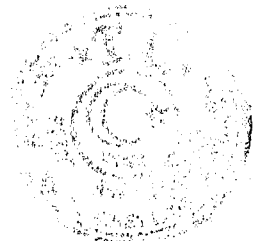
329

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün

- 1- Derūn-ı dilde oñılmadı ğamzenūñ yarası
Ne ğāyet āfet imişsin behey ciger pāresi
- 2- Efendi merḥamet eyle ko ğamzeñ oklarınıñ
Ölince sīneme gelsün kesilmesün arası
- 3- Didüm ki sīne-i mecrūḥa çāre tīguñdur
Ğülüp didi su degürme ḥavālenür yarası

328 A.108b, D.43a

329 A.109a, B.107b, C.80a

- 4- Yüzüne karşı egerçi ki lāf-ı hüsn iderdi
Ne oldu kendüye kaldı mehûñ yüzi karası
- 5- Görün görün yine İshāk için ne dir iller
Koçup öpsem teni ya'nî bagrına sarası

330

Fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün
Fā'ilâtün fa'lün

- 1- Kul olur her ki göre sen şeh-i 'āli nesebi
Āferīn cāzibe-i hüsnüñe Abdî Çelebi
- 2- Dilde bir hayme kurupdur şeh-i 'aşkuñ ki anuñ
Zülf-i 'anber-şikenüñ 'akısi olupdur tınubı
- 3- Ol iki çeşm-i sitem-pişe elinden feryād
Gitmedi 'aşık-ı dil-hastaya hışm u gadaı
- 4- Tā ki cān levhına nakı oldu gönülden gitmez
Nokta-i hāl-i zenehdānıyla haıtt-ı lebi
- 5- Telh-i düşünāmlarıyla yine ol şirīn-leb
Anmış İshāk'ı 'aceb hayrola ne ki sebebi

331

Nef'ülü/fe'ilâtü/mefā'ilü/fa'ilün

- 1- Söfi ki nüş-ı cāna şafā niyyet eyledi
Terk-i riyā vü kibr u enāniyet eyledi
- 2- Maıhbūbı sanmasın beni taşvirden gazaı
Nakkaş arada anı hemān şüret eyledi
- 3- Def' olmuş idi derd-i firākuñ vişāl ile
Gitdüñ yine ol eski maraı 'avdet eyledi
- 4- Bu tal'at u cemāl ile görđi seni perī
Uçdı huzūrı gitđi varup gıybet eyledi
- 5- Öyküñdi hāk-i pāyüñe zer eyledi kađrini
Zerkūlar tutup/anı t... muhkem lügat eyledi
- 6- H'an-ı vişālin aıdum idi söğdi lebleri
Görđi ta'am giç yitişür şerbet eyledi

330 A.109a, B.100b, C.77b

331 A.110a, B.105a

2 maıhbūbı: Mecnūn A/arada anı: anı arada B

7- İshāk n'ola ger ire evc-i sa'ādete
Sen āfitāb-i tal'ata çok hıdmet eyledi

332

Mef'ūlü/mefā'ilü/mefā'ilü/fa'ūlün

- 1- Devr-i ruhanuñ silsile-i zülf-i siyāhı
Sevdā-yı ğam u hicri gibi nā-mütenāhı
- 2- Bezm-i ruhı rakķās-i felek gibi kemā-kān
Baħr-ı ğamı ğavvāsı güneş gibi kemāhı
- 3- Şüretde ilāhi görünür şoħbet-i şōfi
Halvetde velī vākı'ası cümle melāhı
- 4- Eflāke irermiş giderek encüm olırmış
Mażlūmlaruñ her şerer-i ātaş-i āhı
- 5- İshāk ne hōş beñzermiş māh u nücūma
Maħbūbı ki şehri ola 'uşşāk-ı sipāhı

1

Fe'ilātün/fe'ilātün/fa'ilātün/fe'ilün

Fa'ilātün

fa'lün

I

- 1- Kimi hayrān kimi giryan kimi bihūde güler
- 2- Kimisi yal yimek olup kuru sevdāda yeler
- 3- Hāl dili diliyile sūr-nā-Şı ecel diñle ne der
- 4- Kus-ı rihlet çalınur geldi gider geldi gider

II

- 1-Bir kadem menzilüñi iki cihān merhalası
- 2- Yüklenür zād-ı gam u guşsa-ı dil rahilesi
- 3- Turmadın gitmedür 'ömrümüzün kâfilesi
- 4- Kūs-ı rihlet çalınur geldi gider geldi gider

III

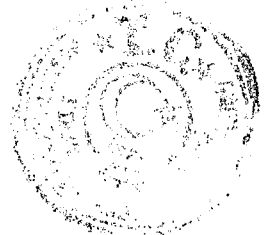
- 1- 'Aşk dāğı kiminün yüregine kodı dü gün
- 2- 'Ays u 'işretle kimi bayrām ider kimi düğün
- 3- Her kiği nevbetini gözlemedür dün ü gün
- 4- Kūs-ı rihlet çalınur geldi gider geldi gider

IV

- 1- Kanı ol mālīk-i mülk-i 'Arab u şāh-ı 'Acem
- 2- Kanı ol şāhib-i hayl u hışm u taḫl u 'alem
- 3- Çaldurup nakd-ı hayātı gider oldukları dem
- 4- Kūs-ı rihlet çalınur geldi gider geldi gider

V

- 1- 'Aşkınun sayt u şadāsıyla tolubdur āfāk
- 2- Lezzet-i zevk- semā'ında muhayyer 'uşşāk
- 3- Oyna ol ezkiye sen çıkma uşūlden İshāk
- 4- Kūs-ı rihlet çalınur geldi gider geldi gider

2

Fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilün
 fa'ilatün I fa'ilün

- 1- Ben dimezdüm seni aşub-ı dil u cân olasın
- 2- Derdüm ola ki bu derdüme dermān olasın
- 3- İtdigün cevre umardum ki peşimān olasın
- 4- Vay be kâfir seni haşā ki müselmān olasın

II

- 1- Gıtdügince ne 'acib āfet-i devrān oldun
- 2- Olmasın mı kişi günden güne fettān oldun
- 3- Kışver-i dilde varup rehzen-i imān oldun
- 4- Vay be kâfir seni haşā ki müselmān olasın

III

- 1- Bir belādur dile giysūlaruñun her tārı
- 2- Anma ol iki sitem-pişe olan mekkārı
- 3- Kâfir olduğına yitmez mi saçuñ zünnārı
- 4- Vay be kâfir seni haşā ki müselmān olasın

IV

- 1- İdeli ol iki mekkār gözün sihr u füsün
- 2- 'Akl u fikrüm dağılur gālib olur mekr u cünün
- 3- Oldugum yogdı bunun gibi gāyetde zebün
- 4- Vay be kâfir seni haşā ki müselmān olasın

V

- 1- Ğamze-i mestüñi bir kerre gören mürdēm olur
- 2- Nīm mest olma salınma ki bütün 'ālem olur
- 3- Ey perī var yüri bu şiveyi ko ki ādem olur
- 4- Vay be kâfir seni haşā ki müselmān olasın

VI

- 1- Dirmişsin kederüh beni seni imāna çekem
- 2- Tolaşam kākül-i per-güşuñā meydāna çekem
- 3- Küfri terk itdi diye yok yire bühtāna çekem
- 4- Vay be kâfir seni haşā ki müselmān olasın

VII

- 1- Pertev-i mihrūñle rüşen idüp āfākı
- 2- Zūlmet-ābād-ı felāketde koduñ 'uşşakı
- 3- Anmaduñ Tañrı yaratdı dimedūñ İshāk'ı
- 4- Vay be kāfir seni hāşā ki müselmān olasın

3,

Fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün
Fā'ilātün fa'lün

I

- 1- Der-i meyhanede gel kendümüzi hāk idelüm
- 2- Gerd-i tenden dil u cān āyīnesin pāk idelüm
- 3- 'Aşq cāmın içelüm şohbeti bī-bāk idelüm
- 4- Mest-i lā-yü'aql olalum yakalar çāk idelüm

II

- 1- Çekelüm nakde yine gül gibi destārumuza
- 2- Der-miyān eyleyelüm dirhem u dinārumuza
- 3- Virelüm cāmı meye gonca gibi varumuza
- 4- Mest-i lā-yü'aql olalum yakayar çāk idelüm

III

- 1- Bülbülüz mevsim-i gülde yine hāmüş olalum
- 2- Demidür germ olalum mey gibi pür-cüş olalum
- 3- Sākīyā nüş idelüm sun berü bī-hüş olalum
- 4- Mest-i lā-yü'aql olalum yakalar çāk idelüm

IV

- 1- Tutmadın hār-ı ecel 'aşık-ı gam-h'ār etegin
- 2- Tutalum lāle-sıfat 'aşkile kühsār etegin
- 3- Elümüzden koyalum gayretle 'ār etegin
- 4- Mest-i lā-yü'aql olalum yakalar çāk idelüm

V

- 1- Anma teşbihle takvāyı geçenden geçelüm
- 2- Girelüm mey-gede küncine buradan göçelüm
- 3- Varalum anda güzellerle yiyelüm içelüm
- 4- Mest-i lā-yü'aql olalum yakalar çāk idelüm

3 A.69b-B.28a,D.36b

I cāmın:cāmını D/ II 3 gibi D'de yok

V 2 girelüm:gidelüm D

VI

- 1- Gelüñ aldanmayalum 'âlemüñ efsânesine
- 2- Hâliyâ birbirümüz sıhhatı şükranesine
- 3- Girelüm ol büt-i tersâ-beçe meyhânesine
- 4- Mest-i lâ-yü'aklı olalum yakalar çāk idelüm

VII

- 1- Kanîr-İshāk-ki, ana gösterelüm yirlerini
- 2- Üsküb'ün şol güzelüm serv-i semenberlerini
- 3- Bir yire cem' idelüm Rümeli dilberlerini
- 4- Mest-i lâ-yü'aklı olalum yakalar çāk idelüm

4

Fa'ilâtün/fa'ilâtün/fa'ilâtün/fa'ilün

I

- 1- Ey benüm rüh-ı revānum dilsitānum Mustafā
- 2- Arzū-yı hatırum arām-ı cānum Mustafā
- 3- Hüsn ilinde şehriyar-ı kāmranum Mustafā
- 4- Padişāhum Husrev-i Şirin-dehānum Mustafā

II

- 1- Āfitāb-ı 'âlem-ārādur fūrū'-ı tal'atüm
- 2- Şahn-ı bōstān-ı cināndur āsitān-ı devletün
- 3- Gülbün-i gülzār-ı cennetdür nihāl-ı kāmētün
- 4- Bāğ-ı 'ömrüm hāsılı serv-i revānum Mustafā

III

- 1- Tā ki yüz biñ nāz ile 'arz-ı cemāl itdün baña
- 2- Māh-ı ruhsārūñ görüp medhūs olup kaldum taña
- 3- Çok güzeller görmişüm illa selām olsun saña
- 4- Nāzeninüm dilberüm şüh-ı cihānum Mustafā

IV

- 1- Kāmēt-i balāñ ile işin bitürdün 'ar'aruñ
- 2- Dōstum gāyet ser-āmedsin bulunmaz hem-serüñ
- 3- Tırini iç kabzadan atdı mukavves kaşlaruñ
- 4- Gamze-kārum fitne-i āhir zamānum Mustafā

VII 1 ki D'de yok
4 A.97b, B.29a, D.13b

III 2 medhūs:bihūs D

IV 3 atdı:atar A, B

V

- 1- Şol kadar İshāk āh u nāle vü zār eyledüm
- 2- Kendü cānından cihān halkını bızār eyledüm
- 3- Zikrin ol nām-ı şerifün dilde tekrār eyledüm
- 4- Hırz-ı cānum Mustafa vird-i zebānum Mustafa

5

Mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün/fa'lün)

- 1- Derün-ı sinedeki yāreler dehān olsa
- 2- Cigerde ğamzesi peykānları ziyān olsa
- 3- Belā vü derd ile 'aşkında çekdügüm elemün
- 4- Birini şerh idemez haşre dek zamān olsa

6

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

- 1- Her maḥabbet-nāme kim nāmuñ aña 'unvān ola
'Aşık-ı dil-hastaya ölince hırz-ı cān ola
Her ne mektūbuñda kim ma'nā-yı tahtü'l-lafz olam
Hiç ola mı kim anuñ fevkında bir ihsān ola

7

Fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

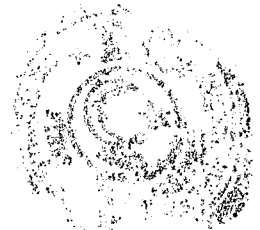
- 1- Öldüğümden sonra ben bî-çāreyi
Dōstlar cümle ferāmūş eyleye
Maḳberüm kim yār-ı ğarimdür beni
Bağrina basup der-āgūş eyleye

8

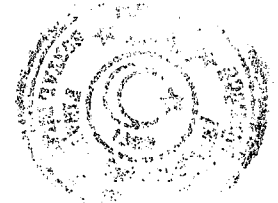
Mefā'ilün/mefā'ilün/fa'ülün

- 1- Hıyanēt eyledi şāh-ı cihāna
Görün cān berdinün 'akl-ı ma'aşın

-
5	A.107b
6	A.110b
7	A.110b
8	A. 28b, B.110b

- 2- Ecel depdi üm̄idi k̄asesini
Komadı yimege zehr itdi aşın
- 3- Şecā'atle añā Ferhād Paşa
Unıtdurdu 'Ali Hamza savaşın
- 4- Bi-hamdilillah kazā-yı nāgehānı
Düketdi 'ömrini sormadı yaşın
- 5-Güzel düşdi anuñ katline Fārīh
Yedi düşmān eliyle kendü başın

BİBLİYOGRAFYA

- 1- Ali Tarihi
- 2- Aşık Çelebi, Meşa'irü's-Şu'ara. Ünv.Ktb. TY.2406
- 3- Ateş, Ahmet. 'Metin Tenkidi Hakkında' Türkiyat Mecmu'ası
Cild VII-VIII/1.1942.s.253-267
- 4- Develliöğlu, Ferid. Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat
Ank.1982.
- 5- Hayreti, Divan-ı Hayreti. (Haz. Mehmed Çavuşoğlu-M. Ali Tanyeri)
İst.1981.
- 6- İshak Çelebi. Türkçe Yazma Divanlar Kataloğu. Cild I.s.111.
- 7- İshak Çelebi. Türk Ansiklopedisi. Cild 20.
- 8- İshak Çelebi. Türk Klasikleri. Cild 3.s.278-281. İst. 1986.
- 9- Katip Çelebi. Keşfü'z-Zünun
- 10- Kinalızade Hasan Çelebi. Tezkiretü's-Şu'ara Ünv.Ktb. Cild 2
TTK. Ank.1978.
- 11- Latifi. Latifi Tezkiresi. Kayseri Raşid Ef. Ktb. No:1160.
- 12- M. Süreyya, Sicill-i Osmani.
- 13- M. Tahir (Bursalı). Osmanlı Müellifleri. İst. 1972.
- 14- Muallim Naci, Lügat-ı Naci. İst. 1978.
- 15- Naili, Naili Kadim Divanı. (Haz. Dr. Haluk İpekten). İst. 1970.
- 16- Riyazi, Riyazi's-Şu'ara. Nuruosmaniye Ktb. No:3724.
- 17- Sehi Beg. Heşt Behişt, Ayasofya Ktb. No:3544.
- 18- Şemseddin Sami. Kamus-ı Türki. İst. 1978.
- 19- Şühün, Ziya. Farsça-Türkçe Lügat (Gencine-i Güftar Ferheng-i
Ziya). İst. 1944.

